

REPUBLIKA SRBIJA
NARODNA SKUPŠTINA
PETO VANREDNO ZASEDANJE
Četvrti dan rada
26. septembar 2017. godine

(Sednica je počela u 10.05 časova. Predsedava Maja Gojković, predsednik Narodne skupštine.)

*
* *

PREDSEDNIK: Poštovani poslanici, nastavljamo sa radom.

Molim vas da radi utvrđivanja broja narodnih poslanika prisutnih u sali ubacite svoje identifikacione kartice u poslaničke jedinice elektronskog sistema. Po evidenciji, ima 85 poslanika.

Konstatujem da je primenom elektronskog sistema za glasanje utvrđeno da su u sali prisutna 104 narodna poslanika.

Danas je utorak, pitanja su. Da li neko želi da iskoristi svoje pravo, u skladu sa Poslovníkom, i postavi pitanje ili traži objašnjenje?

Izvolite, reč ima narodni poslanik Zoran Živković.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Dobar dan, danas je utorak, da podsetimo predsednicu, i danas se postavljaju pitanja.

Imam nekoliko pitanja koja su mahom ponovljena jer na pitanja koja sam već postavio niko nije dao odgovor, verovatno zato što je predsednika ili ministre sramota da daju odgovore, ili ne znaju da daju odgovore. U svakom slučaju, ni jedno ni drugo nije dobro.

Prvo pitanje postavio sam pre izvesnog vremena ministru inostranih poslova, a sada postavljam i predsednici Vlade i ministru unutrašnjih poslova i ponovo ministru inostranih poslova, a to je – kakvi su efekti sankcija koje je Srbija uvela Francuskoj pre pet-šest meseci, kada je Francuska odbila da isporuči Haradinaja po Interpolovoj poternici koju je raspisala Srbija?

Da podsetim srpsku javnost da je Srbija tada tražila od svojih službenika da tri meseca ne posećuju Francusku, da se primene druge mere, da se povuče ambasador na konsultacije itd. Nakon tri meseca se desilo to da su poslanici

Vlade Srbije i vladajućih srpskih stranaka u kosovskom parlamentu podržali izbor tog istog Haradinaja za predsednika vlade tzv. Kosova!

Pitam – šta se to promenilo? Prvo, koji su efekti naših sankcija Francuskoj, da li je to donelo neke velike koristi našoj državi? Drugo, ako nije, otkud ta velika promena u našoj politici prema Haradinaju? Da li su tu u pitanju neki istorijski interesi Srbije; ako jesu, koji? Da li je tu, možda, pritisak nekog stranog faktora; ako jeste, kog? Ili je tu u pitanju ono što je verovatno tačno – novac, da je neko platio za novo prijateljstvo?

Nekoliko puta u poslednjih nekoliko godina ponavljam pitanje, a sad je ono ažurirano pre par meseci promenom ovlašćenih lica i promenom tekućeg računa jedne poznate firme koja se zove „Asomakum“. Pitao sam tada ministra finansija, a sada pitam i ministra privrede i ministra unutrašnjih poslova – ko je vlasnik firme „Asomakum“? Kao što znamo, srpska javnost je upoznata da je ta firma imala velike poreske pronevere, da je tamo bilo svega i svačega, da su neki ljudi hapšeni, privođeni, da su pokrenute neke optužnice, da navodno ta firma nema veze sa bratom najvišeg funkcionera Srbije, ali i dan-danas ne znamo ko su vlasnici. To, naravno, nije tajna, pošto u APR-u to može da se vidi, za sve srpske firme osim za ovu. Za ovu firmu u APR-u piše da ona nema vlasnike, odnosno da su vlasnici crtice; imate crtice i ja bih voleo da mi neko prevede šta te crtice znače.

Treće pitanje vezano je za nešto što se juče desilo u Paraćinu, a to je da je 230 ljudi izgubilo posao. Oni su radili u Srpskoj fabrici stakla u Paraćinu, koju je pre tri godine privatizovao, po onome što piše u poternici Interpola koju je inicirala Bugarska, kriminalac koji se zove Cvetan Vasilev, koji je veliki prijatelj bivšeg predsednika Srbije, sadašnjeg predsednika Srbije, mnogih srpskih političara, mnogih članova vladajuće stranke u Srbiji. Upozoravao sam nekoliko puta da je bruka za Srbiju i nepoštovanje međunarodne obaveze da ne isporučujemo nekoga ko je na Interpolovoj poternici. S punim pravom smo tražili da Haradinaj bude isporučen Srbiji, to što se to nije desilo je na sramotu države Francuske, ali, isto tako, naš odnos prema ovom slučaju je na sramotu države Srbije, odnosno ljudi koji vode ovu državu.

Zato pitam ministra unutrašnjih poslova, ministra inostranih poslova, ministarku pravde, ministra privrede i ministra finansija – šta se to dešava sa Srpskom fabrikom stakla? Zašto je dopušteno da jedna bugarska firma pre tri i po godine kupi tu firmu, to je firma *Glass Industry*, da ne plati cenu koja je dogovorena sa Agencijom za privatizaciju a da bude uknjižena? Posle toga, ta firma pravi gubitke od 120 miliona evra. Nakon toga ona pet puta menja vlasnike, krije se iza, kako piše u saznanjima nadležnih službi u policiji, Svetozara i Petra Crnogorca, Milorada Miće Pušice, Dušana Adamovića, Verice

Matković. Drugi i treći su visoki funkcioneri Srpske napredne stranke, ova poslednja, čini mi se, Socijalističke partije Srbije.

PREDSEDNIK: Hvala, vreme.

Reč ima narodni poslanik Fatmir Hasani.

Izvolite.

FATMIR HASANI: Hvala. Uvažena predsednice, dame i gospodo narodni poslanici, pitanje postavljam Vladi Republike Srbije. Članom 86. st. 6. Zakona o lokalnoj samoupravi utvrđeno je da Vlada donosi posebno rešenje o imenovanju predsednika i članova privremenog organa, vodeći računa o političkom i etničkom sastavu raspuštene skupštine jedinice lokalne samouprave.

U primeru opštine Preševo, gde je Vlada donela odluku o raspuštanju skupštine zbog toga što više od tri meseca nije održana nijedna sednica, ova zakonska norma nije ispoštovana. Naime, nakon prošlogodišnjih izbora Skupština opštine Preševo imala je sledeći sastav: Demokratska partija Albanaca – 14 odbornika, Alternativa za promene – 11 odbornika, Partija za demokratsko delovanje – 10 odbornika, Demokratska unija Doline – dva odbornika i Demokratska unija Albanaca – jedan odbornik.

Međutim, u vladinoj odluci o privremenom organu predsednik i jedan član privremenog organa pripali su Alternativi za promene koja ima 11 od 38 odbornika koliko ima Skupština, što iznosi 28,9%; zatim, jedan član ovog organa je iz SNS-a, koja nema odbornike u raspuštenoj Skupštini, a samo preostala dva člana privremenog organa pripala su svim drugim političkim strankama koje su zastupale Albance Preševa, koje su imale 27 odbornika u raspuštenoj skupštini, što znači 71,1%.

Ovde se očigledno vidi da je marginalizovana apsolutna većina glasača opštine Preševo a da je dat ogroman monopol samo jednoj stranci, Alternativi za promene, koju vodi Šćiprim Arifi. Takođe je bitno da za predsednika privremenog organa nije imenovana dosadašnja predsednica opštine Preševo Ardita Sinani, u okviru dosadašnje prakse primenjene u ovakvim situacijama u drugim opštinama Srbije.

Pošto je ova odluka Vlade izazvala ogromno nezadovoljstvo u Preševu, postavljam pitanje Vladi – koji su bili politički motivi da prilikom donošenja ove odluke nije ispoštovana zakonska norma i dosadašnja praksa u Srbiji?

Drugo pitanje postavljam predsednici Narodne skupštine – da li će da poštuje zakonske norme prilikom zakazivanja prevremenih izbora u opštini Preševo? Hvala.

PRESEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Đorđe Vukadinović.

ĐORĐE VUKADINOVIĆ: Imam tri pitanja.

Prvo pitanje odnosi se na Ministarstvo prosvete, odnosno ministra Šarčevića, iako ćemo sa njim moći da razgovaramo kada budu amandmani, ali ovo je zvanično pitanje i apel istovremeno, a povodom događaja u školi „Svetozar Miletić“ u Zemunu, gde su roditelji i zaposleni skoro mesec dana u štrajku, deca ne pohađaju nastavu, kriza je velika. Pitam ministra i apelujem na njega i javnost – da li su zaista problemi u toj školi, inspekcijski utvrđeni, tako veliki da je potrebno terati ovako mak na konac?

Reč je o školi koja, podsećam i naglašavam zbog javnosti i onih koji nas gledaju, ima izvanredne rezultate, na eksternom vrednovanju dobila je najvišu ocenu. Dakle, škola koja služi za uzor u svakom pogledu. Da li je nešto što je skrivio, sa ili bez navodnika, aktuelni direktor te škole tako veliko da zavređuje ovakvu šikanu zaposlenih, roditelja i dece? Tim pre, pošteno govoreći, ja to samo kritički kažem, što toliku podršku koliku su dobili rukovodstvo te škole i direktor, i to spontanu podršku, malo ko, da ne kažem niko, iz vlasti i iz opozicije bez nekog organizovanog prevoza ili široke organizacije ne može da sakupi.

Zbog toga bih još jednom pozvao ministra da se pređe preko neke sujete, nekog interesa ili ne znam kog ćefa i da se vidi da li postoji način da se reši taj problem, a ne da trpe učenici, nastavnici i zaposleni, pri čemu nikakve koristi nema osim što se demonstrira sila i osim ukoliko se to ne shvata kao pokazna vežba za sve one koji nameravaju da protestuju širom Srbije.

Moje drugo pitanje odnosi se na MUP, ministra Stefanovića i tiče se nabavke vozila za potrebe Ministarstva, 710 vozila, a navodno treba da bude 1.500. To je velika nabavka za naše uslove. Vozila su uzeta od privatnog preduzeća iz Čačka. Naravno, vlasnik tog preduzeća je u bliskim vezama, koje ne krije, sa aktuelnom vladajućom strankom. Nije to poenta.

Moje pitanje, ne samo za MUP, nego i za druge državne organe glasi – zašto se ne koriste, možda ima neki razlog koji ja ne znam, zašto se ne uzimaju „Fijatova“ vozila? Naš predsednik, tada još premijer, ubeđivao je Vladimira Putina, podsticao ga, naša Vlada u više navrata, da uzme vozila iz „Fijata“, odnosno iz Kragujevca. Govorio je da je to „zdelano“ u Srbiji, da je to srpski automobil. Zašto naši organi, naše institucije, naša vlada, naša ministarstva ne koriste to i ne uzimaju taj automobil koji pokušavamo da Putinu i Rusima plasiramo, a istovremeno ga ni sami ne vozimo? To je loš primer. Ako je to zaista domaći automobil, a država Srbija jeste vlasnik, odnosno veliki vlasnik, ne većinski, ali značajnim delom vlasnik fabrike u Kragujevcu, zašto se onda ne vidi mogućnost da se na taj način pomogne i samoj fabrici, koja je navodno naša, tj. ne navodno, nego jeste, a istovremeno se šalje poruka svima onima kojima plasiramo taj automobil ili želimo da plasiramo kao domaći srpski proizvod?

Poslednje pitanje ide na adresu predsednice Skupštine i rukovodstva Skupštine. Može i javno da odgovori, a može i pismeno. Od početka ovog saziva,

koliko je opomena, koliko je kazni upućeno narodnim poslanicima, pa da pogledamo svi zajedno, neke kolege kažu malo, ali svejedno, koliko među tim kažnjenima i opomenutima ima predstavnika vlasti i opozicije? Pa, da onda zaista vidimo da li postoji atmosfera tolerancije i saradnje i da li se uz takvu asimetriju može raditi u koliko-toliko normalnim okolnostima.

Nemojmo se iznenaditi kada oni koji su očigledno šikanirani ili hendikepirani u tom odnosu koriste i druga, vanparlamentarna sredstva. Nemojte da vas to iznenadi.

Ovo je apel da bismo mogli da nastavimo da radimo i da vratimo dostojanstvo ovom domu na način koji je potreban i nama i građanima, jer mediji i Parlament su najvažniji instrumenti dijaloga i demokratije u društvu. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Marko Đurišić.

Izvolite.

MARKO ĐURIŠIĆ: Hvala, predsedavajući.

Prvo želim da ukažem vama i predsednici Skupštine, koja je po članu 27. dužna da se stara o primeni Poslovnika, da pitanja koja postavljamo nemaju odgovor ili odgovori stižu mnogo kasnije od propisanih petnaest dana. Stvarno bih molio predsednicu Parlamenta da se potruži da odgovore na pitanja koja se postavljaju na ovaj način dobijemo ranije.

Krajem juna postavio sam pitanje o stanju remonta u Javnom preduzeću Elektroprivreda Srbije. Posle mesec dana dobio sam odgovor koji zvuči kao lepa bajka, da je sve po planu i da će sve da bude u redu. Međutim, činjenice govore drugačije, da je stanje u Elektroprivredi Srbije danas zabrinjavajuće.

Zbog toga smo mi kao poslanička grupa tražili da se, u skladu sa članom 209, organizuje posebna sednica za postavljanje pitanja na aktuelnu temu. Ja očekujem da ćemo konačno u ovom sazivu dobiti jednu sednicu na aktuelnu temu, kako to Poslovnik predviđa. Brojne poslaničke grupe su u prethodnih godinu i po dana, u ovom sazivu, tražile da se razmatraju brojne teme, ali nikada nismo bili u prilici.

S druge strane, tendencioznim zakazivanjem sednica Skupštine izbegava se i obaveza da se jednom mesečno postavljaju pitanja Vladi, poslednjeg četvrtka u mesecu. Očigledno je da ni ovog četvrtka, za dva dana, Skupština neće raditi i da nećemo biti u prilici da predsednici Vlade i ministrima postavimo pitanje već treći put od njihovog izbora. Apelujem na predsedništvo Parlamenta da nešto promeni i da poštuje Poslovnik.

Postavio bih danas pitanje predsednici Vlade i predsednici Parlamenta – da li su obavešteni od strane direktora Republičkog zavoda za statistiku, gospodina Kovačevića, da je metodologija za utvrđivanje stope nezaposlenosti i zaposlenosti promenjena 2015. i 2016. godine?

Zašto postavljam ovo pitanje? U jednoj polemici koja se vodila između gospodina Arsića, koji je napisao jedan tekst gde naučno pobija mogućnost da je stopa nezaposlenosti smanjena sa 26% na 11-12%, kako čujemo od predsednika Republike, predsednice Vlade, svih ministara, gospodin Kovačević je odgovorio da je metodologija kojom se utvrđuje stopa nezaposlenosti promenjena 2015/16. godine i da su stoga podaci iz prethodnog perioda neuporedivi sa podacima danas. Čovek kaže da je Republički zavod za statistiku obavestio javnost o tome. Mene zanima kako je to obavestio javnost, da li su okačili na oglasnoj tabli u Zavodu da je promenjena statistika 2015. i 2016. i da ti podaci ne mogu da se upoređuju? Ili je poslato obaveštenje, recimo, makar Vladi, da članovi Vlade ne budu u zabludi kada misle da je ekonomska politika Vlade dovela do toga da se nezaposlenost u Srbiji prepolovi?

To jednostavno nije tačno i to građani znaju, osećaju na svojoj koži katastrofalne posledice ekonomske politike Vlade koja nije smanjila nezaposlenost. Možemo jedino da govorimo o tome da je smanjen broj nezaposlenih zato što se veliki broj ljudi, nažalost, iselio iz Srbije, jer u Srbiji nisu mogli da nađu posao. Ta ekonomska politika dovela je do toga da je Srbija danas zemlja sa najvećim brojem siromašnih ljudi u Evropi, 12%, sa najvećom stopom ugroženosti od siromaštva, skoro 30%.

Ja verujem, možda su ministri i poslanici bili u zabludi i veruju da je stvarno stopa nezaposlenosti smanjena sa 26 na 12%, a ne znaju da je promenjena metodologija. Molim vas da dobijemo to obaveštenje, da ne budemo u zabludi, da ovde donosimo odluke bazirane na zdravim, realnim činjenicama. Na ovaj način, nastavkom ove ekonomske politike, dovešćemo do daljeg osiromašenja građana Srbije i iseljavanja mladih talentovanih ljudi iz Srbije. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Vojislav Šešelj.

Izvolite.

VOJISLAV ŠEŠELJ: Dame i gospodo narodni poslanici, imam dva pitanja. Prvo pitanje upućeno je predsedniku Republike Aleksandru Vučiću i predsedniku Vlade Ani Brnabić: zašto se toliko kasni sa donošenjem odluke da se pripadnicima, osoblju Rusko-srpskog humanitarnog centra u Nišu dodeli diplomatski status? To je zaista postalo već skandalozno! Mora se hitno doneti ta odluka. Ja lično strepim da neće doći do isporuke ruskog naoružanja Srbiji, obećanog, ugovorenog, ukoliko se taj status ne dodeli. Ne možemo se mi poigravati sa Rusijom. Ona nas obasipa prijateljstvom, mi moramo uzvratiti na onim tačkama gde je možda za spoljnu politiku i najosetljivije. Hitno se mora taj diplomatski status dodeliti. Ja sam to pitanje već jednom postavljao pre mnogo vremena, nije mi odgovoreno.

Drugo pitanje je za ministra inostranih poslova i ministra pravde – zašto je srpska vlada dosad skrštenih ruku posmatrala montirani proces Draganu Vasiljkoviću pred hrvatskim sudom u Splitu? Danas se očekuje, u pola dva, izricanje prvostepene presude. Intenzivno sam pratio taj proces, koliko se to moglo pratiti preko hrvatskih medija, i zaključio da hrvatski sud apsolutno nema nikakvih dokaza protiv Dragana Vasiljkovića zvanog Kapetan Dragan, apsolutno nikakvih dokaza.

Ako danas ne bude donesena oslobađajuća presuda, zahtevam da se odmah opozove srpski ambasador iz Zagreba i da predsednik Republike Aleksandar Vučić otkaže svoju upravo dogovorenu posetu Zagrebu koja se planira za novembar mesec. Dakle, da se apsolutno zaoštire naši odnosi sa Hrvatskom ukoliko Kapetan Dragan danas ne bude oslobođen. Hajde, nekako možemo „svariti“ presudu koja bi pokrila godine koje je već odrobijao, ali ako bi danas bio zadržan u hrvatskom zatvoru, onda bez pardona moramo nastupiti kao država, zaštititi naše nacionalne interese, zaštititi našeg građanina.

Jednostavno, moramo se usprotiviti toj ustaškoj samovolji koja nadire iz Zagreba, iz Hrvatske i ogleda se i u procesima svim ostalim Srbima kojima Hrvati sude za izmišljenu krivicu. Prvo ih na neki način uspavaju proklamacijama da niko od Srba neće biti krivično gonjen zbog učešća, kako oni kažu, u oružanoj pobuni, a onda, čim se vrati neki Srbin u punoj snazi, čim se vrati neko ko bi mogao da opstane tamo na srpskoj zemlji, odmah ga hapse. Tako stavljaju do znanja i drugima da nisu poželjni na okupiranoj teritoriji Republike Srpske Krajine. Oni prime samo starce koji su pred kraj života i koji više ne mogu predstavljati ni političku ni bilo kakvu drugu opasnost po taj ustaški režim.

Dame i gospodo, inače, Srbija je neprekidno popuštala u svojim odnosima sa Hrvatskom. Moramo staviti do znanja da nećemo prihvatiti međunarodnu arbitražu po pitanju 10.000 hektara zemlje sa leve obale Dunava koju Hrvati potražuju po starim austrougarskim katastarskim knjigama, jer granica mora biti na matici Dunava.

Drugo, videli ste već, tri najvažnije hrvatske političke partije su se usaglasile da od Srbije traže četrdeset milijardi evra ratne odštete. Dakle, sve ono što čini današnju hrvatsku političku scenu stoji iza tog zahteva, pa i naša štampa je obelodanila.

Da vam kažem iskreno, mene je obradovala ta vest, jer to je razlog više da se ne učlanjujemo u Evropsku uniju. Šta ćemo mi u Evropskoj uniji kada su tamo svi srpski neprijatelji koncentrisani? Dakle, zaoštriti potpuno diplomatske odnose sa Hrvatskom, a da eventualna današnja osuđujuća presuda Draganu Vasiljkoviću bude povod za taj potez.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Milija Miletić.

Izvolite.

MILIJIA MILETIĆ: Zahvaljujem.

Uvaženi predsedavajući, postavio bih pitanje Ministarstvu zdravlja konkretno, baš zbog toga što dolazim iz opštine koja ima dosta veliku površinu, mali broj ljudi, demografski je veoma ugrožena, a takvih opština u Srbiji i na jugoistoku Srbije ima dosta.

Pitanje je – da li će u narednom periodu, kada se bude menjao zakon o zdravstvu, biti mogućnosti da lokalne samouprave kao što su opštine Svrlijig, Bela Palanka, Gadžin Han, Ražanj, Babušnica i dr. imaju hitnu pomoć, odnosno ljude koji mogu raditi u hitnoj pomoći, baš zbog toga što veliki deo naših ljudi jesu stari? Kroz opštinu Svrlijig prolazi veoma frekventan put, to je magistralni put, gde se unazad nekoliko dana dešavao veći broj nezgoda; ljudi, radnici u domu zdravlja, u okviru svojih nadležnosti izlazili su na teren, ali zbog nedostatka kadra nisu mogli da pruže na najbolji način pažnju onima koji imaju takve saobraćajne nezgode.

Hteo sam da postavim pitanje i očekujem da ćemo u narednom periodu imati mogućnost, da će „Batut“ imati mogućnost da neke stvari promeni, da ne bude 20.000 ljudi za internistu, da ne bude 25.000 ljudi za kućnu negu i takve stvari, već da to gledamo prema teritoriji, prema površini, prema putnoj infrastrukturi, da se takvim opštinama da mogućnost da uposle još doktora, još sestara, još vozača, da mogu da pruže pomoć svakome kome je potrebna. Mislim da je svakome od nas na prvom mestu zdravlje ljudi. Znam da je problem oko zapošljavanja, ali takvim opštinama moramo to omogućiti.

Kod nas u Svrlijigu ovih dana završava se put prema Staroj planini. To je velika stvar za sve nas. Ja bih se zahvalio prethodnom premijeru, a sadašnjem predsedniku Srbije, koji je zajedno sa mnom obilazio te puteve i dao podršku da taj put prema Staroj planini konačno završimo, da može mnogo veći broj ljudi da dođe preko Svrlijiga do Stare planine da tamo vidi, da se malo odmori. Ali imamo problem sa nedovoljnim brojem kadrova (doktora, sestara, vozača). Mi moramo to obezbediti i na taj način dati pažnju svima koji prolaze kroz Svrlijig i idu prema Staroj planini ili na bilo kom drugom mestu, kada se desi neka nezgoda, da mogu tim ljudima da spasu život.

Još nešto što je vrlo bitno, to može da bude pitanje usmereno Ministarstvu zdravlja – da li Dom zdravlja u Nišu, koji pokriva grad Niš i okolinu, može da da hitnu pomoć i službu, da bude kod nas u Svrlijigu i da na taj način razrešimo problem hitne pomoći i urgentne medicine? Veliki broj nezgoda se dešava, staračka je populacija i hitna pomoć je neophodna za opštine kao što je Svrlijig, kao što su, uopšte, opštine na jugoistoku Srbije.

Još nešto povodom toga, veliki je problem demografska karta. Baš zbog toga, moramo mnogo veći broj doktora, sestara imati na terenu, i preventivno, i

obezbediti elementarne uslove da tim ljudima obezbedimo makar normalnu starost.

Još nešto oko toga bih rekao, jer mislim da se stvarno mnogo stvari menja nabolje, zakoni koje sada donosimo su baš primereni ovoj situaciji kakva jeste. Mislim da bi trebalo što pre ući u postupak promene Zakona o davanju utrina i pašnjaka selima na korišćenje. To je pitanje za Ministarstvo finansija i Ministarstvo poljoprivrede. Taj zakon je donesen devedesetih godina i u njemu je data mogućnost da seoske mesne zajednice koje imaju slobodne prostore, utrine i pašnjake te pašnjake mogu da koriste za potrebe stočarstva. Svedoci smo da zbog velikog odliva ljudi i staračke populacije taj zakon moramo menjati. Moramo dati mogućnost da te utrine i pašnjake stavimo u funkciju, da tu može da se gradi farma, da se grade objekti i, u krajnjem slučaju, da tamo upošljavamo ljude. Imamo Zakon o zadrugarstvu, koji je promenjen, imamo veliki broj mladih ljudi koji žele da se bave zadrugarstvom, ali nemamo dovoljno pašnjaka, njiva koje se mogu staviti u funkciju. Baš zbog toga bi trebalo ovaj zakon konačno promeniti. To je zakon koji je u nadležnosti Ministarstva finansija, ali svi zajedno na tome želimo da radimo. Hvala vam još jednom.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Srđan Nogo.

Izvolite.

SRĐAN NOGO: Prvo pitanje za predsednicu Vlade Anu Brnabić. Ona mi je dužna odgovor na ovo pitanje još od sednice kada je birana na mesto predsednika Vlade.

Da li je Nenad Kovač zvani Neša Roming lice koje je tražilo reket od firme „Kontinental vind“ kada ste vi bili direktor te firme? U javnosti ste ispravno svedočili da to nije uradio Nikola Petrović, kum Nenada Kovača, ali da li je to lice Nenad Kovač? Nenad Kovač je, podsetiću vas, jedan od glavnih perača para narko-klana Darka Šarića, kum Nikole Petrovića, koji je „prvi kum Srbije“ jer je dvostruki kum Aleksandra Vučića.

Drugo pitanje – da li ste vi upoznali vašeg brata Igora sa Nenadom Kovačem, Nikolom Petrovićem i Slavišom Kokezom i povezali ih da zajedno poslovno saraduju?

Treće pitanje je za Aleksandra Vučića, ali kao koordinatora službi bezbednosti, i Bratislava Gašića, direktora BIA – molim vas da nam dostavite izveštaj o bezbednosnoj proverbi Ane Brnabić kada je stupala na funkciju. Ko je lice koje je potpisalo taj izveštaj? Ukoliko je izveštaj saopšten usmeno, ko je lice koje je saopštilo taj izveštaj usmeno i kome je taj izveštaj saopšten?

Takođe, pitanje za ministra nadležnog za poslove telekomunikacija, to je gospodin Rasim Ljajić, i za direktora „Telekoma“ – molim vas da nam se dostave svi ugovori, podaci o prometu i podaci o provizijama između „Telekoma“ i svih firmi koje su se bavile elektronskim dopunama mobilne

telefonije od 2004. godine do danas. Isto to tražim, znači ugovore, podatke o prometu i provizijama između „Telekoma“ i sledećih firmi: „Roming elektronski“ i povezanih pravnih lica, ima ih pedesetak, zatim „Tehnomanije“, „Prointera“, „Altija“ i „Vin Vina“. Da li su ti poslovi zaključeni na javnim tenderima ili pak po hitnim nabavkama?

Postavljam, takođe, pitanje „Telekomu“ – koliko su donirali, kroz razne sisteme, Busplusu i GSP-u, gradskom preduzeću u Beogradu, za promociju sistema Busplus?

Takođe, zanima me odgovor ministra kulture i informisanja – da li može da uradi nešto iz svoje nadležnosti protiv rijalitija, ne samo rijalitija na televiziji nego i rijalitija u štampanim medijima? Naime, imamo slučaj jednog ubistva koje je u zadnjih petsto i nešto dana svaki dan na naslovnim stranama novina, stotine i hiljade novinskih naslova i naslovnih strana posvećenih slučaju ubistva Jelene Marjanović. Toliko zajedno nisu dobili ni slučaj smrti patrijarha Pavla, ni ubistvo Zorana Đinđića, ni sva ostala ubistva; verujem, kada biste stavili na jednu stranu njihove naslovne strane a na drugu stranu slučaj ovog ubistva da bi ovde pretegnulo. Ko je uopšte... Koji je razlog da jedno takvo ubistvo zaslužuje toliko naslovnica? Jedini logičan odgovor bi bio da je neko mnogo moćan na neki način povezan, lično Aleksandar Vučić ili možda Ivica Dačić da su povezani na neki način sa tim slučajem.

Kada smo već kod slučaja ubistva, šta ćemo sa ljudima koji su radili odgovorno posao za državu i ostavljeni na cedilu od strane te države? Molim da mi se dostave izveštaji o smrti i autopsiji – molim recimo ministra spoljnih poslova, on je nadležan za to pitanje – o smrti ambasadora Potežice. Jer, to je zaista jedna od najčudnijih saobraćajnih nesreća, da čovek pogine u saobraćajnoj nesreći a ima sedam metaka u telu. Voleo bih da mi se dostavi taj slučaj, da vidimo obdukcioni nalaz gospodina Potežice i šta je Ministarstvo uradilo tim povodom.

Takođe, da se da odgovor, kada se desio onaj slučaj otmice u Libiji, šta je bilo sa 120 miliona dolara koji su se nalazili u kolima kada su oteti službenici naše ambasade u Libiji? Ko je kriv za to što je posao sa trgovinom oružjem pošao naopako? Ko je ostavio na cedilu ljude koji su odgovorno radili posao za ovu državu? Nije sporno da država trguje naoružanjem, ali je sporno kada neko napravi grešku i ostavi dvoje službenika, kasnije i pomenutog ambasadora, na milost i nemilost, da oni snose posledice. Jadna je država koja ne staje iza svojih ljudi. Država mora da štiti svoje ljude i neko u tom lancu odgovornosti mora da odgovara.

Takođe, šta je bilo sa... Pitanje za predsednika Aleksandra Vučića, da nas podseti na svoj razgovor sa Mekejom, kada je gospodinu Mekejnu, kako on kaže, dao lokaciju gde se nalaze oteti službenici ambasade Srbije u Libiji, koji su

onda navodno stradali u bombardovanju. Podsetiću vas da je gospodin Mekejn rekao da je dobio podatke o jednoj drugoj lokaciji.

Hajte da vidimo obdukcioni nalaz kako su stradali ti službenici ambasade u Libiji. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Gordana Čomić.

GORDANA ČOMIĆ: Zahvaljujem.

Tražim obaveštenje i zahtevam svu dokumentaciju od sledećih institucija: Prvog osnovnog javnog tužilaštva, Tužilaštva za organizovani kriminal i Agencije za borbu protiv korupcije, kao institucija koje su učestvovala u postupanju po krivičnoj prijavi i izveštaju protiv ministra Aleksandra Vulina koji je podnela Agencija za borbu protiv korupcije.

Naime, Agencija za borbu protiv korupcije je 2015. godine napravila izveštaj i podnela krivičnu prijavu, sa sumnjom da postoje krivična dela zloupotrebe službenog položaja, primanja mita i novca nepoznatog porekla potrebnog za kupovinu stana ministra Aleksandra Vulina 2012. godine. Tužilaštvo za organizovani kriminal je vodilo postupak i obavestilo jedino o tome, i pored urgencija, da je policija odbila da proverava navode iz izveštaja koji je Agencija za borbu protiv korupcije podnela i koji je trebalo proveriti u Tužilaštvu za organizovani kriminal. Zatim, krivična prijava je prosleđena Prvom osnovnom javnom tužilaštvu, koje je završilo proces sa obrazloženjem da je proveravalo da li je ministar prijavio stan da ga poseduje, što jeste, i to je jedina usmena informacija zašto je odbačena krivična prijava.

Dakle, tražim od Prvog osnovnog javnog tužilaštva obrazloženje o odbacivanju krivične prijave i prestanku postupanja po izveštaju Agencije za borbu protiv korupcije, od Tužilaštva za organizovani kriminal ukupan izveštaj o postupanju po navodima koje su dobili od Agencije za borbu protiv korupcije i od Agencije za borbu protiv korupcije izveštaj koji im je uputilo Tužilaštvo za organizovani kriminal, uz napomenu da sav tekst ovog mog usmeno postavljenog zahteva, i za obaveštenje i za dokumentaciju, da sve tri institucije unapred obaveštavam i molim da mi dostave izjavu koju treba potpisati o rukovanju i postupanju sa ličnim i osetljivim podacima, a u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti. Podsećam da je rok od 15 dana za dostavljanje ove dokumentacije nešto na šta su obavezani i Tužilaštvo za organizovani kriminal i Prvo osnovno javno tužilaštvo i Agencija za borbu protiv korupcije.

Rado bih pitala ministra policije po kom osnovu policija može da odbije Tužilaštvo za organizovani kriminal, da ispituje navode, ali je to rekla-kazala. Mislim da mi ne treba da se bavimo sa „rekla-kazala“, niti treba da pustimo da samo novinari vode računa o vladavini prava, nego treba da zaradimo plate kojima nas građani plaćaju da branimo vladavinu prava. To je razlog zašto tražim dokumentaciju od ove tri institucije i zašto tražim da ni ne pokušaju da mi

pošalju odgovor da su u pitanju lični podaci i posebno osetljivi podaci, jer ću, ponavljam, potpisati izjavu kojom ću u skladu sa zakonom rukovati tim podacima. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Dušan Pavlović.

Izvolite.

DUŠAN PAVLOVIĆ: Imao bih nekoliko pitanja.

Prvo pitanje je za ministra prosvete, koji je ovde u Skupštini ovih dana, ali već nekoliko puta odbija da eksplicitno kaže šta se zapravo dešava u Osnovnoj školi „Svetozar Miletić“ u Zemunu. Juče smo saznali u javnosti nekoliko informacija o tome zbog čega je zapravo smenjen direktor te škole. Kao što znate, da obavestim javnost, već nekoliko nedelja teku protesti roditelja zbog toga što je smenjen direktor u toj školi. Ministar nas je obavestio da je smenjen zbog toga što je prosvetna inspekcija pronašla nekoliko nepravilnosti u njegovom radu.

Evo da pročitam i da pitam ministra da li je moguće da su to zaista nepravilnosti zbog kojih neko može da bude smenjen. Kaže – inspekcija je zatekla da je jedan profesor geografije predavao geografiju a imao je diplomu Geografskog fakulteta. Onda kaže – pronašli su da je zapisnik Školskog odbora vodio sekretar škole a ne roditelj, i da je jednom nastavniku dva puta produžen ugovor na određeno vreme zato što je menjao koleginicu na trudničkom bolovanju. Znate šta, ovako može bilo koji direktor da bude smenjen, bilo čega, ako su ovo validni razlozi.

Saznali smo, takođe, da je prosvetna inspekcija deset puta bila u toj školi u zadnjih godinu dana. Da li je to tačno? Zbog čega je ta škola toliko atraktivna za prosvetnu inspekciju? Molio bih ministra da se izjasni o tome.

Drugo pitanje je za Aleksandra Vučića, tadašnjeg predsednika Vlade. Njemu smo u zadnjih nekoliko nedelja i meseci postavili 26 pitanja, ni na jedno nije odgovorio; sada bismo mu postavili 27. pitanje. Da li je činjenica da je Srpska napredna stranka napravila koaliciju sa Ramušem Haradinajem na Kosovu zapravo još jedan uvod u promenu Ustava po kojoj će iz Ustava biti izbačena preambula? Da li znate da je za promenu Ustava inače potrebna izlaznost od 50% i da polovina od toga mora da se izjasni za promenu ili protiv promene Ustava? To je jako teško ostvarivo.

Da li je tačno da se sve ovo na Kosovu radi da bi američka administracija i EU sklapale oči pred neprekidnim spuštanjem demokratskih prava i sloboda u Srbiji? Zar nije bilo bolje da probamo da saradnju sa Amerikancima povodom kosovskih pitanja napravimo na nekim potpuno drugačijim osnovama?

Evo imam u ruci jedan dokument, kratak elaborat koji je predsedniku, dok je još bio šef bezbednosnih službi, uputio moj kolega sa fakulteta Miroljub

Jevtić, gde mu ukazuje na sve veću radikalizaciju proislamskih elemenata na Kosovu i nudi objašnjenje kako bi stvar mogla u tom pravcu da se potera. Zna li da je sa teritorije Evrope u rat za Islamsku državu otišlo najviše ljudi upravo sa teritorije Kosova? Šta će biti kada se svi ti ljudi vrate na Kosovo? Da li misle da će oni da sede skrštenih ruku? Mislím da bi bilo vredno pažnje da se razmotri da li jedna ovakva strategija može da se uključi u državnu bezbednosnu politiku, pogotovo na Kosovu.

Konačno, pitanje za Maju Gojković, predsednicu Skupštine, koja je dužna da vodi računa da se poštuje Poslovník u ovom domu i da na sva ova pitanja koja mi neprekidno postavljamo svakog utorka i četvrtka dobijemo odgovor u roku od 15 dana. Ovo nije moja slobodna procena, ovo piše u Poslovníku.

Dakle, pitanje za Maju Gojković, kojoj smo 17 puta postavili ovo pitanje i 17 puta nema nikakvog odgovora, evo i 18. put: kada ćemo početi da dobijamo odgovore na ova pitanja koja vam postavljamo? Kada će konačno sazvati Kolegijum Skupštine i doneti plan i program rada Skupštine? Ovo su poslovničke obaveze predsednika Skupštine. Kada će staviti predlog o svojoj smeni na dnevni red, što je sama javno obećala pre nekoliko meseci?

Molim predsednicu Skupštine da mi pismeno dostavi odgovore, da ne komentariše javno bilo čije izlaganje ovde u vezi s poslaničkim pitanjima i da uradi ono što je njena zakonska obaveza. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem se. Reč ima narodni poslanik Aleksandar Marković. Izvolite.

ALEKSANDAR MARKOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, na jednoj od prethodnih sednica postavio sam pitanje Višem javnom tužilaštvu u Beogradu u vezi sa krivičnom prijavom protiv bivšeg rukovodstva jedne beogradske opštine, u pitanju je GO Vračar, kao i bivšeg rukovodstva Javnog preduzeća za upravljanje poslovnim prostorom te beogradske opštine.

Pre nekoliko dana dobio sam odgovor od Tužilaštva u kome se ističe da je podneta krivična prijava protiv nekih lica, Mihaila Samofalova, Aleksandra Đurašinovića, Vladimira Medakovića, Svetlane Triundić, Branimira Kuzmanovića, Tijane Blagojević, Mirjane Đorđević i Aleksandra Ivanovića, zbog postojanja sumnje da su kao službena lica Javnog preduzeća za upravljanje poslovnim prostorom i GO Vračar izvršili krivično delo zloupotrebe službenog položaja. Podnosilac prijave je naknadno, na zahtev Višeg javnog tužilaštva u Beogradu, dostavio dokumentaciju koja se odnosi na navode prijave, nakon čega je Više javno tužilaštvo u Beogradu, i to dana 6. marta 2017. godine, podnelo zahtev za prikupljanje potrebnih obaveštenja MUP-u Republike Srbije, Policijskoj upravi za grad Beograd, Odeljenju za suzbijanje privrednog

kriminaliteta. Sada uključujem pitanje MUP-u, tj. Policijskoj upravi za grad Beograd, Odeljenju za suzbijanje privrednog kriminaliteta – da li su prikupili potrebna obaveštenja i informacije iz navedenog predmeta?

Neko bi možda mogao da pita zašto ja u poslaničkim pitanjima potenciram zloupotrebe u Gradskoj opštini Vračar, zašto toliko potenciram opštinu Vračar kao takvu. Zato što je Vračar možda najbolji primer bahatosti i lopovluka jedne stranke, u pitanju je Demokratska stranka, koja je godinama, decenijama, više od dvadeset godina, vršila vlast u toj beogradskoj opštini.

To je stranka koju inače narod od milja zove „žuto preduzeće“. Da su takav epitet ili nadimak zaslužili, govore upravo rezultati njihove vlasti. Jedino je onaj iz Smederevske Palanke što voli pivo a nije danas na sednici više uspeo da uništi jednu lokalnu samoupravu od bivših štetočina iz Demokratske stranke koji su vodili opštinu Vračar.

Vračar je specifičniji, naglašavam, upravo zbog toga što je Demokratska stranka više od dve decenije pustošila tu beogradsku opštinu. Rezultati su, kao što sam rekao, bili krajnje poražavajući i pogubni. Da se podsetimo, saldo dvadesetogodišnje vlasti „žutog preduzeća“ na Vračaru je opustošena opština, prepolovljen fond poslovnog prostora, nestali stanovi, uništene sve ustanove i preduzeća čiji je osnivač Skupština opštine Vračar, ogromni dugovi i minusi koji su nastali.

Dakle, 780.000.000 dinara minusa, tj. nenaplaćenih potraživanja za koja je neko, po svemu sudeći namerno, dopustio da ostanu nenaplaćena kada je reč o Javnom preduzeću za upravljanje poslovnim prostorom opštine Vračar. Stotine stanova koji su bili u javnoj svojini, odnosno koji su bili u fondu opštine Vračar nekako su se volšebno izgubili iz evidencije i danas ih više nema. Nekad su postojali, nekad ih je bilo, danas ih više nema. Niko nema odgovor na pitanje gde su nestali, šta je sa tim stanovima, ko ih je uzeo, kako su „dobili noge“, kako su nestali. Bukvalno, prepolovljen broj kvadrata poslovnog prostora koji je vremenom, za ovih dvadeset godina o kojima sam pričao, izdvajan polako iz fonda Javnog preduzeća za upravljanje poslovnim prostorom. Navešću samo cifru od 5.354 kvadrata za koja ne postoji nikakva dokumentacija gde su nestala. Kako je moguće da ih više nema? I, sve ostale afere koje smo ovde uporno iznosili još za vreme dok su „žuti“ bili na vlasti u toj opštini.

E, takvi su vodili opštinu Vračar, ali takvi su vodili i Grad Beograd, uništili i uništavali Grad Beograd. Podsetiću samo iz jednog razloga, zbog najave održavanja skorih izbora u gradu Beogradu, da je Grad Beograd za vreme njihove vlasti zadužen preko 1,1 milijardu evra. Podsetiću da smo mi za ovo kratko vreme uspeli da prepolovimo taj dug, i to iz sopstvenih sredstava, ne uzimanjem kredita, nego samo uštedama i na realnim osnovama. Uspeli smo da

prepolovimo dug koji su napravili Dragan Đilas i ostale štetočine koje su vodile Grad Beograd. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Pošto se više niko od predsednika, odnosno ovlašćenih predstavnika poslaničkih grupa ne javlja za reč, nastavljamo sa pretresom u pojedinostima.

Prelazimo na 1. tačku dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O OSNOVAMA SISTEMA OBRAZOVANjA I VASPITANjA (nastavak pretresa u pojedinostima).

Na član 7. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Nenad Konstantinović.

NENAD KONSTANTINOVIĆ: Poštovani potpredsedniče Parlamenta, dame i gospodo narodni poslanici, predstavnici Ministarstva, ministre, mi smo dali amandman na član 7. U međuvremenu je Ministarstvo shvatilo da taj član 7. stav 2. tačka 1) nije bio jasno napisan i prihvatili ste amandman jedne kolegice, takođe iz opozicije, i izmenili ovaj član.

Mislim da je važno da pročitamo šta taj član znači. Taj član govori čime treba da se bavimo prilikom ostvarivanja principa u obrazovanju i vaspitanju. Zakon kaže da u saradnji sa porodicom, uključivanjem roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika, radi uspešnog ostvarivanja postavljenih ciljeva obrazovanja i vaspitanja, treba da se uključi i lokalna zajednica itd. Dakle, Ministarstvo i svi oni koji se bave obrazovanjem i vaspitanjem trebalo bi da uključe u to i roditelje i porodicu i lokalnu zajednicu. Vi ste to proklamovali ovim zakonom, mi se s tim slažemo, ali vi radite potpuno suprotno onome što proklamujete ovim zakonom.

Predlažem vam da u rešavanje problema u školi u Zemunu uključite roditelje, kako ste u zakonu napisali, i porodicu. Roditelji dece iz škole „Svetozar Miletić“ iz Zemuna ne žele da se smeni direktor i svoju decu ne šalju u školu danima. Juče je bio prilog, od 1.200 đaka svega 50 ide u školu. Hiljadu sto pedeset đaka izgubilo je mesec dana nastave. Zašto? Zato što Ministarstvo hoće da smeni direktora. A hoće da ga smeni, kao što smo malopre čuli (to je bilo pitanje upućeno ministru, na koje nije odgovorio), zato što je sekretar škole vodio zapisnik na Školskom odboru, zato što je neko ko ima završen Geografski fakultet predavao geografiju, što nije protivno zakonu, ili zato što je dva puta jednom nastavniku produžen ugovor na određeno vreme zbog zamene dok je drugi nastavnik na porodijskom odsustvu. Dakle, mi nismo čuli koji su zakonski razlozi zašto bi bio smenjen direktor škole. Pretpostavljamo da se radi o političkom obračunu sa direktorom škole iz Zemuna.

Vi u zakonu sami kažete da treba da konsultujemo roditelje...

(Predsedavajući: Kolega Konstantinoviću, hoćete da mi objasnite kakve to veze ima sa vašim amandmanom?)

Konsultovanje roditelja? Ima i te kako veze. U zakonu se proklamuje nešto što ministar direktno krši istog sekunda dok predlaže da se to unese u zakon. Šta nam vredi ovo napisano u zakonu ako tako nećemo da se ponašamo? Ako ovo piše, konsultujte roditelje, roditelji će vam reći. Pa imaju pravo roditelji da kažu nešto.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Konstantinoviću.

Na član 7. amandman je podneo narodni poslanik Dušan Milisavljević.

Da li neko želi reč? (Da.)

DUŠAN MILISAVLJEVIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovani ministre, kolegice i kolege narodni poslanici, ovo je jedan od dvadesetak amandmana koje sam podneo na ovaj zakon. Većina amandmana usmerena je ka poboljšanju zakona i ka jednoj temi koja je više nego aktuelna, a to je borba protiv vršnjačkog nasilja.

Konkretno, ovaj amandman tretira problem edukacije kod kuće dece koja su teško bolesna. Pored prava na kućno lečenje, ovim amandmanom predlažem da se deci omogući pravo na kućnu edukaciju i obrazovanje u trenucima kada su teško bolesna, kada su postoperativno primorana da idu na neku rehabilitaciju, kada su onesposobljena da pohađaju redovnu nastavu.

Kao lekar i profesor mogu da vam kažem da brojna medicinska stanja, kao što su retke bolesti, kao što su onkološki slučajevi, zahtevaju duži postoperativni rehabilitacioni proces i vreme koje je potrebno da bi se ta deca vratila dnevnim aktivnostima. Mislim da u mnogim situacijama brojnih dijagnoza koje ih onesposobljavaju da pohađaju redovnu nastavu mogu da kroz jedan vid kućnog učenja i edukacije ne kasne za svojom generacijom i da nastave učenje kod kuće.

Želim da kažem da je to jedan problem koji postoji u Srbiji. Postoji problem, mnogo veći, ne samo što se tiče edukacije, postoji problem i za roditelje teško obolele dece, koji su primorani da uzimaju bolovanje ili čak da u nekim situacijama daju otkaz kako bi bili uz svoje dete u toku lečenja, u procesu lečenja. To je jedna inicijativa koja nije otišla ka vašem ministarstvu, to je inicijativa NURDOR-a koja je otišla ka Ministarstvu zdravlja, odnosno Fondu zdravstvenog osiguranja. Mislim da ćemo uskoro imati prilike da promenimo i taj zakon i da omogućimo inicijativi NURDOR-a da roditelji imaju pravo da budu uz svoje bolesno dete dok god traje njegovo lečenje i postoperativni period.

Rekao sam na početku, ovo je jedan od dvadesetak amandmana koje sam predložio na ovaj zakon. Vi ste kao resorni ministar usvojili jedan od tih mojih amandmana. Ja vam se zahvaljujem na tome ali vas pozivam da pogledate i

amandmane koji su vezani za vršnjačko nasilje, u narednim članovima zakona. Lično mislim da su dobri i da možemo da nađemo načina da neke predloge koji su upravo protiv vršnjačkog nasilja uvrstimo u predlog zakona. Hvala vam puno.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar gospodin Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: U pravu ste, ovo je regulisano delimično u ovom zakonu, krovnom, u tački 4). Međutim, u setu zakona koji će ući u Skupštinu u oktobru, koji su sastavni deo ovog kompleksnog zakona, jesu zakoni o predškolskom, osnovnom i srednjem obrazovanju, pa pošto nismo mogli ući sa svim zakonima odjednom, ta problematika se fino razrađuje u ovim ostalim zakonima i pravilnicima. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Amandman kojim se posle člana 7. dodaje član 7a podneo je narodni poslanik Saša Radulović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 8. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici Marijan Rističević i prof. dr Marko Atlagić.

Da li neko želi reč?

Izvolite, kolega Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Radi uštede vremena, neću obrazlagati amandman. Hvala.

PREDSEDNİK: Hvala. Reč ima narodni poslanik Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: Radi uštede vremena, neću obrazlagati amandman.

PREDSEDNİK: Hvala.

Na član amandman su zajedno podneli poslanici ...

Izvinjavam se, reč ima Vjerica Radeta.

VJERICA RADETA: Mi srpski radikali apsolutno ne sporimo pravo narodnim poslanicima da pišu amandmane, da pišu kakve god hoće amandmane, ali pažljivo sam pogledala ovaj amandman na član 8. i nešto ne videh u čemu se on razlikuje od predloženog člana 8. Ovo je zaista pisanje, podnošenje amandmana samo da bi se zbog velikog broja amandmana koji su aktuelni i koje su podneli narodni poslanici skraćivalo, odnosno oduzelo vreme da narodni poslanici koji žele da obrazlažu amandmane to na pravi način i urade. Zato me čudi da je nadležni odbor pustio ovakve amandmane.

Ali kad je već podnet amandman, koji je identičan sa predloženim članom, ima dosta toga što je tema ovog člana 8, osnovni ciljevi obrazovanja i vaspitanja, dosta toga je ovde navedeno, volela bih da u okviru ovog člana pitam ministra... On je ovde govorio da ima nameru da škole koje se ne koriste za nastavu, stare objekte itd. prilagode, da ih malo srede da bi mogle da se koriste za vanškolske aktivnosti, što je potpuno u redu, da se manje para daje za nekakve ekskurzije itd.

Molim vas, ministre, da angažujete jednog dobrog pravnika imovinca u vašem ministarstvu da pregleda po celoj Srbiji katastre, da pregleda po celoj Srbiji šta je nekad bilo vlasništvo škola, odnosno Ministarstva i kako su neki objekti nestali.

Izneću vam primer jedne škole u Kuršumliji koja je 1988. godine data na korišćenje tadašnjoj „Planinki“, koja je bila društveno preduzeće, dok ne bude trebala školi za školsku namenu. U međuvremenu je trebala školi; deca iz tog kuršumlijskog sela sada idu u drugo selo u školu. Najvažnije je da imamo podatak odnosno dokaz iz katastra da je „lokalni šerif“, izvesni Radovan Raičević, koji je inače predsednik Naprednjačke stranke u Kuršumliji, a postao je vlasnik AD „Planinke“ u međuvremenu, bez ikakvog pravnog osnova uknjižio školski objekat na ime svoje firme, dakle privatno oteo školski objekat.

Samo sam želela da vam skrenem pažnju. Pošaljite saradnike, ko zna koliko ovoga po Srbiji ima. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala.

Poslanici imaju pravo da podnose amandmane i imaju pravo da ih obrazlože i da ih ne obrazlože.

Na član 8. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marinika Tepić, Aleksandra Čabraja, Zoran Živković, Sonja Pavlović i Jovan Jovanović.

Reč ima narodni poslanik Marinika Tepić.

MARINIKA TEPIĆ: Zahvaljujem, predsednice.

Podnela sam amandman na član 8. koji govori o ciljevima obrazovanja i vaspitanja, i to na stav 1. tač. 2) gde piše – obezbeđivanje podsticajnog i bezbednog okruženja za celoviti razvoj deteta, učenika i odraslog, razvijanje nenasilnog ponašanja i uspostavljanje nulte tolerancije prema nasilju.

Mi ovim amandmanom tražimo, i smatramo to izuzetno važnim, da se izričito navede, potencira da se nulta tolerancija naročito uspostavlja prema vršnjačkom nasilju i nasilju zasnovanom na pretpostavljenoj seksualnoj orijentaciji. Zašto? Svi smo svedoci galopirajućeg porasta vršnjačkog nasilja. Mislim da je to neupitno za sve narodne poslanike u ovoj sali, kao i za celo društvo. Takođe smo svi svedoci (oni koji jesu roditelji, a oni koji nisu roditelji znaju iz svog okruženja) da je etiketiranje dece u najmlađem uzrastu, naročito osnovnoškolskom, nešto što je „prirodna stvar“. Dakle, deca jesu najsirovija u etiketiranju i diskriminaciji.

Ono što je, međutim, pojavna stvar jeste da imamo fatalne posledice prilikom nereagovanja škola, odnosno nadležnih organa kada je u pitanju vršnjačko nasilje u obrazovnim institucijama. Ja ću navesti tragičan primer malog Alekse Jankovića iz Niša, čiji primer, inicijativa kroz „Aleksin zakon“ nije našla put, nažalost, do ove skupštine, ali bi ovom amandmanskim intervencijom to na

neki način moglo ne da se ublaži, nego da se doprinese da se kroz prevenciju, koja je najefikasniji način borbe protiv bilo koje vrste nasilja, ovo stanje popravi.

Takođe, podsetiću kolege da je određivanje prema vršnjačkom nasilju zasnovanom na pretpostavljenoj seksualnoj orijentaciji obaveza ovog doma s obzirom na to da su se pre tačno godinu dana dva resorna odbora, za evropske integracije i za ljudska i manjinska prava, zajedničkim zaključkom obavezala da će Narodna skupština u hitnom roku usvojiti deklaraciju kojom se, između ostalog, pretpostavlja i prevencija, ponoviću, vrlo važnog vršnjačkog nasilja zasnovanog na pretpostavljenoj seksualnoj orijentaciji. Dakle, mladi ljudi, srednjoškolci koji jesu ili se pretpostavlja da jesu pripadnici LGBT zajednice trpe stravično nasilje u svom okruženju. O tome su svedočili i na javnim slušanjima ovde u Narodnoj skupštini. Dobro je što se o tome moglo ovde slušati, ali mislim da je ovo prava prilika, gospodine ministre, da to izričito stoji napisano i u ovoj tački člana 8. ovog zakona. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: Uvažena predsednice, gospodine ministre, neko je juče rekao da se u Predlogu zakona malo govori o vršnjačkom nasilju. Mislim da je to dobro, gospodine ministre, što se sve manje govori, zato što je nasilje posledica nevaspitanja. Što više moramo govoriti o vaspitanju u školi, društvu, porodici, koje smo proterali u zadnjih deset godina. Postojali su primeri, ja ih mogu i navesti, za stranke bivšeg režima, bilo je zabranjeno govoriti o vaspitanju u školi nastavnicima od strane pojedinih direktora, zato što su se direktori birali na način na koji su se birali pa su često i direktori bili nevaspitani.

Da je posledica nevaspitanja vršnjačko nasilje, dokazuje se i među nama poslanicima. Mi imamo poslanika, jednog od predlagača ovog amandmana, koji je juče rekao pojedinim poslanicima i predsedniku države da smo ludaci. Zatim je rekao u ovom visokom domu (vidite šta je posledica nevaspitanja) da smo primati, tj. vrsta majmuna; zatim je rekao jednom narodnom poslaniku da je stoka. Imam datume i sekunde i minute kada je u ovom visokom domu taj narodni poslanik, koji je jedan od predlagača ovog amandmana, to rekao.

Mi treba što manje da govorimo o nasilju na televiziji, više o vaspitanju. Treba praviti planove vaspitnog delovanja po školama, kojih nema. Na jednom seminaru pitao sam direktore škola da li imaju planove vaspitnog delovanja škole, odgovorili su da nemaju.

Gospodo narodni poslanici, gospodine ministre, mi možemo svaki dan po dvadeset milicionera saterati u jedno odeljenje, ništa nećemo postići. Nasilje je posledica nevaspitanja. Kad učenik izvrši nasilje, to je već gotov čin. Mi, nastavnici, profesori, roditelji, svi društveni faktori koji ne deluju zadnjih petnaestak godina, svojim delovanjem treba da učinimo sve da ne dođe do nasilja. Znači, zalažemo se.

Ovaj zakon ide u tom pravcu, gospodine ministre. Ovo je prvi put u zadnjih petnaest godina da je naš zakon o osnovama vaspitanja i obrazovanja, i uopšte u srednjoj školi, pokušao vaspitanje vratiti u društvo, u školu, ako hoćete i ostale faktore itd.

Mi smo imali činjenicu da naš zakon, kod ministara stranke bivšeg režima, u samom nazivu nije spominjao vaspitanje. Čak, ako hoćete, i strategija obrazovanja se zove Strategija obrazovanja, a ne – strategija vaspitanja i obrazovanja. Vi pokušavate ovim zakonom, a mi ćemo to strašno podržati, a i roditelji, da povratite vaspitanje u škole, da na neki način čitav vaspitno-obrazovni sistem „uljudimo“ i dovedemo na meru na kojoj treba da stoji itd.

Da ponovim još jedanput, podržavamo ovaj zakon, da što više govorimo o vaspitanju i da nastavnici i škole prave planove vaspitnog delovanja, počevši od razrednog odeljenja, preko učeničkih organizacija, pa čak i nastavnih sadržaja pojedinih nastavnih predmeta. To se zanemarilo. Drugim rečima, zanemari se vaspitna funkcija nastave, više se polagalo materijalnom zadatku nastave, a manje vaspitnom i funkcionalnom. Ovaj zakon upravo „favorizuje“, na neki način, ne samo vaspitno nego i funkcionalno, ono što ste vi rekli. To je cilj ovog zakona i cilj savremene škole. Hvala lepo.

PREDSEDNIK: Zoran Živković.

Kao ovlašćeni, je l' tako?

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Koleginica Tepić je rekla sve što treba da se kaže o ovom amandmanu i mislim da tu nema nikakve dileme, da on treba da bude prihvaćen i da niko ko želi bilo šta dobro da učini za Srbiju, za decu, za učenike, za školski sistem, za obrazovanje i vaspitanje ne bi mogao da kaže ništa protiv toga. Nadam se da ćemo naići na pozitivnu odluku ministra, da će on da promeni svoju, odnosno odluku Vlade, na šta ima pravo kao ovlašćeni i da prihvati ovaj naš amandman. Time bi se pokazalo da Vlada Srbije i prisutni ministar žele da učine ovaj zakon boljim, na opšte dobro, i da kad nešto dobro dolazi iz opozicije to ne treba da bude odbačeno samo po sebi nego treba da bude deo pravog demokratskog odlučivanja u parlamentu u kome se mi sada nalazimo.

Velika je dilema, i to ne samo u Srbiji već i u drugim državama, da li je vaspitanje deo onoga čime školstvo treba da se bavi ili je to posao, pre svega, porodice i nekih drugih segmenata društva. Ja ne bih sada da donosim sud o tome, to je dijalog koji treba da bude i stručni, ali treba da ima i temelj u tradiciji jednog naroda. Da li su škole ikada bile mesto za vaspitanje ili je obrazovanje bilo njihova primarna funkcija?

Vrlo je opasno da poverite vaspitanje svoje dece školstvu ili pojedinim prosvetnim radnicima koji pokazuju visok nivo nepoznavanja osnovnih stvari koje morate da znate iz opšteg vaspitanja. Recimo, jedna od tih stvari je da su primati ljudi, majmuni i lemuri, da je to ista grupa. To bi bar neki profesori sa

univerziteta trebalo da znaju. To može da se nauči iz Poznavanja prirode i društva, ako taj predmet još uvek postoji, u moje vreme je postojao.

To što se neko prepozna u nekom ružnom izrazu nije krivica onog ko taj izraz kaže, nego onog ko se prepozna u njemu, verovatno opravdano. A to opet ne daje njemu opravdanje da ne zna osnovne stvari, kao što je to da je nespojiva funkcija predsednika države i bilo koja druga javna funkcija, pa i funkcija predsednika partije.

A o primatima više neću da govorim. Ja sam jednog njegovog kolegu nazvao renesansnom ličnošću pa se uvredio isto, tako da... Malo učenja bi bilo dobro i za ove putujuće profesore koji putuju po nekoliko stotina hiljada kilometara. Prvo su Tuđmanovi poslanici, onda dođu ovde da nama pričaju o velikom srpstvu.

Najgora stvar, nasilje, proizvodi se tako što jedno društvo gaji kulturu nasilja. Mi smo, nažalost, deo društva koje je u devedesetim godinama, a tada su u tome učestvovali svi koji danas drže vlast u Srbiji, uz časne izuzetke, koji bi trebalo sami da se jave...

(Predsednik: Potrošili ste vreme ovlašćenog predstavnika, sada prelazite na vreme poslaničke grupe.)

Još pet sekundi.

Svi su oni proizveli kulturu nasilja u Srbiji. To mora da bude prekinuto.

PREDSEDNIK: Reč ima ministar Mladen Šarčević.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Samo dve rečenice, vezano je za koleginicu Tepić. U stavu 2. stoji – uspostavljanje nulte tolerancije prema nasilju. Iza toga, ne znam šta bismo više mogli da stavimo. Naravno da se dodatno rade pravilnici koji razrađuju celu problematiku. Hvala.

(Narodni poslanici dobacuju: Ne čuje se ništa.)

Izvinjavam se, rekao sam da imamo u stavu 2 – uspostavljanje nulte tolerancije prema nasilju. To je potpuno dovoljna kategorija, iza koje stvarno ne znate šta da kažete, uz činjenicu da sam rekao i juče i ovih dana da ide dvesta normativnih akata koji prate ovaj sistemski zakon. Znači, pravilnici koji će razraditi celu problematiku se rade na tom polju.

PREDSEDNIK: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: Poštovana predsednice, poštovani građani Srbije, vama se obraćam, poštovani studenti pedagogije i svih studijskih grupa, vama se obraćam, šokiran sam izjavama prethodnog narodnog poslanika koji kaže da škola ne treba da vaspitava. To je, poštovani građani, carevalo zadnjih petnaest godina, sada vidite to na delu. Dakle, ni škola, ni društvene organizacije, niti učeničke organizacije, niti sredstva masovnog komuniciranja itd. Vidite za šta se

narodni poslanici bore – za nevaspitanje. Kada imamo nevaspitanje, imamo i neobrazovanje, nema ni znanja.

Nastavnici i studenti to vrlo dobro znaju, imamo tri zadatka nastave: materijalni, funkcionalni i vaspitni, koje nastavnici u dnevnim pripremama moraju svakodnevno da rade. O tome ne bih govorio jer se radi o poslaniku koji ne poznaje osnovne stvari iz pedagogije.

Isto tako, da li neko nešto ispravno govori proceniće građani Republike Srbije. Aludirao je da sam ja bio Tuđmanov poslanik. Jesam, gospodo, gospodine narodni poslanice, građani Republike Srbije i bivše Jugoslavije znaju da sam bio u prvom višestranačkom Saboru. Imate na internetu moje istupanje, svaku rečenicu. Ponosan sam što sam kao Srbin u prvom višestranačkom Saboru branio srpski narod od ustaške HDZ. Dakle, još jedanput ponavljam, ponosan sam što sam hrabro, da tako kažem, branio svoj narod.

Isto tako, ponosan sam što sam u Haškom tribunalu hrabro branio svoj narod i svog predsednika, za razliku od prethodnog narodnog poslanika koji se založio, zapravo bio jedan od zaslužnih koji su oterali našeg predsednika u Hag. U tom smislu, istorija će dati ocene o meni, o njemu i o svim tim događajima. Hvala lepo.

PREDSEDNIK: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Mihailo Jokić.

Izvolite.

MIHAILO JOKIĆ: Kao dugogodišnji prosvetni radnik, sa 38 godina radnog iskustva, znam da smo sve vreme govorili o vaspitno-obrazovnom procesu. Nema obrazovanja bez vaspitanja, ni vaspitanja bez obrazovanja. Ne obrazovno-vaspitni proces, sve vreme: vaspitno-obrazovni proces. U tom duhu, u tom pravcu i u tom smeru treba razgovarati. Ako tako budemo radili, onda i obrazovanje ima smisla, i vaspitanje ima smisla. Svako razdvajanje je pogubno i nije dobro za generacije koje dolaze. Toliko od mene.

PREDSEDNIK: Hvala.

Po amandmanu, narodni poslanik Marinika Tepić.

MARINIKA TEPIĆ: Zahvaljujem.

Samo sam htela da pitam ministra, ako bi bio ljubazan da ovde, pred ovoliko svedoka u Narodnoj skupštini, garantuje da će se podzakonskim propisima to regulisati, da će za vršnjačko nasilje i nasilje (takođe vršnjačko) zasnovano na pretpostavljenoj seksualnoj orijentaciji – dakle, pričam o sintagmi koja je opšteprihvaćena kao kategorija nasilja – tako pisati u podzakonskim aktima. Iako bih jako volela, kao i poslanička grupa kojoj pripadam, Klub samostalnih poslanika, da ovo baš tako bude prepoznato i u zakonu, ne slučajno, jer svi smo svedoci fatalnih ishoda po đake koji ne mogu sami da izađu na kraj sa neadekvatnim reagovanjem škole.

Ne znači da će takvih slučajeva biti manje ili više u budućnosti. Ali sam razumela da je vaš odgovor na svaki amandman ove vrste – biće u podzakonskim aktima. Da li mi imamo obećanje sa vaše strane da će to tako biti navedeno? Da. Klimanje glavom znači – da. Dakle, razumela sam da je odgovor potvrđan. Hvala.

PREDSIEDNIK: Biće razmotreno.

Na član 8. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, Ivan Kostić, Zoran Radojičić i Miladin Ševarlić.

Izvolite, narodni poslanik Boško Obradović.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Poštovani građani Srbije, kolege narodni poslanici, danas se nastavlja rasprava o izuzetno važnom, krovnom prosvetnom zakonu i u okviru njega o jednom članu koji ima veoma veliki značaj zbog potenciranja vaspitanja u vezi s obrazovanjem. Mi odavno imamo obrazovanje bez vaspitanja i mislim da se svi slažemo da tako nešto mora da se promeni.

Konkretno, podržavam jednu od ovih tačaka u članu 8. koja govori o zdravim stilovima života kao jednom važnom cilju i ideji ovoga zakona. Mi smo samo predložili da umesto „zdravi stilovi života“ stoji „zdrav način života“ jer mislimo da je to preciznije.

Ono oko čega ne možemo da se složimo sa ministrom jeste – zašto se ovde uvodi neustavna kategorija rodne ravnopravnosti. Sami ste se bunili da nešto što ne postoji u Ustavu ne može postojati ni u zakonu. E pa, gospodine ministre, rodna ravnopravnost ne postoji u Ustavu Srbije, tako da ne može stajati ni u ovom vašem zakonu. Ja vas molim da je izbacite. Dosta je ubacivanja nepostojećih i neustavnih termina poput rodne ravnopravnosti, seksualne orijentacije i tome slično.

Treća stvar koju smo mi vama ovde predložili i koju smatramo izuzetno važnom jeste da se u tački 16) posle reči „poštovanje i negovanje srpskog jezika i maternjeg jezika, tradicije i kulture srpskog naroda i nacionalnih manjina“, što je sve apsolutno na mestu, dodaju reči „vaspitanje u patriotskom duhu“. To je ključna reč koju želimo da vidimo u ovom vašem zakonu.

Kada će se buduće generacije u Srbiji vaspitavati u patriotskom duhu, što je jedno od najvažnijih nacionalnih osećanja i jedan od najvažnijih delova našeg sveukupnog nacionalnog vaspitanja? Ne možemo, gospodine ministre, vaspitavati buduće generacije na rijaliti Pink kulturi. Ne može to biti ideal mladih ljudi – starlete, kriminalci i ono što vaše Ministarstvo kulture dozvoljava, zajedno sa Regulatornim telom za elektronske medije, da se emituje na našim televizijama. Potreban nam je drugačiji sistem vrednosti. Vi ste dobro prepoznali značaj zdravog načina života, ali niste prepoznali značaj patriotskog vaspitanja.

Građani Srbije, Srbi imaju sve razloge ovoga sveta da se ponose što pripadaju srpskom narodu, da kažu – mi smo Srbi i ponosni smo time, izlazimo slobodno pred čitavu Evropu i svet sa svojom kulturom, svojom istorijom, svojom duhovnošću, svojim velikanima. Tako treba vaspitavati buduće generacije. Takvo vaspitanje imate u Ruskoj Federaciji, kao patriotsko vaspitanje. Tako vaspitanje imate i na zapadu, u SAD i Kanadi školski dan počinje intoniranjem državne himne, svuda i na svakom mestu vidite državne zastave. Ne vidim zašto bismo se mi Srbi jedini stideli patriotskog vaspitanja i zašto u školi ne bismo imali vaspitanje u patriotskom duhu, kako predlaže ovaj amandman Poslaničke grupe Srpskog pokreta Dveri? Ja bih voleo da čujem koji su argumenti protiv patriotskog vaspitanja.

PREDSEDNIK: Reč ima ministar.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Mislim da je u tački 16) dovoljno široko obuhvaćeno: „razvijanje svesti i osećanja pripadnosti Republici Srbiji“. A kroz silne nastavne planove i programe, izbor lektire i sve druge oblike rada se to prožima, i međupredmetno povezivanje istorije i geografije i drugih predmeta, ne mora stajati ovde još decidnije. Ovo je vrlo decidno.

Drugo, u ovom zakonu prvi put stoji – poštovanje i negovanje srpskog jezika. U starom stoji – maternji. Znači, ubačeno je to. Maternji stoji za sve pripadnike nacionalnih manjina. Znači, ovo je bitan iskorak i razlika, o čemu pričamo.

Zakon o zabrani diskriminacije, ovaj termin „rodna ravnopravnost“... Znate da zakon prolazi 22 mišljenja i da predstavnici raznih tela, ne samo ministarstava, daju sugestije, predloge i neki od njih se uvažavaju.

PREDSEDNIK: Hvala.

Na član 8. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović i Maja Videnović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Aleksandra Jerkov.

ALEKSANDRA JERKOV: Zahvaljujem, predsednice.

Uvaženi gospodine ministre, kao što su mnogi koji su diskutovali o amandmanima koje su i sami podneli na ovaj član rekli, u ovom članu se radi o ciljevima obrazovanja. Mi smo predložili da se dodaju četiri nova cilja. Sva četiri su preuzeta iz Strategije razvoja obrazovanja do 2020. godine, na kojoj su radili najveći stručnjaci za obrazovanje u ovoj zemlji, koju je usvojila Vlada u istom ovom sastavu u kom je sada. Nisu oni sedeli u nekoj zatvorenoj sobi pa napisali tu strategiju, nego su se konsultovali, bile su javne rasprave, diskusije, svi ljudi u ovoj zemlji koji su na bilo koji način zainteresovani za obrazovanje učestvovali su u izradi ove strategije.

Mi predlažemo da se, između ostalog, kao ciljevi obrazovanja postave: povećanje obuhvata stanovništva Republike Srbije na svim obrazovnim nivoima, od predškolskog vaspitanja i obrazovanja do celoživotnog učenja; drugo, dostizanje i održavanje relevantnosti obrazovanja, posebno onog koje se potpuno ili delimično finansira iz javnih izvora; povećanje efikasnosti upotrebe svih resursa obrazovanja, odnosno završavanje obrazovanja u predviđenom roku sa minimalnim produžetkom trajanja i smanjenim napuštanjem školovanja.

Gospodine Šarčeviću, zbog čega ne želite da se ovo doda ciljevima obrazovanja koje ste sami zatekli? Kažete da je ono što ste vi predložili uređeno na bolji i precizniji način. Stvarno ne znam jeste li vi čitali ova obrazloženja koja je neko pisao, zato što ne može biti preciznije ono gde ima manje tačaka ako mi predlažemo da se doda još tačaka. Ili neko ne razume šta znači preciznije, ili vi ovo što ste nama poslali ovde ne čitate. Nije ni važno. U svakom slučaju, recite zbog čega ne želite da se i ova tri nova cilja postave kao ciljevi obrazovanja u Republici Srbiji.

PREDSIEDNIK: Na član 8. amandman je podneo narodni poslanik Dušan Pavlović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Dušan Pavlović.

Izvolite.

DUŠAN PAVLOVIĆ: Zahvaljujem.

Podneo sam amandman na ovaj član koji se tiče ujednačavanja šansi za životni uspeh svih građana Srbije, pa sam nakon svih ovih tačaka koje utvrđuju ciljeve dodao tačku koja glasi da je cilj obrazovanja i vaspitanja „ujednačavanje šansi za životni uspeh svih građana Srbije“, tj. dece koja se nalaze u predškolskim i školskim ustanovama.

Amandman je odbijen sa sledećim obrazloženjem: „Amandman se ne prihvata budući da nije jasno na šta se odnosi predloženi termin ujednačavanje šansi za životni uspeh svih građana Srbije, uz napomenu da su šanse za obrazovanje i vaspitanje već propisane.“

Dakle, s jedne strane nije jasno, a s druge strane izgleda da je jasno pa se kaže da je to već propisano. Ne znam ko je pisao ovo, ali ako ste čitali amandmane koje sam predložio, tamo se veoma jasno kaže šta ja podrazumevam pod jednakošću šansi. Jednakost šansi je kada imate decu koja dolaze iz različitog životnog okruženja. Neka dolaze iz bogatijih porodica, neka iz siromašnijih. Oni koji dolaze iz bogatijih porodica imaju veće šanse za životni uspeh; oni koji dolaze iz siromašnijih imaju manje šanse za životni uspeh.

Zašto sam to stavio ovde? Zbog toga što, recimo, kada se radi o predškolskom vaspitanju, ono i dan-danas nije podjednako pristupačno svoj našoj

deci. Neka deca imaju više mogućnosti da se upišu u vrtić, neka imaju manje šanse. Iz prakse saznajemo da baš ona deca koja dolaze iz boljestojećih porodica imaju veće šanse da se upišu u vrtić. To se onda prevodi i u bolji uspeh u školi, bolji uspeh u srednjoj školi, na fakultetu i u životu. Mi hoćemo da ujednačimo te mogućnosti tako što ćemo obavezati... Ovo je jedan opšti član koji obavezuje sve predškolske i školske ustanove da svima omoguće, da otvore svoja vrata za svu decu, a to može tako što ćete propisati, doneti načelni stav da su vrtići plaćeni iz budžeta za svu decu.

Ministar je pre neki dan rekao da je to dobra ideja. Samo, zašto se to ne ubaci u zakon i kaže – hoćemo da ujednačimo šanse svih građana Srbije tako što ćemo da im omogućimo da u vrtiće dolaze tako da ne plaćaju ništa, da u osnovnim školama imaju besplatne udžbenike. To je bila suština ovog predloga. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, ja sam razumeo da ovo treba da bude dostupno svima, ali ne piše tako.

Poslanik koji je govorio pre mene je predavač, profesor, ili malo fali da bude profesor, redovni profesor. Inače je diplomirao, koliko znam, na Soroševom univerzitetu u Mađarskoj.

Tema je sledeća: kada profesori kažu da školstvo treba da bude dostupno, onda tako treba i da napišu, ali ako profesor napiše – tako što će biti dostupnačni svima... Dostupačni svima... Školstvo nije dostupnačno, koliko ja znam, već dostupno. Ali s obzirom na to da se radi o profesoru univerziteta koji je posle dizajnerske srednje diplomirao tamo negde u Mađarskoj, na nekom Soroševom univerzitetu, njemu je sve oprošteno. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala.

Amandman kojim se posle člana 8. dodaje član 8a podneo je poslanik Saša Radulović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 9. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su Marijan Rističević i prof. Marko Atlagić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: U cilju efikasnijeg rada odustajem od obrazloženja, ali naše je pravo da podnosimo amandmane, s obzirom na to da ima raznih komentara. S obzirom na to da moja poslanička grupa ima svega šest

minuta, nužno je nekad podneti amandman da bismo se mogli uključiti u raspravu. Hvala.

PREDSIEDNIK: Reč ima narodni poslanik Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: Poštovana predsednice, zbog uštede vremena odustajem od obrazloženja.

PREDSIEDNIK: Hvala.

Na član 9. amandman su zajedno podneli Aleksandra Jerkov, Balša Božović i Maja Videnović.

Reč ima narodni poslanik Aleksandra Jerkov.

Izvolite.

ALEKSANDRA JERKOV: Zahvaljujem. Ovo je član koji govori o onome o čemu sam govorila kada smo imali načelnu raspravu, a to je kakve učenike želimo, šta želimo od te dece, kakva da budu kada izađu iz škole.

Po onome što ste vi odbili, gospodine Šarčeviću, vi ne želite da deca po završetku školovanja kritički sagledavaju svet oko sebe kao odgovorni građani, spremni za život u demokratski uređenom i humanom društvu zasnovanom na poštovanju ljudskih i građanskih prava, prava na različitost i brizi za druge, kao i osnovnih vrednosti: pravde, istine, slobode, poštenja i lične odgovornosti. Vi ne želite da deca koja završe školu imaju razvijenu svest o sebi, razvijenu samoinicijativu, sposobnost samovrednovanja, izražavanja svog mišljenja. Ne želite da deca koja završe školu razviju sposobnost komuniciranja, dijaloga, osećanje solidarnosti, kvalitetne i efikasne saradnje sa drugima i sposobnost za timski rad. Ne želite da osim toga što nauče da uče, nauče i da koriste svoj um.

Pitala bih vas zbog čega to ne želite, gospodine Šarčeviću, ali jasno je zbog čega ne želite. Ne želite zbog toga što i vi i premijerka smatrate da je osnovni problem našeg obrazovanja to što iz njega ne izlaze gotovi radnici, koji će verovatno biti presretni što su dobili priliku da za deset evra dnevno stoje deset sati za trakom i nose pelene i slušaju šta im se govori; zato što ne smatrate da je problem našeg obrazovanja to što je zastarelo, prevaziđeno, što su učitelji i nastavnici potplaćeni; ne smatrate da je problem našeg obrazovanja to što iz njega izlaze deca koja ne znaju da misle. Vi mislite da je osnovni problem našeg obrazovanja to što iz njega izlaze deca koja nisu spremna da budu robovi u fabrikama koje Vlada Republike Srbije preplaćuje dajući investitorima desetine hiljada evra po radnom mestu. Vama ovakvi ljudi koji bi imali ove kvalitete koje smo mi predložili a vi odbili očigledno ne trebaju, jer takvi ljudi nikada u životu ne bi glasali ni za vas ni za vašu stranku.

PREDSIEDNIK: Reč ima ministar.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Ne znam koju verziju koleginya ima pred sobom, ali ovde vrlo detaljno sve piše. Ne znam kojim jezikom govorimo, ali ako kaže: razvoj svesti o sebi, stvaralačke sposobnosti, kritičkog mišljenja,

motivacije za učenje, sposobnosti timskog rada, meni ostaje da stavimo na sajt Ministarstva i da građani vide o čemu se radi jer je besmisleno na ovo odgovarati.

PREDSEDNIK: Na član 9. amandman su zajedno podneli poslanici Dragoljub Mićunović, Nataša Vučković i Vesna Marjanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 9. amandman su zajedno podneli poslanici PG Dveri.

Reč ima narodni poslanik Boško Obradović.

Izvolite.

BOŠKO OBRADOVIĆ: U tački 15) ovog člana zakona stoji da, citiraću tačno, jedan od ciljeva treba da bude da „ima svest o sopstvenoj kulturi i raznolikosti kultura, uvažava značaj“ itd. Mi smatramo da ne postoji sopstvena kultura, već da to treba precizirati i dati termin „kulturi srpskog i drugih naroda koji žive u Srbiji“.

Izuzetno je važno da naši mladi ljudi u procesu obrazovanja i vaspitanja steknu svest o srpskoj kulturi i na neki način izađu u savremeni svet ponosni na sebe, svoju prošlost, svoj identitet, svoju tradiciju. Već puno godina unazad imamo jedan proces da se sve što je srpsko u Srbiji dovede u pitanje, da se sve što je srpsko proglasi nekakvim ekstremizmom, nasiljem, fašizmom, kako sve ne. Mi smatramo da taj proces treba da se završi. Dosta nam je onih koji nas etiketiraju, napadaju, vređaju sve što je srpsko, što je tradicionalno, što je hrišćansko, što je porodično u Srbiji.

Veoma je važno da od malih nogu naša deca stiču patriotsko vaspitanje i uče o kulturi srpskog naroda. Vi znate kako se u bivšoj Jugoslaviji srpski jezik zvao: naš jezik, maternji jezik; kako su određeni predmeti na univerzitetima, kako su imena određenih nacionalnih institucija gubila taj predznak – srpski. Smatramo da je to postalo nedopustivo i da u ovako važnom prosvetnom zakonu mora da se naglasi ne sopstvena kultura već kultura srpskog naroda. Hoćemo da imamo jasna imenovanja kada se nešto odnosi na srpski narod, na našu tradiciju, na našu kulturu, na našu istoriju. Nećemo više da krijemo svoje ime, hoćemo da se ponosimo time što smo Srbi i to i zakon mora da prepozna.

PREDSEDNIK: Hvala.

Daću reč ministru, ali promašili ste amandman.

MLADEN ŠARČEVIĆ: To je bilo u prethodnom amandmanu, kolega, tačka 16) – razvijanje ličnog i nacionalnog identiteta, razvijanje svesti i osećanja pripadnosti Republici Srbiji, poštovanje i negovanje srpskog jezika kao maternjeg i svih drugih. To smo prošli put pričali.

PREDSEDNIK: Hvala. Pogledao je.

Na član 9. amandman je podnela poslanica Branka Stamenković.

Reč ima narodna poslanica Branka Stamenković.

Izvolite.

BRANKA STAMENKOVIĆ: Hvala.

Evo, oko ove kulture samo da razjasnimo, da možda pokušam da pomognem kolegi Obradoviću da shvati: kultura je mnogo generalniji pojam od onoga što vi mislite. Kultura nije samo kultura jednog naroda. Postoji kultura svake manje zajednice, kao kultura Narodne skupštine, kultura unutar zdravstvenih ustanova, vinčanska kultura.

Znači, kultura nije vezana samo za pojam jednog naroda. Ako pričamo o snaženju kulture jednog naroda, ona se ne brani tako što napadamo druge kulture; ona će najpre da se brani ekonomskom snagom jednog naroda, isto kao i nacionalni identitet jednog naroda. Nema straha nikakvog od mešanja sa drugim kulturama, time samo možemo da se obogatimo. Hvala.

(Boško Obradović: Replika.)

PREDSEDNIK: Vama nije bilo upućeno.

Na član 9. amandman je podneo poslanik Dušan Milisavljević.

Da li želite reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Dušan Milisavljević.

DUŠAN MILISAVLJEVIĆ: Poštovana predsednice, poštovani ministre, ovaj amandman ima za cilj da omogući deci da što efikasnije koriste očuvane razvojne potencijale, uz odgovarajući vaspitno-obrazovni odnosno obrazovno-vaspitni podsticaj i podršku.

Naime, i juče i danas spominjali smo decu sa nekim problemom (da li zdravstvenim, znači deca sa autizmom, deca sa nekim bolestima), koja bi mogla kroz naš regularni program inkluzije koja je praktično uvedena u Republiku Srbiju... Ali lično smatram, pored toga što je dobro što smo uveli inkluziju, da mnogi učitelji i nastavnici nisu dovoljno edukovani da rade sa ovom decom. To sam primetio i kao otac koji je imao dete u osnovnoj i srednjoj školi i kao profesor.

Moramo više pažnje da posvetimo edukaciji učitelja i nastavnika koji su u kontaktu sa ovom decom. Najvažnija jeste ljubav, ali pored ljubavi i pažnje potrebno je da oni znaju kako da postupaju sa detetom koje ima autizam, kako da postupaju sa detetom koje ima Daunov sindrom, da znaju da postupaju sa detetom koje ima neku smetnju. Ovako se troši vreme tog profesora, nastavnika, ne postiže se efekat u obrazovanju deteta sa posebnim potrebama, a ostala deca mogu da ga izvrgnu ruglu.

Ono što želim da kažem, a što sam i prethodnom ministru, gospodinu Verbiću, predlagao, odnosi se na građansku inicijativu koja je došla od gospođe Dragane Rodić i Udruženja „Dragana Rodić“. Zajedno smo napravili jedan mali bontončić koji bi imao svrhu edukacije vršnjaka da je različitost nešto što treba da nas spaja, da u razredu postoje deca koja slabije čuju, da postoje deca koja

slabije vide, da postoje deca koja imaju šećernu bolest, da postoje deca koja imaju neku smetnju, ali da to nije razlog da budu razdvojeni i da drug postane meta.

Upravo kroz taj bontončić – koji sam predlagao ministru Verbiću a pokušaću u narednim danima i nedeljama da dođem do vas i prezentujem vam ga – kroz animaciju, kroz jedan mali crtani „bukletić“ za decu prvog razreda, kroz određene primere i situacije deca bi imala priliku da uče. Pored edukacije dece da drug nije meta, potrebno je da učimo i učitelje i nastavnike kako da rade sa ovom decom.

Kroz ovaj amandman upravo vam pokazujem da imamo decu koja su za određene stvari savršena, a da deca u nekom momentu nisu za sve, govorim za decu koja su u programu inkluzije. Ponoviću kroz ovaj primer, mislim da je dobar primer u moru loših stvari, u radu Parlamenta sa Vladom: jedna niška porodica koja ima dete sa autizmom, koja je imala problem oko upisa, obratila se meni kao narodnom poslaniku, ja sam se obratio vama i problem smo rešili. Taj dečak je vanserijski za rad na računaru, u animaciji, on je sada upisao umetničku školu. To je super, ali vam kroz ovaj amandman pokazujem da treba da podstaknemo tu decu koja su u inkluziji, da im se omogući šansa da se upišu u neku od ovih škola i da potencijal koji nose u sebi iskažu, a to su najviše deca sa autizmom. Hvala vam puno.

(Boško Obradović: Povreda Poslovnika.)

PREDSEDNIK: Izvolite.

Da li imate karticu?

Znači, povredili ste Poslovnik. Idemo dalje.

Amandman kojim se posle člana 9. dodaje član 9a podneo je narodni poslanik Saša Radulović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 10. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici Marijan Rističević i prof. dr Marko Atlagić.

Reč ima narodni poslanik Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: Poštovana predsednice, odustajem od obrazloženja zbog uštede vremena. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zbog efikasnijeg rada neću dalje obrazlagati. Hvala.

PREDSEDNIK: Amandman kojim se posle člana 10. dodaje član 10a podneo je narodni poslanik Saša Radulović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 11. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici Marijan Rističević i prof. dr Marko Atlagić.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zbog efikasnijeg rada odustajem. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: Zbog efikasnijeg rada odustajem od obrazloženja.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Na član 11. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović i Maja Videnović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Amandman kojim se posle člana 11. dodaje član 11a podneo je narodni poslanik Saša Radulović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov iznad člana i član 12. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Nataša Jovanović, Miljan Damjanović i Zoran Krasić.

Reč ima narodni poslanik Nataša Sp. Jovanović.

NATAŠA SP. JOVANOVIĆ: Hvala, predsednice.

Tražili smo, gospodine ministre, brisanje naslova i ovog člana zato što je ovo, po nama, kada je ustanovljeno prilikom izrade prethodnog zakona, izmišljanje neke tople vode. Složićete se, kao i većina kolega koja se školovala u osnovnom i srednjem školstvu po ranijim standardima i našem obrazovnom sistemu, da opšte međupredmetne kompetencije treba da prepozna dobar pedagog i stručnjak, počev od učitelja, pa i u predškolskom uzrastu, i kasnije u razrednim predmetima, neko ko želi da razvija određeni talenat kod dece.

Umesto ovoga i svih navedenih kompetencija (nešto potpuno nerazumljivo, što nikada nije postojalo u našem obrazovnom sistemu), pedagozi, ali verovatno to ne mogu jer dosta njih je demoralisano zbog drugih obaveza koje su im nametnute ovim i prethodnim zakonom, treba više da se bave onim što je talenat kod svakog učenika, da ga prepoznaju i kanališu. Tako je bilo u naše vreme. Setite se samo kada je ustanovljena Škola za muzičke talente u Čupriji (ja sam je kao dete jedno vreme pohađala), pa onda druge škole, koje se tiču predmeta iz oblasti prirodnih nauka. Mislim da to treba da bude podsticaj za svu decu.

Naravno, i ono što se ponese iz kuće, a to su tradicionalne srpske vrednosti, da se na njima deca uče i razvijaju svoje mogućnosti, da kasnije tokom svog školovanja jasno znaju, a ne da im bude prioritet samo – završićemo malu maturu, idemo na upis srednje škole; do poslednjeg trenutka ne znaju ni oni ni roditelji, nastaje jedno haotično stanje. Treba da se na takav način, prepoznavanjem i usmeravanjem od najmlađih nogu, dolazi do toga da onaj ko je sposoban, ko ima određene kapacitete završi adekvatnu školu i sutra bude koristan našem društvu.

PREDSEDNIK: Hvala.

Poštovani poslanici, saglasno čl. 27. i 87. st. 2. i 3. Poslovnika, obavještavam vas da će Narodna skupština danas raditi i posle 18 časova. To produženje je za svaki slučaj, ako neki minut prekoračimo.

Na član 12. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici Marijan Rističević i prof. dr Marko Atlagić.

PREDSIEDNIK: Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Neću obrazlagati amandman.

PREDSIEDNIK: Reč ima narodni poslanik Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: Zbog uštede vremena odustajem od obrazloženja.

PREDSIEDNIK: Hvala.

Na član 12. amandman je podneo poslanik Vladimir Đurić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 12. amandmane su zajedno podneli Marinika Tepić, Aleksandra Čabraja, Zoran Živković, Sonja Pavlović i Jovan Jovanović.

Reč ima Marinika Tepić.

MARINIKA TEPIĆ: Zahvaljujem, predsednice.

Poslanički klub samostalnih poslanika smatra da treba da se briše član 12. iz prostog razloga što su sve navedene kompetencije u ovom poglavlju Opšte međupredmetne kompetencije pobrojane nasumično, sa neujednačenim formulacijama, jezički neprecizno, rekla bih čak i nepismeno.

S druge strane, u dva ranija člana, odnosno članu 9, praktično već imate obuhvaćeno ono što bi se smatralo ishodom obrazovanja i vaspitanja. Smatramo da je to bolje uređeno članom 9. nego što se ovde nasumično, nejasno i nepismeno pobrojavaju kompetencije, među kojima je odgovornost svrstana u ove kategorije. Odgovornost uopšte nije kompetencija, za početak.

Daću samo nekoliko primera, vi u članu 12. kažete: „Opšte međupredmetne kompetencije za kraj obaveznog osnovnog obrazovanja i vaspitanja u Republici Srbiji su“, pod tačkom 2) „odgovorno učešće u demokratskom društvu“. A za kraj srednjoškolskog obrazovanja odgovorno učešće u demokratskom društvu je, recimo, u tački broj 7). Ako bi se već po nekom značaju te kompetencije, šta god ovo značilo iako je nejasno obrazloženo u Predlogu zakona, i uzele u obzir, kako je moguće da je odgovorno učešće u demokratskom društvu važnije u osnovnom školskom obrazovanju nego u srednjem obrazovanju, uz sve ono što pretpostavlja učešće u demokratskom društvu, između ostalog i spremnost budućih punoletnih srednjoškolaca, nekih već u četvrtom razredu srednje škole, da prvi put glasaju?

Stoga smatramo da ovaj član treba da se briše. Hvala.

PREDSIEDNIK: Na član 12. amandman je podnela Branka Stamenković.

Vlada i nadležni odbor prihvatili su amandman. Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom. Konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Reč ima Branka Stamenković.

BRANKA STAMENKOVIĆ: Hvala.

Ovim amandmanom ispravljene su u ovom predlogu zakona određene pravopisne i slovne greške. Drago mi je da predlagač zakona shvata važnost činjenice da je potrebno da zakoni koje donosimo budu jezički čisti i jasni. Samo mi nije jasno kako je moguće da iz Ministarstva prosvete dobijemo Predlog zakona sa većim brojem gramatičkih i pravopisnih grešaka. Stizalo nam je i iz drugih ministarstava, ali onda to odbijete na činjenicu da, recimo, lekari uglavnom komuniciraju na latinskom. Mislim da Ministarstvo prosvete mora posebnu odgovornost da ima za to.

Juče smo proveli pola dana pričajući o tome kako se nacionalni identitet brani ćirilicom. Mislim da nam je pre svega potrebno da identitet branimo pismenošću, bila ona na latinici ili na ćirilici. Mislim da do ovakvih stvari dolazi ne zbog toga što su ljudi koji rade i spremaju ove zakone u ministarstvu nepismeni, verujem da su to vrlo pismeni ljudi, nego zato što se dosta toga radi pod pritiskom, na brzinu, po hitnom postupku. Molila bih da se ta praksa ubuduće prekine i da se ono što u Skupštinu dolazi detaljno pregleda više puta, kao i da se poslanicima ostavi više vremena da prouče zakone koji dolaze u Skupštinu, da ubuduće ne tražite da budu po hitnom postupku. Hvala unapred.

PREDSEDNIK: Na član 12. amandman su zajedno podneli poslanici Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, Dragan Vesović, Ivan Kostić, Zoran Radojičić i Miladin Ševarlić.

Reč ima Dragan Vesović.

DRAGAN VESOVIĆ: Hvala, predsedavajuća.

Ovde se radi o amandmanu koji predlaže da se u članu 12, kada se govori o međupredmetnim kompetencijama na kraju osnovnoškolskog obrazovanja, brišu tačke 2) i 7). Naime, u tački 2) kaže – odgovorno učešće u demokratskom društvu, a tačka 7) – preduzimljivost i orijentacija ka preduzetništvu. Oboje ima i na kraju srednjoškolskog obrazovanja. To je tamo potpuno prilagođeno, ali ne vidimo kako učenik koji je završio osnovnu školu može da ima preduzimljivost i orijentaciju ka preduzetništvu. Zato smo predložili da se to obriše. Smatramo da je predlagač trebalo da malo više pažnje povede o uzrastu dece za koju se predlaže zakonsko rešenje.

Inače, član kao član je u redu, ali smatramo da ovo dvoje potpuno nije potrebno kada govorimo o međupredmetnim kompetencijama na kraju osnovnog školskog obrazovanja. Hvala.

PREDSEDNIK: Amandman kojim se posle člana 12. dodaje član 12a podneo je narodni poslanik Saša Radulović.

SAŠA RADULOVIĆ: Hvala.

Amandmanom 12a predlaže se uvođenje besplatnih udžbenika za svu decu u osnovnim i srednjim školama. U osnovnim školama je 560.000 đaka, a 260.000 je u srednjim školama. Ovaj trošak može da se plati.

Interesantno, na osnovu jučerašnje rasprave dobio sam dosta poruka od građana. Jedan od njih je napisao da je završio školu i da je decu školovao u Bocvani i da je u Bocvani praksa da se udžbenici nabavljaju iz budžeta. Sva deca naše dijaspore koja napuštaju zemlju i školuju se, recimo, u zemljama Severne Amerike ili EU dobijaju u tim kapitalističkim zemljama udžbenike koji su plaćeni iz budžeta, zato što sve te zemlje razumeju koliko je to važna stvar i ne prepuštaju tako nešto tržištu, koje je praktično napravilo toliko udžbenika koji služe samo za pljačkanje roditelja.

Ovaj trošak može da se plati. Da bi se nabavili svi udžbenici, za svu decu, iz svih osnovnih i srednjih škola u Srbiji, potrebno je 0,23% budžeta Republike Srbije. Da bi građani znali koliko je to, to je duplo manje nego subvencija koju dobija „Er Srbija“ svake godine. Subvencije su još veće od toga, evo, poslednje godine, 2016, dobili su toliko, duplo više nego što košta nabavka svih udžbenika.

Pet godina od vladajuće većine slušamo različite priče, konačno je vreme da stanu iza nečega. Ovo je nešto što može da se uradi. Građani očekuju da uvedete, odnosno da uradite nešto što je moguće platiti i što je sigurno u interesu porodica koje jedva sastavljaju kraj s krajem. Zbog toga mislim da je vreme da se pređe sa reči na dela i usvoji ovaj amandman da svi udžbenici za svu decu, u svim osnovnim i srednjim školama, budu plaćeni iz budžeta. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima poslanik Mihailo Jokić.

MIHAILO JOKIĆ: Već nekoliko puta slušam ovaj predlog. Predlažem da onaj ko je govorio pre mene, gospodin Radulović, ne kaže 0,23%, to je relativan pokazatelj. Recite vi građanima koliki je apsolutni iznos. Koliko koštaju udžbenici za jednog učenika? Koliko treba dati za udžbenike? Koliko iznosi ovo 0,23% i sa koje stavke u budžetu će se to skinuti tačno, a da se ne poremeti njegovo funkcionisanje? Znači, napravite kalkulaciju, nemojte sve vreme ponavljati – 0,23%. To ne znači ništa ako se ne zna glavnica. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima Saša Radulović. Replika.

SAŠA RADULOVIĆ: Zahvaljujem se poslaniku iz vladajuće većine, koji očigledno nije pročitao amandman, nije pročitao obrazloženje, pa ću sad učiniti to za njega da bih mu odgovorio na pitanje.

Znači, prosečno komplet udžbenika u Srbiji košta između 10.000 i 17.000 dinara. Ako uzmemo neku prosečnu cenu od 12.000, recimo, i

pomnožimo sa brojem đaka, dobićete apsolutni iznos za 560.000 đaka u osnovnim školama, koji kad se podeli sa četiri, pošto se udžbenici ne kupuju svakome nego se nasleđuju od generacije do generacije (recimo, u zemljama kao što je Kanada ili u Evropskoj uniji svake četiri godine menjaju udžbenike), dođete do iznosa od 14.000.000 evra. Isto tako, za 260.000 đaka u srednjim školama, kada uzmete prosečnu cenu udžbenika od nekih 14.000 dinara, dođete do cene koja je oko 8.000.000 evra, koristeći istu računicu.

Odakle to platiti? Dao sam više predloga, ponoviću ovaj glavni: subvencija „Er Srbiji“ iznosi preko 40 miliona evra, ovo je moguće platiti sa pola te subvencije. Ne mora sve od „Er Srbije“. Ako uzmete malo od svih ovih stranih investitora kojima dajete subvencije, koje su praktično za otvaranje jeftinih radnih mesta za jeftinu radnu snagu, a to su vam stotine miliona evra godišnje, onda vam je lako utvrditi da jedan mali procenat, 5–10%, te cifre može da plati za sve udžbenike.

S druge strane, roditelji će vam biti jako zahvalni, jer, znate, prosečna primanja u Srbiji cele porodice, odnosno domaćinstva jesu 57.000 dinara. Da li znate koji je udarac za porodicu kada mora da kupuje udžbenike, koji su između 10.000 i 17.0000 dinara komplet? Pa onda, ako imaju drugo dete, treće dete, taj trošak je nepodnošljiv. Jadni ljudi uzimaju kredite. Srbija je jedinstvena zemlja po tome što se uzimaju krediti da bi se deci nabavili udžbenici.

Ovo može da se plati, evo prilike da uradite nešto što je dobro za građane. Hvala.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem. Reč ima Mihailo Jokić, izvolite.

MIHAILO JOKIĆ: Vi dobro znate šta je kalkulacija, to morate da uradite na dve decimale, ne možete se frljati milionima.

Nemojte se smežati, ništa nije smešno. Prvo, to je nekulturno, ja se nisam smežao kada ste vi govorili. Jednostavno, kažem vam da morate uraditi kalkulaciju, a vi znate šta je to – znači, tačno reći na dve decimale koliko to iznosi.

To što vi predlažete je mnogo dobra stvar, i to ne mora da se uradi u celini, može da se kupi prvom razredu, pa sledeće godine drugom razredu i da se taj problem reši u nekoliko godina unapred. Toliko od mene, hvala.

(Saša Radulović: Replika.)

PREDSEDNIK: Reč ima Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: Poštovana predsednice, lepo smo slušali ovo... Naime, bilo bi lepo da mi našim učenicima obezbedimo i besplatnu hranu, i prevoz, i udžbenike. To je stvar nekakve budućnosti, to je cilj ove države. Ministar je juče dobro rekao na koji način će to ova vlada postići u budućnosti.

Mislim da bismo im mogli kupiti dosta udžbenika da prethodni govornik, gospodin Radulović, nije bio stečajni upravnik i „kralj stečaja“ u 14 firmi i ošteti u milionskim svotama građane Republike Srbije.

Samo ću jednu rečenicu da kažem. Jedan ugledni list objavio je naslov: „Raduloviću, bruko, koliko si maznuo para“, završen citat. Mogao bih danima da to kažem. Zbog ovih mojih reči gospodin Radulović je mene tužio Osnovnom sudu i Apelacionom sudu. Dobro zna kako se proveo, a ima i rešenje o njegovoj kazni i naplati određene finansijske svote koju je morao da plati. Osim toga, tužio je gospodina Rističevića; mislim da će izgubiti i taj sud koji je još u toku. Hvala lepo.

(Saša Radulović: Replika.)

PREDSEDNIK: Da, izvolite.

SAŠA RADULOVIĆ: Zahvaljujem se uvaženom poslaniku koji beži od suda, odnosno „vadi se“ na poslanički imunitet i pokušava da izvrda, jer ove stvari koje govori na sudu naravno ne može da dokaže, odnosno na sudu bi platio kaznu. Prema tome, neću više o tome.

Što se tiče kalkulacije na dve decimale, da vam kažem, kalkulaciju imate ovde, možete da se „vadite“ na šta god hoćete, ovo je jednostavna stvar. Ne trebaju nam godine da ovo uvedemo. Lepo sam vam pokazao, u jednostavnoj računici, da je ovo pola subvencije koju „Er Srbija“ dobija jedne godine, da je to 5–10% subvencija koje se daju stranim investitorima. To je jednostavno moguće platiti odmah, nikakve godine za ovo nisu potrebne.

Što se tiče stečajeva, ja sam ponosan na sve što sam radio u stečajevima: hvatao lupeže, završavali su u zatvoru, nikada nijedan dinar ni od koga nisam uzeo. Ali ove izmišljotine se ponavljaju i ponavljaju. Ugledni listovi o kojima govori uvaženi kolega poslanik – to je npr. „Kurir“, koji je o tome pisao kada sam nagazio Mladana Dinkića, pa je preko tih novina puštao ove smešne priče o stečajevima. Tamo sam štitio državnu imovinu, štitio poverioce i sprečavao lupeže da krađu. Prema tome, na to sam ponosan, na svaki ovaj predmet.

Pet godina pričate o ovome, ponavljate iste stvari. Isti ovi poslanici koji danas govore glasali su za moj budžet, Ministarstva privrede, kojim sam ukinuo sve subvencije.

Prema tome, ovde se priča na zvonce, glasa na zvonce. Građani bi morali da znaju da je ovo pokušaj da skrenu sa teme, a tema je – SNS bi mogao da uradi nešto za građane, da pređe sa reči na dela, umesto da pričaju...

PREDSEDNIK: Poslaniče, samo replicirajte.

SAŠA RADULOVIĆ: Ovo je replika.

Evo vidite, ni predsednica Skupštine ne može da izdrži kada čuje argumente, zato prekida govornika i pokušava da mi oduzme vreme. Hvala.

PREDSEDNIK: Ne mogu vas stvarno, vašu diskusiju ni da razumem. Ja sam iskrena, ne razumem vas uopšte. Znači, replika mora da bude... Pročitajte Poslovnik, ljubazno vas molim, da vidite šta znači replika. Mešate babe i žabe.

Reč ima narodni poslanik Goran Kovačević.

GORAN KOVAČEVIĆ: Zašto ne mogu da glasam za ovaj amandman? Zato što ovaj amandman u stvari matematički nije tačan. Mi se pozivamo na narodnog poslanika koji nam objašnjava da je to sve tačno, a u stvari matematički nije tačno. Imate 560.000, njegova terminologija i njegovo objašnjenje, učenika u osnovnoj školi, po 12.000 komplet, 260.000 po 14.000, to je 84.000.000 evra. Osamdeset četiri miliona evra nije dvadeset miliona evra. Ako koristite argument da podelite sa četiri, možete da koristite i argument da podelite sa četrdeset, pa bi to bilo dva miliona evra na nivou godinu dana. Fiskalna godina ne traje četiri godine. Ako bismo usvojili ovaj amandman, to bi podrazumevalo fiskalni trošak ovog trenutka, ove godine. On bi iznosio 86.000.000 evra.

Zato ne mogu da prihvatim ovaj amandman konkretno, ali naravno da mogu da prihvatim ideju da, generalno, školstvo u Srbiji treba da bude besplatno. Šta to podrazumeva? Kada dostignemo ekonomski nivo, onda možemo kao država da finansiramo obrazovanje, udžbenike, hranu. To je stvar za koju se zalažemo svi i to je socijalna kategorija kojoj treba svi da težimo. Obrazovanje u Srbiji treba da bude besplatno, bez obzira na socijalni status koji imaju roditelji u državi, pre svega zato što na taj način dajemo istu poruku, i socijalnu – da ne razdvajamo decu i da Srbija treba da bude jedinstvena.

PREDSEDNIK: Hvala.

Na član 13. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su poslanici Marijan Rističević i Marko Atlagić.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ja nisam električar koji se predstavlja da je ekonomista. Podele u obrazovanju, ne možete biti električar... Ako ste električar i ako ste visoki, onda možete sijalice da menjate lako, ali kada krenete da budete matematičar, onda treba da računate. Čak i električari znaju matematiku.

S tim u vezi, povodom ovog mog amandmana moram reći da 560.000 učenika, sa svim udžbenicima i računarima (kolega koji je malopre govorio zaboravio je računare), to ti je hiljadu evra po učeniku. To je 560.000.000 evra. Da prepolovimo, to je 280.000.000 i 2,8% prihoda u budžetu. Ali, kada je neko električar, on zaboravi jednu nulu pa kaže – to je 0,23%. Dakle, to su značajna sredstva, koja treba od nekog uzeti. Praktično, on brani roditelje time što kaže...

(Predsednik: Amandman vam je o vojnom obrazovanju.)

Da, o obrazovanju je.

Dakle, on obrazuje roditelje na sledeći način: dajte pare, da vam uzmemo pare pa da vam damo pare.

Da je malo obrazovaniji, u skladu sa amandmanom, bez obzira na to što je stečajni upravnik... A tamo se lapa, ne pitajte.

(Saša Radulović: Ne može o ovom amandmanu.)

Mogao bi da protumači ovu narodnu poslovicu – kada se od naroda uzima, to je kao kad uzimaš od pčela, moraš da uzmeš toliko da i pčelama nešto ostane. A stečajni upravnici ne znaju, oni uzmu sve i šutnu košnicu. Hvala.

(Saša Radulović: Poslovník.)

(Branka Stamenković: Poslovník.)

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Marko Atlagić, po amandmanu, podnosilac amandmana.

MARKO ATLAGIĆ: Poštovana predsednice, samo dve rečenice da kažem.

One koji puštaju neartikulisane glasove molim da se umire.

Samo da kažem dve rečenice, da je prethodni govornik izrekao jednu tešku laž time što je rekao da sam se pozivao na imunitet. Nisam, gospođo predsednice, nego on nije došao...

(Narodna poslanica Branka Stamenković prišla je stolu predsedavajuće i rekla: Po Poslovníku!)

PREDSEDNIK: Samo momenat.

Po Poslovníku vam nisam dozvolila da pridete. Hoćete li biti ljubazni da se sklonite, da ne remetite rad?

(Branka Stamenković: Po kom osnovu?)

Po osnovu da ste dobili kaznu sada.

Opomena. Opomena. Opomena. Imate tri opomene, isključeni ste iz rada. Dobili ste opomenu. Molim vas sklonite se, nemojte mi pretiti. Dobili ste opomene i ispunili uslov da više ne učestvujete u radu.

Molim vas, dva minuta pauze, da poslanica shvati da ne može više da učestvuje u radu Parlamenta. Izvolite.

Molim poslanike da me zaštite ako mogu, pošto me poslanica napada ovde.

(Posle pauze.)

PREDSEDNIK: Amandman kojim se posle člana 13. dodaje član 13a podneo je poslanik Saša Radulović.

Da li želite reč? (Da.)

SAŠA RADULOVIĆ: Hvala.

Da ponovim, amandman govori o tome da se nabave besplatni udžbenici. Ova priča o tome da će se nabaviti, da će možda biti kasnije, slažu se poslanici vladajuće većine da je dobro zato što znaju da građani to hoće... Umesto praznih reči, evo odlične prilike da se usvoji amandman po kojem će udžbenici biti besplatni za svu decu.

Da građani Srbije znaju, ne mora da se usvoji moj amandman, ovakav sa ovim tekstom, moguće je da izdvoje deo ili da napišu svoj, da ga Odbor predloži i da ga usvojimo. Evo, poslanici DJB će glasati za taj predlog, ne za ovaj naš, ako ga budu izneli, zato što je jako važno da deca dobiju knjige. To je ogroman trošak za sve porodice u Srbiji. Pljačkaju ih praktično preko kompleta knjiga, gde nema nikakvog reda oko toga ko šta nabavlja, koliko šta košta.

U svim uređenim zemljama u svetu udžbenici se plaćaju iz budžeta. Naša deca koja su u dijaspori, u Severnoj Americi, Evropskoj uniji – veliki broj porodica je pobjegao iz Srbije zbog jako loše vlasti – tamo dobijaju besplatne udžbenike, i to od škola.

Računica postoji, jednostavna je: da bi se platili udžbenici, to je četvrtina cene nabavke...

PREDSEDNIK: Čekajte, čekajte, njoj je oduzeta reč, nema pravo da prisustvuje, nemojte izvoditi.

Znam da ste vi glumica, nego govorim obezbeđenju.

SAŠA RADULOVIĆ: Izbacili ste poslanicu bez ikakvog osnova i o ovome ćemo tek razgovarati.

Znači, bežanje od toga da se deci nabave udžbenici. Gospodo, vreme priče je prošlo, dosta je toga, građanima je puna kapa. Uradite konačno nešto. Nabavimo udžbenike za svu našu decu. Dosta optužbi, dosta blata, kupite udžbenike, građani vas gledaju.

PREDSEDNIK: Hvala. Izvolite, Tatjana Macura.

TATJANA MACURA: Želim da ukažem na povredu Poslovnika, član 106. stav 2: „Niko ne može da prekida govornika niti da ga opominje, osim predsednika Narodne skupštine u slučajevima predviđenim ovim poslovníkom.“

Malopre ste bez bilo kakvog povoda prekinuli usred izlaganja Sašu Radulovića i pritom uvredili našu kolegicu, koju ste bez bilo kakvog osnova, potpuno protiv odredaba koje su u Poslovníku o radu Narodne skupštine iznete... Naime, Branka Stamenković se javila za reč, ustala; mi smo svi u isti glas vikali da se javila po Poslovníku, što ste vi, što vizuelno što slušno, potpuno ignorisali, nakon čega ste izrekli opomenu i udaljili Branku Stamenković sa sednice.

Pre samo minut ste je otprilike uvredili rekavši da je ona jedna obična glumica. Treba zaista da vas bude stid, kao predsednicu Narodne skupštine, da se tako obraćate svojim kolegama u ovako visokom domu.

PREDSIEDNIK: Nisam rekla „obična“, nego „glumica“. Razlika je – „obična“ i „glumica“. Rekla sam da je glumica.

Vrlo dobro zna da joj je oduzeta reč. A to što ona ne zna Poslovník pa je odlučila da izađe napolje, ne znam da li zauvek, do kraja sednice, ili samo na pauzu, nije na meni.

Nemojte da me psujete i nemojte da me vređate.

(Tatjana Macura: Niko vas ne psuje!)

Dobro, znam, sve je u redu. Nastaviću da radim.

Reč ima Aleksandar Marković.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARKOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajuća.

Dame i gospodo narodni poslanici, moram odmah da kažem da niko u Srbiji nema ništa protiv ideje da deca imaju besplatne udžbenike. Ponoviću to zbog građana Srbije. Niko normalan ne može da ima ništa protiv takve ideje. Naravno da svi želimo da deca imaju besplatne udžbenike.

Ali ne može, gospodine Raduloviću, ne može, zato što ste pokrali pare. Nema para u budžetu jer ste ih pokrali, i to vi lično, dok ste bili stečajni upravnik u više od 15 firmi pa zaključivali ugovore sami sa sobom i sa firmom svoje žene. Ja vas molim da izračunate, iako smo malopre videli da vam računica ne ide tako dobro, konsultujte nekog ko zna dobro da izračuna koliku ste štetu naneli, pa bi od tih para možda i moglo da dođe do povećanja sredstava kako bismo uveli besplatne udžbenike za svu decu. Dakle, molim vas, preispitajte koliki ste novac pokrali pa razmislite još jednom o vašem amandmanu. Zahvaljujem.

(Saša Radulović: Replika.)

PREDSIEDNIK: Nema replike dok ja ne odredim, jer vodim sednicu, član 104. stav 3.

Na član 14. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici Marijan Rističević i prof. dr Marko Atlagić.

Izvolite. Reč ima Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: U cilju smirivanja strasti, odustajem od diskusije.

PREDSIEDNIK: Hvala.

Reč ima Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: U cilju smirivanja strasti, odustajem od obrazloženja.

PREDSIEDNIK: Hvala.

Amandman kojim se posle člana 14. dodaje član 14a podneo je narodni poslanik Saša Radulović.

Izvolite.

SAŠA RADULOVIĆ: Hvala.

Da ponovim, udžbenici mogu da se nabave za svih 560.000 đaka u osnovnim školama, za svih 260.000 đaka u srednjim školama.

Nikakve laži o meni, da sam nešto tobože ukrao, neće sprečiti PG Dosta je bilo da govori o onome što može da se uradi danas.

Znači, na subvencije se godišnje iz budžeta baca oko milijardu evra. U budžetu imate ogromnu stavku svake godine za plaćanje aktiviranih garancija, koje se meri u stotinama miliona evra. Nabavka svih udžbenika za svu decu je 0,23% budžeta Republike Srbije. To je manje, odnosno otprilike pola subvencije „Er Srbiji“. To je jedna desetina štete koja je napravljena u Železari Smederevo u 2014. i 2015. godini zato što moj plan za uvođenje reda u Železaru nije prošao pa su se tražili čudotvorci iz Slovačke. Građani to jako dobro znaju.

Građani takođe treba da znaju da svi ovi pokušaji, zamajavanje, ove prazne reči, priče o pljački ovoga i onoga, koje su potpuno neistinite, neće nas skrenuti sa teme. Udžbenici mogu da se nabave. Ovo može da se uradi u ovom zakonu. Ovo je pravi zakon da se to uradi pošto je krovni zakon koji govori o osnovama obrazovanja.

Znači, gospodo, sa reči na dela. Dosta blaćenja, hajte lepo da deci nabavimo udžbenike. To će biti ogromno olakšanje za sve porodice u Srbiji. Pustite mene, uradite dobru stvar, napišite svoj amandman, gospodo iz vladajuće većine. Mi ćemo ga podržati. Kažite da će svi udžbenici za decu u osnovnim i srednjim školama biti besplatni. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Marko Atlagić.

Izvolite.

MARKO ATLAGIĆ: Uvažena predsednice, kako smo već rekli, udžbenike će ova vlada sigurno u budućnosti kupovati prema finansijskoj mogućnosti zemlje, tu nema dileme. Tako isto i što se tiče prevoza učenika. Međutim, amandman iz tih razloga i nije prihvatljiv.

Samo da kažem jednu rečenicu, da demantujem, ja nisam pobegao sa sudskog spora i pozivao se na imunitet. Nisam se bojao ni u Hagu Najsja, a kamoli „kralja stečaja“ Saše Radulovića.

Samo jedan naslov iz štampe: „Policija češlja 'kralja stečaja', uhvaćen 'fantom stečaja' Saša Radulović“, završen citat, jedan dnevni list, 14. aprila gospodnje 2011. godine. Mogu ovde govoriti dva sata o tome. Imam i presudu suda kojom je kažnjen sa 100.000 dinara a oduzeta mu je i licenca. Hvala lepo. Radi istine, znanja i ravnjanja.

(Saša Radulović: Replika.)

PREDSEDNIK: Da li vas je spominjao?

SAŠA RADULOVIĆ: Imenom i prezimenom. Hvala.

Znači, taj list koji se citira je „Kurir“ iz 2011. godine. Tu laž o meni plasirao je Mlađan Dinkić, zato što sam ga uhvatio kako krade.

Što se tiče cenjenog poslanika, da, gospodine, uhvatio sam ga kako krade, pa sam ga sprečio, i njega i njegovu Agenciju za licenciranje stečajnih upravnika, koja se u to vreme bavila korupcijom. Kada neki upravnik radi svoj posao i hvata lupeže i šalje ih u zatvor, onda dobija kontrole. To možete da proverite.

A lepo ste glasali za mene i bili jako zadovoljni kada sam bio ministar privrede. Pa nešto tu ne štima, gospodine.

Što se tiče samog suđenja, naravno, gospodin je pobjegao sa suđenja, zato što za sve ove stvari koje govori nema dokaza pa ne sme da se pojavi tamo.

Građani treba da znaju da ova prazna priča služi samo jednom – da se izbegne da razgovaramo o tome da je moguće nabaviti udžbenike za svu decu, da u budžetu ima dovoljno novca za to. Vladajuća većina iz nekog razloga, koji je neobjašnjiv, ne želi to da prihvati. Ne smeju da vas pogledaju u oči, dragi građani, i da vam kažu – mi ovo nećemo usvojiti, nego vam pričaju o tome – mi ćemo to u budućnosti, neki drugi put, sigurno postoje planovi. Reči su jeftine, gospodo. Nakon pet godina, sa reči na dela.

PREDSEDNIK: Na član 15. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su Marijan Rističević i Marko Atlagić.

Da li želite reč?

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: Odustajem od obrazloženja.

PREDSEDNIK: Hvala.

Na član 15. amandman je podnela poslanica Ljupka Mihajlovska.

Na amandman koji se posle člana 15. dodaje član 15a podneo je poslanik Saša Radulović.

Izvolite.

SAŠA RADULOVIĆ: Hvala.

Još jednom da ponovim za građane jako važnu stvar. Danas raspravljamo o zakonu o osnovama obrazovanja. Tim zakonom treba da se postave principi i pravila koja će važiti i za podzakonska akta. Važiće, takođe, i za sve druge zakone koji budu donošeni iz ove oblasti. Zato u ovaj zakon zaista pripada odredba koja kaže da je obrazovanje pravo deteta. Znači, ne da roditelji školuju decu, nego dete, kada se rodi u Republici Srbiji, treba da dobije neka prava koja garantuje celo društvo, garantuje budžet.

Među tim pravima treba da bude pravo na predškolsko obrazovanje, bez ikakve participacije roditelja, u potpunosti pokriveno iz budžeta; treba da bude pravo na osnovno i srednje obrazovanje. Ali ne samo da ne moraju da plaćaju školarinu, nego, takođe, da im se nabave udžbenici, olovke, sveske, sva sredstva koja su im potrebna za rad, pa i strugovi i sve ostalo što postoji u srednjim školama.

Takođe, da se obezbedi deci prevoz. Da lokalne samouprave plaćaju prevoz, to je za neke ruralne sredine nemoguća misija jer nemaju dovoljno novca u budžetu. Upravo ovo možemo da predvidimo ovim zakonom, jednostavna je odredba.

Takođe, postoji deo koji govori o kvalitetu, recimo, da ograničimo broj dece po odeljenjima, da bude maksimalno dvadeset, da naša deca dobiju kvalitetno obrazovanje kao što dobijaju njihovi vršnjaci, mališani koji su pobjegli sa roditeljima iz zemlje zbog loše vladavine i koji takvo obrazovanje, odnosno besplatne udžbenike i prevoz dobijaju u zemljama Severne Amerike, Evropske unije.

Ovo može da se plati, novca ima, samo Vlada novac troši na stvari koje nisu u interesu građana, a ne na stvari koje su životno važne svim porodicama. Pet godina slušamo priče, konačno je došlo vreme da pređete na dela, da Vlada pređe na dela i konačno uradi jednu stvar koja je u interesu svih porodica. Građani vas gledaju. Čekamo vas.

PREDSEDNIK: Marijane, nemate pravo, potrošili ste vreme grupe.

Na član 16. amandmana, u istovetnom tekstu, podneli su Marijan Rističević i Marko Atlagić.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, ja neću ponovo računati koliko je stečajni upravnik, koji je i američki begunac, promašio u cifri i radi efikasnijeg rada odustaću od dalje diskusije po amandmanu.

PREDSEDNIK: Molim vas, ko vodi sednicu, da se dogovorimo.

Ne, reč ima Srđan Nogo.

SRĐAN NOGO: Ukazujem da je povređen član 107, dostojanstvo Narodne skupštine. Molim vas, predsedavajuća, da uspostavite red na sednici zato što zadnjih par minuta imamo flagrantno kršenje dostojanstva.

Sada ja kao poslanik opozicije moram da ustanem u zaštitu najviših državnih organa jer su poslanici, mahom vladajuće većine, što je paradoksalno, izneli konstantne uvrede, i to ne na račun poslanika opozicije, on je sekundarna žrtva tu, nego na račun najviših državnih organa, govoreći ono što su govorili o poslaniku Raduloviću.

Molim vas, to je sve, kako oni tvrde, ako je tačno, nastalo pre nego što je on bio ministar u Vladi Ivice Dačića i Aleksandra Vučića, što znači da su oni...

PREDSIEDNIK: Ovo je povreda Poslovnika, a ne replika.

Nemate pravo i tačka. Znači, dostojanstvo Parlamenta se štiti tako što se poštuje Poslovnik.

Reč ima Marko Atlagić, kao podnosilac amandmana.

MARKO ATLAGIĆ: Odustajem od obrazloženja zbog uštede vremena.

PREDSIEDNIK: Hvala vam.

Repliku nisam dala, kao što ste čuli.

Na član 16. amandman je podneo poslanik Dušan Pavlović.

Izvolite.

DUŠAN PAVLOVIĆ: U ovom amandmanu predložio sam da se promeni ceo član 16. zapravo i da se kaže da nadzor nad primenom ovog zakona vrši Ministarstvo, u skladu sa obrazovnom politikom.

Zašto sam podneo ovaj amandman? Zbog toga što Ministarstvo treba da radi zapravo jednu jedinu stvar koja se tiče primene obrazovne politike – ono treba da nadzire način na koji se sprovodi ovaj zakon, na koji se sprovodi obrazovna politika. Šta, međutim, Ministarstvo radi? Ono je propisalo u nekim drugim članovima ovog zakona, koje sam takođe pokušao da promenim, da ono može da se meša u sam obrazovni proces, recimo tako što će da postavlja direktore osnovnih i srednjih škola.

Znate, potpuno je nedopustivo da imate član zakona ili takav obrazovni sistem u kojem se ministar svojevolejno meša u rad obrazovnih ustanova tako što postavlja direktore. Mi već imamo dosta lošu praksu u nekim drugim javnim ustanovama, kao što su recimo javna preduzeća, gde Vlada postavlja direktore javnih preduzeća, pa onda ti direktori zapošljavaju stranačke kadrove po tim javnim preduzećima. Javna su preduzeća puna takvih kadrova.

Hoćemo li sad isto to da uradimo i u osnovnim i srednjim školama? Dakle, prvo će ministar da postavi stranačkog direktora škole, a onda će vremenom taj direktor škole početi da postavlja svoje stranačke kolege kao nagradu za izbornu kampanju, recimo, koja se desila u prethodnih šest meseci. Urnisali ste već javna preduzeća, urnisaćete i osnovne škole.

Ministre, vi niste stranački kadar, molim vas da se ponašate u skladu sa tim. Nemojte dozvoliti da se ovakav član prihvati. Hvala.

PREDSIEDNIK: Aleksandar Marković.

Odustao, dobro.

Amandman kojim se posle člana 16. dodaje član 16a podneo je poslanik Saša Radulović.

Izvolite.

SAŠA RADULOVIĆ: Hvala.

Amandmanom da je obrazovanje pravo deteta... Jedini način da ovako važna tema zaista dođe do građana, da građani vide da je moguće uvesti besplatne udžbenike, jeste da ponavljamo ove stvari. I danas je zaista, i juče je bila, prilika za to. Ovo je izuzetno važna tema.

Petsto šezdeset hiljada đaka u osnovnim školama, 260.000 đaka u srednjim školama. Prosečna primanja domaćinstva su oko 57.000 dinara. Komplet udžbenika za decu košta od 10.000 do 17.000 dinara. Ova računica ne može da se izvede. Porodice jedva sastavljaju kraj s krajem. Budžet može da reši ovaj problem. Ovo je praksa u celom uređenom svetu; u Severnoj Americi, u Evropskoj uniji deca, naši mališani u dijaspori koji su pobjegli iz zemlje dobijaju udžbenike.

Uopšte nije veliki trošak, 0,23% budžeta Republike Srbije. Znači, pola onoga što se kao subvencija daje „Er Srbiji“, 5–10% subvencija koje se daju velikim stranim investitorima da otvaraju ovde kod nas mesta za jeftinu radnu snagu.

Ovo može da se uradi. Vladajuća većina izbegava ovo. Ako ne žele moj amandman – ponavljaju da im se ne sviđa, tobože podržavaju ovo, ne sviđa im se kako je napisano – neka napišu svoje. „Dosta je bilo“ će ih podržati u tome jer je ovo interes svih građana, interes svih roditelja.

Jako je važno da građani znaju da je ovo moguće uraditi, novca u budžetu za ovo ima, potrebna je samo politička volja, koja očigledno ne postoji. Postoji samo puno reči, najava o tome šta će se raditi. Međutim, vreme je da pređemo sa reči na dela. Pet godina se priča, ništa se ne radi, niko nije procesuiran. Udžbenici mogu da budu plaćeni. Građani vas gledaju.

PREDSEDNIK: Veroljub Arsić.

Izvolite.

VEROLJUB ARSIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, niko iz Srpske napredne stranke nije za to da sva deca imaju udžbenike koje bi dobila od države, pa čak i po cenu toga da posle školske godine vrata te udžbenike školama za sledeće generacije.

Mogu da kažem da nije tačno da u dijaspori naša deca dobijaju besplatne udžbenike. I nije tačno da su njihovi roditelji pobjegli iz Srbije zbog Vlade Aleksandra Vučića ili otkad on učestvuje u vlasti zajedno sa Srpskom naprednom strankom, nego zbog gomile ministara koji su bili pre Aleksandra Vučića, koji su isti kao podnosilac ovog amandmana.

(Predsednik: Na član 17. amandman ... Jeste li završili?)

Nisam još završio.

Kako sam podnosilac amandmana kaže da treba da brinemo o deci, ali je to na prvom mestu posao roditelja te dece, koji treba da imaju bilo kakvo radno mesto, ja bih postavio jedno drugo pitanje. O svakome od nas – kako reče

podnosilac, reči su jeftine – govore dela. Voleo bih da kaže koje je to preduzeće koje je vodio kao stečajni upravnik čija se sudbina nije završila likvidacijom, makar jedno preduzeće. Ili da je, dok je bio stečajni upravnik, zaposlenima u predmetu stečaja i njihovoj deci obezbeđivao udžbenike. Imao je pravo po zakonu.

Još nešto, ima u narodu jedna izreka koja se tiče glasanja da on bude ministar u Vladi Ivica Dačića dok je Srpska napredna stranka takođe učestvovala u vlasti, a to je da je dobre ljude lako prevariti. Tako je prevario i ove koji su glasali za njega 2016. godine, a sada se takmiči sa nevažećim listićima.

PREDSEDNIK: Izvolite.

SAŠA RADULOVIĆ: Replika. Hvala.

Pa, ja nikoga nikada nisam opljačkao, nikome nisam ukrao ni jedan jedini dinar.

Ovo je zaista interesantna argumentacija, ali dobro je da smo čuli konačno da SNS ne podržava nabavku udžbenika iz budžeta. To je rekao gospodin Arsić, tako da građani treba da znaju da SNS, vladajuća većina, ne podržava nabavku udžbenika iz budžeta.

Da ispravim jednu stvar koja je netačna u onome što je rekao – naša deca koja su pobjegla iz zemlje sa svojim roditeljima, u dijaspori, u Severnoj Americi, Evropskoj uniji, čuli smo, čak i u Bocvani, dobijaju udžbenike plaćene iz budžeta. Nigde ne postoji tržište udžbenika kao što je u Srbiji, a to tržište služi samo za pljačku roditelja. Znači, udžbenici se nabavljaju... Da roditelji znaju kako to izgleda: kad počinje školska godina, odvedete dete u školu i tamo dete dobije sve što mu treba. Ne samo udžbenike (koji su im pozajmljeni za tu godinu, moraju da ih čuvaju), nego dobijaju i sveske, olovke, računare, dobijaju sve što im je potrebno za rad u školama.

Ovo je moguće ostvariti u Srbiji. Nikakva jeftina retorika ovog tipa nas neće skrenuti sa toga da zahtevamo da udžbenici budu nabavljeni za svu decu. „Dosta je bilo“ će ovo sprovesti i u Beogradu i u Srbiji. U Beogradu, recimo, da bi se nabavili udžbenici za svu decu u svim osnovnim školama, dovoljno je oko tri miliona evra; to vam je cena jarbola. A za svu decu u srednjim školama dva miliona evra; to je cena fontane. Pitanje za sve građane: da li su im važniji jarboli i fontana ili udžbenici za decu u osnovnim i srednjim školama? Mislim da su mnogo važniji udžbenici i zbog toga ovo zahtevamo.

Ova jeftina priča o tome kako je neko, tobože, krao... Znae šta, dosta toga, ponavljate kao pokvarena ploča. Sa reči na dela, evo vam prilike da uradite nešto za građane.

PREDSEDNIK: Vi znate koliko dugo traje rasprava po amandmanima. Ako hoćete da pojedete vreme svim poslanicima...

(Saša Radulović: Ovo je replika, nešto drugo.)

Ja govorim nešto drugo. Ne skačite, budite smireni i slušajte druge, dosta je bitno.

(Saša Radulović: I vodim računa, hvala za brigu.)

Poslanici mi prilaze i pitaju koliko je ukupna rasprava, a piše u Poslovníku.

Inače, da znate, vaša grupa više nema vremena. Vodite računa. Ima vremena u nekom drugom filmu.

(Saša Radulović: Ovo je bila replika.)

Ne vičite, polako.

Stvarno radim u otežanim uslovima i tražim beneficiran radni staž.

Reč ima Dragomir Karić.

DRAGOMIR KARIĆ: Poštovana predsednice Skupštine Srbije, poštovane kolege narodni poslanici, poštovani građani Republike Srbije koji ste pred malim ekranima, što se tiče ovog amandmana gospodina Radulovića, normalno da je vrlo lako predložiti nešto što ne postoji, čega nema i biti heroj u svom gradu ili u svojoj lepoj, dobroj Srbiji.

Sticajem okolnosti živeo sam u inostranstvu mnogo duže nego gospodin Radulović. To što se tiče besplatnih udžbenika nije istina, naša deca su svuda plaćala udžbenike. Ja sam školovao u inostranstvu petoro dece i znam šta je to; ne da je skupo, nego je preskupo, ali smo plaćali. Znači, sve te škole koje postoje, zapadne škole, većina njih je zasnovana upravo na komercijalnim osnovama.

Drugo, govoriti – narod nas gleda... Pa normalno da nas narod gleda. Zato me čudi gde vam je obraz i kako se ne stidite da iznosite takve činjenice koje konkretno vas degradiraju, dezavuišu i stavljaju vas na mesto gde bi trebalo da budete. To je Amerika. Idite tamo, zalagali ste se za bombardovanje Srbije, ubijanje naše dece.

(Narodni poslanici Poslaničke grupe Dosta je bilo dobacuju: Sram vas bilo!)

Mene treba da bude sramota zato što se nalazim u ovom domu zajedno sa vama! Zbog toga treba da me bude sramota.

(Predsednik: Molim poslanike da se obraćaju meni, da ne reaguju na provokacije i da govore o amandmanima.)

Izvinjavam se, predsednice. Da li mogu da nastavim?

Normalno, svako od nas ima pravo da se ljuti kada je pogođen. Jer, biti u Americi, Nemačkoj, doći posle desetak godina u Srbiju i ne ponuditi ništa novo svojim građanima, bar nešto, nego doći jer si tamo izgubio posao, izgubio kredibilitet (ako si ga ikada imao), dolaziš u Srbiju gde tražiš posao... Slušajte, ja mogu jednu stvar da garantujem: sto posto ću obezbediti posao vama čim

krenemo sa izgradnjom dva miliona kvadratnih metara. Imaćete u rukama zlatne lopate i zlatne krampove.

PREDSIEDNIK: Hvala.

(Dušan Pavlović: Replika.)

Nema replike, idemo dalje.

(Dušan Pavlović: Po Poslovníku, pozivam se na član 27.)

Na član 17. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su poslanici Marijan Ristićević i Marko Atlagić.

Da li neko želi reć? (Da.)

Izvolite, poslaniće Ristićeviću.

(Dušan Pavlović: Povreda Poslovníka.)

Nemojte da vićete.

Pauza jedan minut.

(Posle pauze.)

PREDSIEDNIK: Moraću da izrićem opomene, ne mogu da vodim sednicu. Razmislite o tome. Zaista, primenjivaću Poslovník. Oni poslanici koji žele da komuniciraju sa predsednikom Parlamenta. Ko ne želi, ne želi.

Molim poslanike, pogotovo šefove poslanićkih grupa...

(Marijan Ristićević: Što mi pretite?)

Poslaniće Ristićeviću, nemojte reagovati na njihove psovke, molim vas.

Moraću, da bi sednica imala tok i da bismo raspravljali o amandmanima, striktno da primenjujem Poslovník i delim kazne, izrićem opomene. Drugi jezik se oćigledno ne razume. Źao mi je.

To je upućeno svima.

I poslanici opozicije, ima ih koji žele da iskoriste barem nešto malo vremena da govore o amandmanima. Kada istekne deset sati, nisam krivac zbog ovog toka rasprave.

Na član 17...

Izvolite, reć ima narodni poslanik Marijan Ristićević.

MARIJAN RISTIĆEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, ja ničim nisam doprineo...

(Predsednik: Poslaniće, samo o amandmanu, uzdržite se.)

Po amandmanu, bez obzira na to što mi prete.

U cilju smirivanja situacije, odustajem od obrazloženja.

PREDSIEDNIK: Hvala vam.

Reć ima narodni poslanik Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: U cilju smirivanja situacije, odustajem od obrazloženja.

PREDSIEDNIK: Hvala vam.

Na član 17. amandman su zajedno podneli Milorad Mirčić, Petar Jojić i Zoran Krasić.

Reč ima narodni poslanik Zoran Krasić.

ZORAN KRASIĆ: Mi smo pokušali da malo popravimo ovaj član mada ceo Predlog zakona ima toliko nedostataka da je to prosto nemoguća misija.

Juče je bila svojevrсна diskusija i o tome – može da upiše ili upisuje. Naravno da u predškolsku ustanovu dete upisuje roditelj, roditelji su zakonski zastupnici deteta. Osim roditelja, nema drugih zakonskih zastupnika, ja bih upozorio. Retorički ste izazvali problem ovim rečima: „drugi zakonski zastupnik“. Drugi ko postupa u ime maloletnog deteta i štiti njegove interese, a nije zakonski zastupnik, to su oni koji sa pojedinačnim pravnim aktima vrše roditeljska prava, to su pre svega staraoci. Tu ste pogrešno iskoristili ovaj termin, nepotrebno iskoristili.

Međutim, ja vam skrećem pažnju, ukoliko ovaj predlog zakona ne vratite na doradu, on će biti neprimenljiv. On će biti primenljiv dok postoje subvencije i mogućnosti da se uzmu neka sredstva iz evropskih fondova, ali kada nestanu ta sredstva ovaj zakon pravi skup sistem koji ekonomija ove zemlje ne može da finansira.

Još jedna stvar koju je predlagač zakona zaboravio. Zaboravili ste da je pravo na obrazovanje pravo koje je garantovano Ustavom Republike Srbije. To je pravo koje garantuje Republika Srbija, to je pravo koje važi na svakom kvadratnom milimetru teritorije Republike Srbije. I ako ste uzeli ili uzimate pravo da postavljate direktore ustanova (ja smatram da imate to pravo), onda nemate nikakvih prava, nikakvih mogućnosti da delite nadležnost obrazovanja sa lokalnom samoupravom i bilo kojom institucijom ispod nivoa države.

Vi ste odgovorni i za programe, i za funkcionisanje obrazovanja i nemate prava da opterećujete lokalne zajednice koje nemaju sredstava da finansiraju nešto što je obaveza Republike. To je osnovni nedostatak ovog predloga zakona. Republika garantuje ova prava. Ova prava ne garantuje lokalna samouprava. Samouprava može da se pita za nešto što je obrazovanje plus, nešto što je iznad onog što je obavezno. Vi ste majstorski podelili nadležnosti, podelili odgovornost, a navodno se pitate o svemu i svačemu.

Mi ćemo kasnije doći do onih članova (ako dođemo uopšte do njih) gde vi ovim predlogom zakona demonstrirate da ne znate da u Srbiji postoji Zakon o državnoj upravi. Vi ste izbrkali šta su organi u sastavu ministarstva, šta su posebne organizacije, šta su nadležnosti, šta je delokrug. Jednostavno, ovaj predlog zakona je toliko loše urađen da podzakonskim aktima ništa ne može ovde da se ispravi.

I, da napokon shvatite, poslanici, vi ne odlučujete ovde o obrazovanju, nego odlučujete o sistemu, o upravnim stvarima koje se tiču ostvarivanja prava

naše dece na obrazovanje i svih onih koji se na neki način pitaju i učestvuju u obrazovanju. A te stvari vi ste nakaradno rešili Predlogom zakona.

Vi ste čak nakaradno rešili i neke pojmove. Ubacujete pojam – kompetencija. Pa šta vam je to?! Znanje, sposobnost, iskustvo? Pa gde to ima? Gde ima ocenjivanja kompetencije u četvrtom razredu osnovne škole? Pa, da ste uzeli pesmicu Ljubivoja Ršumovića „Au što je škola zgodna“, tek onda biste shvatili šta je obrazovni sistem.

PREDSEDNIK: Na član 17. amandman su zajedno podneli Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Maja Videnović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 17. amandman su zajedno podneli Vjerica Radeta, Sreto Perić i Nemanja Šarović.

Reč ima narodni poslanik Sreto Perić.

Izvolite.

SRETO PERIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, gospodine ministre, svaki zakon mora da bude jasan, precizan i nedvosmislen. Zakon o osnovama sistema obrazovanja bi morao da prednjači u tome, međutim, nije tako.

Član 17. na koji smo podneli amandman govori o upisu dece u predškolsku ustanovu, a ovo gde smo intervenisali ovim amandmanom odnosi se na pripremni predškolski program. Vi ovde u stavu 5. pričate o tome – ako slučajno administrativnim merama bude preskočeno, da roditelj ima pravo da upiše svoje dete, i tu bi trebalo da bude tačka. Odnosno, predškolska ustanova čiji je osnivač lokalna samouprava, Republika Srbija ili autonomna pokrajina ima obavezu da upiše to dete, tu bi trebalo da bude tačka, a ovo: „bez obzira na prebivalište roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika“ treba da se briše. Ovo nije jasno. Da li to znači da roditelj deteta iz Koceljeve ima pravo da upiše dete u predškolsku ustanovu u Zemunu ili Starom gradu? Ovo treba da se briše.

Gospodine ministre, moram još jednu stvar da vam kažem. Vi ste pričali o javnoj raspravi vezanoj za ovaj zakon. Mi nemamo ništa protiv toga, ali ostavite malo više vremena za narodne poslanike.

Ima još jedna stvar, ovo je samo nadogradnja onog o čemu je gospodin Krasić govorio, preneli ste mnogo nadležnosti na lokalnu samoupravu. Postoje lokalne samouprave koje su nekoliko roditelja, ne mnogo, uputile na vođenje sudskog postupka za naknadu troškova na ime prevoza za učenike osnovne škole. Da li znate da postoje takve škole?

Da li znate da postoje škole koje imaju nepodeljena i kombinovana odeljenja? Bili ste u jednoj od takvih lokalnih sredina, bili ste u matičnoj školi. Ja ovaj put pozivam vas, a ujedno vas stavljamo na proveru, vas i predsednika Odbora za nauku i obrazovanje, da jednu sednicu zakažete u jednoj lokalnoj samoupravi, Ljuboviji, da vidite da nije sve kao u Beogradu, da nije sve kao u

nekim drugim mestima. Nije Ljubovija izuzetak, kompletno srednje Podrinje, Mačva, deo Kolubarskog okruga, da ne govorim Zlatiborskog i sl., imaju takvu situaciju.

Hajmo malo da se bavimo tim. Vidite šta tu može da se pomogne i uradi. Evo, imate jednu školu koja ima višedecenijsku tradiciju, koja se gasi, nema više mogućnost ni da se izvodi nastava u nepodeljenom odeljenju. Može da se pretvori u eksperimentalni primer, odnosno u eksperimentalni pokušaj izvođenja nastave ili, možda, umesto ovih ekskurzija o kojima je i naš predsednik stranke pričao, koje bi trebalo u ovom momentu zaboraviti, dok država ne dođe u malo bolju situaciju. Hvala. PREDSEDNIK: Na član 17. amandman su zajedno podneli poslanici Nenad Čanak, Olena Papuga i Nada Lazić.

OLENA PAPUGA: Hvala, predsednice.

Liga socijaldemokrata Vojvodine podnela je amandman da se u članu 17. iza reči „samouprave“, odnosno onih osnivača predškolskih ustanova ubroje i nacionalni saveti nacionalnih manjina.

Vidim da ste mi na sve amandmane koje sam podnosila, a tiču se ubrajanja nacionalnih saveta nacionalnih manjina, odgovorili da to predviđa Zakon o nacionalnim savetima nacionalnih manjina. Mislim da ne bio problem da se ovde uvrste nacionalni saveti, ili kao neko ko je osnivač ili ima neke svoje obaveze i prava u obrazovanju, u sistemu obrazovanja i vaspitanja.

Nije mi jasno kako ste mi to odgovorili da se „amandman ne prihvata budući da su isključivo javne ustanove dužne da upišu svako dete radi pohađanja predškolskog pripremnog programa koji je u tim ustanovama besplatan“. Znači, ako je osnivač nacionalni savet nacionalne manjine, onda predškolski program nije besplatan? Iz ovoga sam tako zaključila. Nije mi jasan vaš odgovor.

Da ste mi odgovorili da je to regulisano Zakonom o nacionalnim savetima, bilo bi mi jasno, ali da u tim ustanovama program nije besplatan, to mi nije jasno, pa mi, molim vas, objasnite na šta ste tu mislili.

PREDSEDNIK: Na član 17. amandman je podneo Tomislav Žigmanov.

Izvolite.

TOMISLAV ŽIGMANOV: Zahvaljujem.

Slično kao i prethodni amandman, i ovaj hoće da ukaže na jednu nedoslednost kada je u pitanju inkorporiranje manjinskih prava u ovaj opšti zakon o obrazovanju. Naime, i u drugim segmentima, pre svega kada je u pitanju uključenost u procese donošenja odluka, upravna i druga tela u školskim ustanovama, veliki problem je nepriznavanje prava na osnivanje ustanova u obrazovanju i vaspitanju. Navešću samo da to sektorski zakoni koji regulišu pitanje nacionalnih manjina kao mogućnost dopuštaju.

Videli smo da je Vlada usvojila amandman kolege iz Saveza vojvođanskih Mađara i u članu 90. ovoga zakona će se omogućiti i nacionalnim

savetima nacionalnih manjina da budu osnivači školskih ustanova, obrazovnih ustanova. U tom smislu, mislim da moja intencija, kada je u pitanju član 17. i kada je u pitanju član 4. koji govori o tome ko sve ima pravo na besplatno obrazovanje, jeste dodatno sada osnažena. Naime, ako i nacionalni saveti nacionalnih manjina, po amandmanu koji je usvojila Vlada, mogu osnivati predškolske i obrazovne i vaspitne ustanove osnovnog školskog i srednjeg obrazovanja, onda mislim da i pravo predškolskog obrazovanja u ustanovama čiji su osnivači nacionalni saveti nacionalnih manjina treba da je besplatno.

Na ovaj način ne samo da će ovaj zakon unutar sebe biti nekoherentan, neće biti usaglašen sa sektorskim Zakonom o nacionalnim savetima nacionalnih manjina i nadležnostima saveta nacionalnih manjina, nego će dovesti u pitanje ustavno načelo, u članu 20, prema kojem se dostignuti nivo ljudskih i manjinskih prava ne može smanjiti. Čini mi se da će na taj način, zbog nemogućnosti, tj. nevidljivosti da predškolske ustanove čiji su osnivači nacionalni saveti nacionalnih manjina mogu vršiti svoju osnovnu delatnost besplatno za one koje upišu, ustavno načelo o kojem sam malopre govorio, koje propisuje član 20. Ustava Republike Srbije, biti dovedeno u pitanje.

U tom smislu, još jednom apelujem da se u danu za glasanje čitav taj segment koji će za posledicu imati usvajanje amandmana predstavnika Saveza vojvođanskih Mađara na član 90. dosledno i u potpunosti sprovede, jer će biti kontradiktornosti koje će, bojim se, naneti više štete.

PREDSEDNIK: Reč ima ministar Mladen Šarčević.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Samo ću kratko. Član 90. jeste usvojen i nacionalni saveti nacionalnih manjina mogu biti osnivači ustanova, ali ne javnih. Samo je u tome razlika.

PREDSEDNIK: Amandman kojim se posle člana 17. dodaje član 17a podneo je poslanik Saša Radulović.

Na član 18. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su Marijan Rističević i Marko Atlagić.

Izvolite, reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Neću obrazlagati ovaj amandman.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: Zbog racionalnosti u radu, odustajem od obrazlaganja.

PREDSEDNIK: Amandman kojim se posle člana 18. dodaje član 18a podneo je poslanik Saša Radulović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 19. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su Marijan Rističević i Marko Atlagić.

Izvolite, reč ima Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Neću obrazlagati.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: Zbog racionalnosti u radu, odustajem od obrazloženja.

PREDSEDNIK: Na član 19. amandman su zajedno podneli poslanici Zoran Krasić, Aleksandra Belačić i Milorad Mirčić.

Reč ima narodni poslanik Zoran Krasić.

ZORAN KRASIĆ: Ovim amandmanom hteli smo da skrenemo pažnju da u Srbiji postoji Zakon o državnoj upravi, koji se odnosi i na sistem obrazovanja i najdirektnije se odnosi i na ministarstvo. Moram da vam objasnim da sve delatnosti ili poslovi koji se finansiraju iz budžeta Republike Srbije – a obrazovanje, ono državno, finansira se odatle – podrazumevaju da mora da se poštuje Zakon o državnoj upravi.

Kao organi državne uprave postoje kod nas, ministre: ministarstva, organi u sastavu ministarstva i posebne organizacije. Neko vam je sve izbrkao u ovom zakonu. Pošto se finansira iz budžeta, iz poreza, garantujete ista prava i u Trgovištu i u Beogradu, znači, i po pitanju prevoza dece do škole, i po pitanju grejanja, i krede, i table, i fonda časova, i nivoa i kvaliteta znanja. Sve to vi garantujete. Vi ste ovim zakonom to prihvatili. Ja vas podržavam u tome.

Skrećem vam pažnju, gospodine ministre, ako je osnivač neke ustanove, neke škole Republika, ona finansira; ne može osnivač da bude autonomna pokrajina i lokalna samouprava. Ili je Republika osnivač ili privatno fizičko ili pravno lice koje želi da stiče dobit. Država, kada osniva ove institucije, ne stiče dobit, nije dobitna organizacija, nego se primenjuju propisi o javnim ustanovama i javnim službama. To što će neko u ime ministarstva da potpiše i da bude ministar, to je individualizacija i personifikacija, ali organ je ministarstvo. Ministarstvo je organ.

Vi kažete, 22 subjekta su se pitala povodom ovog predloga zakona. Pa onda mi je jasno zašto je ovako; više babica, kilava deca.

PREDSEDNIK: Na član 19. amandman su zajedno podneli Nenad Čanak, Olena Papuga i Nada Lazić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Amandman kojim se posle člana 19. dodaje član 19a podneo je narodni poslanik Saša Radulović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 20. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici Marijan Rističević i Marko Atlagić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Neću obrazlagati amandman.

PREDSIEDNIK: Reč ima narodni poslanik Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: Zbog racionalnosti u radu, odustajem od obrazloženja.

PREDSIEDNIK: Hvala.

Amandman kojim se posle člana 20. dodaje član 20a podneo je narodni poslanik Saša Radulović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 21. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici Marijan Rističević i prof. dr Marko Atlagić.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Uštedećemo vreme.

PREDSIEDNIK: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: Zbog racionalnosti u radu, odustajem od obrazloženja.

PREDSIEDNIK: Hvala.

Amandman kojim se posle člana 21. dodaje član 21a podneo je narodni poslanik Saša Radulović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 22. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici Marijan Rističević i prof. dr Marko Atlagić.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Neću obrazlagati.

PREDSIEDNIK: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: Zbog racionalnosti u radu, odustajem od obrazloženja.

PREDSIEDNIK: Na član 22. amandman je podnela narodni poslanik Ljupka Mihajlovska.

Na član 22. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović i Maja Videnović.

Na član 22. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Tomislav Ljubenović, Petar Jojić i Zoran Krasić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Tomislav Ljubenović.

TOMISLAV LJUBENOVIĆ: Hvala.

Poslanička grupa SRS podnela je amandman na član 22. zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja. Ovaj amandman se odnosi na upis

dece, tačnije na dužnost škole da obavesti roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika i jedinicu lokalne samouprave o detetu koje nije upisano u prvi razred.

Prilikom upisa dece u prvi razred često su приметne situacije da roditelji žele da im dete ide u školu za koju smatraju da je po kvalitetu nastave bolja od škole čijoj teritoriji po mestu stanovanja pripadaju. Ovakve situacije su приметne u gradovima, dok je većina roditelja u seoskim školama prinuđena da decu upiše u školu koja im je najbliža kako bi izbegli duga putovanja dece, jer iz pojedinih sela deca pešače do škole koja se nalazi u drugom selu zbog nepostojanja autobusnog prevoza ili zbog loših autobuskih linija.

Pitanje koje se tu nameće jeste zašto se u pojedinim školama dozvoljava da dođe do takve situacije da roditelji i deca jednostavno beže od takvih škola. To se nije desilo preko noći, to je proces. Oni koji su zaduženi za obrazovni sistem trebalo bi da više pažnje posvete upravo ovakvim školama, kako bi došlo do unapređenja kvaliteta nastave i drugih obrazovno-vaspitnih sadržaja, kako škola ubuduće ne bi bila izbegavana.

Uzmite ovo upozorenje Srpske radikalne stranke za ozbiljno. Ovo je jedan od razloga zašto vam je dr Vojislav Šešelj rekao da je potreban veći broj prosvetnih inspektora.

Još nije prekasno da se situacija popravi. Mislim da je prihvatljivo rešenje dato u ovom amandmanu da se umesto petnaest stavi, realno, tri dana za rešavanje u ovom slučaju. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala.

Amandman kojim se posle člana 22. dodaje član 22a podneo je narodni poslanik Saša Radulović.

Na naziv iznad člana 23. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović i Maja Videnović.

Reč ima narodni poslanik Aleksandra Jerkov.

Izvolite.

ALEKSANDRA JERKOV: Zahvaljujem, predsednice.

Poštujući odredbu Poslovnika po kojoj imamo samo deset sati za raspravu o amandmanima, znajući da nam predstoje mnogi važniji amandmani, posebno imajući u vidu amandmane koje je Odbor predložio na Zakon o visokom obrazovanju, a koje ste vi, ministre, na Odboru prihvatili, kojim se zapravo izvesnim našim kolegama omogućava da akredituju svoje univerzitete iako im sve nadležne ustanove to deset godina zabranjuju, ne javljam se za sve amandmane, ali ovaj je možda ilustrativan za vaš odnos prema našim amandmanima.

Naslov iznad člana 23. glasi: „Upis stranih državljana, lica bez državljanstva i tražioca državljanstva“. Mi smo šokirani da vama nije poznato da

u srpskom jeziku postoji glasovna promena koja se zove prelazak L u O i da se kaže „tražilaca“ državljanstva, a ne „tražioca“ državljanstva.

U svom obrazloženju zašto se amandman odbija dajete suludo objašnjenje, piše – tražioca državljanstva, zato što se ovaj termin ovde navodi u jednini. Dakle, strani državljani su u množini, lica bez državljanstva su u množini i samo jedan tražilac državljanstva koji se pojavljuje u ovom naslovu ovde u jednini.

Sada vas pitam, da li u Republici Srbiji ima jedan tražilac državljanstva pa se ovaj član odnosi samo na njega, ili ih je ipak malo više, a vaši saradnici ili vi iz nekakve sujete imate problem da prihvatite izmenu koja vam sugerije da ste napravili čistu gramatičku grešku i da neko u vašem ministarstvu, što je strašno budući o kom se ministarstvu radi, ne poznaje glasovne promene u srpskom jeziku. Šta god da je razlog, prihvatite ovo, nemojte se sramotiti. Neće ništa biti strašno ako prihvatite.

PREDSEDNIK: Na član 23. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su poslanici Marijan Rističević i Marko Atlagić.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Uštedeću vreme, hvala.

PREDSEDNIK: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: Odustajem od obrazloženja.

PREDSEDNIK: Hvala.

Na član 23. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Miljan Damjanović, Nemanja Šarović i Petar Jojić.

Reč ima Vjerica Radeta.

VJERICA RADETA: Vreme ovlašćenog predstavnika.

Mi smo predložili da se briše stav 2. ovog člana 23. zato što je očigledno da ovaj stav nije napisan zbog onoga što ste vi u prvom delu rečenice napisali. Rekli ste: „Za decu i učenike iz stava 1. ovog člana, za prognana i raseljena lica, izbeglice i migrante i decu i učenike koji su vraćeni u zemlju na osnovu readmisije...“. Dakle, ministre, pitajte, valjda i sami to znate, konsultujte i saradnike, da li vam je jasno da deca koja sada idu u školu, koja tek polaze ili već idu u školu, ne mogu biti ni prognana, ni raseljena lica, ni izbeglice? Ona su rođena od roditelja koji su nekada bili izbeglice ili prognana lica, ali ta deca su državljani Srbije.

Vi zapravo ne mislite o toj deci, niti ste ovaj stav zbog te dece napisali, nego upravo zbog migranata.

Mi smo vam stav Srpske radikalne stranke o migrantima, deci migranata koja sad treba da pođu u školu, jasno i precizno rekli. Rekli smo da treba da im organizujete nastavu na engleskom jeziku. Rekli smo da treba za njih da imate

posebna odeljenja. Rekli smo da ih kroz učenje engleskog i nemačkog jezika pripremate za odlazak tamo gde oni odnosno njihovi roditelji stvarno žele da idu, jer niko od njih ne želi da ostane u Srbiji. Nemojte na silu da ih terate na to.

Ne samo ovaj član, dobar deo zakona je pokazao da ste vi zapravo ovaj predlog zakona prevodili, da je u pitanju loš prevod. Odnos prema narodnim poslanicima zaista iznenađuje.

Vi, ministre, pokazujete spremnost da komunicirate sa narodnim poslanicima, ali ovo što su vam službe uradile, ne verujem da ste vi ovo videli, odgovore, obrazloženja zbog čega određeni amandmani narodnih poslanika nisu prihvaćeni.

Zamislite, kaže: „Amandman se ne može prihvatiti s obzirom da predloženo rešenje uvodi segregaciju kod formiranja odeljenja“, što je, naravno, apsolutno netačno, „a što je u suprotnosti sa ...“. Tri tačke.

Za šta vi smatrate Narodnu skupštinu i narodne poslanike? „U suprotnosti je nešto sa ...“. Pa zamislite da mi tako komuniciramo sa vama! Ovo je apsolutno nedopustivo! Skrenite pažnju vašim saradnicima da se ovako nešto ne ponovi.

Da vas pitam, ministre – bilo bi možda prikladnije u onom drugom predlogu zakona, ali, kako stvari stoje, nećemo doći do amandmana na taj zakon o visokom obrazovanju – da li je tačno da rektor novopazarskog državnog univerziteta, gospodin Kostić, zloupotrebljava činjenicu da je vaš prijatelj i aktivno lobira da se ugasi univerzitet u Kosovskoj Mitrovici? Hvala.

PREDSIEDNIK: Reč ima ministar.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Prijatelj mi je kao i svi drugi rektori, čoveka sam upoznao od kada radim ovaj posao. Bilo je prilike da se priča o integrisanju univerziteta, što ja nisam dozvolio i što sam sa svim dekanima lično pričao. To je pitanje uticaja, znači, možete vi da date predlog, a ja da ga ne uvažim.

Ovo što je koleginica Jerkov malopre rekla uvažiće se kroz tehničku redakciju. To je već rečeno pa se nisam javljao povodom toga.

PREDSIEDNIK: Reč ima narodni poslanik Milimir Vujadinović.

MILIMIR VUJADINOVIĆ: Hvala, predsedavajuća.

Svakako predlažem da odbijemo ovaj amandman. Mislim da se radi o jednoj zloradoj nameri.

Naime, prema Zakonu o izbeglicama, član 1, jasno je ko se danas u Republici Srbiji definiše kao izbeglica. Kaže – to su lica koja su usled događaja od 1991. do 1998. godine, usled događaja iz tog perioda i njihovih posledica, izbegla ili prognana iz bivših jugoslovenskih republika na teritoriju Republike Srbije itd. Prema tome, u Srbiji trenutno ima 29.400 izbeglica sa teritorije bivše Jugoslavije. Nije tačno da su to deca bivših izbeglica iz nekog ranijeg perioda.

Znači, postoji populacija od blizu 30.000 izbeglica trenutno registrovanih u Komesarijatu za izbeglice i migracije na teritoriji Republike Srbije.

Siguran sam da se ovaj stav odnosi na njih, a ne na ljude koji danas migriraju i koji nemaju status izbeglice u Republici Srbiji. Mislim da se radi o lošem tumačenju zakona u cilju njegovog diskreditovanja, pa svakako predlažem da se amandman odbije.

Osim toga, već sam pomenuo, kada su u pitanju lica koja su tražioci državljanstva, to se uglavnom odnosi na naše sunarodnike koji žive u okruženju. Napominjem, samo u Republici Srpskoj i Federaciji trenutno u konzulatima postoji 50.000 zahteva za državljanstvo Republike Srbije, a svi oni su od naših sunarodnika u okruženju.

Ovaj član zaista jeste nešto što je dobro rešenje u ovom zakonu i podržaćemo član kakav je u izvornom obliku. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Vjerica Radeta.

VJERICA RADETA: Najpre, ministre, hvala na odgovoru. Nije bilo razloga da delujete kao da vas je naljutilo moje pitanje. To što je vama neko prijatelj nije nikakav problem, samo sam pitala da li je tačno da zloupotrebljava prijateljstvo. Vi ste precizno rekli, rekli ste da to nećete dozvoliti. To je dobro i, molim vas, ostanite pri tom stavu.

Što se tiče malopredašnje rasprave kolege koji objašnjava meni da u Srbiji ima 20.000–30.000 izbeglica, ja sam govorila da se više u Srbiji ne rađaju deca izbeglice, izbeglice su u ovom momentu njihove babe i dede. Nažalost, gospodine iz vladajuće koalicije, većina tih izbeglica danas živi po kolektivnim centrima, na vašu sramotu. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 23. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, Dragan Vesović, Ivan Kostić, Zoran Radojičić i Miladin Ševarlić.

Reč ima narodni poslanik Boško Obradović.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Poštovani gospodine ministre, čitav član, posebno stav 1, za nas je problematičan.

Strani državljani, lica bez državljanstva i tražioci državljanstva upisuju se u ustanovu, tj. u naš predškolski i školski sistem i ostvaruju pravo na obrazovanje i vaspitanje pod istim uslovima kao državljani Republike Srbije. Prosto, ne možemo da razumemo i da se složimo sa tim. Ne mogu biti isti uslovi za one koji su državljani Srbije i one koji su strani državljani, lica bez državljanstva, tražioci državljanstva. Pre svega, da li ta lica poznaju srpski jezik? Na koji način onda mogu da učestvuju u bilo kom obrazovnom sistemu u Srbiji? Gde to u inostranstvu, kada dođete u bilo koju drugu zemlju, možete odmah da imate sva ista prava kao tamošnji državljani pri upisivanju u škole? Naravno da ne možete. Naravno da morate da naučite jezik. Gde ste vi to ovde propisali?

Što se tiče Srba iz regiona i rasejanja, za njih treba da se odvoji posebno rešenje koje tretira njihov slučaj. Oni treba da imaju mogućnost da se ovde školuju i funkcionišu na isti način kao državljani Srbije.

Vi ovde uvodite u stavu 2, za koji tražimo da se briše, migrante kao kategoriju koja na taj način treba da bude tretirana našim zakonodavstvom. O čemu se zapravo radi? Sami migranti su se našli u našoj državi ne da u njoj trajno borave već da idu dalje. Znači, mi treba to da im omogućimo i da im u tome pomognemo – ili da idu dalje na željene destinacije ili da se vrate u svoju otadžbinu kada se stvore uslovi za to. Oni ne nameravaju da budu ovde godinama. Znači, za njih prosvetni sistem u tom smislu nije potreban. Škola srpskog jezika da, eventualno odvojena odeljenja sa školom srpskog jezika i školovanjem ako ostanu duže. Ali, da li je to vaša ideja da ih zadržite duže po nalogu Evropske unije i da od Srbije pravite najveći azilantski centar u Evropi?

PREDSEDNİK: Reč ima narodni poslanik Vlado Babić.

VLADO BABIĆ: Poštovana predsednice, cenjeni gospodine ministre sa saradnicima, poštovane kolegice i kolege narodni poslanici, ovaj amandman na član 23. Predloga zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, bez obzira na predlog Poslaničke grupe Dveri, ne bi trebalo da se prihvati.

U odnosu na član 89. ovoga zakona koji govori o delatnostima ustanova u obrazovanju i vaspitanju i mogućnosti upisa stranih državljana, odnosno migranata, oni po ovome članu 23. ostvaruju pravo na obrazovanje i vaspitanje pod istim uslovima i na način koji je propisan zakonom za državljane Srbije.

U tom smislu, rekao bih da u Somboru trenutno ima 120 migranata, od čega su 95% porodice sa decom, i to iz Sirije, Iraka, Irana, Palestine i Avganistana, odakle ih je najviše. Dece školskog uzrasta od prvog do osmog razreda ima 27, i to od prvog do četvrtog 12, a od petog do osmog razreda 15. Dečaka je 16, a devojčica 11. U odnosu na dosadašnje iskustvo u Srbiji vezano za obrazovanje migranata (i sami znate za slučaj Šid, da se to ponovo ne bi dogodilo), u Somboru, Subotici i Kikindi primenjuje se metod za obrazovanje ove dece tako da se ono ne vrši u školi već se odvija u prihvatnim centrima. Za sada prevodilaca u prihvatnim centrima nema, već su se učitelji i profesori organizovali tako da idu u paru i da bar jedan od njih dobro govori engleski. Deca uglavnom znaju engleski, pa prevode na arapski onima koji zbog neznanja engleskog jezika ne mogu da prate i uzmu aktivno učešće u ovim radionicama. Iz Školske uprave direktori škola su dobili predlog, što se tiče programa rada, da imaju fleksibilan pristup – ne moraju se prenositi informacije kao našoj deci, i da se počne sa nastavom, pre svega, fizičkog, muzičkog i likovnog obrazovanja.

Deca su ove radionice odlično prihvatila. One se odvijaju tri puta nedeljno, i to ponedeljkom, sredom i petkom po jedan i po sat. Nakon dve nedelje rada ovih radionica deca su prezadovoljna, željna znanja, a njihovi

roditelji su i sami tražili da im nastavu produže na svaki dan, da ona bude opširnija, sa daleko više podataka i informacija, baš kao što dobijaju naša deca u školama. Znači, migranti traže da imaju funkcionalnije obrazovanje. Jako su zainteresovani, pre svega, za prirodne nauke, naročito za matematiku.

U Somboru učitelji i profesori iz dve škole koje su na teritoriji prihvatnog centra obučavaju decu migrante. To su škola „Ivo Lola Ribar“, gde obučavaju decu od petog do osmog razreda i „Bratstvo i jedinstvo“, gde učitelji prenose svoje znanje deci od prvog do četvrtog razreda.

S obzirom na to da se u centrima zadržavaju dosta kratko (dva, tri, najduže šest meseci), migranti baš nisu zainteresovani za učenje srpskog jezika.

Komesarijat za izbeglice i lokalna samouprava obezbedili su kompletan nastavni materijal potreban za organizovanje radionica, kao i neophodna nastavna sredstva i tehničku podršku u organizovanju nastavnih aktivnosti. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Đorđe Komlenski.

ĐORĐE KOMLENSKI: Zahvaljujem, predsedavajuća.

Iako nemam običaj, predlažem da se ovaj amandman ne prihvati, jer ovo je zaista pokušaj da se uskrati pravo deci koja nisu svojom voljom u Republici Srbiji da vreme koje moraju da provedu ovde posvete svom obrazovanju i školovanju. Ovo ne samo da je nehuman predlog, nego je anticivilizacijski čin. Staću na ovim komentarima jer se bojim da zaslužuju još mnogo ovakvih epiteta. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Boško Obradović.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Gospodine ministre, ovo je skandal! Mislim da ste se i vi sada uverili da vi ne rukovodite prosvetnim sistemom Srbije.

Hoćete da mi kažete da se u različitim školama u Srbiji različito odnose prema inkluziji i migrantima? Da u Šidu terate roditelje da deca migranata idu zajedno sa našom decom iako ne znaju srpski jezik, a da u Subotici, Somboru i Bačkoj može drugačije da se ponaša, da tamo nema integracije dece migranata u naš prosvetni sistem, nego im se obezbeđuje posebno školovanje u migrantskim prihvatnim centrima, što je razumljivo i ispravno, podržavam kolegu koji je govorio o tom primeru?

Niko ovde ne govori protiv dece migranata, apsolutno. Ona treba da imaju sva prava, treba da im se omogući učenje jezika, koji god hoće da uče, ali u njihovim migrantskim prihvatnim centrima, a ne u našem prosvetnom sistemu.

Da li je moguće, gospodine ministre, da vi dozvoljavate da se u jednoj školi radi na jedan način i namećete roditeljima i na silu ubacujete migrantsku decu u naša odeljenja, a u drugim delovima Srbije, i to samo na nekoliko desetina ili stotina kilometara, između Srema i Bačke, dozvoljavate da obrazovanje za

migrante bude u migrantskim centrima, a ne u našim osnovnim i srednjim školama? O čemu se ovde radi, da li je ovo banana država?! Zar vi ne znate šta se dešava u školama u Srbiji? Zar vi ne znate da je u jednim školama ovako, a u drugim školama onako?

Ko vama, gospodine ministre, u Ministarstvu radi iza leđa? Ne može ovako kako vi radite. Nigde na svetu nema da neko dođe u zemlju, ne zna jezik zemlje domaćina i ulazi u prosvetni sistem. Gospodine ministre, to nema nigde na planeti. Ne možete da uđete u prosvetni sistem zemlje domaćina dok bar godinu dana niste učili jezik zemlje domaćina. To je elementarna stvar svuda na svetu. Zašto gurate decu migrante u prosvetni sistem Srbije kad ne znaju srpski jezik? Ko brani ...

PRESEDAVAJUĆI (Vladimir Marinković): Vreme.

Ministar Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Nisu isti svi nivoi obrazovanja. Kada govorimo o fakultetskom obrazovanju, naravno da je potreban nivo jezika da bi se nastava slušala. Decenijama unazad, kada su dolazile pojedinačno manje porodice iz raznih delova sveta, u osnovnoj školi je bio običaj da idu u razred niže dok ne nauče jezik. A oni usput, pa i mnoga druga deca, znaju bolje matematiku nego mnoga naša. Recimo, mnoge azijske zemlje imaju te prednosti.

Ono što je drugačije i o čemu verovatno niste informisani jeste da su određeni migranti na tzv. mađarskim listama, to je ono što oni puštaju malo po malo, i u tim kampovima su pod režimom Mađarske. Ostalo je u režimu Srbije.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, ministre.

Reč ima Maja Gojković.

MAJA GOJKOVIĆ: Očigledno je da SNS ne može i neće podržati amandman Poslaničke grupe Dveri.

Važno je znati, kad napišeš „migranti se brišu“, šta to uopšte znači.

Znamo svi staro pravilo u pravnom sistemu i u svim sistemima sveta – hartija trpi sve. Hartija trpi mržnju, hartija trpi govor mržnje, trpi netoleranciju, ali ovde se traži da se deca migranti izbrišu iz obrazovnog sistema Srbije, zemlje u kojoj su se našla, ne svojom voljom. Ne znam kako se to neko ko potiče iz kraja, a to je Čačak i okolina Čačka, najednom pretvorio u osobu koja nema toleranciju prema ljudima koji su pobjegli od ratnih zbivanja, pogotovo prema deci.

Mislim da su deca – deca, bez obzira na to da li su deca iz Srbije, sticajem okolnosti ovde rođena ili su rođena u Avganistanu, Siriji, negde gde ubijaju njihove roditelje i njihove komšije, gde ne može da se živi.

Strašno je kada jedno dete iz Avganistana koje živi ovde u izbegličkom centru, u migrantskom centru, nazovite ga kako god hoćete, ima više osećaja, bez

obzira na to što ne zna srpski – ne mora ni da ga zna, razume ovu sredinu dušom, srcem i očima – za nevolje druge dece, koja su srpskog porekla, pa onda crta i organizuje izložbu kojom pokušava da pomogne nekom detetu koje je imalo sreće da se rodi u Srbiji i živi u miru.

Nije mi jasno kako može neko, pet, šest poslanika, jedna poslanica, da se potpiše iza ovakvog amandmana i stane iza ovakvog obrazloženja; kako mogu da zaborave šta su radili njihovi dedovi kada je bio Drugi svetski rat, kada su ugostili na stotine i hiljade porodica iz Slovenije koje nisu znale srpski jezik. Kako se to zaboravilo? Moja porodica je ugostila Slovence. Ne znamo gde su. Ako neko sluša ili imaju nekog dopisnika, volela bih da znam šta se dešava sa njihovim unucima. Mi smo ih ugostili i strašno sam ponosna... Ružno je reći „strašno“, veoma sam ponosna na srpski narod, koji je uvek pokazao dušu i ugostio ljude koji su bežali od ratova i došli u Srbiju.

Ponosna sam na Srbiju, koja je pokazala zaista veliko srce, to vidi čitav svet, jer mi nismo gradili žice, nismo sprečavali te ljude da dođu u našu državu.

Ko pročita član 23. teksta Predloga zakona koji imamo ispred sebe, nema nikakvu iluziju šta ovde piše. U stavu 2. jasno piše – za decu koja ne poznaju jezik na kome se izvodi obrazovno-vaspitni rad ili pojedine programske sadržaje od značaja za nastavak obrazovanja i vaspitanja ustanova organizuje učenje jezika, pripremu za nastavu i dopunsku nastavu, po posebnom uputstvu koje donosi ministar.

Naučićete oni srpski. Da li vas najviše brine to što će neka deca iz Srbije, iz Čačka, Stančića, Gornje Trepče, ne znam ni ja odakle, upoznati drugu kulturu, drugu civilizaciju, steći neke prijatelje? Da li je to najveći problem naše države? Da li je to najveći problem kraja poslanika koji su potpisali ovaj amandman?

Zaista sam ponosna što ne pripadam manjini manjine koja pokazuje netoleranciju na migrante. Manjini manjine, statističkoj grešci ili onim ljudima koji su zavedeni ovakvim govorima pa se boje nekakvih stranaca koji, eto, još uvek ne znaju srpski.

Kada se pozivate na tu Ameriku, da vam kažem, kada se pozivate, ne znam ni ja, na tu Kanadu, imam primer iz svoje porodice: dete koje je dovedeno u Ameriku odmah su ubacili u razred sa ostalom decom i naučila je engleski. Kada su došli roditelji da pitaju kako dete napreduje, zabrinuti, možda se nije snašlo, ne priča o školi, oni su rekli – izvrsno, deca su je primila, naučila je engleski. To je primer iz Amerike, a ne ono što vi govorite, da u stranim državama neko drži decu migrante i one koji su iz ekonomskih razloga, a najviše zbog ratnih stradanja, bežali iz svoje države.

Nećemo im pomagati da odu dalje, mi smo tolerantno društvo. Mi smo država koja se ne boji stranaca, nikada ih se nije bojala. To je kvalitet našeg života i našeg društva.

Kažem, mi smo ugostili Amerikance, podsećam poslanika koji je podneo ovaj amandman, mi smo ih krili u našim kućama, u vašem kraju, da ih ne bi Nemci...

(Aleksandar Martinović: On je saradivao sa Nemcima.)

Ne, nije se rodio.

... Da ih ne bi pronašli okupatori, da bi im spasli živote, stotinama američkih pilota. Nismo ih terali zato što ne znaju srpski i vikali idite dalje, da vas nađu Nemci.

To je o amandmanu, to je moje shvatanje vašeg obrazloženja, gde se vi ježite na decu koja ne znaju srpski. Nećemo podržati, ne možemo da podržimo takve ideje da naše društvo treba da bude i da naša deca treba da budu etnički čista, da se druže samo sa decom koja znaju srpski jezik i da preziru sve što dolazi sa strane.

Poslanik je otac dvoje dece, zamislite, jednog dana nešto se desi sa Srbijom i mi krenemo da bežimo, a neko kaže nemoj slučajno da mi ga dovodiš u školu jer ne zna jezik zemlje u koju je pobjegao. Budimo ljudi. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

(Boško Obradović: Replika.)

(Ivan Kostić: Povreda Poslovnika.)

Nemate pravo na repliku. Vi ste izneli politički stav, gospođa Gojković takođe, veoma argumentovano. Mislim da je sve bilo veoma korektno. Niste pogrešno protumačeni, niti vas je gospođa Gojković uvredila.

(Boško Obradović: Kako nisam pogrešno protumačen?)

Mogu da dam samo povredu Poslovnika Ivanu Kostiću.

Izvolite.

IVAN KOSTIĆ: Predsedavajući, povređen je član 107 – uvredljivi izrazi, član 109 – isto psovke i uvredljivi izrazi.

Predsedavajući, vi stalno, kad predsedavate, toliko gubite autoritet da je to neverovatno. Poslanica Gojković govori da mi govorimo govorom mržnje, Martinović dobacuje da smo ustaše. Spominjali su prošli put Jasenovac...

PRESEDAVAJUĆI: Kolega Kostiću, moram ovde da vas prekinem samo na momenat, daću vam da nastavite. To što ste rekli jednostavno nije materijalna istina i nema smisla što to radite. Molim vas da nastavite u ovom tonu povrede Poslovnika. Zbog građana Srbije i svih nas koji sedimo ovde nema smisla da tako nešto kažete.

Izvolite.

IVAN KOSTIĆ: Kada ćete kazniti opomenom, i vi i potpredsednici, ljude iz vladajuće koalicije koji konstantno vređaju poslanike Srpskog pokreta Dveri? Da li mi treba da ćutimo ovde na uvrede koje se konstantno iznose, a priča se samo o amandmanu i brisanju jednog stava ili jedne reči? Šta je tu mimo

zakona, šta je tu mimo Poslovnika? To traje konstantno, već i vi na taj način gubite autoritet. Ova vlast neće daveka trajati.

Kao otac troje dece, imam apsolutno pravo da se zalažem za svoje političke stavove. Jer ako mi budemo ćutali, ono što se dešavalo pre dva dana na RTS 3 stalno će se dešavati. Znači, naša obaveza je da govorimo u ime naših birača i naših porodica. Nemojte da prekidate i kažnjavate poslanike Srpskog pokreta Dveri.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Naravno, kada se to uradi, to je sa razlogom. Smatram da gospođa Gojković nije nikoga uvredila u okviru svoje diskusije.

Da li želite da se Narodna skupština izjasni u danu za glasanje? (Ne.)
Hvala.

Povreda Poslovnika, Marija Janjušević.

Prijavite se, molim vas.

MARIJA JANJUŠEVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Ukazujem na povredu Poslovnika, člana 104, govornik je pogrešno protumačen, bili ste dužni da mu date repliku.

Gospođa Maja Gojković, kao jedna od udarnih pesnica Srpske napredne stranke, ne samo da nema zamenu kao predsedavajući pa mora da sedi ovde sve vreme, jer nema adekvatne zamenike koji ovde mogu da uvode red, već mora i da replicira Bošku Obradoviću jer to drugi nisu kadri. Međutim, u tome ona ne treba nas da vređa. Prozvana sam kao žena, kao majka, ali ja vrlo dobro znam...

(Predsedavajući: Vi replicirate gospođi Gojković sada ili tražite...?)

Ne, vama ukazujem da ste povredili Poslovnik time što ste uskratili repliku predsedniku Poslaničke grupe Dveri, što je ovde postalo uobičajeno. Ali pritom ne mogu da se ne osvrnem na to da sam prozvana zato što ne podržavam to da migranti i deca migranata ostaju ovde; treba da se brinem za to da oni ostanu ovde, a ne da se brinem što naša deca odlaze odavde.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Naravno da nisam povredio Poslovnik. Gospođa Gojković je samo dala jednu dobru preporuku za knjigu koja se zove „Petsto zaboravljenih“, bestseler je u Americi, tako da je dobra preporuka za čitanje, ko nije čitao, o spasavanju američkih pilota.

Idemo dalje.

Po amandmanu, Maja Gojković.

MAJA GOJKOVIĆ: Ne mogu da naučim nikako Poslaničku grupu Dveri, posle godinu i nešto dana, da sam poslanik. Da biste bili predsednik, morate biti prvo poslanik, pa onda neko glasa za vas, i imate ista prava kao i drugi poslanici.

Znate šta, zbog neiskustva poslanice Marije Janjušević ja ću samo o amandmanu. Oprostite joj, naučiće.

Imam prava da govorim po osnovu toga što sam poslanik. Valjda se sada razumemo.

Zaista, to što su poslanici sada zloupotrebljavali povredu Poslovnika, pa nešto kao pokušavaju da repliciraju, sve je to u redu, ja njih razumem, shvatili su poruku koju sam htela da kažem, uplašili su se što su građani Srbije čuli drugačije mišljenje od njihovog. Oni su protiv migranata, nije to samo danas u vezi s amandmanom na član 23. Predloga zakona. Danima, evo i juče smo čitav dan govorili da su protiv migranata, protiv migranata. Još jedna je kategorija tu bila, ali da se ne vraćamo na građane Srbije koji su homoseksualnog opredeljenja. Sada imamo i to da mrzimo strance. Bojim se da ćemo otići jako, jako daleko.

Drago mi je da su se pojedini poslanici trgli i shvatili da taj jezik ima elemente govora mržnje. Prema tome, izuzetno mi je drago.

Nadam se da će oni odustati od svoje diskusije u tom pravcu, jer ružnu sliku o Srbiji šaljemo time da neko može da pomisli da postoji procenat građana Srbije koji ne voli decu migrante. Ubeđena sam da nijedan glasač koji je sticajem okolnosti, eto, malo smo ga mi naljutili pa je iz nekog očajja glasao za poslaničku grupu koja propagira ovu politiku, neće reći: „mrzimo migrante“, „mrzimo decu“, „nećemo da im damo da idu u škole“, „postali smo netolerantni“.

Mene su svi dobro razumeli, ko je imao dobru nameru. Ne mogu uopšte ovakvi amandmani koji govore da treba da odvajamo decu migrante iz prirodnog okruženja. Mi smo jedina zemlja koja je uvela još stepen više brige o deci migrantima, a to je smeštanje u hraniteljske porodice. Mi smo otišli stepen više u humanosti od svih ostalih. Znači, deca koja su ostala bez roditelja, jer su roditelji uspeli da odu do severa Evrope. Ili su ih roditelji, zamislite te tragedije, poslali da ona prva odu a oni će iza njih. Poslali su ih da prva odu, da sama uđu u Srbiju, bez roditeljskog staranja, bez zakonskog zastupnika, bez staratelja, bez roditelja, sama da uđu u Srbiju. Mi smo ih smestili, kao jedina država u Evropi, u hraniteljske porodice, da ne bi odrastala po kampovima, da im damo malo topline i da pokušamo, naravno kroz proceduru, da im pronađemo roditelje, gde se nalaze – na severu Evrope ili su ostali negde daleko u izbegličkim i migrantskim kolonama.

Kažem još jednom, ponosna sam na to. Hvala vam, ministre, što vi, Vlada Republike Srbije, brinete o deci koja nisu svojom krivicom izgubila dom i koja žele bolju budućnost, kao i deca poslanika, vlasti ili opozicije, potpuno je svejedno. Ne može niko ko je pri zdravom razumu da glasa za amandmane kojima se traži da oni budu nešto drugo, jer nisu drugo. Oni su deca, kao i deca većine nas, ko ih ima. Hvala vam.

(Boško Obradović: Replika.)

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Nastavljamo po amandmanima. Dobićete reč po amandmanu.

Vesna Rakonjac ima reč.

(Boško Obradović: Ne može nešto po amandmanu kada je replika.)

Nemate pravo na repliku.

Vesna Rakonjac ima reč.

(Dragan Vesović: Poslovník.)

VESNA RAKONJAC: Hvala, uvaženi predsedavajući.

Poštovani ministre, drage kolege poslanici, samo bih želela da kažem da je ovaj amandman potpuno neprihvatljiv i da podsetim svog dragog, uvaženog kolegu, člana Odbora za rad, koji je prošao sve sednice Odbora za rad koje su se odnosile na migrante, a trajale su od februara meseca 2015. godine pa do pre par meseci.

Znate, ako ste bili prisutni ili ako ste slušali šta smo govorili na tim sednicama i sa međunarodnim organizacijama i sa nevladinim sektorom i koje mere smo preduzimali da zaštitimo naše stanovništvo ali i milion migranata koji su prošli kroz našu zemlju, kako smo korak po korak unapređivali jedan po jedan sistem, prvo sistem bezbednosti, pa zdravstva, pa obrazovanja, pa hraniteljstva, o kojem je pričala gospođa Maja Gojković...

Čudilo bi me da je neko drugi podneo ovaj amandman, ali vi, vi koji ste bili u toku događaja, koji znate da je „balkanska ruta“ zatvorena 2016. godine i da ta deca već skoro dve, dve i po godine borave u ovoj državi i da je ova država obezbedila da nauče srpski jezik i da mogu da se uključe u naš sistem obrazovanja...

Čudi me još više od gospođe Marije Janjušević, koja je bila sa nama na izmeštenoj sednici Odbora u Subotici, u izbegličkom kampu i obišla svu tu dragu decu, decu kojoj treba puno ljubavi, topline, ali i obrazovanja, da nastave tamo gde su stala.

Hvala, ministre, na ovakvom predlogu zakona. U Srbiji su svi dobri ljudi dobrodošli. Hvala.

(Boško Obradović: Replika.)

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Apsolutno nemate osnov za repliku.

Povreda Poslovníka, gospodin Vesović.

(Boško Obradović: Pomenuto je ime i prezime.)

Da, ali ne u negativnom kontekstu, naravno, niko nikoga nije...

Izvolite, prijavite se.

DRAGAN VESOVIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući.

Sada ste prekršili član 103. Poslovnika u kome se kaže da „narodni poslanik ima pravo da usmeno ukaže na povredu u postupanju predsednika Narodne skupštine, ako smatra da nije u skladu sa odredbama ovog poslovnika, a učinjena je na sednici Narodne skupštine koja je u toku, i to neposredno po učinjenoj povredi“.

Nakon izlaganja cenjene koleginice, poslanice Gojković, ja sam reklamirao povredu Poslovnika. Sumnjam da me niste videli, jer imam 190 visine i 110 kilograma težine, nisam baš sitan. Onda iz toga mogu da zaključim da mi tendenciozno niste dali pravo da reklamiram povredu Poslovnika, a hteo sam da reklamiram tada.

Sada je povređen član 103. a onda je bio povređen član 104. u kome se kaže da ukoliko neko govori uvredljivo o narodnom poslaniku koji nije član iste poslaničke grupe, navodeći njegovo ime i prezime ili funkciju, odnosno pogrešno protumači njegovo izlaganje, narodni poslanik na koga se izlaganje odnosi ima pravo na repliku.

Dalje se kaže: „Ako se uvredljivi izrazi odnose na poslaničku grupu, odnosno političku stranku čiji narodni poslanici pripadaju toj poslaničkoj grupi, u ime poslaničke grupe pravo na repliku ima predsednik poslaničke grupe“.

Gospodin Boško Obradović je predsednik Poslaničke grupe Srpskog pokreta Dveri. Ja sam direktno uvređen, jer nikomu decu i ničiju decu ne mrzim. Uopšte nije tema amandmana da Srpski pokret...

(Predsedavajući: Nemojte. O amandmanu, molim vas.)

Ja neću, ali sam uvređen i objašnjavam zbog čega sam uvređen. A vi niste dali pravo na repliku i dozvoljavate da se tako radi. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Sve ste pročitali iz člana 104, ali ne ono što je suštinski a to je da predsedavajući ima pravo da definiše i proceni da li neko zavređuje pravo na repliku u okviru diskusije ili ne.

Povreda Poslovnika, Maja Gojković.

MAJA GOJKOVIĆ: Poštovani predsedavajući, smatram da ste upravo povredili član 104. jer postoji stav 3. po kome samo vi odlučujete da li neko ima pravo na repliku ili nema. Pogotovo što je pravo na repliku izuzetno diskutabilno, kako neko shvata stavove i mišljenja jedne poslaničke grupe koji su suprotstavljeni stavovima podnosioca amandmana. Srećom, mi nismo isti. Govorila sam, iznosila politički stav Srpske napredne stranke, da smo mi tolerantni, da je svaki migrant dobrodošao u ovu državu. Govorila sam o humanosti našeg društva, govorila sam posebno o istorijskom i civilizacijskom

aspektu humanosti Srba koji žive u krajevima iz kog potiču podnosioci amandmana.

Izuzetno sam ponosna na svoju porodicu, na svoje korene. Ponosna sam na Čačak i okolinu, na sva ta sela, zato što su istorijski pokazali koliko su humani i otvoreni. To nisu bili obrazovani ljudi, a pokazali su da smo mi tolerantan narod i da smo uvek tu da pomognemo strancima koji se nalaze u nevolji. Navela sam primer operacije Halijard. Ne znam da li oni znaju nešto o tome. U mojoj kući su spavala dva američka pilota, nisu znali srpski, zamislite to; jedan je bio druge boje kože. U onoj Srbiji! A da ne kažem o Slovencima koji su bili smešteni po čitavoj Šumadiji.

Gde se to sada izgubilo? Šokirana sam time da su moje reči za nekog uvreda. Za mene i moj kraj nisu, za Srpsku naprednu stranku nisu, za većinu građana Srbije nisu. Ne znam u čemu je onda problem. Valjda smem nešto da kažem.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala vam.

Povreda Poslovnika, Boško Obradović.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Gospodine predsedavajući, vi ste u više navrata povredili član 106. koji jasno kažu u stavu 3. da za vreme govora narodnih poslanika ili drugih učesnika u pretresu, između ostalog, nije dozvoljeno dobacivanje, ometanje govornika, kao i svaki drugi postupak koji ugrožava slobodu govora.

Dakle, ako neko ovde konstantno priča u više navrata da mi mrzimo decu, da brišemo migrante iz Srbije, ne znam šta sve, bijemo žene i sve ostalo, a vi ne dozvolite nijednu mogućnost osnovnog demokratskog, ljudskog prava na slobodu govora i repliku, o čemu mi onda pričamo i o kakvom vođenju sednice možemo da govorimo? Dakle, molim vas, nije problem da njima date 57 puta reč da nas napadnu, nije problem; dajte nama jednom da odgovorimo. Neka bude 57 prema jedan, ali jednom nam dajte. Niste nam dali nijednom, a vređaju nas i napadaju ceo dan. To je problem. Ugrožavate našu slobodu govora jer nam ne date mogućnost da se branimo od ovakvih napada.

Znači, kada neko govori da smo mi protiv dece, to nije istina. Nikada i nigde nismo bili protiv dece. Morate nam omogućiti pravo da kažemo šta imamo da odgovorimo na takve napade. Pazite, to su monstruozi napadi. Nemoguće je da bilo ko od normalnih ljudi može biti protiv bilo koje dece ovoga sveta. Nismo protiv dece, dozvolite da objasnimo protiv čega smo, da ne bi bilo zablude u javnosti. I, nismo samo mi protiv toga, ove migrantske krize, populacije i najezde, nego je pola Evrope protiv toga. Nismo samo mi.

Dakle, dozvolite da objasnimo o čemu se radi, samo to tražimo, jednu repliku na 57 njihovih govora.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala vam. Da li želite da se Narodna skupština izjasni u danu za glasanje o povredi Poslovnika? Smatram da nisam i moje viđenje je da niko nikoga nije uvredio.

(Boško Obradović: Nema potrebe.)

Reč ima Maja Gojković.

Izvolite.

MAJA GOJKOVIĆ: Da li mogu po amandmanu, ako mi dozvoli Poslanička grupa Dveri? Ili vi vodite sednicu, nisam više sigurna.

Izuzetno sam zadovoljna što je Poslanička grupa Dveri shvatila poruku mog govora i što se sada trude, dvadeset minuta, da se operu od obrazloženja koje smo čuli. Edukativna nastava je izuzetno bitan aspekt i u ovom delu gde mi pokušavamo da pošaljemo poruke građanima Srbije. Ono što je predložila PG Dveri nije dobro, građani Srbije su to apsolutno shvatili. Ono što sam ja iznela kao kontraargument zašto ne treba glasati za taj amandman je suština bića srpskog naroda – dobro došli svi.

Žao mi je, shvatili su predlagači amandmana da su napravili auto-gol. Slovo, da piše nešto – migranti, brišu se, to bi nekako prošlo, ali reč je reč, kada ustanete i obrazlažete i kada se vidi vaše lice, sa kojom strašću obrazlažete da deca migranti ne treba da budu pomešana u istim razredima sa decom koja su Srbi, ili Mađari, Slovaci, Rumuni, Rusini, Bugari, Hrvati... Nas, srećom, u Srbiji ima različitih. To je lepota naše države, ta različitost. Tako smo odrasli. Ne znam kojoj generaciji pripadaju poslanici koji su predložili ovaj amandman, ali, srećom, naše društvo prevladava sa tom tolerancijom.

Rečenica, sad, o povredi Poslovnika, da u Evropi preovladava ideja da migranti nisu dobrodošli, takođe nije istinita. Imali smo nedavno izbore u Saveznoj Republici Nemačkoj, pobedila je partija koju je predvodila Angela Merkel. Pobedila je, ona će biti kancelar. A podnosioci amandmana su pozdravili pojavu krajnje desnice u Saveznoj Republici Nemačkoj. To je istina, a ne da u Evropi preovladava nekakva bojazan od dece migranata, kako se ovde navodi.

U Francuskoj nije pobedila ideja zatvaranja granica i bojazan od dece migranata. Gde je pobedila? Pa neće pobediti ni u Srbiji. Evo, videćete, izbora ima pa ima u Srbiji. Ovakvi amandmani nikada neće proći u našem parlamentu i u našem društvu, a Poslanička grupa Dveri nikada neće doći u situaciju da predlaže zakone. To će biti kraj naš, kao države, ako PG Dveri jednog dana zameni mesta pa počne da krajnje desničarske, ultradesničarske predloge zakona predlaže Parlamentu. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Đorđe Komlenski, povreda Poslovnika.

Izvolite.

ĐORĐE KOMLENSKI: Zahvaljujem, predsedavajući.

Razumem da ponekad ni mojih 180 kilograma ne primetite blagovremeno, ali moram da ukažem na povredu Poslovnika.

Dozvolili ste da se, prvo, povredi član 103. stav 6, jer na osnovu očigledne zloupotrebe Poslovnika niste primenili mere koje ste dužni, a to je da izreknete mere iz čl. 108. i 111. ovog poslovnika. Ne samo to, nego je u toku replike ili povrede Poslovnika (više ne mogu da znam šta je učinjeno od strane govornika) upotrebljen termin „najezda“ za migrante. Time je učinjena povreda dostojanstva ovog doma, jer zna se za šta se koristi termin „najezda“. Pogotovo bi to trebalo da zna neko ko tvrdi da ima obrazovanje koje javno prikazuje da ima.

Ja vas molim da Poslovnik primenjujete doslednije, pogotovo prema grupaciji od koje se da očekivati..., i da ne budete previše tolerantni prema njima jer oni, umesto da budu tolerantni jer im nije smetalo kada su iza njih stali pripadnici LGBT populacije, kada su plakali ambasadorima stranih država da bi ušli u ovu skupštinu, to je za očekivati da ne prime uticaj Frauke Petri i Ivana Pernara na svoje ponašanje i svoj istup u ovoj skupštini, ali vi ste tu da to sprečite i da koristite ovaj poslovnik za ono za šta je namenjen. Hvala.

PREDSIEDNIK: Hvala vama.

Pauza u trajanju od šezdeset minuta, nastavićemo rad u 15 časova.

(Aplauz.)

Hvala na podršci.

(Posle pauze – 15.05)

PRESEDAVAJUĆI (Đorđe Milićević): Dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo sa radom.

Na član 23. amandman je podneo narodni poslanik Đorđe Vukadinović.

Reč ima narodni poslanik Đorđe Vukadinović.

ĐORĐE VUKADINOVIĆ: Podsetio bih kolege da smo mi sada na amandmanima na član 23. prvog zakona, koji ima preko dvesta članova. Imamo i drugi zakon, koji ima sto devedeset i ne znam tačno koliko članova. Dakle, radimo posao koji ovakvim tempom ne da ne može da se završi, nego mislim da gomila važnih predloga, pametnih ili manje pametnih i mudrih, prosto neće stići da bude tematizovana.

Izgubili smo silno vreme – samo konstatujem, nikom ne prebacujem, svi smo za to pomalo odgovorni – kao da nekom odgovara da ključne i važne teme ne dođu na dnevni red. Ja bih, recimo, kasnije govorio (ako uopšte stignemo jer je iza stotog člana) o potrebi ili mogućnostima da osnovno školstvo bude samo

državno, da se ukinu privatne škole. To je važna tema, kontroverzna tema, kao i ovo da bude obavezno srednje obrazovanje. Za to neće biti vremena, a bavili smo se time da li su zastupnici pravni ili staratelji ne znam koliko vremena.

Povodom amandmana, naš predlog u vezi s ovim članom koji je izazvao toliko kontroverze jeste da se malo pomogne državi, olakša, skinete teret, utoliko što se nakon svega što stoji, posle stava 2. dodaju reči: „u skladu sa mogućnostima“. Šta znači „u skladu sa mogućnostima“? Imam utisak da se ovim članom Vlada, ministarstvo obavezuje na mnogo više nego što država realno može. Tu se obavezuje da ćemo obezbediti kurseve jezika i dopunsku i dodatnu nastavu za decu migranata. To nije realno.

Hoću samo da na ovaj način, ovim malim dodatkom, ne ulazeći u velike teme, ne ulazeći u to kako se rešava migrantska kriza, ne ulazeći u to šta je bila namera nekih drugih predlagača, da bez ikakve ksenofobije, bez ikakve zle volje prema bilo kome... Mislim da se ovde predlagač obavezuje na nešto što teško možemo ispuniti. Neka ministar dopuni ili me ispravi ako grešim. Da li to znači da se mi obavezujemo, odnosno Vlada, da će škole za decu migranata obezbediti nastavu na njihovom maternjem jeziku ili kurseve jezika? To prosto nije realno. Zato sam ovim dodatkom – „u skladu sa mogućnostima“ hteo da to razblažim, relativizujem tu obavezu.

Čuli smo primer iz Sombora. To je vrlo dobar primer kako se to radi, ali nemojte da se obavezujemo na više nego što možemo da ispunimo, gospodine ministre. Znači, jedna blaga relativizacija bi samo doprinela, da kažemo – omogućićemo im da uče, da slušaju nastavu, imaju dopunsku nastavu i pripremu na njihovom maternjem jeziku, u skladu sa mogućnostima.

Škola to ne može da ispuni, verovatno ne može ni Ministarstvo. Nemojte da budemo veći katolici od pape i, da bi se prale neke biografije ili dodvorili nekome u Briselu ili Berlinu, nije bitno gde i zašto, da prihvatamo nešto što većina razvijenih zemalja teško može da ispuni.

Toliko o ovom amandmanu. A kako rešavati migrantsku krizu i da li su ksenofobi svi koji upozoravaju na problem migranata, to je posebno pitanje. Nisam tako razumeo kolege iz Dveri, moram priznati, meni se čini da je to zlonamerno tumačenje njihovog predloga, ali o tome će oni da kažu. Na kraju krajeva, teško da su mađarski predsednik, češki predsednik, slovački predsednik, poljski predsednik, da su svi baš tako ksenofobi i da samo govore jezikom mržnje kada upozoravaju na značaj ovog problema.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Vukadinoviću.

Po amandmanu se za reč javio narodni poslanik Nenad Konstantinović.

Izvolite.

NENAD KONSTANTINOVIĆ: Poštovani potpredsedniče, dame i gospodo narodni poslanici, Socijaldemokratska stranka neće glasati za

amandman Dveri. Mi se protivimo tom amandmanu i pozivamo sve poslanike da glasaju protiv toga, a pozivamo i kolegu Boška Obradovića da povuče ovaj amandman.

Ovaj amandman ima za cilj da onemogući deci migrantima da dobiju nastavu srpskog jezika u školi i dopunsku nastavu i da se pripreme da mogu da se uključe u punom smislu u nastavu u našim školama.

Ovo je jedna od dobrih stvari, retko dobra stvar koju je Ministarstvo u ovom zakonu predložilo.

PRESEDAVAJUĆI: Kolega Konstantinoviću, samo jedna sugestija, molim vas, mi ne govorimo o amandmanu Dveri, govorimo o amandmanu na član 23. koji je podneo narodni poslanik Đorđe Vukadinović.

NENAD KONSTANTINOVIĆ: Jeste, amandman na član 23. su podnele Dveri i vi ste dali Maji Gojković tri puta da govori, nikom od nas niste dali reč, a Đorđe Vukadinović je pričao o amandmanu Dveri pre mene ako ste ga slušali. O istoj temi o kojoj je pričao on, pričam sada i ja.

Pozivam Boška Obradovića da povuče taj amandman jer mislim da...

PRESEDAVAJUĆI: Kolega Vukadinović je govorio vrlo precizno o amandmanu koji je on podneo na član 23.

Svakako ću vam nadoknaditi vreme.

Moje pitanje vama – da li želite da govorite o amandmanu na član 23. koji je podneo kolega Đorđe Vukadinović?

NENAD KONSTANTINOVIĆ: Ne. Govorio sam o amandmanu koji je podneo kolega Boško Obradović.

PRESEDAVAJUĆI: Ne možete onda dobiti reč.

NENAD KONSTANTINOVIĆ: Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Kolega Obradoviću, vi po amandmanu?

(Boško Obradović: Ako ne može replika, onda po amandmanu.)

Nemate osnova za repliku, videli ste da sam prekinuo kolegu Konstantinovića, ali možete, naravno, po amandmanu.

Reč ima narodni poslanik Boško Obradović.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Apsolutno podržavam amandman kolege Đorđa Vukadinovića, iz ugla da naša država ne može kao svoj prioritet da postavi školovanje migrantske dece koja su se zatekla u Srbiji. Ima ova država druge prioritete.

Međutim, mi smo iz izlaganja kolegice Maje Gojković jasno shvatili šta su državni prioriteti kada je rekla da neće pomagati migrantima da odu iz Srbije. Šta to znači? Da će im pomagati da ostanu u Srbiji? Dok za to vreme naša deca odlaze iz Srbije. To je suština vlasti Srpske napredne stranke – migranti da ostanu, naša deca da odu. Dakle, to je ono što je naš problem kada govorimo o ovoj temi.

Mi imamo milion izbeglica sa bivših jugoslovenskih prostora. Mi smo najveći izbeglički narod u Evropi danas. Da li je normalno, ako nismo rešili pitanje naših izbeglica, da rešavamo pitanje izbeglica sa nekih drugih prostora?

Uostalom, nismo u tome usamljeni, isti stav koji ja izlažem danas u Narodnoj skupštini Republike Srbije ima i većina građana EU; širom Evrope postoje političke organizacije koje imaju potpuno identičan stav. Pogledajte samo Višegradsku četvorku, pogledajte Poljsku, Slovačku, Češku, posebno Mađarsku, sa kojom SNS neguje posebne odnose, sa Viktorom Orbanom, pogledajte kako su oni zaštitili svoje granice od migrantske krize.

Zaista, u tom smislu navoditi neke primere iz prošlosti kada smo mi ovde gostoprimaljivo dočekali Slovence... Jesmo, svaka čast Srbima kao gostoprimaljivom narodu. Potomci tih Slovenaca su ubijali naše vojnike u tenkovima 1991. godine! Ili, možda, kako smo spasli petsto savezničkih pilota. Naravno da jesmo. Kako nam je to vraćeno? Tako što je đeneral Draža isporučen komunizmu, ili tako što su nas Amerikanci bombardovali i 1944, i 1995. i 1999. godine! Pustite vi to naše gostoprimalstvo koje nam se vratilo krajnjim zlom.

Mi ovde govorimo o drugoj stvari. Govorimo o tome, kao što kaže uvažena koleginica Rakonjac, da je ovde zatvorena „balkanska ruta“ i da nema dalje, da neko od Srbije želi da napravi najveći azilantski centar u Evropi i da svi migranti kojima neće biti dozvoljeno da uđu u EU ostanu u Srbiji. To je ono o čemu vam mi ovde govorimo.

Zašto su uopšte migranti na toj migrantskoj ruti ka zapadnoj Evropi izlazili iz EU? Kad su ušli u Grčku, zašto nisu preko Rumunije i Bugarske otišli za zapadnu Evropu, nego su izašli u Makedoniju i u Srbiju? Ko namerava da naseli Srbiju migrantima? U naša prazna sela, u naše granične pojaseve, u naše pasivne krajeve u kojima nema stanovništva. Da li je to ideja Srpske napredne stranke, da naselite Srbiju migrantima, a da naša deca, desetine hiljada njih godišnje, odlaze iz Srbije?

Niko u Dverima, da ponovim ne znam koji put, nema problem sa decom migrantima, koja zaista nisu kriva za sudbinu koja ih je zadesila. Ali ko je kriv za njihovu sudbinu, o tome nećete da kažete – NATO, Amerika i oni koji su uništili njihove države, koji bombarduju njihove narode i zbog kojih oni sada ne žive u svojim otadžbinama. Da li mi možemo da rešimo to pitanje? Ne možemo da rešimo to pitanje. Neka ga rešava NATO, koji je izazvao tragičnu sudbinu sve te dece.

Deca treba ovde da budu primljena, da maksimalno budu pomognuta u svakom pogledu, zdravstvenom, svakom drugom, obrazovnom, da, u migrantskim centrima da im se izade u susret, neka uče engleski, neka uče srpski dok su tu. A mi da im pomognemo da odu tamo gde su nameravali da odu, a to je zapravo zapadna Evropa.

Zašto zapadna Evropa neće više da prima migrante? Hoće Zapadna Evropa nama da stavi na teret da mi primimo sve one migrante koje ona neće da primi? Da li vi naprednjaci to hoćete od Srbije? Da naselite Srbiju migrantima, a da naša deca odu iz ove zemlje, da naša deca završe širom rasejanja na ovoj planeti? To je rekla Maja Gojković. Nećete da im pomognete da odu, hoćete da im pomognete da ostanu, hoćete da zaštitite migrante. A naša deca koja odlaze zbog vaše vlasti, ko će njih da zaštititi?

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević, povreda Poslovnika.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Član 107, povreda dostojanstva Narodne skupštine, koja je bila toliko očigledna.

Prvo, ja se osećam povređeno, verujem i svi koji sa simpatijama gledaju na pokret koji se zvao Jugoslovenska vojska u otadžbini. Đeneral Draža nije isporučen komunistima, on je ovde uhapšen i pogubljen, i rehabilitovan.

Druga povreda dostojanstva tiče se govora o migrantima. Mi smo nacija gde je svaki drugi Srbin migrant. Ako bismo išli ovim, svaki drugi Srbin živi u dijaspori, emigrirao je, to su migracije. Zamislite kada bi svi razmišljali i vredali dostojanstvo Narodne skupštine na ovaj način i kada bismo morali, pod ovim ekonomskim okolnostima, da primimo sve one koje bi neko ko razmišlja na sličan način i vređa dostojanstvo protumačio i vratio Srbe ovde... Ne možete posebno vredati dostojanstvo protiv migranata ako uzmemo da su Libija i Irak, ta dva naroda, dali hleba i posla desetinama hiljada Srba i da su neki od njih školovali i decu tamo.

Dakle, mi koji smo bili migranti, što ratni, što poratni, što ekonomski, sa posebnom pažnjom moramo da govorimo o tome. Zato je ova povreda dostojanstva u ovom parlamentu, u zemlji u kojoj svaki drugi Srbin živi van, za mene neoprostiva.

Ne tražim da se o ovome glasa, ali ovo je flagrantna povreda dostojanstva. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Ljubiša Stojmirović, po amandmanu.

LJUBIŠA STOJMIROVIĆ: Poštovane kolegice i kolege, u principu mogu da se složim, normalno je da imamo različita mišljenja i viđenja i nemam ništa protiv toga kako kolege iz drugih poslaničkih grupa vide i tumače ovo, ali ima nešto što mi smeta. Smeta mi kada neko neopravdano proziva Ministarstvo, Vladu, Srpsku naprednu stranku da ona želi nešto da uradi što ne želi, da želi da naseli migrantima naša napuštena sela. To potpuno nije tačno. Ja sam iz jednog kraja, to je Crna Trava, gde je veliki problem to što mesta nisu naseljena. Trudim se, zajedno sa lokalnom samoupravom, da pokušamo da naše ljude vratimo na ognjišta, da se malo razvije taj kraj.

Kada čujem ovako nešto, prosto ne mogu da verujem. Mogu da razumem da smo mi politički protivnici, da imamo različite ciljeve, da svako od nas želi da dobije što više glasova, ali u toj borbi ne smemo da jedni druge neopravdano napadamo.

Ovaj problem vezan za migrante, a samim tim i za obrazovanje njihove dece, jeste problem koji svi zajedno moramo da rešavamo. Vi pričate da ćete sutra vi doći na vlast, da ćete vi biti vlast. Pa, taj problem će ostati vama. Srpska napredna stranka nije donela taj problem svojim dolaskom na vlast.

Zato vas molim da svi zajedno, kada budemo ovde govorili o različitim članovima, vodimo računa da je proces vaspitanja i obrazovanja proces koji svi zajedno moramo da negujemo i gajimo ako bismo hteli nešto da napravimo. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodna poslanica Gordana Čomić, po amandmanu.

GORDANA ČOMIĆ: Jedna dobra i jedna loša vest, i o ovom amandmanu i o zakonu u celini.

Dobra vest je što SNS i vladajuća koalicija brane prava migranata sa stanovišta ljudskih prava. Retka su društva u Evropi koja to danas rade, i to je dobro za Srbiju. Zato je to dobra vest, kao i odluka da se u zakon, koji je inače manjkav po mnogo čemu, ova odredba unese.

Loša vest je što se ukupno četiristo dece migranata od ukupno 560.00 dece u svim razredima osnovne škole ovde koristi za huškanje, ruženje i razvijanje mržnje prema nekome različitom. To je strašno! Ne znam da li se neki od nas sećaju koliko je strašno kada koristimo taj jezik protiv bilo koga različitog. Ja se sećam.

Zato kažem da je dobra vest što ovde branimo prava migranata, bilo kojih, bilo odakle, da stiču obrazovanje, njihova deca, njih četiristo koji će otići dalje sa svojim roditeljima, da se ovde obrazuju u uslovima u kojima se obrazuju i naša deca. Nemojte da se od toga pravi sramota u Srbiji. To treba da bude za pohvalu i za ponos Srbije. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Marko Atlagić, po amandmanu.

MARKO ATLAGIĆ: Poštovani potpredsedniče Narodne skupštine, naravno da treba odbiti ovaj amandman, ali moram odmah da kažem da sam šokiran izjavama pojedinih narodnih poslanika kada su u pitanju migranti. Ne mogu da verujem da to izgovara bilo koji čovek u našoj zemlji na ulici, a kamoli poslanici u Narodnoj skupštini, kao što su dva prethodna govornika iz opozicionih klupa govorila vrlo, vrlo ružno o migrantima.

Ne znam da li znaju da se Srbija prepoznaje u Evropi i svetu po tretiranju migranata zadnjih godina. Ne znam da li predlagači amandmana znaju, a trebalo

bi da znaju, da je šest hiljada naše migrantske dece u Prvom svetskom ratu emigriralo u evropske pa i prekomorske zemlje i da je samo Francuska školovala šest hiljada naših đaka i studenata, i to većinom o svom trošku. Delili su koru hleba svoga sa našom decom. Ti naši migranti za vreme Prvog svetskog rata postali su najveći umovi, i politički ako hoćete, između dva svetska rata, i vodili su ovu zemlju. Pored Francuske, tu su Švajcarska, Engleska, da ne nabrajam, SAD, Rusija itd.

Prema tome, Srbija nije ono što su prethodna dva govornika iz opozicionih klupa govorila. Ona ima pravo lice, koje je pokazala tretiranjem sadašnjih migranata.

Nadalje, u Francuskoj su organizovali, 1916. i 1917. godine, dopunsku nastavu za našu decu na našem i francuskom jeziku.

Molim vas, mi samo „vraćamo“ ono što je nama rađeno. Nije Srbija ono što kažu predstavnici jedne minorne političke stranke i samostalni narodni poslanik, Srbija je ovo o čemu mi većinski govorimo danas u ovom parlamentu, bez obzira na stranku. Te migrante moramo prihvatiti kao našu decu, jer Srbija nema tradiciju kao dva poslanika iz opozicionih klupa koja su govorila, Srbija ima ovu lepšu tradiciju.

Dozvolite još, na koncu, da kažem da preporučujem obojici narodnih poslanika da odu u Pedagoški muzej Beograda da vide arhivski materijal, i bibliotečki jer je jedan od predlagača amandmana bio bibliotekar, da vide svu arhivsku i muzejsku građu o tome koliko su ove zemlje o kojima sam govorio pomagale našu decu. Da bar deo, jedan posto od tog materijala pročitaju, ne bi im padalo na pamet da predlažu ovo što su predložili ovde. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodna poslanica Marinika Tepić, povreda Poslovnika.

Izvolite.

MARINIKA TEPIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući. Smatram da ste povredili član 27. Poslovnika jer se ne starate o primeni ovog poslovnika, kao i član 107, odnosno da ste povredili dostojanstvo Narodne skupštine dopustivši prethodnom govorniku da nastavi da priča o nečemu što nije tema dnevnog reda, o nečemu što se pretvara u politiku koja rizikuje da uđe u teren govora mržnje i huškanja, kao što je rekla koleginica Čomić.

Povredili ste dostojanstvo, ne samo moje nego i velikog broja građana, time što smo mi i pre pauze, a vi ste nastavili tu praksu posle pauze, slušali o humanom odnosu predstavnika i poslanika većine prema migrantima, što je za pozdraviti, dobro je da su se neki ljudi posle dvadeset i kusur godina opametili i shvatili da su osnovna ljudska prava neupitna za sve ljude, ali je problem što to dolazi od onih koji su devedesetih godina naše građane, rođene u ovoj zemlji,

terali sa njihovih ognjišta jer se ne prezivaju na -ić. Nemojte, molim vas, da dopustite da dalja rasprava ide u tom tonu.

PRESEDAVAJUĆI: Koleginice Tepić, vrlo je interesantno vaše zapažanje. U trenutku kada govore određene poslaničke grupe iz redova opozicije, vi ne primećujete da je na ovakav način prekršeno dostojanstvo Narodne skupštine, ali primećujete kada se sa druge strane, od strane pozicije dobije odgovor na pitanje i konstatacije koje su pokrenute iz redova opozicionih poslaničkih grupa.

Smatram da nisam učinio povredu Poslovnika, jer mi nije namera da sprečim demokratsko sučeljavanje mišljenja u Narodnoj skupštini Republike Srbije. Smatram da svaka poslanička grupa ima legitimno pravo da na način kako smatra da treba sagleda amandman o kojem je trenutno reč, a to je amandman na član 23. koji je podneo narodni poslanik Đorđe Vukadinović. Kroz njegovu diskusiju i diskusiju poslanika, ne želim ih imenovati, koji su se javili nakon njega, otvorena su određena pitanja, izrečene određene konstatacije. Moja namera, molim vas, nije bila da sprečim demokratsko sučeljavanje mišljenja i otvorenu raspravu i ne vidim da sam u tome na bilo koji način povredio Poslovnik.

Da li želite da se Narodna skupština izjasni?

Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Đorđe Vukadinović, po amandmanu.

Izvolite.

ĐORĐE VUKADINOVIĆ: Ja poštujem demokratsku diskusiju i sučeljavanje mišljenja, ali mislim da diskusija povodom ovog amandmana nema veze niti sa demokratskim sučeljavanjem mišljenja niti sa mojim amandmanom.

Podsetio bih kolege da je ovde reč o jednoj bezazlenoj, ali ne nevažnoj, tehničkoj intervenciji. Ne ulazeći u problem migranata, kako se rešava taj problem, ko ga je izazvao i sve druge zanimljive teme koje mogu da budu tema simpozijuma ili zasedanja, rekao sam da se kaže da će država, odnosno škole to učiniti u skladu sa mogućnostima. Dakle, nikakav govor mržnje.

Ja sam ovde višestruko povređen i uvređen, jer sam stavljen u jedan kontekst kome niti pripadam, niti mi je u primisli, niti sam mu ikada pripadao. Zato sam i rekao nemojte da me uvlačite. Neke kolege sada naknadno peru biografiju i žele da budu veći katolici od pape i veći Evropejci od ne znam koga.

Moguće je da je to odjek jedne prethodne diskusije pre pauze, i prethodnog amandmana, ali očigledno je da neko nije pročitao, oni koji su diskutovali ovde nisu pročitali, nisu znali o kojem se amandmanu radi.

Znači, samo to da eventualno Ministarstvo, odnosno škole imaju manevarski prostor da sve to što piše u članu zakona omoguće, uključujući

migrante. Naravno da podržavam i pozdravljam svaku humanu meru koja se po tom pitanju preduzima, samo uz malu relativizaciju – u skladu sa mogućnostima.

Da ne potrošim ono malo vremena za neke druge, važnije teme, ja ću se sada suzdržati i neću dalje o tome nastaviti.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 23. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Nikola Savić, Dubravko Bojić, Zoran Krasić, Vjerica Radeta, Milorad Mirčić i Sreto Perić.

Reč ima narodni poslanik Zoran Krasić.

Izvolite.

ZORAN KRASIĆ: Nažalost, član 23. je tako sročan da mnoge reči prosto mame različite sinonime i onda dolazimo u ovu situaciju u kojoj se nalazimo već nepuna tri sata otprilike.

Samo postavljam pitanje da li ova materija koja je regulisana članom 23. Predloga zakona spada u ono što se zove osnove sistema vaspitanja i obrazovanja. Moram da vam kažem da ovom članu ovde nije mesto.

Samo da vas podsetim, pošto smo na terenu prava na obrazovanje, šta mi možemo zakonom da regulišemo? Samo način ostvarivanja tog prava i ništa više. Ako se radi o stranom elementu, onda nam Ustav nalaže još neke druge restrikcije. A vi ste u ovom omnibus članu 23. ubacili sve i svašta, pa sad svako može da tumači svaku od ovih reči, ovih pojmova na svoj način.

Da vas podsetim, pitanje, ono kolokvijalno kod nas – izbeglice, prognani, raseljeni, to je rešeno našim pozitivnim propisima. Stranci? Pa i do sada su stranci mogli da školuju decu u Srbiji (stranac sa stalnim boravkom itd.). Ako je postojala potreba da se nešto uredi, to je trebalo da uredite posebnim zakonima: Zakonom o osnovnom obrazovanju, Zakonom o srednjem obrazovanju, Zakonom o visokom obrazovanju. Ako se radi o ovoj kategoriji koju kolokvijalno sada nazivamo migranti, onda je to trebalo nekim drugim zakonom da se reguliše.

Ovako ste nepotrebno izazvali raspravu i uneli konfuziju i zbrkali sve u članu 23, da ne može ništa tu da se raščivija.

Namerno ne čitam naš amandman koji se odnosi na stav 3, gde pokušavamo nešto da ispravimo, a znamo da ne možemo ništa da ispravimo jer je zakon loš. Vaš zakon je zbrka! Zakon postoji dokle god postoje mogućnosti da se koriste sredstva iz pristupnih fondova EU, donacija itd., a čim toga ne bude bilo...

Ovde je sistem preglomazan, komplikovan. Zamislite, vi u stavu 3. nalažete obavezu jedinici lokalne samouprave, i to zakonom o osnovama sistema,

kada je u pitanju strani element. To je neshvatljivo! Sumnjam da je ovo išlo u Sekretarijat za zakonodavstvo. Sumnjam da ste mogli da dobijete pozitivno mišljenje na Predlog zakona. Kako je napisano, ovo je loš prevod još goreg prevoda iz EU.

Još jedanput vas podsećam, vratite ova dva predloga zakona na doradu. Neka vam uzme neki čovek tamo, koji ne mora baš da barata tim evropskim terminima i lošim prevodima i neka napravi dva normalna predloga zakona. Ovako će svako ko se javi da priča biti u pravu. Svi su u pravu, a promašena tema. To je kao što vi prosvetni radnici kažete – super je rad ali promašena tema, jedinica.

PREDSEDNIK: Amandman kojim se posle člana 23. dodaje novi član 23a podneo je narodni poslanik Saša Radulović.

Izvolite.

SAŠA RADULOVIĆ: Hvala.

Amandman govori o obrazovanju kao pravu deteta i predviđa da sva deca u svim osnovnim i srednjim školama u Srbiji dobiju udžbenike koji su plaćeni iz budžeta. Radi se o 560.000 đaka u osnovnim školama i 260.000 đaka u srednjim školama. Za nabavku udžbenika za sve đake u Srbiji u osnovnim i srednjim školama potrebno je izdvajanje od oko 0,23% budžeta Republike Srbije. To je manje nego pola subvencija koje se daju „Er Srbiji“ svake godine. Ovaj trošak je moguće platiti.

Time bi se deca u Srbiji izjednačila sa njihovim vršnjacima, mališanima koji su sa svojim roditeljima zbog loše vlasti napustili zemlju pa se školuju, naša dijaspora, u zemljama severne Amerike, zemljama EU i u svim tim zemljama dobijaju udžbenike. Znači, kada se dete pojavi u školi, kada ga odvedete u školu, prvog dana škole tamo dobije komplet udžbenika koji pozajmi, čuva te udžbenike godinu dana i prenesu se na narednu generaciju. Obično se udžbenici menjaju svake četiri godine.

Kada bi se uveo ovakav sistem, a ovo je moguće u Srbiji, to bi bilo ogromno olakšanja za sve roditelje. Prosečna primanja domaćinstva u Srbiji su 57.000 dinara, komplet udžbenika košta od 10.000 do 17.000 dinara, pa ako imate drugo i treće dete, to je praktično nemoguća misija za većinu roditelja, tako da se neki i zadužuju, uzimaju kredite da bi deci nabavili udžbenike.

Znači, ovo možemo da sprovedemo, da i deca u Srbiji, kao njihovi vršnjaci, mališani koji su napustili zemlju, koji žive u dijaspori, dobiju udžbenike. Vlada treba da prihvati ovaj amandman ako joj je zaista stalo do toga da se rasterete roditelji, da uradimo nešto što je jako dobro za sve građane i da pratimo praksu koja postoji u svetu. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala.

Na član 24. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su Marijan Rističević i Marko Atlagić.

Izvolite, Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zbog štednje vremena odustajem od obrazloženja.

PREDSEDNIK: Marko Atlagić, izvolite.

MARKO ATLAGIĆ: Zbog racionalizacije, odustajem.

PREDSEDNIK: Hvala.

Amandman kojim se posle člana 24. dodaje novi član 24a podneo je poslanik Saša Radulović.

Izvolite.

SAŠA RADULOVIĆ: Hvala.

Amandmanom na član 24 govorimo o tome da pored udžbenika koje bi trebalo nabaviti iz budžeta za svu decu u Srbiji, u svim osnovnim i srednjim školama, takođe treba da bude plaćen prevoz za sve učenike.

Ovo je posebno važno za ruralne opštine. Ministar je malo govorio o tome, rekao je kako bi ruralne opštine trebalo da svojim budžetima predvide sredstva za ovaj prevoz. To je prevelik trošak da bi opštine mogle to da nose, većinu sredstava povlači Republika, samo manji deo ostaje opštinama, tako da je ovo nešto što bi trebalo da preuzme kao trošak budžet Republike Srbije. Bila bi velika pomoć i za roditelje i za te opštine.

Princip ka kome idemo jeste da je obrazovanje pravo deteta, što znači da svi troškovi koji su vezani za obrazovanje deteta treba da budu plaćeni iz budžeta. Time bismo u potpunosti ispunili ustavnu normu koja kaže da je osnovno i srednje obrazovanje potpuno besplatno.

Znači, umesto da se novac baca na raznorazne strane investitore koji dobijaju nerazumne subvencije a na kraju rasta zaposlenja nema, da trošimo na nesposobne kadrove koji ne umeju da uvedu red u javna preduzeća nego troše ta sredstva na raznorazne partijske projekte, evo jednog dobrog načina da deo sredstava usmerimo ka onome što je bitno svim roditeljima.

Mnogo se priča o tome kako su deca važna, kako je natalitet veliki problem. Ovo je jedan jednostavan primer kako Vlada može da kaže da su nam zaista deca važna i da će zaista budžet da stane iza toga da sva deca dobiju udžbenike, da im bude plaćen prevoz. Dosta je bilo će, kada dobije poverenje građana, sprovesti ove mere. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala.

Na član 25. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su Marijan Rističević i Marko Atlagić.

Izvolite, Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zbog efikasnijeg rada, odustajem.

PREDSIEDNIK: Hvala.

Marko Atlagić, izvolite.

MARKO ATLAGIĆ: Zbog efikasnijeg rada, odustajem.

PREDSIEDNIK: Hvala.

Amandman kojim se posle člana 25. dodaje novi član 25a podneo je poslanik Saša Radulović.

Izvolite.

SAŠA RADULOVIĆ: Hvala.

Ovo ne dobija odgovore. Građani gledaju, pa da ponovim još jednom: obrazovanje je pravo svakog deteta; trebalo bi da nabavimo udžbenike za svu decu u Republici Srbiji, za 560.000 đaka u osnovnim školama, za 260.000 đaka u srednjim školama. Ovo je moguće platiti. Ne postoji nijedan izgovor da ne uradimo ovo što je u interesu svih građana Republike Srbije.

Na primer, u Beogradu, da bi se nabavili udžbenici za svu decu u osnovnim školama, ta cena je oko tri miliona evra. To je manje nego što nas koštaju jarboli. Da bismo nabavili sve udžbenike za svu decu u srednjim školama, to košta manje od dva miliona evra. To je manje od cene fontane u Beogradu. Mislim da je mnogo važnije da nabavimo udžbenike za našu decu, nego da pravimo jarbole i fontane. Vladajuća većina očigledno ne misli tako. Imali su ovde i među sobom diskusiju u prepodnevnom satima: jedan poslanik je rekao da SNS nikada neće podržati nabavku udžbenika, a drugi je rekao kako je to nešto što je vredno pažnje. Nisu mogli da se dogovore oko toga koju poziciju da zauzmu prema ovome.

Udžbenike treba nabaviti za svu decu. Time bismo našu decu doveli u isti položaj u kojem su njihovi vršnjaci, mališani koji su napustili zemlju sa svojim roditeljima, koji sada žive u dijaspori, u zemljama severne Amerike, zemljama EU, gde se udžbenici nabavljaju i daju deci u školama kada ih dovedete u školu.

Znači, umesto praznih priča o tome kako je natalitet važan, kako hoćemo da pomognemo selo, kako hoćemo da pomognemo male sredine, evo jednog jednostavnog načina da pomognemo većinu porodica u Srbiji. I penzioneri bi se radovali ovome zato što znaju da će im unuci dobiti knjige i da ne moraju da uzimaju kredite da bi platili deci ono što bi trebalo da im pripada ako je obrazovanje zaista besplatno i plaćeno iz budžeta.

PREDSIEDNIK: Hvala.

Na član 26. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su Marijan Rističević i Marko Atlagić.

Izvolite, Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem, po amandmanu.

Kada je to tako dobro u Americi, zašto je onda on pobjegao iz Amerike u Srbiju? Hvala.

PREDSEDNIK: Marko Atlagić, izvolite.

MARKO ATLAGIĆ: Zbog efikasnosti, odustajem.

PREDSEDNIK: Hvala.

Amandman kojim se posle člana 26. dodaje novi član 26a podneo je poslanik Saša Radulović.

Izvolite.

SAŠA RADULOVIĆ: Hvala.

Amandman je na temu obrazovanja i prava deteta. Pošto se amandmani odbijaju bez ikakve rasprave, bez govora o tome zašto, moram da ih ponavljam da bi građani shvatili da je moguće u Skupštini doneti zakon koji je u njihovom interesu, a koji se ne donosi.

Sve priče o tome šta je bilo u Americi... Moja deca su išla u školu u Americi i tamo su imala udžbenike. Znači, u školi „najkapitalističkije“ zemlje na svetu dobijete komplet udžbenika.

Ne znam da igde u svetu postoji sistem u kome se roditelji pljačkaju kao što je to u Srbiji, tobože pod izgovorom tržišta udžbenika. Znači, iz budžeta je moguće nabaviti udžbenike za svu decu u svim osnovnim i srednjim školama. Računica je jednostavna, cena je oko 0,23% budžeta Republike Srbije. To vam je manje nego subvencija „Er Srbiji“ koja se daje svake godine. Znači, pola te subvencije je dovoljno da se nabave svi udžbenici. U Beogradu, umesto jarbola i fontana, taj novac može da se usmeri ka nabavci udžbenika.

U ovom članu predviđamo nešto što bi popravilo kvalitet obrazovanja, na primer, da se ograniče odeljenja u školama, osnovnim i srednjim, na dvadeset učenika. Time bi se značajno popravio kvalitet. Ministar se sa tim složio, ali Vlada nije spremna da podrži jednu ovakvu promenu. Takođe, u predškolskim ustanovama da ograničimo broj dece po grupi, koliko dece može da dođe na jednog vaspitača, na petnaest, ne bi li se popravio kvalitet i, naravno, da budžet stane sa sredstvima iza ovih mera.

Predviđamo, takođe, da prevoz do škole bude plaćen za svu decu osnovnih i srednjih škola. U Beogradu, na primer, da dobiju mesečne karte za prevoz o trošku budžeta Republike Srbije, u prigradskim opštinama da se organizuje poseban prevoz za svu decu i da sve to bude na teret budžeta Republike Srbije, ne na teret lokalnih samouprava.

PREDSEDNIK: Hvala.

Na član 27. amandman su zajedno podneli poslanici Božidar Delić, Vjerica Radeta i Zoran Krasić.

Reč ima Vjerica Radeta.

VJERICA RADETA: Dame i gospodo, Poslanička grupa SRS predložila je da se briše član 27. Predloga ovog zakona.

Mi smo podneli ukupno, na oba ova zakona, 98 amandmana i prava je šteta što nećemo moći do kraja raspravljati o svakom amandmanu, mislim da to treba da se čuje. Mi smo Poslovníkom ograničeni i vrlo brzo će nastupiti vreme kada više nećemo moći uopšte govoriti o amandmanu jer će biti potrošeno vreme koje je navodno Poslovníkom predviđeno. Šteta je što nećemo moći govoriti, razgovarati pre svega sa ministrom, o kaznenim odredbama i prelaznim i završnim odredbama. Ima mnogo toga što mislimo da je interesantno. Bili smo uvereni da bismo mogli da se dogovorimo da nam ministar i prihvati neke amandmane, da smo imali mogućnost za neku normalnu komunikaciju.

Mi smo nekoliko puta danas rekli da je ovaj zakon zapravo loš prevod nekog teksta, odnosno ovaj predlog. To jeste tako i to pokazuje ovaj član 27. koji, verujte, apsolutno ništa ne znači. Kažete: „Obrazovanje za rad traje dve godine. Stručno osposobljavanje i obuka traju do godinu dana, u skladu sa propisanim, odnosno odobrenim programom.“ Naravno da je svako obrazovanje obrazovanje za rad valjda, a ne onako reda radi.

Kada smo pokušali da vidimo šta ste napisali u obrazloženju, deo obrazloženja je „Objašnjenje osnovnih pravnih instituta i pojedinačnih rešenja“, vi lepo kažete: „Članom 27. propisano je da obrazovanje za rad traje dve, a stručno osposobljavanje i obuka do godinu dana, u skladu sa propisanim, odnosno odobrenim programom.“ Dakle, vi ste u objašnjenju prepisali član, samo ga niste podelili na dva stava. Ovo je prilično besmisleno! Znaete, mi smo ljudi koji ovo ozbiljno rade, čitamo, razmišljamo o ovome, zaključujemo. Onda vidimo da se ponašate prema nama kao da smo mi neka niža rasa u odnosu na Ministarstvo, pa mi ne umemo, pa ćete vi da nas prevarite, pa ćete u obrazloženju da prepisete isto ono što je u predlogu. To nije dobar odnos, nemojte to više da radite.

Opet ću vas podsetiti, kada odgovarate zbog čega ne prihvatate naše amandmane treba da nam kažete šta su argumenti, jer mi argumentima obrazložimo amandmane i očekujemo da nam se tako i odgovori. Vi ste rekli da amandman ne prihvatate jer „nije u skladu sa opredeljenjem zakonodavca u pogledu drugih oblika stručnog obrazovanja“. Pa naravno da nije u skladu sa vašim opredeljenjem, zato smo i podnosili amandman, zato što imamo drugačiji koncept, drugačije viđenje, drugačije opredeljenje. Ali to što vi mislite jedno, a mi mislimo drugo, nije argument samo izneti šta ko misli, nego zbog čega neko misli ovako a zbog čega drugi misli onako.

Nije nam jasno, takođe – u ovom članu ste napisali, evo i u obrazloženju, da je obrazovanje za rad, koliko traje, i stručno osposobljavanje u skladu sa

propisanim, odnosno odobrenim programom – ko taj program odobrava i gde je taj program propisan. Niti je negde propisan, niti ovde stoji ko ga odobrava.

Dakle, mora da postoji neka veza između svakog člana zakona da bi zakon bio jedna celina koja može zaista da se primenjuje.

I dalje stojimo na stanovništvu da bi bilo najbolje, s obzirom na ovoliki broj amandmana i ograničeno vreme za raspravu, da vi ovo lepo povučete, da uredite i stilski, i jezički, i gramatički i naravno suštinski, što je najvažnije, pa da se onda još jedanput lepo sastanemo i porazgovaramo, ali pojedinačno o svakom predlogu zakona, da bi pre svega javnost Srbije mogla da čuje stavove svih koji učestvuju u radu ovog parlamenta, naravno i predstavnika Vlade.

Jer, nekako se jedan deo rasprave namerno i svesno organizuje tako da se pretvara u replike, povrede Poslovnika itd., u čemu SRS ne želi da učestvuje na taj način. Mi ne želimo da trošimo vreme uludo, nego da raspravljamo konkretno. To i radimo, ali, nekako, kao da smo jedini u ovoj sali koji žele da na ozbiljan način raspravljaju o Predlogu zakona. Hvala.

PREDSEDNIK: Ministar ima reč.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Samo radi pojašnjenja, verovatno su ovi koji sriču ove odgovore to možda nespretno uradili jer je objašnjenje ovog člana 27. u članu 65. Znači, ostali oblici jesu vezani za obrazovanje odraslih, koje spada u širi sistem ovde, obrazovanje uz rad; zato se zovu ostali oblici. Naravno da to donosi Savet za srednje stručno obrazovanje.

Postoje ona tri zakona koja se donose u Skupštini sledećeg meseca, izmene i dopune zakona o predškolskom, osnovnom i srednjem obrazovanju, gde je to detaljno uređeno. Ali trebalo je da obrazloženje, slažem se s vama, ide logičnije i bude jasnije. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 27. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici Marijan Rističević i Marko Atlagić.

Izvolite, reč ima Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Da bih ostavio više vremena ovom američkom poreskom beguncu od zakona, odustaću od daljeg obrazloženja.

PREDSEDNIK: Reč ima Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: Zbog efikasnosti u radu odustajem od obrazloženja.

PREDSEDNIK: Na član 28. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici Marijan Rističević i Marko Atlagić.

Reč ima Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Iz istog razloga odustaću od obrazloženja.

PREDSEDNIK: Reč ima Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: Zbog efikasnosti u radu odustajem od obrazloženja.

PREDSEDNIK: Na član 28. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Nenad Čanak, Olena Papuga i Nada Lazić.

Amandman kojim se posle člana 28. dodaje novi član 28a podneo je narodni poslanik Saša Radulović.

SAŠA RADULOVIĆ: Malopre ste mi preskočili 27a, ali šta da radimo, to je takav manir.

Tako je, gospodine Krasiću, o besplatnim udžbenicima.

Ovo je jako važno pitanje za sve građane Republike Srbije. Vladajuća većina očigledno je ostala bez odgovora, tako da ćute, pa je komunikacija sa građanima Srbije. Nažalost, to je tako.

Ministar sigurno zna da su ove stvari ovakve u svetu, da deca dobijaju udžbenike, da se ograničava maksimalan broj dece po odeljenju na dvadeset, da ne može biti više od dvadeset učenika po odeljenju. Ministar zna, takođe, da grupe koje vode vaspitači u predškolskim ustanovama ne treba da imaju preko petnaestoro dece. Međutim, nažalost, ne odlučuje o ovome, odnosno Vlada ne želi da podrži predlog da se udžbenici nabave za svu decu. Priča da nema para nije tačna. Novca u budžetu ima, samo se troši na stvari na koje ne bi trebalo da se troši, a ne na stvari koje su važne za sve roditelje u Srbiji, za svu decu u Srbiji.

Deca naše dijaspore koja su u Severnoj Americi, u EU dobijaju udžbenike kada dođu u školu, samo deca u Srbiji imaju ovaj nakaradan sistem da se po detetu mesečno plaća 10.000–17.000 dinara, i to plaćaju porodice koje imaju primanja od 57.000 dinara.

Znači, ovo je moguće platiti. Srpska napredna stranka očigledno to ne želi da uradi. Dobra vest za građane Beograda je da idu beogradski izbori pa ćemo moći ovo da primenimo, rešenje iz ovog predloga. I bez republičke vlasti Beograd će moći da plati udžbenike za svu decu u osnovnim i srednjim školama, jer to košta manje nego jarboli i fontane. Znači, ove stvari su ostvarive, moguće ih je uraditi. U Srpskoj naprednoj stranci samo pričaju kako im je stalo do dece, do nataliteta, a kada je potrebno doneti jednu meru koja zaista pomaže roditeljstvu i roditeljima u nošenju finansijskih troškova onda su nemi i ćute na ove predloge. Na izborima u Beogradu građani će moći da odluče drugačije. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 29. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici Marijan Rističević i Marko Atlagić.

Reč ima Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Ne znam da li je, dame i gospodo, matematika bila obavezan predmet u BiH tih godina kada je američki poreski begunac, begunac od zakona, završavao osnovnu školu, ali izgleda da nije bila. Jer, da je tog predmeta bilo, morao bi znati, i kao električar, i kao osnovac i kao američki begunac, iz obaveznih predmeta, a amandman je na obavezne predmete, o njemu

govorim, da sva ta prava koja on emituje trenutno, a koja je uskraćivao kada je bio ministar... Kada je bio ministar tražio je da školarina bude skuplja. A pošto mu taj deo tela više nije u fotelji, sada traži da bude besplatno.

Pošto smo se njega rešili, na sreću, više nije ministar privrede, verujem da kroz povećanu privrednu aktivnost možemo da ostvarimo jednog dana i ta prava, ali, naravno, da on ne bude nikad više ministar privrede jer, jednostavno, čovek ne ume da računa. Treba da bude svestan činjenice da samo kroz povećanu privrednu aktivnost mogu da se plate emitovana prava: prvo zaradiš novac, ono što privreda isporuči, taj novac uzmeš i utrošiš. Onda ne samo da školstvo može da bude besplatno već i oprema i računari, sve što on traži a košta trista miliona evra. Dotle novac treba da ide u investicije, upravo da bi se podigla privredna aktivnost, da budemo i u obrazovanju moćniji, i vojno moćniji i politički moćniji. Zato je najpreče podići investicije, nove tehnologije, nova radna mesta itd. Međutim, on je bio ministar privrede i to ne zna. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala.

Ne, vi više nemate vremena, ima samo Dušan Pavlović.

(Saša Radulović: Replika.)

Marko Atlagić, kao podnosilac amandmana.

(Saša Radulović: Replika i Poslovnik.)

Kako ste vi nasilni! Prvo, ako ćemo istine radi, Zukorlić se javio pre vas pa se ne buni.

(Tatjana Macura: Poslovnik.)

Izvolite. Samo vi recite. Kao podnosilac, pa da vodim sednicu.

MARKO ATLAGIĆ: Zbog efikasnosti u radu odustajem od obrazloženja.

PREDSEDNIK: Hvala vam.

(Tatjana Macura: Poslovnik.)

Meni kaže „Sram vas bilo“ neko ko više na mene danima, neverovatno!

Muamer Zukorlić, povreda Poslovnika.

Izvinite što ste čekali.

MUAMER ZUKORLIĆ: Povređeni su članovi 106. i 107, zaista ne mogu a da ne reagujem. Dakle, dostojanstvo Narodne skupštine se ne vređa samo kada neko vulgarno psuje, vređa ili se svađa. Ovaj dom i ljudi koji sede ovde se celi dan vređaju ponavljanjem ove rečenice, ispiranjem mozga o besplatnim udžbenicima. Ovo je za mene uvreda, koju prosto ne mogu da istrpim. Naravno, i svi oni jadni građani koji gledaju ovaj prenos.

Zahtevam od predsednice Narodne skupštine da reaguje na ovo. Ovo je udar na elementarnu inteligenciju i dostojanstvo. Nije moguće da se u okviru svakog amandmana može govoriti o jednoj takvoj demagoškoj floskuli o besplatnim udžbenicima, u svakom amandmanu. To je uvreda za Narodnu

skupštinu, skrnavljenje Narodne skupštine i vređanje elementarne inteligencije i dostojanstva građana. Zato vas molim da reagujete.

A šta želimo u smislu jeftinih ili besplatnih udžbenika, ljudi, to svi znaju. Samo da nađemo kako i kada. Hvala vam.

PREDSEDNIK: Hvala, u pravu ste. Dva dana pokušavam poslanicima da objasnim da moraju da govore po amandmanima, njih to ne interesuje. Meni je najteže. Doduše, manjina to radi, ali toliko su agresivni da kvare atmosferu.

Recite, Tatjana Macura. Izvolite.

TATJANA MACURA: Želim da ukažem na povredu Poslovnika član 103. stav 1: „Narodni poslanik ima pravo da usmeno ukaže na povredu u postupanju predsednika Narodne skupštine, ako smatra da nije u skladu sa odredbama ovog poslovnika, a učinjena je na sednici Narodne skupštine koja je u toku, i to neposredno po učinjenoj povredi.“ Pokušala sam to malopre, međutim, vi mene ponovo, po starom dobrom običaju niste videli, kao što redovno ne vidite Poslaničku grupu Dosta je bilo.

Ono što sam malopre htela da kažem jeste da je narodni poslanik... Verujem da niste pažljivo slušali, jer da ste pažljivo slušali čuli biste da u obrazloženju amandmana koji je podneo poslanik Marijan Rističević nema ni jedne jedine reči o tome šta u tom navodnom amandmanu piše. Ovo je konstantno ponavljanje jednog te istog manira, a to je da se vreme koje je predviđeno za obrazlaganje amandmana koristi kako bi se ljudi, koji su pritom i kolege u Narodnoj skupštini, vređali po ličnom osnovu.

Molim vas da dalje obratite pažnju na to kako zvuče izlaganja poslanika Marijana Rističevića i profesora Marka Atlagića, pošto se uglavnom nijedan od njih dvojice još nijednom u današnjem danu nije obratio u Skupštini na temu amandmana. Čak, nisam sigurna da bi Marijan Rističević mogao da ponovi o čemu se radi...

PREDSEDNIK: Samo sedite.

(Tatjana Macura: Zašto ste me prekinuli?)

Ne vredi, to ne može, to je zabranjeno Poslovníkom. Ne stoji vam. Sedite, nemojte vređati poslanike. Ne stoji vam, stvarno.

Znači, pokušavam... Ako mogu da tolerišem Sašu Radulovića da dva dana ne priča ni o jednom amandmanu osim o prvom koji je podneo i da priča o čemu god hoće – dosta je bilo, dosta, svima – onda to moram da dozvolim i drugim poslanicima.

Vrlo ste osetljivi kada poslanici imaju da kažu nešto što se vama ne sviđa. Šta da vam radim, možda niste za Parlament.

Na član 29. amandman je podnela narodna poslanica Vesna Marjanović.

Nije tu.

Na član 29. amandman je podneo poslanik Saša Radulović.

Da čujemo obrazloženje amandmana jer je to tražila poslanica Tatjana Macura. Izvolite, striktno o amandmanu.

SAŠA RADULOVIĆ: Da pročitam amandman: „Obrazovanje je pravo deteta. Uslov za korišćenje ovog prava je da je dete državljanin Republike Srbije. Republika Srbija je obavezna da obezbedi sredstva kojima će se svakom detetu obezbediti predškolsko obrazovanje u potpunosti plaćeno iz budžeta bez ikakve obaveze participacije...“

PREDSEDNIK: Poslaniče, promašili ste amandman i moram da vas prekinem, po Poslovniku.

SAŠA RADULOVIĆ: Ovo je tekst amandmana.

PREDSEDNIK: U Predlogu zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja...

SAŠA RADULOVIĆ: Član dvadeset i ... Prihvaćen je amandman, ne možete na ovakav način nasilno da menjate amandman.

PREDSEDNIK: Nije prihvaćen, pogrešili ste.

SAŠA RADULOVIĆ: Nisam pogrešio, član 29a. Lepo piše.

PREDSEDNIK: Ne, nismo došli do toga.

SAŠA RADULOVIĆ: Pročitali ste 29a.

PREDSEDNIK: Ne, nisam pročitala.

SAŠA RADULOVIĆ: Pročitali ste. Imate stenogram. U stenogramu, pročitali ste, gospođo.

PREDSEDNIK: Ne, nisam. Pazite malo. Žao mi je, lepo je priznati da ste promašili temu. Promašili ste amandman. Razumem vas u tom žaru, ali nije 29a.

Na član 29. amandman su zajedno podneli poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović i Maja Videnović.

Izvolite.

Vi ste se javili kao podnosilac? Izvinjavam se. Izvolite, Aleksandra Jerkov.

ALEKSANDRA JERKOV: Zahvaljujem, predsednice.

Stalno potenciramo vaspitnu ulogu škole i svi poslanici govore o tome kako treba da je naglasimo, a u onim zemljama u kojima je vaspitna uloga škole izuzetno značajna i izražena i u kojima se neguje pokazalo se da upravo vannastavne aktivnosti imaju veliki potencijal da se vaspitna uloga škole ostvari. Pritom se misli na sportske i druge aktivnosti, na neke humanitarne aktivnosti, filantropske, različite aktivnosti koje deca imaju u školi i van škole u zajednici u kojoj žive, ekološke akcije i tako dalje. Pokazalo se da takve aktivnosti imaju veliki vaspitni potencijal i da su upravo to aktivnosti koje treba i decu van škole da nauče i vaspitaju, ako ćemo tu vaspitnu ulogu škole da uzmemo kao nešto što treba da jača.

Naravno da se od nastavnika koji imaju platu 36.000 dinara, sa tendencijom smanjenja svaki put kada se pare potroše na fontane i jarbole „Beograda na vodi“, „Er Srbije“ i druge vaše megalomanske projekte, očekuje da u te vannastavne, vanškolske aktivnosti decu vode, verovatno, volonterski. Zbog toga predlažemo da sve te vannastavne aktivnosti za koje se dokazalo da imaju veliki vaspitni potencijal ulaze u radno vreme nastavnika. Mislimo da će samo tako imati šansu da zažive, da će jedino tako imati šansu da budu funkcionalne, jer sve drugo je nerearno očekivati od ionako potplaćenih nastavnika. Nerearno je od njih očekivati da i u svoje slobodno vreme vode decu, organizuju te aktivnosti i zbog toga zahtevamo da one ulaze u radno vreme nastavnika.

PREDSEDNIK: Reč ima ministar.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Mislim da je opštepoznato javnosti prosvetnoj da su svi do sada plaćeni po ovoj obavezi, jer radna lista nastavnika i 40-časovna radna nedelja nastavnika traje decenijama, i to ulazi na jedan drugačiji način. Postoji tipska idealna nedelja, kada su deca na nastavi, i onda se ona uzima prema broju nastavnih nedelja. Onda imate onaj netipski broj nedelja do 44, od 32 ili 34, zavisi koliko traje školska godina, kada se sve ovo obračunava kao onaj sezonski posao. Tada nije urađen, ali se vodi u listi. I, imate ono vreme do 52 nedelje za godišnji odmor. Tako da je ovo apsolutno sadržano i u godišnjoj i u svim drugim vidovima.

Ovde je bila namera da se za decu – a ne za nastavnike, jer se oni preklapaju jedni s drugima, svako ima svoj raspored – ustanovi šta su te ostale aktivnosti i programi, ne samo predmeti. Mi smo izdvojili programe. Jer ako imate i celodnevnu nastavu i ako se teži, i po Strategiji, da se ide na celodnevni boravak, onda imate, recimo, aktivnosti koje traju dvadeset minuta, trideset minuta, možda i sat vremena, ako su neke vežbe itd. Tako da je to bila namera.

Naravno da smo sa sindikatima ovo prošli i zajedno videli. Hvala.

PREDSEDNIK: Da li imate taj amandman da mi date? Niko ne može da pronađe taj amandman.

Daću vam reč. Nemam ništa protiv. Završeno je na 29, piše 30, nema ništa na 29a.

(Narodni poslanik Saša Radulović prilazi predsednici Maji Gojković, sa materijalom, i govori: Dajte, molim vas, nemojte da obmanjete građane, evo pročitajte.)

Nemojte vi da obmanjete.

(Saša Radulović: Evo, to je vaš dokument. Pročitajte.)

Moj dokument? Nisam ja podnela amandman.

(Saša Radulović: Amandman 29a.)

Molim poslanika Sašu Radulovića da me ne maltretira.

Povucite se nazad. Izričem vam opomenu zbog ovog ponašanja. Dosta je bilo ovakvog prostakluka i nasilja nad predsednikom Parlamenta. Sram vas bilo! Sram vas bilo!

Donesite mi amandman koji ste podneli i dali na pisarnici, i nemojte da se dernjate i hvališete svojim primitivizmom ovde. Ovo nije slika Parlamenta Republike Srbije, ovo je slika samo vas.

Do kraja rasprave donesite podneti amandman 29a, dobićete reč. Nemojte mi pretiti. Pokazali ste mi papir otkucan od strane Službe; dajte mi amandman koji ste podneli da biste dobili reč.

Imamo još par stotina amandmana, što ste lenji tako? Sidite i donesite. Imate sto sekretarica, neka vam neko donese.

(Saša Radulović: Koliko sekretarica?)

Koje plaćaju građani Srbije, istine radi. Građani Srbije plaćaju vaše sekretare koji rade ovde u Parlamentu. Toliko o vašoj demagogiji.

Na član 30. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su poslanici Marijan Rističević i Marko Atlagić, sa ispravkom.

Imate šansu još par sati da donesete amandman da biste ga obrazložili, ako umete.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo, s obzirom na količinu nervoze koja dopire odande i da mogu biti opet u riziku da me vređaju i pljuju, odustaću od obrazlaganja.

PREDSEDNIK: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: Poštovana predsednice, ustupam vreme poslanici „nikad im dosta nije bilo“, kako bi stekla dodatno vaspitanje koje joj nedostaje. Hvala.

PREDSEDNIK: Amandman 28a smo našli, nađite 29a iz pisarnice podnet, da biste dobili reč. Da li je vama to teško?

(Saša Radulović: Prvi put u istoriji se ovo dešava.)

Zamolite asistenta, koga plaćaju građani Srbije iz svog poreza, da ode do pisarnice i donese vaš amandman da biste dobili reč. Građani Srbije ga plaćaju, zarađuje na osnovu građana Srbije da bi „Dosta je bilo“ imao asistenta, koji bi trebalo da siđe odgore do pisarnice, a ne samo da upada u Parlament, kao prošle Nove godine, pa da svira sa vama gitaru o trošku građana Srbije. Toliko o demagogiji vašoj.

Na član 30. amandman su zajedno podneli poslanici Poslaničke grupe Dveri.

Reč ima narodni poslanik Dragan Vesović.

DRAGAN VESOVIĆ: Gospodine ministre, član 30. govori o nadležnosti Ministarstva, a amandman smo podneli na stav 2. tačku 7). Naime, tačka 7) kaže – Ministarstvo ostvaruje međunarodnu saradnju na planu razvoja sistema obrazovanja i vaspitanja, analizu i prenošenje stranih iskustava i evropskih programa i dostignuća.

Malopre smo dobili uverenje od vas da je zakon ozbiljno pisan od velikog broja pravnika, a čuli smo i neke optužbe, za koje ne verujem da su istinite, da je zakon prepisan. Molim vas, objasnite mi šta znači „strana iskustva i evropski programi“. Mogu da shvatim da je za Evropu nešto što je van nje strano, ali za zemlju Srbiju strano je i EU i, kako kažete, druga strana iskustva. Zato je naš amandman bio da se izbací reč „evropskih“ i da ostane „prenošenje stranih iskustava i programa“.

Ne znam zašto je to odbijeno, jer ako mi ne objasnite šta je razlika između stranih iskustava i evropskih programa, ostaću u ubeđenju da je ovo samo puka želja za dodvoravanjem Evropskoj uniji i jednom putu Srbije ka Evropskoj uniji, o kojoj, inače, imam mišljenje kakvo imam. Hvala.

PREDSEDNIK: Amandman kojim se posle člana 30. dodaje novi član 30a podneo je poslanik Saša Radulović.

Izvolite.

SAŠA RADULOVIĆ: Amandman glasi: „Obrazovanje je pravo svakog deteta. Uslov za korišćenje ovog prava je da je dete državljanin Republike Srbije. Republika Srbija je obavezna da obezbedi sredstva kojim će se svakom detetu obezbediti predškolsko obrazovanje“, znači, vrtiće, „u potpunosti plaćeno iz budžeta, bez ikakve obaveze participacije roditelja deteta. Republika Srbija je dužna da obezbedi sredstva za opremu za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje za sve korisnike iz stava 1. i 2. ovog člana, i to posebno ali ne i isključivo za udžbenike, sveske, olovke i računare“, znači, da se svi udžbenici nabave o trošku budžeta.

Republika Srbija je dužna da obezbedi prevoz za sve učenike od kuće do škole i nazad u potpunosti iz budžeta Republike Srbije, bez ikakve participacije roditelja korisnika. Ovo znači da budžet Republike Srbije, ne lokalne samouprave, treba da obezbedi ova sredstva; da obezbedi sredstva za ishranu sve dece (užinu, voće i povrće); da odeljenje u osnovnim školama može da ima maksimalno dvadeset učenika; da u predškolskim ustanovama jedan vaspitač može da vodi grupu od maksimalno petnaestoro dece.

Ove stvari su u interesu svih roditelja u Srbiji, ovo može da se plati iz budžeta. Trošak je 0,23% budžeta Republike Srbije, novca ima i to je manje nego pola subvencije koje dobija „Er Srbija“ svake godine za nesposobno vođenje tog preduzeća. Prema tome, ovo može da se plati. Vladajuća većina ne želi o ovome

ni da raspravlja. Vidite kakve predstave prave da bi izbegli razgovor o onome što je važno za sve roditelje.

Priče je dosta, i preko glave. Na dela, gospodo. Amandman kojim bi se nabavili udžbenici za svu decu. Hvala.

PREDSEDNIK: Tako je. Samo vi donesite 29a iz pisarnice.

Reč ima narodni poslanik Aleksandar Marković.

ALEKSANDAR MARKOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, uvaženi ministre, predlažem da se ne prihvati ovaj amandman iz onih razloga koje je Vlada navela u obrazloženju. Nekim narodskim jezikom možemo reći da trenutno nemamo novca za tako nešto. Iako ovde već satima slušamo istovetnu priču, po svakom amandmanu, od prethodnog govornika, sa istovetnim obrazloženjem, i ne znam dokle ćemo slušati, jedino što imam da kažem, a što bi bilo smisljeno, to je da sto puta ponovljena laž neće postati istina zato što je sto puta ponovljena.

Želim i vama, gospođo predsedavajuća da sugerišem, ako je moguće, mada ste i sami preduzeli neke mere u tom smislu, da obratite pažnju kada krene da izlazi iz onoga što je tema amandmana i poredi nas sa nekim drugim zemljama ili da priča neke razne besmislice, da prosto reagujete i uzmete mu reč. Hvala.

PREDSEDNIK: Hoću. Toliko puta smo je spomenuli da će nam se javiti i Melanija Tramp.

Reč ima narodni poslanik Sonja Pavlović.

SONJA PAVLOVIĆ: Gospodo poslanici, kako vladajuće većine tako i opozicije, ja bih vas zamolila sledeće... Pričamo o amandmanima i rasipamo vreme beskrajno; pred nama su dva, kako ih svi nazivaju, krovna zakona i nećemo uspeti da završimo ni prvi, a kamoli da dođemo do drugog. Pošto sam čovek iz prakse, pokušaću nešto da vam kažem. Šta znači krovni zakon, nešto što su svi ovde upotrebljavali? To znači sledeće: ne samo da je on na vrhu, jer kuća se računa od krova a zida se od temelja. Znači, ako taj krov ne postavimo kako treba, džaba nama cela kuća, jer temelji će nam biti nestabilni. Trenutno se to dešava.

Znači, molila bih ministra, molila bih sve poslanike... I, poručujem građanima Srbije da ovde nije bilo neke empatije prema migrantima, koju su bez milosti koristili poslanici vladajuće opozicije, već samo razvodnjavanja i trošenja amandmanskog vremena. Takođe, molila bih poslanike opozicije da imaju razumevanja za građane Srbije, ako im žele dobro, ja se nadam da im žele dobro, kao i svi mi, jer amandmani su pre svega amandmani opozicije – dajte svojim kolegama šansu da zarad tog obrazovanja, zarad oba zakona, dospemo što više amandmana da obradimo i da obrazložimo građanima Srbije zašto ovaj zakon takav kakav jeste nije dobar za građane Srbije. Hvala vam najlepše.

PREDSIEDNIK: Hvala. Na član 37. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, kad sam čuo prethodnog govornika, termin „vladajuća opozicija“, rešio sam da ne obrazlažem.

PREDSIEDNIK: Hvala.

Na član 31. amandman je podneo narodni poslanik Goran Čabradi.

Na član 31. amandman je podneo narodni poslanik Dušan Milisavljević.

Na član 31. amandman je podneo narodni poslanik Tomislav Žigmanov.

Na član 31. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović i Maja Videnović.

Da li neko želi reč?

Na član 31. amandman je podnela narodni poslanik Vesna Marjanović.

Na član 31. amandman je podneo narodni poslanik Dušan Pavlović.

Reč ima narodni poslanik Dušan Pavlović.

Izvolite.

DUŠAN PAVLOVIĆ: Zahvaljujem.

Podneo sam amandman na član 31. u koji dodajem još jedno ovlašćenje školske uprave, po kome ona vodi evidenciju o izrečenim kaznama suspenzija učenika i o stručnom pedagoško-psihološkom radu učenika za vreme trajanja udaljavanja sa nastave.

Ovo je, inače, deo „Aleksinog zakona“ koji je nekoliko godina kružio po ovoj skupštini i dobio puno obećanja od predstavnika SNS, pogotovo predsednice Parlamenta iz prošlog saziva, koji, nažalost, nije našao svoje mesto u ovom zakonu. Dakle, ja sam predložio nekoliko članova koji se odnose na inkorporaciju „Aleksinog zakona“ u ovaj zakon, koji su svi odbijeni.

Poslušajte, molim vas, obrazloženje Vlade zbog čega je, recimo, ovaj amandman o suspenziji učenika nasilnika odbijen. Kaže ovako: „Amandman se ne prihvata, jer nije u skladu sa koncepcijom Predloga zakona u pogledu nadležnosti školske uprave.“ Dakle, otprilike kažemo – mi odbijamo ovaj amandman zato što mi odbijamo ovaj amandman.

Kakva je onda koncepcija školske uprave? Ne želite da prihvatite nijedan amandman u vezi sa suzbijanjem ili prevencijom vršnjačkog nasilja i kažete – to nije naša koncepcija. Dakle, vaša koncepcija je – vršnjačko nasilje je onda u redu, sve dok se ne desi neka jako, jako komplikovana i zaoštrena situacija da dete pogine. Onda ćete da reagujete?

Mislim da je ovo pogrešno. Molim vas da razmotrite ponovo sve amandmane koji su vezani za inkorporaciju „Aleksinog zakona“ u ovaj zakon.

PREDSEDNIK: Na amandman kojim se posle člana 31. dodaje novi član 31a podneo je narodni poslanik Saša Radulović.

Na član 32. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marinika Tepić, Aleksandra Čabraja, Zoran Živković, Sonja Pavlović i Jovan Jovanović.

Reč ima narodni poslanik Aleksandra Čabraja.

ALEKSANDRA ČABRAJA: Poštovane kolege narodni poslanici, još jednom ću apelovati da racionalno trošimo ovo vreme jer ga zbog objedinjene diskusije imamo jako malo, a plašim se da mnoga bitna pitanja nećemo stići uopšte ni da pomenemo.

Ovo je jedno od jako bitnih pitanja. Reč je o Nacionalnom prosvetnom savetu. Promenama koje donosi ovaj zakon može se dogoditi... Mnogo je promenjen sastav Nacionalnog prosvetnog saveta, promenjene su nadležnosti Nacionalnog prosvetnog saveta. Ovakav kakav je, Nacionalni prosvetni savet gotovo da nema nikakvu svrhu postojanja, jer o svemu odlučuje Ministarstvo.

Želela bih da skrenem pažnju na to da sa promenama koje ovaj zakon donosi (evo, možda će ministar da nam kaže nešto više o tome, nadam se da će me razuveriti) postoji opasnost da se u ovako izabranom Nacionalnom prosvetnom savetu ne nađe nijedan profesor državnog univerziteta, odnosno fakulteta u Srbiji.

Evo, samo kratko, želimo da uštedim što više vremena. Očekujemo odgovor ministra. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 32. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, u vezi sa članom 32. imamo nacionalni prosvetni savet za obrazovanje odraslih. U vezi s tim, poslali bismo jednog profesora koji je malopre govorio, koji je napisao otprilike ovako – da mu se javno izvinu... Kaže se – da mu se javno izvini. Pa bih tog profesora poslao na obrazovanje odraslih. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 32. amandman je podnela narodni poslanik Vesna Marjanović.

Na član 32. amandman je podneo narodni poslanik Vladimir Đurić.

Reč ima narodni poslanik Vladimir Đurić.

VLADIMIR ĐURIĆ: Hvala.

Poštovana predsedavajuća, poštovani gospodine ministre sa saradnicima, poštovane kolege poslanici i građani Srbije, ovo je sada serija članova zakona o osnovama sistema obrazovanja kojima se reguliše nadležnost, sastav, način izbora i obaveze izveštavanja Nacionalnog prosvetnog saveta i Saveta za stručno

obrazovanje i obrazovanje odraslih. To su nacionalna stručna tela, koja će po ovom konceptu zakona manje-više biti potpuno razvlašćena. Dakle, način njihovog izbora je promenjen, promenjena je struktura njihovog članstva, obaveza izveštavanja.

Mi smo konkretno amandmanom na član 32. predložili da se Nacionalnom prosvetnom savetu vrati obaveza koju on ima po postojećem zakonu, a to je da jednom godišnje izveštaje o svom radu dostavlja Narodnoj skupštini Republike Srbije, pored obaveze koja je predviđena novim zakonskim rešenjem da kvartalno izveštava i Ministarstvo.

Pored toga, radi postizanja kakve-takve nezavisnosti u radu Nacionalnog prosvetnog saveta, tražili smo da naknade za njihov rad kao i do sada, kao u postojećem zakonu, utvrđuje Narodna skupština, a ne Ministarstvo, jer, naravno, ko utvrđuje naknade, taj ima i moć kontrolisanja.

Pored toga, tražili smo i da Nacionalni prosvetni savet i Savet za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih porade na transparentnosti u svom radu i javnost o svom radu upoznaju putem dostavljanja informacija na svojim internet stranicama.

Smatram da su ova tela veoma značajna, da koncept zakona kojim se kompletna stručna javnost isključuje iz vođenja obrazovnog sistema u Srbiji zapravo predstavlja urušavanje demokratije. A kada se nadležnost ukida Narodnoj skupštini, onda to dodatno predstavlja i degradiranje Narodne skupštine kao najvišeg zakonodavnog tela u ovoj zemlji. Apelujem na javnost da ozbiljno uzme u razmatranje šta se, zapravo, ovim konceptom zakona sa Nacionalnim prosvetnim savetom radi, jer ista stvar se radi i sa ustanovama koje su nadležne za visoko obrazovanje, a to su Nacionalni savet za visoko obrazovanje i Nacionalno akreditaciono telo, koje će takođe po zakonu o visokom obrazovanju biti potpuno stavljeno u ruke i kontrolu izvršne vlasti, to jest Vlade. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala.

Radi javnosti, da pročitam dopis iz pisarnice: „Narodni poslanik Saša Radulović nije podneo amandman kojim predlaže da se posle člana 29. doda novi član 29a, već je podneo samo amandman na član 29“, potpis radnika iz pisarnice. Hvala. Molim da sačuvate to.

Na član 32. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović i Maja Videnović.

Reč ima narodni poslanik Aleksandra Jerkov.

ALEKSANDRA JERKOV: Zahvaljujem.

Mi ne želimo, gospodine Šarčeviću, da Nacionalni prosvetni savet vama podnosi izveštaj o radu, nego želimo da Nacionalni prosvetni savet Skupštini podnosi izveštaj o radu zato što ne želimo da Nacionalni prosvetni savet birate vi,

nego želimo da to radi Skupština Srbije. Kada mi biramo ovde Nacionalni prosvetni savet, onda mi o tome ovde razgovaramo, onda na Odboru razgovaramo o tome, gledamo da li kandidati ispunjavaju uslove, pa ovde razmenimo mišljenje o tome ko su sve kandidati, ko treba da bude izabran; to gledaju građani, pa i oni imaju kontrolu oko toga ko je izabran u Nacionalni prosvetni savet.

Vaša je namera, gospodine Šarčeviću, da vi sednete u svoj kabinet, pogledate po spisku koji vam je neko dostavio, izaberete koga hoćete u Nacionalni prosvetni savet i onda se na tome priča završi. Nacionalni prosvetni savet za svoj rad odgovara samo vama koji ste ga birali. U međuvremenu, kako vidimo iz članova koji slede, o čemu ćemo isto tako razgovarati, razvlastili ste taj Nacionalni prosvetni savet koji ste izabrali, pa ćete sada vi da donosite i planove i programe rada, da birate i odobravate udžbenike itd. Mnogo vam je, gospodine Šarčeviću.

Vi ste rekli da ne mogu ja da sudim da li ste vi Dositej Obradović ili niste. Malo je tragično da tako o sebi mislite, ali to je sada već stvar vašeg doživljaja sebe, u to ne možemo ulaziti.

Međutim, verovatno treba da budemo srećni što sa Nacionalnim prosvetnim savetom ne radite ono što kroz amandmane odbora radite sa Nacionalnim savetom za visoko obrazovanje, gde vas je naš kolega, bivši muftija, nagovorio, naterao ili ubedio – ne znam, verovatno ćete nam jednom objasniti kakvi su bili njegovi argumenti da vas primora ili ubedi – da prihvatite amandmane kojima će njegov univerzitet koji deset godina ne može da se akredituje konačno dobiti akreditaciju.

U Nacionalnom savetu za visoko obrazovanje vi čak možete apsolutno po sopstvenom izboru da birate članove. Čak nema nikoga ko vam te članove predlaže, nego vi procenite ko su istaknuti stručnjaci, bez ikakvih kriterijuma, ikakvih pravila. Pretpostavljam da će to biti stručnjaci koji će se složiti da muftijin univerzitet može da se akredituje. Borićemo se sa vama i oko Nacionalnog prosvetnog saveta i oko Nacionalnog saveta za visoko obrazovanje, jer ne možete, gospodine Šarčeviću, o takvim stvarima da odlučujete, ne može Nacionalni prosvetni savet vama da podnosi izveštaj i ne možete vi da ga birate.

PREDSEDNIK: Imate sekund, Gordana. Da li možete nešto za jednu sekundu da nam kažete?

GORDANA ČOMIĆ: Nije pametno, ministre, nikad ne birati bolje od sebe.

PREDSEDNIK: To su već četiri. Hvala.

Na član 32. amandman je podnela Branka Stamenković.

Amandman kojim se posle člana 32. dodaje novi član 32a podneo je Saša Radulović.

Na član 33. amandman su zajedno podneli poslanici Poslaničke grupe Dveri.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Ivan Kostić.

IVAN KOSTIĆ: Poštovani građani, uvaženi ministre, Srpski pokret Dveri dao je jedan amandman na član 33. po pitanju sastava Nacionalnog prosvetnog saveta, koji ima 35 članova. Naš je predlog bio da u Nacionalni prosvetni savet treba da uđe po jedan predstavnik srpskih obrazovnih institucija iz regiona i rasejanja.

Obrazloženje koje ste nam dali jeste da se „amandman ne prihvata, jer nije u skladu sa konceptom Predloga zakona u pogledu sastava i izbora članova Nacionalnog prosvetnog saveta“.

Ne znam zašto od 35 članova Nacionalnog prosvetnog saveta po jedan predstavnik nije mogao biti iz institucija iz rasejanja i regiona koje imaju autoritet. Kao što znate, imamo slučajeve da su ugrožena prava očuvanja jezika u državama regiona. To nisu ljudi koji su otišli, gospodine ministre, u inostranstvo i ulaze u njihov obrazovni sistem, to su ljudi koji su članovi srpske zajednice, koji su autohtoni na tim prostorima. Da navedem samo primer Crne Gore, gde se 46% građana izjašnjava da su srpskog porekla – nemaju pravo da izučavaju ćirilicu u osnovnim školama. Takođe bih vam naveo primer jednog ozbiljnog društva iz Beča, Srpskog kulturnog društva „Prosveta“, koje je osnovano 1902. godine, u čijem članstvu su izuzetno obrazovani ljudi koji se bave prosvetom i obrazovanjem. Zašto od 35 članova nije mogao po jedan da bude iz tih institucija? Znamo da samo u regionu ima dva miliona predstavnika srpskog naroda, a, procenjuje se, u celom svetu četiri miliona. Znači, to su dve trećine.

Ovo obrazloženje apsolutno nema smisla.

A u skladu je sa državnom strategijom koju promoviše Vlada Republike Srbije po pitanju kulturnog objedinjavanja Srba iz celog sveta, pogotovo iz regiona, gde se planira da se donese deklaracija o integrisanju prvenstveno na obrazovnom i kulturnom polju između Srba u regionu, prvenstveno Srba iz Srbije i Republike Srpske. Ako država Srbija vodi takvu politiku, zašto vi niste bili preteča po pitanju primenjivanja te politike u ovom zakonu, a imate mogućnosti da to uradite sada? Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 33. amandman je podneo Vladimir Đurić.

Reč ima narodni poslanik Vladimir Đurić.

VLADIMIR ĐURIĆ: Hvala.

Dakle, ovo je jedan od članova zakona o osnovama sistema obrazovanja, kojim se reguliše način izbora članova Nacionalnog prosvetnog saveta. Mi smo ovim amandmanom pokušali da spasemo Nacionalni prosvetni savet, koji će novim zakonom u suštini biti sveden na jedno savetodavno telo koje više ništa

utvrđivati i donositi neće, koje će Ministarstvu davati svoja mišljenja, koja će biti neobavezujuća, koja ministar može da odbije ili usvoji. Verujemo da će ih odbijati.

Dakle, tražili smo amandmanom da se nadležnost za izbor članova Nacionalnog prosvetnog saveta vrati pod okrilje Narodne skupštine. Tražili smo da članovi Nacionalnog prosvetnog saveta i dalje budu birani na mandat od šest, a ne na četiri godine.

Zašto su ove dve stvari važne? Najpre, već je rečeno nekoliko puta u raspravi, kada članove nekog nezavisnog stručnog ili regulatornog tela bira Vlada, onda ministar u svom kabinetu uzme, napravi neki spisak sebi poželjnih ili podobnih ljudi i od njih formira to neko nezavisno stručno ili regulatorno telo. Kada to telo bira Narodna skupština, onda se o kandidatima za članstvo u tom telu javno raspravlja. Raspravlja se na plenarnoj sednici koja se prenosi na nacionalnoj televiziji, raspravlja se na odborima, koji se na sajtu Narodne skupštine mogu gledati i u direktnim prenosima i u odloženim snimcima, u potpunosti, i javnost ima priliku da bude obaveštena o kakvim kandidatima se radi.

Zašto je važno da mandat ovakvih nezavisnih stručnih i regulatornih tela traje šest, a ne četiri godine? Zato što imamo nepoklapanje trajanja mandata takvih tela i mandata trajanja izvršne vlasti, pa se onda mora desiti da deo svog mandata imate nekoga koga vam je izabrala prethodna skupština, u prethodnom sazivu, u kom vi niste bili vlast nego opozicija, pa onda morate dve ili pet godina da trpite, recimo, Sašu Jankovića pre nego što izaberete zaštitnika pravovernih građana vaše „partoisповести“. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 33. amandman je podnela Branka Stamenković.

Na član 33. amandman je podneo Dušan Pavlović.

Na član 33. amandman je podneo Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, radi efikasnijeg rada ja ću odustati od obrazloženja, uz izvinjenje, jer nisam znao svojevremeno, kada sam gurao gospodina Lipkovskog, da će se umesto radu posvetiti nečem drugom. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 33. amandman su zajedno podneli poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Reč ima narodni poslanik Nenad Konstantinović.

NENAD KONSTANTINOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ministre, dakle, pričali smo o ovome i u raspravi u načelu, Ministarstvo i ministar ovim predlogom zakona hoće da Nacionalni prosvetni savet stave pod svoju kapu

i pod svoju komandu. To rade tako što ministar praktično bira, odnosno Vlada imenuje, na njegov predlog, članove Nacionalnog prosvetnog saveta.

Dosadašnje rešenje je da se Nacionalni prosvetni savet bira u Skupštini. Zašto se bira u Skupštini? Zato da bi imao autoritet građana Srbije. U Skupštini Srbije sede predstavnici građana. Skupština Srbije je bila ta koja je birala Nacionalni prosvetni savet kao najvažnije telo u sistemu obrazovanja, kao telo koje treba da odlučuje o najvažnijim pitanjima iz oblasti obrazovanja, jer smo mi smatrali da to treba da rade stručnjaci, a ne ministar. Sada ministar kaže – ja ću, praktično, da imenujem Nacionalni prosvetni savet, to će da uradi Vlada, Skupština nema nikakve veze sa tim. Sve se stavlja pod kapu i pod ruku ministra – od direktora škole, koje će da bira ministar, do Nacionalnog prosvetnog saveta.

S druge strane, menjaju se i nadležnosti Nacionalnog prosvetnog saveta. Mi smo duboko protiv ovakvog rešenja i tražimo da se vrati rešenje koje je u sadašnjem zakonu. Detaljno smo to opisali u amandmanu. Mislim da možete da prihvatite ovaj amandman, da bi trebalo da ga prihvatite jer to su svi poslanici koji su učestvovali u raspravi u načelu od vas tražili. Da li je moguće da svi greše, a da ste jedino vi pametni? Da li je moguće da roditelji koji ne šalju decu u školu mesec dana greše, samo je Ministarstvo pametno jer treba da se smeni direktor?

Pozivam vas još jednom da razmislite i da usvojite ovaj amandman. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 33. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su Milan Lapčević i zajedno Gorica Gajić i Dejan Šulkić.

Reč ima narodni poslanik Dejan Šulkić.

DEJAN ŠULKIĆ: Zahvaljujem.

Član 33. Predloga zakona reguliše strukturu Nacionalnog prosvetnog saveta. Predlagač zakona je predvideo smanjenje sa 43 člana na 35 članova Nacionalnog prosvetnog saveta.

Ministar je u načelnoj raspravi kao jedan od razloga za smanjenje broja članova Nacionalnog prosvetnog saveta kojima se rukovodio naveo preporuku ili nalog Državne revizorske institucije. To svakako ne može da bude razlog, ta ušteda može da se obezbedi na neki drugi način. Vi ste, ministre, s obzirom na vaše kompetencije, na moje iznenađenje, smanjili broj predstavnika akademika, redovnih profesora univerziteta, predstavnika univerziteta u Srbiji; sve ostale strukture su manje-više zastupljene, s tim što ste povećali broj predstavnika reprezentativnih sindikata sa jedan na četiri u odnosu na prethodno zakonsko rešenje. To je isto čudno, da stavlјate broj reprezentativnih sindikata, kada je to promenljiva kategorija, dakle, može da ih bude više ali može da ih bude i manje; mislim da to ne treba da bude definisano zakonom.

Dalje, u sklopu sveukupnog preuzimanja nadležnosti ovim zakonom, koje Vlada preuzima sa nižih nivoa, ako tako mogu da kažem, od ustanova i lokalnih nivoa, u ovom članu je predviđeno i preuzimanje nadležnosti sa viših nivoa, o čemu je dosta reči ovde izgovoreno. Dakle, umesto Narodne skupštine koja bi birala Nacionalni prosvetni savet, to sada treba da radi Vlada Republike Srbije.

U stavu 12. ovog člana Predloga zakona predviđeno je da ministar može podneti zahtev za razrešenje člana Nacionalnog prosvetnog saveta ukoliko on ne ispunjava svoju dužnost. Nekim članom predviđeno je da se donosi poslovnik o radu; valjda će tim poslovníkom biti detaljnije predviđeno šta su dužnosti.

Mislim da Vlada i ministar, pored svih obaveza, a posebno s obzirom na stanje u Srbiji, zaista imaju prećih poslova nego da prate na taj način rad članova Nacionalnog prosvetnog saveta. Hvala.

PREDSEDNİK: Na član 33. amandman su zajedno podneli Aleksandra Jerkov, Balša Božović i Maja Videnović.

Reć ima narodna poslanica Aleksandra Jerkov.

ALEKSANDRA JERKOV: Zahvaljujem.

Opet ista stvar. Ne možete, ministre, da imenujete članove Nacionalnog prosvetnog saveta. Ne možete, zato što je vaša želja da ih imenujete inspirisana isključivo željom da ih kontrolišete. To ste pokazali kada ste smenili predsednika Nacionalnog prosvetnog saveta, protiv kog sam ja inače oduvek bila i govorila da je sramota da taj čovek ikada bude predsednik Nacionalnog prosvetnog saveta. Vaša stranka ga je hvalila i govorila da je najbolji čovek za tu funkciju. Tog momenta kada se pobunio protiv ovog zakona, kada se Nacionalni savet pobunio protiv ovog zakona, vi ste ga smenili.

Druga stvar, u jednom od stavova pri kraju ovog člana kaže se ko ne može da bude član Nacionalnog prosvetnog saveta, pa kaže: „lice koje je imenovano, izabrano ili postavljeno na funkciju u državnom organu, organu teritorijalne autonomije, odnosno lokalne samouprave, lice izabrano u organ političke stranke ili organ ...“

Predlažemo da se ovda doda ogranićenje – u prethodne tri godine. Jer funkcioneri vaše stranke, gospodine Šarćeviću, imaju ćudnovatu moć, supermoć da onog momenta kad ih treba izabrati na neke funkcije za koje im zakoni zabranjuju da se nalaze na njima zamrznú članstvo u stranci, zamrznú funkciju na kojoj su, pa odjednom nisu ni funkcioneri ni članovi stranaka. I onda, kao da se to što su u stranci i to što su politički obojeni ne važi. E pa važi se, i kod Gašića i kod Jorgovanke Tabaković, to su osobe koje se nalaze na funkcijama za koje im zakon zabranjuje da se nalaze na njima ukoliko su članovi stranke.

Hajde da stavimo da u prethodne tri godine taj nije mogao biti na funkciji u stranci, pa ćete nam pokazati da zaista imate želju da to bude depolitizovano. Nemojte, to je Srpska napredna stranka izumela, taj institut zamrzavanja funkcija, da bi se oni koji po zakonu ne mogu da budu na tim funkcijama na njima našli. Prihvatite amandman da to bude u prethodne tri godine, nemojte da se tako naglo zamrzavaju ljudi, jer ko zna ko će vam ostati u stranci.

PREDSEDNIK: Na član 33. amandman, sa ispravkom, zajedno su podneli Nataša Vučković i Dragoljub Mićunović.

Na član 33. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Dubravko Bojić i Zoran Krasić.

Reč ima narodni poslanik Zoran Krasić.

ZORAN KRASIĆ: Mi smo podneli amandman pre svega da bismo skrenuli pažnju.

Gospodine ministre, napravili ste problem sa matematikom na drugoj decimali u ovom stavu gde kažete: „Vlada polovinu članova, odnosno“, kako rekoste ovde, „18 ...“.

Polovina od 35 nije 18. Vi imate vrsne matematičare u Srpskoj naprednoj stranci, oni znaju koliko je dva plus dva.

Gospodine ministre, pošto ste vi taze na ovoj funkciji, da vam objasnim jednu stvar: jedini ko je odgovoran ili najviše odgovoran za izvršenje zakona jeste Vlada Republike Srbije, i organi državne uprave. Oni izvršavaju zakone. Obrazovanje, izbor i imenovanje nekog organa je tzv. izvršna funkcija. Mi smo od 2006. godine imali sistemsku grešku da je neko nama gurao da Narodna skupština bira ove i ovakve organe. To je bila greška. Nacionalni prosvetni savet, bez obzira na broj, da li će to biti predsednik i 34 člana, i treba da bude u nadležnosti Vlade. Zašto? Zato što je izvršna funkcija, izvršavanje zakona.

Međutim, kada ste definisali Nacionalni prosvetni savet, vi ste imali u vidu tri funkcije: daje mišljenje, daje predloge, učestvuje u... Znači, pravite nešto što je imitacija institucije koja nema zube. Ima savetodavnu funkciju. Prema kome? Prema Vladi, jer je Vlada njen tvorac na osnovu ovog zakona. O tome se radi.

Mi smo se ovih dana slatko smejali obrazloženju ovih vaših predloga zakona, tu je svega i svačega bilo, pa smo zaključili da je 48 veći broj od 60, u obrazloženju; pa smo dalje čitali i došli do vrlo interesantnih stvari.

Vidite, u javnoj raspravi, koju ste vi radili i neposredno i preko interneta, veliki doprinos, a vi se njima zahvaljujete, dala su udruženja za zaštitu životinja. Udruženje za zaštitu i prava životinja „Klempa“ Zemun. Evo, vaše obrazloženje. Znači, i njih ste pitali o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja! Dobili ste, recimo, mišljenje ovog društva „Labris“ – organizacija za lezbijska ljudska prava. Pa su i neki narodni poslanici bili uključeni. Vidim, vi ste sve lepo napisali

ovde, sve ste ih pomenuli, kako je ta javna rasprava izgledala i ko je kako učestvovao.

Ako sledim logiku vaših predloga zakona, predlagača, vi u ovom članu, kada definišete sastav Nacionalnog prosvetnog saveta, niste rekli koliko ima žena. U onom drugom zakonu, o visokom obrazovanju, za jedan sličan takav savet vi ste tačno propisali da Vlada mora da vodi računa da polovina tamo... Rodna ravnopravnost.

Ministre, iskoristite svoj autoritet, ova dva zakona izbacite iz ove skupštinske procedure, proširite ovu raspravu, da se čuju sugestije i mišljenja, i napravite nove predloge zakona. Neće pare iz EU da pobegnu.

Gospodine ministre, mi ćemo morati jednog dana da dođemo na teren jedinice za upravljanje projektima javnog sektora. Božidar Đelić je opteretio Srbiju. Znete koliko nas je zadužio? Dvesta miliona. Četiristo sa drugim izvorima finansiranja. Ali, gospodine ministre, pare se ne troše preko države, nego preko d. o. o., deoničarskog društva. Osnivač tog društva je Vlada Republike Srbije. Povadiše oči ovi univerzitetski profesori za one centre tamo.

Pošto sigurno nećemo doći na zakon o visokom obrazovanju, s kojim pravom namećete obavezu da se finansira privatna inicijativa Aleksandra Karađorđevića za onaj centar što je napravljen u Beogradu?

Vodite računa, ovo će da „vozi“ nekako dok bude para sa strane; kada sve ovo bude trebalo narod iz budžeta da finansira, neće biti para, ovo neće moći da funkcioniše. To je naša osnovna primedba.

MIHAILO JOKIĆ: Evo, ako dozvolite, ja bih prethodniku rekao da je dva plus dva jednako jedan. Neka to prouči, pa ćemo se videti na sledećoj sednici. A mogu da mu kažem da dva plus dva može biti nula i da ne misli da je samo dva plus dva jednako četiri. Toliko za danas.

PREDSEDNİK: Na član 33. amandman je podnela narodna poslanica Vesna Marjanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 33. amandman je podneo Miletić Mihajlović.

Da li neko želi reč? (Da.)

MILETIĆ MIHAJLOVIĆ: Poštovani gospodine ministre, ja sam o ovome, doduše na brzinu, pričao i na Odboru za obrazovanje.

Nadam se da neću biti dosadan ako ponovo ponovim svoj amandman, koji se odnosi na to da umesto Zajednice muzičkih i baletskih škola u sastav Nacionalnog prosvetnog saveta treba da uđe Udruženje muzičkih i baletskih pedagoga Srbije.

Na ovaj način prati se zakonski okvir koji daje prostor strukovnim udruženjima iz oblasti obrazovanja da imaju svoje predstavnike. Doduše, i zajednice imaju, tj. Zajednica gimnazija i Zajednica stručnih škola, ali kada je reč

o stručnjacima iz određenih oblasti onda se uzimaju, videli smo u svim primerima, udruženja određene vrste pedagoga. Pogotovo što je tako bilo i u dosadašnjem zakonu. Nema razloga da se to sada promeni. Jer onda bi po logici stvari, na primer, umesto Udruženja hemičara, pedagoga iz oblasti hemije, mogla da uđe Zajednica hemijskih škola. Takođe, ovde imamo udruženje likovnih pedagoga, što je sasvim u redu.

Po toj logici, isto bi trebalo da bude Udruženje muzičkih i baletskih pedagoga, tim pre što ono obuhvata pedagoge iz ove oblasti i u predškolskom, osnovnom i srednjem obrazovanju, u muzičkim i baletskim školama i u visokoškolskim ustanovama. Takođe, ova udruženja učestvuju i u kreiranju programa iz muzičke umetnosti i ništa prirodnije i logičnije nema nego da to udruženje bude uvažavano i u sastavu Nacionalnog prosvetnog saveta, kao i ostala udruženja.

Odgovor koji je ovde dat nije adekvatan. Nije mi jasno zbog čega se to nije prihvatilo. Nisam siguran da ste vi obratili pažnju na ovo. Zahvaljujem se na onome što je bila vaša pažnja u trenutku kada sam pričao o ovome. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI (Đorđe Milićević): Zahvaljujem, kolega Mihajloviću.

Na član 33. amandman je podnela narodna poslanica Snežana Paunović.
Izvolite.

SNEŽANA PAUNOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi gospodine ministre sa saradnicima, kolege poslanici, u vašem prethodnom izlaganju čula sam da ćete status bibliotekara, kojih se tiče amandman koji sam podnela, rešiti podzakonskim aktom, tako da u tom smislu razumem stav Vlade i odustajem od diskusije. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 33. amandman, sa ispravkom, zajedno su podneli narodni poslanici Nikola Savić i Milorad Mirčić.

Reč ima Nikola Savić.

NIKOLA SAVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, podneo sam amandman na član 33. Predloga zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja. Kao što vidite, mnoge kolege iz moje poslaničke grupe i drugih poslaničkih grupa podnele su amandman na ovaj član zakona, što samo po sebi govori da se radi o jednoj izuzetno važnoj materiji. Svi znate da je u pitanju Nacionalni prosvetni savet. Neću govoriti o načinu na koji se imenuje taj prosvetni savet, o tome je bilo dosta reči; pre svega, reći ću o sastavu Nacionalnog prosvetnog saveta.

Videli smo ovde da postoji veći broj asocijacija iz kojih se popunjava Nacionalni prosvetni savet od 35 članova. Manje-više zastupljen je najveći broj asocijacija koje treba da čine ovaj savet. Međutim, amandmanom sam

intervenirao na kraju ovog stava gde se govori da iz reda reprezentativnih sindikata treba da budu četiri člana ovog prosvetnog saveta. Apsolutno sam ubeđen da to nije dobro rešenje, da iz reda sindikata treba da postoji manji broj članova Nacionalnog prosvetnog saveta, jer ne postoje jasni kriterijumi koji govore o tome koji je sindikat reprezentativan.

Imamo veliki broj obrazovno-vaspitnih ustanova koje nemaju sindikalne organizacije i nisu sindikalno organizovane. S druge strane, sindikati koje danas imamo, ne samo u obrazovno-vaspitnim organizacijama nego i u većini drugih organizacija, ne štite – ne u dovoljnoj meri, nego bukvalno uopšte ne štite – interese zaposlenih, nego pre svega štite lične interese. Na taj način štite interese Vlade.

Nekadašnji sindikati, u komunističko vreme, makar su vodili računa o zimmici, ogrevu itd. za najsiromašniji deo kolektiva u kojem rade. Danas situacija nije čak ni takva. Kada su u pitanju škole, predstavnici sindikata imaju procenat uvećanja plate, a njihova je plata u nekim školama čak veća i od plate direktora pa se dešava da je veće interesovanje za mesto predsednika sindikata nego za mesto direktora škole, odnosno neke druge ustanove.

Kao razlog za odbijanje amandmana u obrazloženju ste naveli da je rešenje koje zakon predlaže celishodnije. Apsolutno i odgovorno tvrdim, kao čovek koji pune 33 godine neprekidno radi u obrazovanju, da je rešenje koje sam predložio celishodnije. Sve ove asocijacije koje se taksativno navode u ovom zakonu imaju po jednog svog predstavnika izuzev Asocijacije univerziteta Srbije, a sindikatima, o kojima sam rekao da ne štite dovoljno interese zaposlenih, daju se četiri mesta.

Gospodine ministre, da li ste razmišljali o tome da, recimo, Univerzitet u Kosovskoj Mitrovici treba da ima obaveznu prohodnost, da ima jednog člana Nacionalnog prosvetnog saveta? Iz ovoga kako je dato rešenje u ovom zakonu zaista nisam mogao to da vidim. Zato apelujem na vas da još jednom ovo o čemu sam govorio pogledate i analizirate i eventualno ispravite to, ako je moguće. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Saviću.

Reč ima ministar Mladen Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Samo da odgovorim na član 33, a 32. i 34. ću da povežem kasnije.

Broj članova je mogao da bude neograničen koliko je sve predstavnika htelo da uđe u njega, tako da ovo nije nikakvo počasno telo.

Jedan od razloga što ide na Vladu jeste što se ranije Nacionalni prosvetni savet uglavnom bavio lobiranjem za određene struke. Ako smo sad strukama dali

da se brinu same o stručnom delu pitanja, uloga sindikata jeste da se brinu o zaposlenosti i ostalom.

Naravno, u razgovoru sa njima smo i te kako istakli ulogu, da oni imaju (to su svi zaposleni u prosveti) jako mnogo ozbiljnih kandidata, ljudi koji su doktorirali, magistrirali, vrlo uvažavam, do toga da će oni dati dobre predstavnike, ali je to, eto, i taj socijalni interes, jer je ranije u sazivu uglavnom to bio interes, da se ne može izmeniti nastavni plan i program zato što neka grupa tamo izlobira i drži poziciju. Tako da je taj balans postojao.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Kolega Saviću, izvolite.

NIKOLA SAVIĆ: Samo kratko. Gospodine ministre, verujem da ste vi dali sve od sebe da ovaj zakon bude što bolji, međutim, gledano kroz sastav Nacionalnog prosvetnog saveta, zaista, onaj ko se bavi ovom materijom, odnosno čija je to delatnost bila tokom dužeg vremenskog perioda, može zaključiti samo jednu stvar.

Ovde imamo da Zajednica srednjih stručnih škola daje određen broj svojih predstavnika u sastav Nacionalnog prosvetnog saveta, što nije sporno, međutim, ne postoji nijedan mehanizam koji obezbeđuje da će bilo koji profesor stručnih predmeta u osnovnoj ili srednjoj školi obavezno ući u Nacionalni prosvetni savet. Vi sigurno imate bolje podatke, ali, prema mojoj proceni, od ukupnog broja svih prosvetnih radnika u osnovnim i srednjim školama najmanje 30% čine profesori stručnih predmeta, a ovde ne postoji nijedan mehanizam da će takvi ljudi postati članovi Nacionalnog prosvetnog saveta, jer iz neke srednje stručne škole može ući profesor srpskog jezika, profesor fizičkog vaspitanja ili bilo kog drugog predmeta. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 33. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Vjerica Radeta i Sreto Perić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Amandman kojim se posle člana 33. dodaje novi član 33a podneo je narodni poslanik Saša Radulović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 34. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojičić i prof. dr Miladin Ševarlić.

Reč ima narodni poslanik Ivan Kostić.

Izvolite.

IVAN KOSTIĆ: Gospodine ministre, meni je žao što nisam dobio odgovor po pitanju prethodnog člana i našeg amandmana. Smatram da ćete uzeti u razmatranje tu našu sugestiju, jer ovim predlogom zakona se ceo

kulturnoobrazovni prostor svodi na centralnu Srbiju, što apsolutno smatram nepotrebnim i pogrešnim, jer i Srbi iz Baranje i Srbi iz Kumanovske oblasti pripadaju našem obrazovnom i prosvetnom identitetu. Biće prilike da o tome pričamo i u amandmanima koje smo predložili iz ovog zakona.

Što se tiče člana 34, Srpski pokret Dveri smatra da odredbe koje su važile u prethodnom propisu treba da ostanu iste. Vi ste na ovaj način razvlastili Nacionalni prosvetni savet; on sada, po ovom predlogu zakona, samo daje mišljenje po pitanju Strategije obrazovanja. Smatramo da će se na ovaj način urušiti sam kvalitet Strategije obrazovanja na svim nivoima, jer bukvalno se kontroliše sve, od čistačice u javnim preduzećima do najviših naučnih institucija.

Ovakav zakon će opet dovesti do toga da ljudi koji imaju autoritet i integritet po pitanju univerzitetskog obrazovanja podnose ostavke ili bivaju smenjeni, kao što je smenjen predsednik nacionalnog saveta za prosvetno obrazovanje, uvaženi akademski profesor Aleksandar Lipkovski. Zato smatramo da je predlog ovog zakona nepotreban i da se politika stavlja iznad struke.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 34. amandman je podnela narodna poslanica Branka Stamenković.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 34. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Štedeću vreme, hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 34. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Reč ima narodni poslanik Nenad Konstantinović.

Izvolite.

NENAD KONSTANTINOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ovim predlogom Srpska napredna stranka je u potpunosti degradirala Nacionalni prosvetni savet. Ne samo da Vlada imenuje predsednika Nacionalnog prosvetnog saveta, dok je to ranije radila Skupština, nego je taj Nacionalni prosvetni savet degradiran do kraja time što su mu oduzete nadležnosti. Nacionalni prosvetni savet više ne odlučuje o programima koji određuju šta se uči u osnovnoj školi, šta se uči u srednjoj školi. Sada o tome odlučuje ministar. Zato ministar ovim predlogom kaže – Nacionalni prosvetni savet će biti savetodavno telo ministra. Dakle, ništa se više ne pita Nacionalni prosvetni savet, nego on savetuje ministra, a ministar može da uvaži taj savet ili da ne uvaži savet. Ako ne uvaži, baš ga

briga, odluči kako hoće, bez obzira na to što Nacionalni prosvetni savet misli, piše ili predlaže.

Mi mislimo da ovaj koncept nije dobar. Naš koncept se u potpunosti razlikuje od koncepta Srpske napredne stranke po kojem je ministar i Ministarstvo sve, odlučuje o svim pitanjima, odlučuje o imenovanjima direktora, odlučuje o imenovanju Nacionalnog prosvetnog saveta, odlučuje o programima, a niko iz struke nema autoritet, baš zato da bi ministar mogao da radi sve.

Molim vas, razmislite još jednom, da vratimo nadležnosti Nacionalnom prosvetnom savetu, telu u kome se nalaze stručnjaci. Ne treba sve da bude dnevna politika, a u obrazovanju ne treba ništa da bude dnevna politika.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 34. amandman je podneo narodni poslanik Vladimir Đurić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Vladimir Đurić.

Izvolite.

VLADIMIR ĐURIĆ: Hvala.

Dakle, nastavljamo raspravu o seriji članova zakona o osnovama sistema obrazovanja koji regulišu način izbora, članstvo i nadležnosti Nacionalnog prosvetnog saveta.

Zašto ovo nije zakon o osnovama sistema obrazovanja, zašto ovo slobodno možemo nazvati zakonom o kontroli sistema obrazovanja? Nacionalni prosvetni savet, Nacionalni savet za visoko obrazovanje, Nacionalno akreditaciono telo, sve će to biti stavljeno pod kontrolu Vlade kroz promenu strukture članstva, kroz promenu načina izbora i kroz oslobađanje od nadležnosti, koje će sve biti prenete u ruke Vlade.

Mi smo amandmanom tražili da se Nacionalnom prosvetnom savetu vrate nadležnosti za utvrđivanje i donošenje onih stvari koje je u sistemu obrazovanja to telo donosilo po postojećem zakonu, a to je da Nacionalni prosvetni savet, a ne Ministarstvo, na bazi mišljenja neobavezujućeg, donosi standarde vaspitanja i obrazovanja, predloge programa završnih ispita, osnove programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja, Nacionalni okvir obrazovanja i vaspitanja, deo planova i programa nastave i učenja srednjeg stručnog obrazovanja i vaspitanja i obrazovanja odraslih za opšte predmete i osnove vaspitnog programa itd.

Dakle, ako ne želite da Nacionalni prosvetni savet ove stvari donosi, nego želite da vam samo daje neobavezujuće mišljenje, ukinite ga! Šta će vam Nacionalni prosvetni savet? Raspustite ga i te ljude zaposlite kod sebe u Ministarstvu, ništa se promeniti neće. Nećemo više imati Nacionalni prosvetni savet i to neće biti prva nezavisna, stručna institucija koju ćete pokvariti, upropastiti.

Dužan sam građanima reći, Nacionalni prosvetni savet u Srbiji postoji od 1880. godine. Ovim zakonom ovo telo će praktično postati potpuno besmisleno, možete ga potpuno raspustiti i vama podobne radnike zadržati i zaposliti u Ministarstvu. Uspeli ste da pokvarite stručnu instituciju koja u ovoj zemlji postoji od 1880. godine! Dakle, i kamen biste pokvarili!

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Đuriću.

Na član 34. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović i Maja Videnović.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodna poslanica Aleksandra Jerkov.

Izvolite.

ALEKSANDRA JERKOV: Zahvaljujem se.

Ne znam, gospodine Šarčeviću, što ste vi sa nama prestali da razgovarate. Nama je veoma značajno da čujemo šta mislite o našim amandmanima pošto smo pod utiskom da niste čitali obrazloženja koja su vaši saradnici napisali, zato što ta obrazloženja nama ne pokazuju zbog čega su rešenja koja smo nudili neprihvatljiva za Vladu.

Dakle, ne samo da ćete, drugi su rekli, birati Nacionalni prosvetni savet, vi ćete ga potpuno razvlastiti. Vi uzimate na sebe veliki deo nadležnosti Nacionalnog prosvetnog saveta. Mi u Demokratskoj stranci uvereni smo da nemate kapaciteta da donosite nastavne planove i programe, nemate kapaciteta da birate i planirate udžbenike, nemate kapaciteta sve te stvari da radite. Nejasno je zbog čega sebi dajete toliko kredita da ste u stanju to da radite. Ovaj zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja služi tome da vi svu vlast prigrabite.

Zakon o visokom obrazovanju, s druge strane, služi tome da oni koji deset godina ne mogu da akredituju svoje fakultete sada to učine, uz vaš blagoslov. Trebalo je da nam kažete, kada ste dolazili u ovu skupštinu pre tri dana, gospodine Šarčeviću, da ovi zakoni služe tome.

Nije trebalo da se pretvarate da sprovedite neke reforme, trebalo je da kažete – zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja ja ću svu vlast da prigrabim sebi, a zakonom o visokom obrazovanju omogućiću Muameru Zukorliću da akredituje svoj fakultet, koji petnaest godina ne može da akredituje.

Bilo bi poštenije da ste nam tako rekli, pa da znamo da tako pričamo, a ne da Odbor u sedam ujutru usvaja neke amandmane kojim se menja suština zakona koje ste nam doneli, koji isključivo idu ka tome, prvo, da vi stavite svoju šapu na akreditaciju i, drugo, da se iz procesa akreditacije izbace svi koji su do sada sprečavali da Muamer Zukorlić akredituje svoj univerzitet.

Nemojte da nas varate, gospodine Šarčeviću, ova skupština ne služi tome. Ovo što sada pokušavate da sklonite od očiju Skupštine, verujte, neće proći nezapaženo. Ili počnite da razgovarate sa nama o ovome što predlažemo ili da se

razilazimo, jer ovako mi da pričamo, vi da ćutite, ovo što ovde piše da nema veze s tim što se dešava, zaista nema smisla.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolegice Jerkov.

Kolega Zukorliću, imate osnova za repliku, dva puta ste pomenuti u izlaganju kolegice Jerkov.

Izvolite.

MUAMER ZUKORLIĆ: Kada neko nema političku ideologiju, metodologiju, identitet, onda mu treba protivnik. Naravno, meni nije jasno zašto sam ja izabran za tog protivnika da bih nekome pomogao da ostvari nešto od tog svog identiteta. Definitivno, godinu i po dana ovaj moj džentlmenki odnos nije dao nikakve rezultate, tako da ću morati malo da „udarim po gasu“ i odgovorim.

Dakle, nema nikakve sumnje da je u pitanju nešto za šta meni nije jasno šta je pozadina, ali ono na šta se zgrožavam jeste – činjenica je da je taj univerzitet osnovao Zoran Đinđić, predsednik stranke kojoj pripada gospođa Jerkov, i nije mi jasno do koje mere ide to oceubistvo, da se poslednja i jedina stvar, doduše u Sandžaku, pozitivna, kojom se ponose ti građani, taj univerzitet, i ovoliko harangiranje na taj univerzitet da bi se, eto, pokazalo da se postoji. To mi zaista nije jasno, i neće mi biti jasno. Žao mi je, evo, postoje ovde neki svedoci, kao što je gospođa Čomić, iz tog vremena, za razliku od gospođe Jerkov koja je kasnije došla, znamo odakle. Mi neki znamo i kako, preko koga i preko čega, no to je sve njena stvar. Zaista nema smisla vredati 2.500 studenata, udarati na njihovo dostojanstvo, izazivati konfuziju.

Zamolio bih Demokratsku stranku da prestane sa oceubistvom i da se ne odriče dela Zorana Đinđića.

PRESEDAVAJUĆI: Kolega Zukorliću, u replici ste pomenili kolegicu Jerkov i ona ima osnova za repliku. Između ostalog, pomenili ste i Demokratsku stranku, ona jeste ovlašćeni predstavnik po ovoj tački dnevnog reda, tako da ima osnova za repliku. Ali pomenili ste i gospođu Čomić, tako da i jedna i druga imaju osnova za repliku.

Izvolite, kolegice Jerkov.

ALEKSANDRA JERKOV: Ne znam da li neko može da objasni kolegi Zukorliću da kada fakultet nema uslova da bude akreditovan ne može da se akredituje. To je jedna vrlo jednostavna istina, ne znam zbog čega on to ne može da shvati. Pretpostavljam da ne može da shvati zbog toga što je vlasnik u senci tog univerziteta, što već deset godina na sve načine pokušava da izvrši pritisak na sve koji o akreditaciji u ovoj zemlji odlučuju ne bi li svoje programe koji ne ispunjavaju ni jedan jedini uslov akreditovao. A sada je kroz gospodina Šarčevića našao način da konačno akredituje svoj fakultet tako što će odluke o akreditaciji prebaciti manje-više na ministra i iz procesa akreditacije skloniti sve one koji su se do sada protivili tome.

Tvrditi da bi Zoran Đinđić danas podržao akreditaciju fakulteta koji vara svoje studente, koji ne ispunjava nijedan uslov, koji proizvodi lažne doktore nauka koji su jedini predavači na tom fakultetu, koji nema ni jedan jedini uslov za rad, i to misle sve nadležne institucije u ovoj zemlji, ispod je svakog nivoa. Ko to kaže zaista nema pojma o čemu priča.

Bez obzira na to što među nama postoje političke razlike, molim kolege da malo razmisle pre nego što o bilo čemu govore i da ne sramote i sebe i Narodnu skupštinu i uspomenu na ljude koji su ceo život posvetili borbi protiv onoga što danas predstavlja Muamer Zukorlić i Vlada koja ga podržava u njegovim nečasnim namerama da akredituje fakultet koji ne može biti akreditovan.

PRESEDAVAJUĆI: Pravo na repliku ima narodna poslanica Gordana Čomić.

Izvolite.

GORDANA ČOMIĆ: Zahvaljujem.

Uvek ima ljudi koji misle da im se sve može i da rečnik verbalnog nasilja i njihova volja da se sa omalovažavanjem, klevetanjem, ruženjem i laganjem ophode prema svima, od žena preko mrtvih ljudi... Toga uvek ima. Sve što ti ljudi izgovore govori jedino o njima.

No ovde nije reč o karakteru govornika, koji je sklon verbalnom nasilju (a verujem i svakom drugom nasilju, dosta je očito), ovde je reč o sukobu interesa. Ovde je reč o tome da je predsednik Odbora za obrazovanje Narodne skupštine u sukobu interesa, kao narodni poslanik i kao neko ko koristi, zloupotrebljava Narodnu skupštinu za interese svog univerziteta. Da je na tom mestu bilo koji rektor bivši, bilo kog drugog univerziteta, ovde bi bilo ljudi koji ne bi ćutali. Dakle, ja neću pamtiti ružne i sramotne reči čoveka koji je navikao da se nasiljem ophodi prema drugima; ja ću pamtiti ćutanje mojih prijatelja koji su dopustili sukob interesa i nasilje nad institucijom predsednika Odbora za obrazovanje. To se pamti. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Replika, narodni poslanik Muamer Zukorlić.

Izvolite.

MUAMER ZUKORLIĆ: Što se nasilja tiče, dame i gospodo, mi smo za vreme vlasti Demokratske stranke imali svakog meseca žandarmeriju u Novom Pazaru. Ta vlast je nasilno ukinula izbornu volju Bošnjaka u Sandžaku 2010. godine na izborima za Nacionalno veće. Da vi nekome držite lekciju o nasilju, to je jedna velika, velika sramota. Možda možete obmanuti jedan veći deo javnosti u Srbiji, ali građane Sandžaka koji su trpeli vaše pendreke i vaše čizme ne možete obmanuti. Prema tome, zamolio bih vas da u pod gledate dok se o tome govori.

Što se tiče još jednog interesa, interesa koji pominjete, ovo što vi zastupate je goli interes, jer u akreditacionim telima sede ljudi koje ste vi postavili. Novim zakonom i novim reizborom oni će verovatno izaći sa tih pozicija, a to je jedina vlast koja je vama ostala, jer ste vlast izgubili na izborima. I sada se borite za te ostatke vlasti, korumpirane vlasti, oligarhijske vlasti koja još vama služi.

Evo, pozivam sve narodne poslanike koji hoće da se uvere u istinu, organizovaćemo prevoz, budite gosti, odvešću vas ne samo na taj univerzitet, nego u sve garaže, ambare i razne improvizovane kućice na kojima piše „akreditovani univerzitet“, po gudurama sandžačkim. To je ono što je vaša čast, to je ono što je vaš rezultat i to može da dobije akreditaciju. Ali ono što nije htelo vama služiti, ono što nije htelo biti vaš glasački servis, zbog toga su nas kažnjavali i kažnjavaju, i ono što neće pristati da bude deo korupcije u visokom obrazovanju zapravo jeste taj univerzitet, koji je žrtva takvog oligarhijskog odnosa, korupcije, koja je sada predloženim promenama u ovom zakonu ugrožena.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem. Vreme, kolega Zukorliću.

Pomenuta je Demokratska stranka. Koleginice Jerkov, kao ovlašćeni predstavnik imate pravo na repliku. Izvolite.

ALEKSANDRA JERKOV: Zahvaljujem.

Naravno da nikome ovde ne pada na pamet da sa Muamerom Zukorlićem obilazi desetine hiljada ilegalnih kvadrata koje je izgradio po celom Novom Pazaru i koje golim nasiljem uspeva da spreči od rušenja.

Podsetiću na reči predsednika Republike Srbije u vreme dok je još bio premijer. Tada je rekao da se ne usuđuje da ruši ilegalnu gradnju gospodina Zukorlića u Novom Pazaru zato što nikome nije u interesu krvoproliće i razbijanje glava, koji bi mogli da izazovu međuetničke sukobe. Tada sam postavila poslaničko pitanje, a evo možda da iskoristimo priliku kada je kolega Zukorlić tu, da nam odgovori da li je on pretio krvoprolićem kada je rečeno da će njegovi nelegalni objekti, baš kao i svi drugi nelegalni objekti u Srbiji, u skladu sa zakonom biti srušeni; da li je rekao da će policiju ili druge koji budu došli to da rade neko napasti; da li je rekao da će policiju koja bude došla da obezbeđuje taj posao neko napasti.

Ili je Aleksandar Vučić umislio da će doći do nekakvog krvoprolića ukoliko ti objekti budu srušeni? To je bio dužan da nam odgovori i Aleksandar Vučić. Evo sada je Muamer Zukorlić tu pa neka odgovori.

Ne misle nikakvi članovi Demokratske stranke da vaš univerzitet, nijedan program na njemu, ne ispunjava uslove; to su mislili članovi Komisije za akreditaciju. U drugom stepenu to su mislili članovi Nacionalnog saveta za visoko obrazovanje. To su mislili svi koji u ovoj zemlji odlučuju o akreditaciji,

svi koji se u ovoj zemlji razumeju u obrazovanje. Sada će, na vašu sreću, o tome odlučivati ministar Šarčević koji, čini se, o tome mnogo ne zna.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Replika na pominjanje predsednika Srpske napredne stranke. Izvolite, reč ima Aleksandar Martinović.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, sve ovo što smo čuli mene podseća na ono što je Pajtić svojevremeno rekao – da su svi Slovaci koji glasaju za Aleksandra Vučića i Srpsku naprednu stranku nekakvi slovački četnici.

Istini za volju, kada je u pitanju Internacionalni univerzitet u Novom Pazaru, činjenica je da je 2001. godine Vlada Zorana Đinđića pomogla formiranje tog univerziteta. Činjenica je da je pokojni Zoran Đinđić često bio gost Internacionalnog univerziteta u Novom Pazaru, ali ne samo Zoran Đinđić nego sve tadašnje perjanice Demokratske stranke. Evo, tu je gospodin Zukorlić, neka me ispravi ako grešim. Na tom univerzitetu su bili i držali predavanje i Čedomir Jovanović, i Dragan Šutanovac i drugi visoki funkcioneri Demokratske stranke.

Ono što meni nije jasno u celoj ovoj priči o akreditaciji Internacionalnog univerziteta u Novom Pazaru jeste, prvo, kakve veze ima SNS sa svim tim. Kakve veze ima Aleksandar Vučić sa svim tim?

Na kraju krajeva, nije mi jasno kako neko može, kao narodni poslanik u Narodnoj skupštini, da ustane i kaže – Internacionalni univerzitet u Novom Pazaru ne može da bude akreditovan i tačka. Izvinite, a ko ste vi da to kažete? Ili, ko sam ja da to kažem za bilo koji univerzitet? Ako ispunjava uslove, treba da bude akreditovan; ako ne ispunjava uslove, ne treba da bude akreditovan. Ne znam čemu ovolika buka, čemu ovoliki bes, čemu ovolika mržnja povodom jedne stvari koja je pravno potpuno regulisana.

Nemojte, molim vas, da u ovo uvlačite SNS i Aleksandra Vučića. Jedino što želimo u Raškoj oblasti i Novom Pazaru, to je mir, sloga i dobrosusedski odnosi Srba i Bošnjaka.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Martinoviću.

Koleginice Jerkov, imate osnova za repliku, ali ste u svom izlaganju postavili određena pitanja kolegi Zukorliću, obratili ste mu se direktno, tako da najpre njemu moram da omogućim dodatna dva minuta.

MUAMER ZUKORLIĆ: U pravu ste, kolega Martinoviću, zaista mržnja, ja drugačije to ne mogu da razumem, mržnja koja na sve strane udara, ne znam zašto, ali pokušavam da shvatim i kroz ovu raspravu.

Što se tiče krvoprolića, izjava predsednika na tu temu je zapravo bila kao zaključak onoga što se desilo 2010. godine kada je vaša vlast poslala 1.500 specijalaca da biju narod, kada je zaista došlo do sukoba i velikih problema. Ono

što je uradio predsednik Vučić, tada premijer, u toj izjavi, u tom stavu, bila je zapravo briga o građanima, o bezbednosti. Niko nije pretio, niko nije najavljavao i nemate potrebe time manipulirati.

Što se tiče divlje gradnje, nedavni izveštaj zvaničnih vlasti, Gradske uprave u Novom Pazaru jeste da je broj divlje izgrađenih objekata u Novom Pazaru prešao 20.000. Jedan veći deo je izgrađen za vreme vaše vlasti, zbog korupcije i svega što se dešavalo tamo. Ja, gospodo, nemam ni jedan jedini metar, ovo ne govorim zbog vas već zbog javnosti Srbije, ni jedan jedini metar divlje izgrađenog objekata koji se tiče mene i mog privatnog vlasništva. Islamska zajednica ima izvesne takve objekte zbog toga što im vaša vlast i vaši kompanjoni nisu davali dozvolu. To je jedina istina. Nema potrebe time manipulirati.

Ali zaista nije u redu što na ovaj način vređate studente Internacionalnog univerziteta u Novom Pazaru, stigmatizujete ih. Tu studiraju uglavnom Bošnjaci, ima i drugih nacija i umesto da pomognete ono što jeste bila ideja Zorana Đinđića, da taj deo ove zemlje dobije svoje obrazovanje, vi zapravo želite da srušite ono što je on napravio.

PREDSEDAVAJUĆI: Povreda Poslovnika, narodna poslanica Sonja Pavlović.

SONJA PAVLOVIĆ: Povređen je član 106: „Govornik može da govori samo o tački dnevnog reda o kojoj se vodi pretres.“

Kada smo pričali o krovnim zakonima nisam shvatila da oni imaju veze sa divljom gradnjom. Kada smo rekli krovni, mislili smo u prenosnom smislu reči na zakone o obrazovanju. Zaista sam začuđena da jedini način kako ćemo danas dospeti do visokoškolskog obrazovanja jeste zbog univerziteta, privatnog, u Novom Pazaru.

Najlepše vas molim, uvaženi predsedavajući, da vodite ovu raspravu kako treba, da ne skrećemo sa teme. Nas ne interesuje šta je bilo pre deset godina. Neko drugi se sad prihvatio projekta zvani Srbija, on potpisuje na tom projektu sve. Ne može se za sve što nije dobro „vaditi“ na ono što je bilo pre tri, četiri, pet ili deset godina.

Molim vas da se vratimo na dnevni red i molim vas, uvaženi predsedavajući, da nam pomognete u tome. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Koleginice Pavlović, u potpunosti se slažem s vama da je jako važno da se vratimo na dnevni red, ali ovde je kroz diskusiju koleginice Jerkov, ukoliko ste pratili, pokrenuto nekoliko pitanja. Ta pitanja zahtevaju odgovor jer su konkretno pomenuti određeni poslanici i određene poslaničke grupe. Ne bi onda imalo smisla, shodno članu 104, da onemogućim tim poslanicima i predstavnicima poslaničkih grupa pravo na repliku.

Pravo na repliku ima, naravno, narodna poslanica Aleksandra Jerkov.

Izvolite.

ALEKSANDRA JERKOV: Na kraju je kolega Zukorlić konačno dao poentu. Da, Zoran Đinđić je tada otvorio Univerzitet u Novom Pazaru želeći da taj deo Srbije živne, verujući da bez dobrog obrazovanja u tom delu Republike Srbije, u Sandžaku, neće biti budućnosti. Da je znao da petnaest godina kasnije taj univerzitet neće imati nijedan uslov za rad... I to, kako kaže gospodin Martinović, ne kažem ja, ne sudim ja, nije da se on prijavio pa da niko nikada nije odlučio, ne, o tome su u više navrata odlučivale sve nadležne institucije u ovoj zemlji i svaki put je njihov odgovor bio isti – ne, nijedan studijski program, osim dva ili tri, ne ispunjava uslove da bude akreditovan. Da je znao to, sasvim sigurno danas ne bi podržao rad tog univerziteta.

Osamnaestog novembra 2016. godine Aleksandar Vučić izgovara – da li želite rat između muslimana i pravoslavaca u Novom Pazaru, ja ne želim. Citiram: „Mislite da će muftija pustiti da mu neko tek tako sruši objekat bez prisutnih pet hiljada ljudi? Pa neće, i već vam je to rekao. Ja ne želim krvoproliće“.

Ja pitam – ko bi bili tih pet hiljada ljudi koji bi branili nelegalne objekte od organa Republike Srbije koji su nadležni za rušenje nelegalnih objekata? Važno je zbog toga što je očigledno da se ovaj univerzitet održava isključivo nasiljem Muamera Zukorlića. Volela bih da ne pominjem Srpsku naprednu stranku, a malo mu omogućavate da sada to nasilje ozakoni i da konačno uradi ono što mu petnaest godina ne polazi za rukom.

PREDSEDAVAJUĆI: Pravo na repliku najpre Aleksandar Martinović.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Što se tiče divlje gradnje, o tome može mnogo da vam ispriča Marijan Rističević u vezi s otvaranjem odeljenja Fakulteta tehničkih nauka u Inđiji, u vreme kada je predsednik opštine bio Goran Ješić. Može i da vam pokaže fotografije kako izgleda to famozno odeljenje Fakulteta tehničkih nauka u Novom Sadu, koje naravno nikada nije zaživelo.

Ali ja u stvari hoću da kažem nešto drugo. Vi govorite o divljoj gradnji, vi, čiji je predsednik stranke saziđao zgradu na pašnjaku prve klase na Vračaru?! Ko vama daje pravo da bilo koga prozivate za divlju gradnju? To je jedna stvar. Druga stvar, čemu tolika mržnja, čemu tolika ozlojeđenost, čemu tolika zla krv kada govorimo o jednom amandmanu koji suštinski, ne suštinski, nego materijalno, nikakve veze nema ni sa gospodinom Zukorlićem, ni sa Internacionalnim univerzitetom u Novom Pazaru, ni sa Srpskom naprednom strankom, ni sa Aleksandrom Vučićem?

Razumem da ste vi iz Demokratske stranke naučili, i mislite da je to demokratski, da je to evropski, policijskom čizmom ubiti čoveka, kao što ste to uradili sa Rankom Panićem. Mi u Srpskoj naprednoj stranci smatramo da to ne

treba da se radi, da je to nečovečno i da to ne treba da se radi ni u Novom Pazaru, ni u Beogradu, ni bilo gde u Srbiji. Ako postoji neki problem, njega treba rešiti dijalogom, na civilizovan i kulturnan način.

Samo nemojte vi da govorite o divljoj gradnji, o nekakvoj pretnji krvoprolićem, jer za vreme vladavine Srpske napredne stranke niko nije stradao na ulicama Beograda, Novog Sada, Novog Pazara ili bilo gde u Srbiji. Za vreme vladavine Demokratske stranke ljudi su od 2000. do 2012. godine...

(Gordana Čomić: Sedmoro ljudi je nastradalo.)

Vi se, gospođo Čomić, upristojite, nemojte da dobacujete. Od 2000. do 2012. godine na desetine ljudi u Srbiji je ubijeno.

PRESEDAVAJUĆI (Vladimir Marinković): Hvala vam.

Pravo na repliku, Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, kolega Martinović i ja nismo u istoj poslaničkoj grupi, a ja nemam nikakve veze sa divljom gradnjom u Indiji. Ja sam zbog divlje gradnje 2007. godine smenjen, i akreditacije odeljenja Fakulteta tehničkih nauka iz Novog Sada. Dekan je bio gospodin Čosić.

Naravno, imam i slike. Ovo je zgrada koja nije imala upotrebnu dozvolu, Trejdjunik centar. Ove instalacije koje vise, ovi grubi radovi, to je odeljenje Fakulteta tehničkih nauka iz Novog Sada. Nije ni započeto, od svega je bio samo pult i otvaranje. Ovo je akreditovano. Predsednik opštine koji je 2011. godine ovo otvorio bio je Goran Ješić, visoki funkcioner stranke bivšeg režima, da im ne damo pravo na repliku. Dakle, zgrada nije imala upotrebnu dozvolu, hiljadu kvadrata je plaćeno 2.300.000 evra. Gle čuda, na vrhu te zgrade osvanuo je penthaus u kome je živeo predsednik opštine Indija. Ima još poslanika iz Indije koji to mogu da potvrde. Dakle, 250 kvadrata.

Zgrada bez građevinske dozvole, bez upotrebne dozvole, opština kupuje hiljadu kvadrata. Akredituje se fakultet koji šest godina nije postojao, ali su postojali virtuelni studenti koji su išli na prvu, drugu, treću godinu. Postoje virtuelni troškovi za ovaj fakultet koji nije akreditovan po propisima, u nepostojećem prostoru, sa nepostojećom opremom, nepostojećim profesorima. Postoji, gle čuda, samo penthaus od 250 kvadrata za predsednika opštine Gorana Ješića, visokog funkcionera stranke bivšeg režima. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Pravo na repliku, Muamer Zukorlić.

MUAMER ZUKORLIĆ: Kada je Vlada Zorana Đinđića donela odluku o formiranju Univerziteta u Novom Pazaru, isti oni ljudi koji zadnjih petnaest godina sede u glavnim telima visokog obrazovanja bili su protiv od prvog dana, ali on ih tada, u svom maniru, nije poslušao. Onda su oni iskoristili njegov odlazak da se okome na ovaj univerzitet. Ne samo to, 2008. godine 20.000 ljudi

je na gradskom trgu skandiralo na mitingu vašoj stranci, vašem predsedniku koji je iznosio obećanja tom narodu vezana za islamsku zajednicu i za univerzitet. Pošto je dobio glasove, i onda slagao i prevario taj narod, naravno, usledila je situacija sa nasiljem o kome sam govorio. Ali zato više tamo nikada niti jedan jedini glas nećete dobiti vi i vaša stranka.

Razumem vas potpuno što plaćete nad ostacima vašeg režima po ovim telima, rektorskim, univerzitetskim i drugim, visokog obrazovanja, na jaslama države, koji bi da obezbede svoje privilegije i da se i dalje obračunavaju sa onima koji nisu njihovi, sa onima koji neće da im budu sluge, sa onima sa kojima ne mogu praviti univerzitetske tezge i trgovine kao što rade u drugim slučajevima.

Prema tome, tu istinu treba da znaju građani. Oni je već znaju, ali ovim zakonskim promenama će se dovršiti ta vaša epoha i konačno ukinuti vaši ostaci i, nadam se, ova zemlja i visoko obrazovanje krenuti svojim putem. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima Aleksandra Jerkov.

Izvolite.

ALEKSANDRA JERKOV: Zahvaljujem, potpredsedniče.

Čini mi se da vi sada sve radite pokušavajući da nekako od nas sklonite i zamaglitate suštinu, a suština je ovde vrlo jednostavna: Internacionalni univerzitet u Novom Pazaru, čiji je osnivač Muamer Zukorlić, već deset godina, otkako postoji postupak akreditacije, pokušava da akredituje svoje programe i svi nadležni organi, Komisija za akreditaciju i, u drugom stepenu, članovi Nacionalnog saveta za visoko obrazovanje, odbijaju te njegove zahteve zbog toga što prema njihovim, veoma preciznim studijama, koje sam na ovim sednicama već čitala, iz mnogih razloga taksativno nabrojanih, programi koji se sprovode na tom univerzitetu ne ispunjavaju uslove koji su potrebni da bi studijski programi dobili akreditaciju. Oni su izloženi – ko je pričao sa njima, sigurno o tome nešto zna – mnogobrojnim pritiscima od strane gospodina Zukorlića, koji pokušava na sve načine da ih privoli da ipak akredituju njegove programe, iako prema njihovim studijama oni ne ispunjavaju čak ni osnovne uslove. Međutim, to mu ne polazi za rukom.

U međuvremenu mu Vlada – mislim da gospodin Šarčević tada još u njoj nije bio – izdaje jedno čudnovato rešenje kojim zaključuje da njegov univerzitet ima dozvolu da radi, ima dozvolu da izdaje javne isprave, uprkos tome što sve nadležne institucije smatraju da ne ispunjava uslove za akreditaciju.

Sušтина je dalje u tome da je sada gospodin Zukorlić, zloupotrebivši svoju funkciju u Odboru, privoleo ministra Šarčevića da prihvati amandmane kojim će mu konačno poći za rukom da akredituje svoj univerzitet. To je cela priča.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Jahja Fehratović, po Poslovníku.

Izvolite.

JAHJA FEHRATOVIĆ: Hvala.

Pozivam se na član 107, dostojanstvo. Meni je lično ovde ugroženo dostojanstvo jer sam ja profesor tog univerziteta. Prosto, ovo što je koleginica govorila, sve su notorne laži i neistine.

Internacionalni univerzitet je u nekoliko navrata dobio akreditaciju za određene studijske programe. Internacionalni univerzitet ima najbolje uslove za rad i najbolje studente. Zapravo, ti studenti su se, dok su slušali ovu raspravu, meni javljali i govorili da pozovemo koleginicu Jerkov da dođe u Novi Pazar ili da im dogovorimo neki sastanak sa njom ovde u Skupštini kako bi joj pojasnili, i videlo se zaista šta su oni.

Dakle, sve ovo što je konstruisano ...

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Fehratoviću, ali vi sada već replicirate.

Razumeo sam vašu sugestiju kada je u pitanju povreda Poslovnika. Smatram da nisam povredio Poslovnik zbog toga što se ova debata vodi već više desetina minuta i svako je imao priliku da iznese argumente. Završite, izvolite.

JAHJA FEHRATOVIĆ: Dozvolili ste koleginici da kaže da Internacionalni univerzitet vara svoje studente, i da iznosi laži. Dakle, to je čista uvreda prvo mene kao profesora, a onda svih ostalih profesora i, naravno, svih studenata i njihovih porodica. Molim da više to ne primenjujete.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala. Samo se javite za repliku idući put, nikakav problem.

Voleo bih, ako je moguće, da se vratimo na amandman.

Gospođo Čomić, da li vi želite reč?

Reč ima narodni poslanik Gordana Čomić.

Izvolite.

GORDANA ČOMIĆ: Zahvaljujem.

Bilo koja kleveta o bilo kom poslaniku Demokratske stranke, bilo koja izmišljotina o ...

(Aleksandar Martinović: Kako replika kada nije ovlašćeni predstavnik?)

Replika na prozivanje, direktno obraćanje.

U zanosu i u želji da se smetne s uma da je ovde predsednik odbora Narodne skupštine u dubokom sukobu interesa i da Agencija za borbu protiv korupcije treba da reaguje (da ima vladavine prava, svi bi joj se obratili), ovde se zanelo, pa su se brojali mrtvi i lagalo o ljudima koji imaju svoje ime i prezime, kao što su Goran Ješić, Dragan Šutanovac, da ne spominjem Zorana Đinđića.

Laži koje su izrečene neće uspeti da uklone činjenicu da je predsednik nadležnog Odbora za obrazovanje u sukobu interesa. Da bilo koga drugog zamislite na mestu bilo kog drugog odbora da kao predsednik odbora, koji je

dužan da brani javni interes, sprovodi svoj lični interes, iz bilo kojih razloga, ne bismo ćutali. Ne bismo ćutali. Nema tog, kako god se zvao, ko može da nam kaže – ćutite na to što neko sa javne funkcije sprovodi svoj lični interes. Jer to je tema. I nikakvo ruženje, nikakve klevete, nikakve laži, nikakve pretnje, nikakvo verbalno nasilje neće izbrisati da se to dogodilo, da je neko sa javne funkcije iskoristio javnu funkciju za svoj lični interes. To je zajednička šteta svima.

Ja ću kao opozicija, ministre, biti na vašoj strani kada vas budu napadali drugi zbog istog ovog što vam ja sada govorim, jer će vam trebati odbrana. Nije pametno to što radite. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Aleksandar Martinović.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ne znam šta je neistina u onome što sam rekao, ili u onome što je rekao gospodin Marijan Ristićević.

Neistina je da je 2001. godine, u vreme vaše vlasti, ubijen Momir Gavrilović? Da li je to neistina? Da li je neistina da je 2002. godine ubijen visoki policijski general, u stvari Boško Buha? Da li je to neistina? Da li je neistina da je 2002. godine ubijen visoki policijski funkcioner Nenad Batočanin? Da li je neistina da je 2003. godine, za vreme vaše vlasti, ubijen predsednik Vlade Zoran Đinđić?

Da li je neistina da je Zoran Đinđić kao predsednik Vlade podržao, i finansijski i politički i na svaki drugi mogući način, formiranje Internacionalnog univerziteta u Novom Pazaru? Da li je neistina, to u stvari nisam ni rekao, zaboravio sam da kažem (a vi me, gospodine Zukorliću, ispravite ako grešim), da je gospođa Ružica Đinđić i dan-danas počasni predsednik Saveta Internacionalnog univerziteta u Novom Pazaru? Da li je to neistina? Da li je neistina da je Goran Ješić dobio penthaus u zgradi u kojoj je trebalo da bude odeljenje Fakulteta tehničkih nauka u Indiji, koje nikada nije zaživelo i gde nije održano ni jedno jedino predavanje? Da li je to neistina?

A onda vi govorite o nekom bogaćenju sa javne funkcije. Ako mi gospodin Marinković bude dozvolio, proćitaću vam kako se obogatio predsednik vaše stranke. To piše, inače, u presudi, kojom ste se hvalili ali niste ćitali obrazloženje presude koja se odnosi na Dragana Šutanovca. Objasnite mi kako je moguće da neko kao ministar odbrane stekne ovoliku imovinu – to ću kasnije da proćitam ako mi gospodin Marinković bude dozvolio – sve ove silne stanove, njive, desetine hiljada evra u domaćim i stranim bankama itd. Kako je moguće da se to stekne od ministarske plate?

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Nastavljamo dalje po amandmanima.

Na član 34. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Dejan Šulkić, Gorica Gajić i Milan Lapčević.

Reč ima narodni poslanik Dejan Šulkić.

DEJAN ŠULKIĆ: Zahvaljujem.

Paralelno sa preuzimanjem nadležnosti od strane Vlade, kako od nižih nivoa tako i od Narodne skupštine, kako sam maločas govorio, u članu 34. se vrši, ako tako mogu da kažem, „omekšavanje“ nadležnosti Nacionalnog prosvetnog saveta tako što, umesto da utvrđuje pravce razvoja i kvalitet obrazovanja, standarde, donosi osnove programa, utvrđuje predloge programa, daje preporuke, Nacionalni prosvetni savet samo daje mišljenje.

Ako pođemo od činjenice da Vlada imenuje Nacionalni prosvetni savet, da utvrđuje naknadu, da ministar može da pokrene proceduru i, pretpostavljam, uspešno sprovede razrešenje člana Nacionalnog prosvetnog saveta, uz promenu nadležnosti, mogu da kažem da to, da ne upotrebim neki pejorativni izraz, u najmanju ruku, umanjenje značaja Nacionalnog prosvetnog saveta sigurno neće dovesti, ministre, do ispunjenja, jer neće slediti ciljeve koje ste vi proklamovali obrazlažući predlog ovog zakona, sigurno neće delovati motivaciono i podići nivo efikasnosti članova Nacionalnog prosvetnog saveta. Štaviše, obezvređivanje i umanjenje značaja Nacionalnog prosvetnog saveta neće dovesti do efikasnosti, osim ukoliko funkcionisanje po sistemu subordinacije ili možda odgovarajuća naknada za rad članova Nacionalnog prosvetnog saveta ne podigne nivo efikasnosti.

Vi ste u nekoliko navrata u toku rasprave isticali da ne težite zloupotrebi ovih nadležnosti, i to ste na jedan socijalno neupadljiv način predstavili. Možda bi se u to moglo poverovati da nema slučaja škole u Zemunu, gde vi možda niste hteli da do toga dođe, ali do toga je ipak došlo. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Šulkiću.

Reč ima narodni poslanik Marinika Tepić, povreda Poslovnika.

MARINIKA TEPIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući. Smatram da ste prvo povredili odredbu Poslovnika, odnosno član 103, kada mi niste dali pravo na reklamiranje Poslovnika neposredno po učinjenoj povredi, a dobro ste me videli...

PRESEDAVAJUĆI: Nemojte sada, vi se vraćate. Nemate pravo na to, molim vas. Mi smo nastavili da radimo po amandmanima. Ja vodim sednicu, nemojte se ljutiti, molim vas. Nemojte sada podsećati šta je bilo pre šest-sedam minuta.

Amandman kojim se posle člana 34. dodaje novi član 34a podneo je narodni poslanik ...

Izvinjavam se, reč ima ministar Mladen Šarčević.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Izvinjavam se, nisam se javio ranije jer imam pravo dva minuta, pa sam čekao da završe poslanici.

Govorio sam, kada sam govorio o javnoj raspravi, oko cele priče i šta je koncept. Naravno da ne možete dovesti u vezu inspekcijski nalaz i nešto što nema veze sa NPS-om i načinom odlučivanja. Pomenuo sam da sve stvari stoje na sajtu Ministarstva. Znači, javnost u radu i pred ovim domom, pred Vladom obavezuje i ovog ministra i bilo kog drugog da radi časno i da to bude dostupno.

Govorimo o tome da je tradicija na strani Srbije, ali da više nacionalni prosvetni savet ni u jednoj zemlji Evrope, ne samo onima koje su u EU, govorimo i o Rusiji, nema ovakav koncept. Mi smo izučavali to i došli do koncepta da je nacionalni prosvetni savet svugde samo savetodavno telo. Čudi me da svi pominju razvlašćivanje. Pa ne može savetodavno telo da ima vlast. Izvršnu vlast ima Ministarstvo, to je potpuno jasno. U mnogim zemljama, da ne čitam ponovo, ministar je predsednik nacionalnog prosvetnog saveta, što ne govori da je on najpametniji (ja to uopšte ne mislim o sebi, pa ne mora niko da mi spočitava ovde tu činjenicu), ali on je dužan da zna ko je pametniji, da pravi takve timove i ekspertske grupe. Ne sme da bude lobi telo.

Cela nauka je u tome da se samo menja koncept. A javnost u radu i sve drugo daje za pravo da vidimo da li će ovo biti bolji koncept od onoga koji je mnogo puta kočio mnoge procese, od uvođenja informatike do mnogih drugih stvari.

Pravljenje nacionalnog okvira plana i programa – kažu napolju i kurikuluma, kako god hoćete – radi se timski. Postoje za to i zavodi, i timovi u Ministarstvu i timovi u NPS. Znači, ta tri tela moraju da rade sinhronizovano i javnost mora da zna šta oni rade za dobrobit svih. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, ministre.

Amandman kojim se posle člana 34. dodaje novi član 34a podneo je narodni poslanik Saša Radulović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 35. amandman je podnela narodni poslanik Branka Stamenković.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 35. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

S obzirom na to da moj politički protivnik više ne brani sa onolikom strašću besplatne udžbenike itd., ne ponavlja svoj amandman, u cilju dalje uštede ja ću da odustanem od odbrane ovog amandmana.

Ali s obzirom na to da je rečeno da sam ja nešto slagao prilikom prethodnog izlaganja (a ovde ima poslanika iz Indije koji su sa suprotne strane), nudim ostavku na mesto narodnog poslanika ukoliko sam bilo šta slagao po pitanju odeljenja Tehničkog fakulteta iz Novog Sada koje je otvoreno u Indiji u prostoru koji do dan-danas nije ni omalterisan, a kamoli opremljen. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Razmotrićemo. Hvala.

Na član 35. amandman je podneo mr Goran Čabradi.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 35. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Nikola Savić, Dubravko Bojić, Zoran Krasić i Sreto Perić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Dubravko Bojić.

DUBRAVKO BOJIĆ: Ovim članom utvrđeni su broj i struktura članova Saveta za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih, koji broji sedamnaest članova. Čini mi se da prevagu u ovom članu ima negativno određenje ko sve ne može biti biran za člana ovog saveta, pa ste naveli: lice koje je pravosnažnom sudskom presudom osuđeno za razna krivična dela (oduzimanje maloletnog lica, primanje i davanje mita, nasilje u porodici...).

Naša primedba se odnosi na to što je u ovom članu napuštena metodologija prisutna kod drugih tela, na primer kod Nacionalnog prosvetnog saveta, da se pored ukupnog broja i strukture članova određuje iz kog se reda, odnosno iz koje strukture ili asocijacije imenuje koliko članova. Mi smatramo da je bolje rešenje da se u zakonu odmah utvrdi i broj članova po asocijacijama.

Zato smo i predložili izmenu člana 35. u stavu 2, koji treba da glasi: „Predsednika i članove Saveta za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih imenuje Vlada, i to: 1) dva člana iz redova istaknutih predstavnika Privredne komore, 2) dva člana iz redova zanatlija, 3) dva člana iz redova udruženja poslodavaca, 4) dva člana iz redova stručnjaka iz oblasti obrazovanja odraslih, 5) dva člana iz redova privrede, 6) dva člana iz redova zapošljavanja, rada, socijalne i omladinske politike, 7) tri člana iz redova nastavnika iz zajednica stručnih škola i 8) dva člana iz redova reprezentativnih sindikata.“

Mi smatramo, kada je već određena struktura ovog tela, zašto se ne bi odredio i broj članova.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Bojiću.

Na član 35. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Nataša Jovanović, Vjerica Radeta i Momčilo Mandić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Nataša Jovanović.

Izvolite.

NATAŠA JOVANOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Gospodine ministre, videli ste da smo hteli da se briše reč „reprezentativni“ (sindikata), jer to ništa ne znači; politički osnov da bi neko predstavljao neki sindikat je uvek sklon manipulaciji.

Ono što želim da kažem – zamoliću vašeg saradnika da vam se kasnije obrati jer je veoma ozbiljno pitanje koje hoću da vam uputim, pošto je reč o sastavu Saveta za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih – šta planirate, kao ministar prosvete i Vlada uopšte, da učinite da biste uradili nešto na polju funkcionalne pismenosti? Da objasnim građanima Srbije šta to zapravo znači: da je neko funkcionalno pismen znači da ume pravilno da čita, piše, da se izražava i da svoje znanje i ono što je pročitao praktično primenjuje.

Kako je moguće, gospodine ministre, da ovim zakonom niste zagrebali skoro dvadeset godina unazad, od kada su ove dosmanlije na vlasti, da učinite nešto pošto je ovde reč o ljudima kojima je potrebna osnovna kvalifikacija?

Govorili ste u načelnoj raspravi o ljudima koji tek treba da steknu osnovno i bilo kakvo srednje obrazovanje, zanatlijama. Toliko puta je Vučić pominjao te varioce, ali nije to samo jedan primer. Znate, mnogo je osnovne kvalifikovane radne snage koju je nekada Srbija imala, a koju sada nema. Ili je ima ali nije funkcionalno upotrebljiva.

Razumete u čemu je najveći problem? Ako imamo 1,3 miliona stanovnika Srbije koji su nepismeni, ako imamo jednu trećinu srednjoškolaca koji ne mogu praktično da primene svoje znanje (znači, učili su nešto, ali ne mogu u praksi da to primene)... Imate takve slučajeve i sa stručnim zanimanjima, recimo, kuvar četvrte godine srednje škole u Kragujevcu ne zna da skuva ništa. Nije kriv taj đak, sistem nije dobro postavljen. Šta ćete na tom polju da uradite? To je moje prvo pitanje.

Drugo pitanje je – kako ćete onda da se borite kao ministar prosvete, jer ste govorili o tome da će ogledna i druge vrste nastave, izleti itd. da se organizuju u školama u Srbiji, u selima gde su ljudi ostali da žive? Recimo, moja majka je išla u školu u selu Čumić kod Kragujevca, za koju ste verovatno čuli, koja je stara skoro trista godina; u vreme kada je ona išla u tu osnovnu školu, posle Drugog svetskog rata, to je bila jedna od oglednih škola u Srbiji. Hajde da učinimo da takvih škola u selima Srbije bude mnogo.

Dakle, molim vas da do kraja ove rasprave nešto kažete na ovu temu, jer mislim da je to važno. Vidite, imamo kvalifikovane radnike. To su ovi radnici iz „Goše“. Oni tri godine ne primaju platu. Znači, oni su stekli znanje i znaju da rade. Poslodavac i Vlada su ih pustili niz vodu, kao i ove u Staklari koji su pre neki dan ostali bez posla, jer je lično Tomislav Nikolić muljao u toj privatizaciji i izvesni poslodavac iz Bugarske je došao, nije poštovao ono što je obećao i sada su ljudi ostali na ulici.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, gospođo Jovanović.

Reč ima ministar Mladen Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Ja ću samo kratko. Ovo drugo što ste postavili kao pitanje, sačekaćemo da uradimo mrežu škola i da vidimo ukupno temu, znači, zahteva duže elaboriranje. Obratiću se javnosti povodom toga, bićete upoznati.

Ovo prvo što ste rekli, većinom ste u pravu. Mi radimo na tome intenzivno, a u ovom domu ćemo biti u oktobru, kada dolaze izmene i dopune zakona o predškolskom, osnovnom i srednjem obrazovanju i dualnom, gde će biti jako zanimljivih rasprava jer se ovo što vi pominjete dešava upravo kroz te procese.

A bilo kom poslodavcu u ovoj državi, domaćem, stranom ili kada počnete vlastiti biznis, potrebno je da imate određenu vrstu prakse, čak, naravno, i studentske prakse.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, ministre.

Na član 35. amandmana su, u istovetnom tekstu, podneli zajedno narodni poslanici Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojičić i prof. dr Miladin Ševarlić i zajedno narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović i Maja Videnović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Dragan Vesović.

Izvolite.

DRAGAN VESOVIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući.

Gospodine ministre, radi se o sastavu Saveta za stručno obrazovanje, koji ima sedamnaest članova. Tih sedamnaest članova, zajedno sa predsednikom, grupisano je iz nekih osam sfera (tu su zanatlije, privrednici, komore) i ni za koga od njih nije predviđen broj izuzev za predstavnike reprezentativnih sindikata. Kaže se – dva predstavnika reprezentativnih sindikata.

Naš amandman je bio da se reč „dva“ obriše, jer nam nije jasan kriterijum zašto tu baš dva, a tamo nije predviđeno. Na primer, šta ćemo da radimo ako imamo četiri reprezentativna sindikata? Inače, amandman je formulisan u saradnji sa Unijom sindikata prosvetnih radnika Srbije. Oni su nam to pitanje postavili, zašto baš dva, zašto ne tri, zašto ne četiri, zašto samo tu dva, a ne na drugom mestu dva.

Drago mi je da ste opet počeli da komunicirate sa narodnim poslanicima, što ste inače u velikom delu ove sednice i radili. Nisam malopre dobio odgovor šta su nam to strane, a šta su evropske zemlje. Ostajem zbunjen malopredajšnjom konstatacijom. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 35. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marinika Tepić, Aleksandra Čabraja, Zoran Živković, Sonja Pavlović i Jovan Jovanović.

Reč ima narodna poslanica Marinika Tepić.

MARINIKA TEPIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Naš amandman se takođe tiče sastava Saveta za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih i dela koji govori o dva predstavnika reprezentativnih sindikata.

Takođe smatramo da ovaj broj ne treba ograničavati, već da svi reprezentativni sindikati, odnosno njihovi predstavnici treba da se nađu u ovom telu. Treba da napomenem da je dosadašnji sastav ovog saveta bio istovetan kao u ovom članu, ali – vi vrlo dobro to znate, ili verujem da znate ako već mi kao narodni poslanici znamo – to nije bilo dobro rešenje, jer se nisu znali ni kriterijumi, ni merila, ni bilo koji uslovi na koji način su se birala ta dva predstavnika reprezentativnih sindikata.

Trenutni pravni okvir vama ne daje ovlašćenje da arbitirate među sindikatima, kao što je, na primer, slučaj u sportu, pa Zakon o sportu ministru sporta daje nadležnost da arbitrira, odnosno da među više granskih sindikata u sportu, dakle u granama sporta, odluči koji je taj jedan, jer samo jedan granski savez može biti reprezentativan. To nije slučaj u vašem sektoru. Stoga mi smatramo da ne treba ograničavati broj predstavnika reprezentativnih sindikata. Ili je jedan ili ih je više. Ako ih je više, onda treba svi da imaju svoje predstavnike. Kažem, dosadašnje rešenje, istovetno ovome, pokazalo se kao loše i smatramo da treba promeniti tu praksu.

Ujedno, dozvolite mi, predsedavajući, da iskoristim priliku da vama postavim pitanje. S obzirom na to da je amandmansko vreme ograničeno i da po Poslovniku ono traje deset sati za obrazlaganje amandmana, opravdano sumnjam da ćemo doći do trenutka kada ćemo ući u raspravu o drugom zakonu, izuzetno važnom, o visokom obrazovanju. Molim vas da pred svima nama ovde kažete koliko je vremena amandmanskog ostalo za raspravu da bismo znali da eventualno odustanemo od rasprave za neke amandmane i da, što bi žargonski rekli, ne „ulupamo“ sve vreme u ovaj zakon a da ovaj drugi ostane van rasprave. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala vam puno. Nemojte da odustajete.

Idemo dalje.

Na član 35. amandman je podneo narodni poslanik Vladimir Đurić.

Izvolite, kolega.

VLADIMIR ĐURIĆ: Mi smo predložili promenu dužine trajanja mandata članova Saveta za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih, da mandat ne traje četiri godine, nego šest godina, slično kao što smo predložili da

dužina trajanja mandata članova Nacionalnog prosvetnog saveta bude, kao po postojećem zakonu, šest, a ne četiri godine kako je novim zakonom predloženo.

Smatramo da je to izuzetno važno ne samo kada su u pitanju ove dve obrazovne institucije, nego generalno kada su u pitanju sva nezavisna regulatorna tela, Agencija za borbu protiv korupcije, Zaštitnik građana itd., jer trajanje mandata koje je duže od trajanja mandata zakonodavne i pre svega izvršne vlasti može pozitivno uticati na nezavisnost u radu ovih institucija. Tako će se morati desiti da ćete jedan deo svog mandata imati članove nezavisnih regulatornih i stručnih tela koji su birani od strane prethodnog saziva Narodne skupštine, recimo.

Naravno, ovim zakonom uopšte nije ni predviđeno da bilo koga u stručnim telima u srpskom obrazovanju bira Narodna skupština, kao što smo imali po postojećem zakonu, nego je prosto rešeno da sve to bira ministar. Nemojte nam samo reći da je sve to u duhu sa evropskom praksom, jer neće biti prvi put da se ispostavi da nije tako. Recimo, mi u izveštajima Evropske unije o napretku u Poglavlju 23 dobijamo kritiku da nismo dovoljno razvili kapacitet nezavisnih nadzornih i regulatornih tela. Prema tome, uskraćivanje mandata nezavisnim stručnim telima, uskraćivanje nadležnosti nije u duhu sa evropskom praksom i zato smo i tražili da njihov mandat traje šest, a ne četiri godine. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 35. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Dejan Šulkić, Gorica Gajić i Milan Lapčević.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Amandman kojim se posle člana 35. dodaje novi član 35a podneo je narodni poslanik Saša Radulović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 36. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojičić i prof. dr Miladin Ševarlić.

Reč ima narodni poslanik mr Ivan Kostić.

IVAN KOSTIĆ: Suština amandmana koji je podnela Poslanička grupa Dveri je ista kao kod člana 34 – da je postojeće zakonsko rešenje bolje.

Zato smo u amandmanu na član 36. predložili da ostane da Savet za stručno obrazovanje predlaže ministru konkretne mere, a ne, kao što ste vi stavili u Predlogu zakona, da Savet daje mišljenje. Postavlja se pitanje koji je smisao ovog Saveta za stručno obrazovanje; on je bez ikakvih nadležnosti i, u suštini, treba samo da potvrdi ono što Ministarstvo dostavi.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Ja mogu kad završi amandman dva minuta; izvinjavam se, nisam mogao malopre, evo sad da vam odgovorim na par pitanja.

Uloga tela koje se zove Savet jeste da savetuje. Ako ga ne trebate, onda ne treba ni tražiti savet, ako ste najpametniji. Ja ne mislim da sam najpametniji, i te kako mi trebaju saveti. I te kako u tim telima treba da sede ljudi koji će znati šta i kako da savetuju.

Kada govorimo o evropskim i vanevropskim zemljama, naravno da imamo uzore i u Kanadi, Kini, mnogim drugim zemljama, što je bilo malopre pitanje. Ne znam šta je još treće bilo.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 36. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Pošto je moj politički rival očigledno otišao da svira u orkestru „Blago gluvima“, ja ću odustati od obrazloženja.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 36. amandman je podneo narodni poslanik Vladimir Đurić.

Izvolite, kolega.

VLADIMIR ĐURIĆ: Još jedan od amandmana koji se tiču nadležnosti stručnih obrazovnih tela: Nacionalnog prosvetnog saveta, Stručnog saveta za obrazovanje odraslih i stručno obrazovanje, Nacionalnog saveta za visoko obrazovanje, Nacionalnog akreditacionog tela. Dakle, predloženim zakonom ova tela svešće se na savetodavne organe koji će Ministarstvu davati neobavezujuća mišljenja; ta tela više ništa neće utvrđivati i donositi.

Mi smo amandmanom tražili da se ovim telima vrata nadležnosti koje su ona imala po postojećem zakonu. Smatramo da je Savet za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih kompetentniji od Ministarstva da umesto ministra donosi posebne standarde postignuća za srednje stručno obrazovanje, dodatne standarde kvaliteta rada stručnih škola i škola za obrazovanje odraslih, planove i programe za opšte predmete, programe specijalističkih ispita, majstorskih ispita, završnih ispita obrazovanja za rad itd. Dakle, sve su to stvari koje će sada biti stavljene u nadležnost Ministarstva.

Jedan od razloga zbog kojih se možda vladajućoj većini žuri da se ova rasprava brže privede kraju, ne znam šta je, možda bi trebalo ministra što pre osloboditi obaveze da sedi u ovoj sali, jer onog dana kada ovaj zakon bude usvojen ministar će imati ogroman posao. On će morati da donese preko pedeset podzakonskih akata za godinu dana. To je pet-šest dana po zakonskom aktu. To je lavovski posao. Treba imenovati dve hiljade direktora škola, treba imenovati sve članove nacionalnih saveta. To je prosto neverovatna količina posla! Nemoguće je da je u evropskom duhu koncentracija tolike količine moći u rukama izvršne vlasti.

Ovo nije zakon o osnovama obrazovnog sistema u Srbiji, ovo je zakon o kontroli sistema obrazovanja, jer obrazovanjem neće upravljati stručna tela, nego

Vlada. Dakle, ovo je zakon kojim će Vlada upravljati sistemom obrazovanja u Republici Srbiji. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Đuriću.

Po amandmanu, reč ima narodni poslanik Đorđe Vukadinović.

ĐORĐE VUKADINOVIĆ: Bilo je više prilika za tu vrstu intervencije, ali samo da se pridružim na ovom mestu i onom što je predložio kolega Đurić. Inače, intencija niza amandmana, koliko smo stigli do sada da ih obradimo, ide u pravcu skretanja pažnje ministru, odnosno predlagaču da to sa savetima prosto nije do kraja u redu.

Ja se donekle razlikujem od mojih kolega utoliko što meni ne smeta da ministar odlučuje. Ja volim da se zna, na kraju krajeva, čija je reč poslednja. Slažem se i sa tim da Savet savetuje, kao što smo danas više puta čuli od ministra. Da, Savet treba da savetuje. Poslednja je odluka na izvršnoj vlasti, na ministru, pa znamo koga hvalimo a koga kudimo.

Znači, meni to ne smeta, gospodine ministre, ali mislim da je strašna i fatalna greška da se članovi saveta, od ovog najvišeg, Nacionalnog prosvetnog pa do ovih drugih, ne biraju u Skupštini. Mislim da je to medveđa usluga tim ljudima.

Nije problem samo to što će njihova nadležnost biti savetodavna, i treba da bude savetodavna, bila je i dosad samo su imali veća ovlašćenja, nego je problem i prosto mi nije jasno zašto se na to išlo. Evo, pitam vas, odgovorite mi direktno ako možete – zašto? Daje se veći dignitet i tim telima i tim ljudima ako ih bira Skupština. Ovako su oni, na neki način, hteli – ne hteli, samo vladini činovnici ili činovnici ministra. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Vukadinoviću.

Na član 36. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Nikola Savić, Dubravko Bojić, Zoran Krasić, Vjerica Radeta i Milorad Mirčić.

Reč ima narodni poslanik Nikola Savić.

Izvolite.

NIKOLA SAVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, podneo sam amandman na član 36. ovoga zakona. Ovaj član se odnosi na ovaj pominjani Savet za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih, odnosno na nadležnosti ovoga saveta. Ako pogledamo ovaj zakon, videćemo da se ovde taksativno navode nadležnosti tog saveta.

Ja sam svojim amandmanom mogao intervenisati na svaki stav ovog člana, svaku tačku i svaku podtačku, ali sam to učinio samo u stavu 1. tački 4), podtački (1), gde sam tražio da se na kraju ove rečenice doda: „uz prethodno pribavljeno mišljenje zajednica srednjih stručnih škola“.

To nisam radio bez razloga, vidimo da se ovaj savet bavi i pitanjima obrazovnih profila i pitanjima učenika. Pošto ste vi, ministre, imali prilike da

kroz svoju bogatu prosvetnu karijeru prođete sve strukture, od osnovne škole do ministra, sigurno znate šta je u pitanju i o čemu se radi. Naime, danas se deca i roditelji, kada su u pitanju obrazovni profili, pre svega odlučuju prema nazivu obrazovnog profila, a ne prema njegovoj suštini. Ako je nešto lepo, zvučno, oni se upisuju tamo, dok neki profili za kojima se danas ukazuje, posle dužeg vremena, potreba, nemaju takvo interesovanje.

Kroz svoju dugogodišnju praksu imao sam velikih problema govoreći i učenicima i roditeljima i svojim prijateljima koji imaju decu, kad me konsultuju gde da upišu decu, šta treba da rade. Međutim, kasno sam shvatio da je u pitanju zvučnost zanimanja. Ima tako zvučnih zanimanja, gde se skoro nijedan učenik nije uspeo zaposliti posle srednje škole. A ako je neko i imao sreće da se zaposli sa tim zanimanjem, to je neko ko je našao vezu da se zaposli, pa je išao na prekvalifikaciju ili dokvalifikaciju. Tako da o tome treba voditi računa.

Ovde je bilo reči i o udžbenicima. Ja ću da kažem samo par rečenica o tome. Neću govoriti sa aspekta da li treba da budu besplatni ili ne, o tome su govorile kolege iz Dosta je bilo, to je stvar koja za mene ne predstavlja temu ovog trenutka. Ali kada su u pitanju udžbenici za srednje stručne škole, verujte, tamo imamo svega i svačega. Tamo ima ne samo pravopisnih, štamparskih i tehničkih grešaka – toga ima svugde, videli smo da se i ovde u 14 amandmana potkrala štamparska greška – ima materijalnih grešaka. Zato treba da povedete računa kome, kako i pod kojim uslovima se poveravaju poslovi pisanja udžbenika, pogotovo za srednje stručne škole, gde sam imao prilike da nailazim na materijalne greške, nešto što nema veze sa realnošću. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Saviću.

Ministar ima reč.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Kolega Saviću, samo ću kratko da vam odgovorim, ako može. Znae i sami da je problem udžbenika za srednje stručne škole mali tiraž, mali broj prijavljenih autora i mali broj recenzenata. To je ozbiljna tema kojom moramo suštinski da se pozabavimo.

Ovo što ste rekli, slažem se da nekada sam naziv, zvučnost nekog zanimanja više privlači nego nešto što može da donese neku bolju praksu. Mi se trudimo, ove godine smo u Valjevu uspeali da u Tehničkoj školi napravimo jedan model koji rade Slovenci – ne samo da budu monter i bele tehnike, nego da uđemo da radimo obnovljive izvore energije kroz tehnološke procese. Pravimo centre izvrsnosti. Tu je, recimo, vrlo dobra mašinska i geološka struka; kada kažete da on može da ima obezbeđen posao, malu privredu i odličan napredak, znači, ako ga nazovete samo zvučnije, biće lepše. U Sloveniji i nekim zemljama se to radi, već je daleko otišlo. Tu nam treba mnogo posla, slažem se s vama. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, ministre.

Amandman kojim se posle člana 36. dodaje novi član 36a podneo je narodni poslanik Saša Radulović.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Mihailo Jokić.

MIHAILO JOKIĆ: Ovde smo već dugo i naporno je, pa bih zamolio Sašu Radulovića da se vrati u salu. Jer kada je on tu, mnogo je interesantnije, mnogo nam lepše i brže prolazi vreme. Toliko od mene.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Jokiću.

Na član 37. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Nikola Savić, Dubravko Bojić, Zoran Krasić, Vjerica Radeta, Milorad Mirčić i Sreto Perić.

Reč ima narodni poslanik Zoran Krasić.

ZORAN KRASIĆ: Ovo je Predlog zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Ova odredba člana 37. koja ima nameru da reguliše šta su to sektorska veća prosto ne treba da bude u ovom predlogu zakona.

Moram da vam skrenem pažnju da stav 1. i stav 2. ovog člana međusobno ne komuniciraju. U stavu 2. kažete da će sve to da se reši posebnim zakonom. Pa, kada budete rešavali tim posebnim zakonom, rešićete i pitanje sektorskih veća.

Ne znam zašto vam je bilo potrebno da ovaj član ugrađujete. U ovom zakonu treba da bude esencija nečega što je zajedničko za sve oblike i sve vrste obrazovanja. Ovo ne predstavlja integrativno tkivo za sve oblike obrazovanja i nije mu mesto u ovom predlogu zakona.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, uvaženi kolega Krasiću.

Na član 37. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo, ja ću štedeti vreme, uprkos činjenici da se muzičar iz orkestra „Blago gluvima“ vratio. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Saša Radulović, po Poslovniku.

Izvolite.

SAŠA RADULOVIĆ: Član 107, dostojanstvo Narodne skupštine. Ne biste smeli da dozvolite ovakve uvrede, zaista je potpuno besmisleno. Građani gledaju, i ovo ne bi smelo da se dešava. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega. Nisam uspeo da prepoznam bilo koga u ovoj sali iz reči gospodina Rističevića, tako da smatram da nisam povredio Poslovnik. Da li želite da se Narodna skupština izjasni? (Da.)

Hvala vam.

Amandman kojim se posle člana 37. dodaje novi član 37a podneo je narodni poslanik Saša Radulović.

Da li neko želi reč?

Izvolite, kolega Raduloviću.

SAŠA RADULOVIĆ: Hvala.

Zahvaljujem se kolegi iz Srpske napredne stranke koji me je upravo pozvao u salu, pa da mu ispunim želju.

Član se odnosi na obrazovanje kao pravo deteta. Građani ovo treba da čuju, jako je važno. Za našu dijasporu, za decu koja su pobegla iz zemlje, koja se školuju u inostranstvu, udžbenici su besplatni. Zamislite, i u Rusiji. Pa, ako vam se ne sviđa što su udžbenici besplatni u Americi, Kanadi, zemljama EU, eto barem zbog toga što su i u Rusiji. Način na koji to funkcioniše jeste: država kupi udžbenike, roditelji dovedu dete u školu, tamo dobije komplet udžbenika, koristi ga godinu dana i onda posle toga prenese na narednu generaciju; ti udžbenici se menjaju, recimo, svake četiri godine.

Naravno, postavlja se pitanje da li mi ovo možemo da platimo, pošto znamo da građani Republike Srbije jako teško žive, porodice imaju jako malo sredstava, 57.000 dinara su primanja prosečne porodice u Srbiji, udžbenici koštaju od 10.000 do 17.000 dinara po učeniku. Onda možete da zamislite koliki je to teret za porodice, zamislite još drugo dete, treće dete, ljudi uzimaju kredite da bi platili udžbenike.

Ovim amandmanom predviđamo da Republika Srbija kupi udžbenike za svu decu iz svih osnovnih i srednjih škola u Srbiji. To je 560.000 đaka u svim osnovnim školama, 260.000 đaka u svim srednjim školama. Da bi se nabavili ovi udžbenici, to košta 0,23% budžeta Republike Srbije. To je duplo manje nego subvencija koja se daje „Er Srbiji“, deset puta manje nego subvencije koje se daju stranim investitorima, ovih 10.000 evra i ko zna koliko po radnom mestu. Valjda su nam važnija naša deca.

Srpska napredna stranka bi mogla da usvoji ovaj amandman. Svađaju se među sobom da li im se dopada ovo ili im se ne dopada ovo, pričaju pet godina, ništa ne rade za roditelje u Srbiji. Konačno je došlo vreme – sa reči na dela, usvojte ovaj amandman. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Na naslov iznad člana i član 38. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Ljiljana Mihajlović, Vjerica Radeta i Zoran Krasić.

Reč ima narodni poslanik Zoran Krasić.

Izvolite.

ZORAN KRASIĆ: Mi smo ovaj amandman podneli da bismo vam skrenuli pažnju na suštinski nedostatak ovog predloga zakona.

Predlagač mora da zna, po definiciji mora da zna, predlagač je Vlada Republike Srbije i Vlada mora da zna da ima svoj Zakon o državnoj upravi. Posebne organizacije, i tu vam ne sporimo, dobro je što posebnu organizaciju, a to je zavod, osnivate ovim zakonom, to nije nikakav problem, međutim, moraćete da shvatite jednu stvar: kada se zakonom formiraju ministarstva, onda se tim istim zakonom formiraju i organi u sastavu ministarstava. Kada se zakonom formira posebna organizacija, onda se ne ulazi u unutrašnju strukturu te posebne organizacije. A mi imamo u nastavku sijaset članova koji govore o strukturi zavoda, jednog ili drugog, kao posebne organizacije, sa centrima kao užim celinama.

Gospodine Šarčeviću, bolje da slušate mene nego što obraćate pažnju na ove koji vas pogrešno savetuju.

Gospodine Šarčeviću, evo, pogledajte član 41, imate tamo jedan centar, pa kaže – poslove iz stava 1. itd.; znači centar obavlja kao povereni posao. To ne može da stoji u ovom zakonu. Zašto? Nemoguće je da posebna organizacija bude istovremeno i imalac javnih ovlašćenja. Imaoci javnih ovlašćenja su neki drugi, koji nisu u državnoj vlasti: autonomna pokrajina, jedinica lokalne samouprave, javno preduzeće i neka druga javna služba. Ali posebna organizacija po definiciji radi poslove državne uprave! Ne možete vi nas da naterate da ovim zakonom prenosimo njima ono što organski njima pripada. Ja vam kažem, ovo je neko pisao nogama, ne rukama. On ne zna da postoji Zakon o državnoj upravi!

Kada pričamo o zavodima, pričamo o posebnoj organizaciji. Ovo mora da bude u skladu sa Zakonom o državnoj upravi, što vi kažete „krovni“. Pa temeljeni zakon za državnu upravu. Neko vas je prevario o krovnim zakonima. Kakav je to krovni zakon ako nema temelja? Džaba ti krov ako ti je kriv temelj. Ja ne znam ko vam je pisao ovo. Kakvi su ovi prevodioci? O čemu se ovde radi?

Vi mislite da podzakonskim aktima možete ovo da ispravite? Pa ne možete. I, zabranjeno vam je da ispravljate, jer i podzakonski akti imaju svoju sadržinu i svoju suštinu, zna se šta podzakonskim aktima treba da se reguliše.

Vratite ovaj zakon da se elementarno sredi. Ja sam zaprepašćen kako je ovo moglo da prođe u Sekretarijatu za zakonodavstvo! Gde su oni gledali? Ili je u pitanju bila velika brzina, dolaze evri iz inostranstva. Ne znam druge razloge za ovo.

Mi podržavamo ideju da država preuzme punu odgovornost za mnoge stvari u obrazovanju i da se kao alternativa dozvoli privatno obrazovanje. Nikakav problem nije, ali, molim vas, sredite ovaj akt. Vidite i sami, kad bi se

ozbiljno razmatralo ovo od člana do člana, ovaj zakon ne bi trebalo da ima više od sto članova, ako je zakon o osnovama sistema.

Ovde se izgubila sadržina i suština. Ovim zakonom treba da se reguliše način ostvarivanja prava na obrazovanje. I šta još treba da se uredi? Otprilike, osnove uslova za sve one koji se bave obrazovanjem. A ovde se izašlo iz tih okvira, ovde postoji nešto što je kolokvijalno, postoji neki slobodan prevod, postoji ono „fajn“ itd., itd.

Onaj ko vam je pisao ovaj predlog zakona tehnički i suštinski ne ispunjava ono što ste napisali ovde kao Sveto pismo obrazovanja, a to je tzv. kompetencija – sposobnost, znanje, veština, iskustvo. Od člana do člana vidimo da su radili nekompetentni ljudi, niti imaju znanja, niti imaju iskustva, niti imaju neku veštinu. O tome se radi. Evo, ovaj vaš član i ovi sledeći članovi, da neko pročita na pravnom fakultetu, profesor Upravnog prava bi ga oborio na ispitu. Morao bi da ga obori.

Znači, ne može neka brzina da ide nauštrb kvaliteta jednog zakona. O tome vam pričam. Ima tu dobrih ideja, koje treba podržati; i to podržavljenje obrazovnog procesa, naravno, treba da se preuzme, i tu imate našu podršku, ali dajte sredite ovaj dokument. Sredite da na nešto liči.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Krasiću.

Na član 38. amandman je podnela narodni poslanik Branka Stamenković.

Da li neko želi reč?

Na član 38. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč?

Gospodine Rističeviću, izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, poštovani predsedavajući, svoje vreme za obrazlaganje ustupam ekonomskom ekspertu koji za dva dana nije uspeo da nauči jedan amandman. Moj papagaj je već naučio dva. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar Mladen Šarčević.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Samo da dam jedan kratak odgovor. Ovo što se odnosi na zavode, njihov rad, stoji ovako od 2003. godine u svim zakonima. Znači, ništa bitno nije menjano, samo su precizirane određene nadležnosti. Možda ste vi generalno u pravu da to može i bolje, ali to nešto nije ni dirano. Ne postoji način gde da se smeste zavodi i njihov rad.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 38. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Nikola Savić i Sreto Perić.

Reč ima narodni poslanik Nikola Savić.

NIKOLA SAVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, podneo sam amandman na član 38. zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Ovaj amandman odnosi se na zavode koji se pominju u zakonu. Amandmanom sam tražio da se u prvom stavu ovog člana briše tačka 2). Tačka 2) odnosi se na Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja.

Zbog čega sam to tražio? Jednostavno, imamo preglomaznu administraciju. Ovde je ministar pomenuo da se ovde nije ništa menjalo od 2003. godine. Tačno je, ja sam i 2009. godine bio poslanik u ovoj skupštini, kada je donošen onaj, da kažem opšti zakon i prvi sveobuhvatni zakon o osnovama sistema obrazovanja. I tada sam podneo sličan amandman.

Vidimo, Ministarstvo, u redu, to je stvar bez koje se ne može. Imamo i dva nekakva saveta, koja smo progurali, možemo i to nekako da shvatimo. Ali idemo, Zavod, pa posle Zavoda imamo centre, imamo razne vrste tih centara; pa onda dalje, ako se spuštamo po vertikali niže, imamo bukvalno neograničen broj raznih timova. Naravno, da ne preskočim isto vrlo važnu kariku, a to su školske uprave, pa sve do škola i do onih koji upravljaju školama. Kada se sve to uzme, to je jedna preglomazna administracija. I, što je najvažnije, nema sinhronizacije. Ne postoji dovoljna sinhronizacija između svih tih institucija.

Ako imamo u vidu činjenicu da broj učenika, nažalost, svakim danom sve više opada, a vidimo ovde da administracija raste, mislim da je trebalo u ovom pogledu, gospodine ministre, nešto učiniti da se nešto od ovoga izbací. Jer, jednostavno je nemoguće i onima koji prate obrazovanje pobrojati sve ove institucije, dok se dođe do direktora škole, odnosno nadalje do onoga koji vrši neposredni rad, do nastavnika. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega.

Na član 38. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Dejan Šulkić, Gorica Gajić i Milan Lapčević.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 38. amandman je podneo narodni poslanik Vladimir Đurić.

Kolega Đuriću, izvolite.

VLADIMIR ĐURIĆ: Hvala.

Amandman se odnosi na član 38. zakona kojim se reguliše izbor, odnosno imenovanje direktora Zavoda za unapređenje obrazovanja i vaspitanja i Zavoda za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja. Evo, građani mogu tri puta da pogađaju kako je zakonskim predlogom predviđeno da dobijemo direktore ovih zavoda. Možete da pogađate tri sekunde i pogodićete sigurno – predviđeno je da ih imenuje ministar.

Mi smo amandmanom predložili da direktori budu birani na javnom konkursu, da mandat ne traje četiri godine, nego pet godina. Razloge za to sam već obrazlagao kod prethodnih amandmana. Dakle, bitno je da mandati traju duže od mandata izvršne i zakonodavne vlasti radi nezavisnosti u radu. Tražili smo da na javnom konkursu kriterijum bude da lice koje će biti birano za

direktora Zavoda ima najmanje deset godina iskustva u prosveti na rukovodećim pozicijama.

Amandman je odbijen zato što se, kako kaže, ne uklapa u koncept zakona. Evo, ovo je prilika da se, konceptom zakona, umesto ministarskog ili partijskog imenovanja direktora nekog zavoda isti dobije na javnom konkursu, sa nekim, zakonom propisanim, stručnim referencama. Hajde, ne mora imati deset godina kao što smo amandmanom predložili, ali neka ima pet godina iskustva na rukovodećim pozicijama u prosveti ili nešto slično.

Dakle, propisati prosto samo imenuje ministar, bez ikakvih kriterijuma kakve uslove to lice mora da ispuni da bi moglo biti imenovano za direktora, to je prepuštanje ministru da diskreciono odluči kome će dodeliti partijsku zaslugu da postane direktor nekog zavoda, i to zavoda koji će biti zadužen, recimo, za unapređenje obrazovanja i vaspitanja. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Đuriću.

Reč ima ministar Mladen Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Mislim da vrlo tačno piše: „Radom zavoda rukovodi direktor, koga imenuje Vlada.“ Gde tu piše „ministar“? Piše „Vlada“.

Druga stvar, ako smo malopre pominjali da ministar ne može sve da stigne, pa ima tela.

Neko se buni što nije jedan zavod. Nekad je bio, pre više decenija, ali ne može kvalitet da bude vezan za unapređivanje. Te stvari se razdvajaju u celoj evropskoj praksi, i ovde kod nas od 2003. godine. Mi ovde suštinski ništa nismo menjali upravo zato što ta praksa treba da se ojača.

Ispitni centri i sve drugo... Imate rezultat male mature koji je katastrofalan. Znači, mi tek treba da napravimo ozbiljne ispitne centre gde se to radi neutralno. Ne vidim ništa sporno ovde. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Vladimir Đurić.

Izvolite.

VLADIMIR ĐURIĆ: Veoma kratka replika. Dakle okej, ne piše da imenuje ministar, piše da imenuje Vlada. Vi ste kao ministar deo te vlade, svodi se manje-više na isto. Ovde je sporno to što nema javnog konkursa i što u Predlogu zakona nije navedena ni jedna jedina reč o tome kakve stručne kriterijume treba da ispuni lice koje će Vlada imenovati na mesto direktora zavoda za unapređenje obrazovanja i vaspitanja naše dece.

Slažem se da su rezultati obrazovanja katastrofalni. Po kompetencijama, naša deca zaostaju pola do godinu i po dana u odnosu na vršnjake u razvijenim zemljama, i to pre svega u ključnim kompetencijama; dakle, to su kompetencija za rešavanje problema, matematička kompetencija, čitalačka kompetencija, naučna kompetencija.

To je ozbiljan problem, ali mi ne vidimo kako će to biti rešeno prosto time što ćete bez ijednog jedinog kriterijuma propisanog zakonom u Vladi izabrati nekoga da bude imenovan za direktora, bez da zakon, recimo, kaže – da ima iks, ipsilon godina stručnog iskustva u prosveti na tim i tim pozicijama, ili tako nešto.

Dakle ovo je, kako bih rekao, poverenje izvršnoj vlasti na blanko. Kada se da poverenje izvršnoj vlasti na blanko, to se obično završi tako što funkciju u javnom sektoru ili u nekoj javnoj ustanovi dobije neko po osnovu partijske zasluge pa imamo vlasnika pečenjare na mestu direktora ključnog energetskog javnog preduzeća i slične stvari. To nije nešto što je u evropskom duhu, na koji se vi kao predlagač zakona uporno pozivate. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima Mihailo Jokić.

Izvolite.

MIHAILO JOKIĆ: Ovo je vrlo neozbiljno. Vi ne čitate tekst. Malopre ste rekli ministar, nije ministar nego Vlada, svejedno je da li je ministar, da li je Vlada itd. Morate čitati tekst.

Suština svega ovoga jeste: vama smeta što je ministar i što je Vlada zato što nije vaš ministar i vaša vlada. Da je on vaš ministar i da je ovo vaša vlada, sve bi to bilo okej.

Saša Raduloviću, ja sam vas prozvao, vi ste sve vreme bili u hodniku. Dok vas nisam pozvao, vi niste došli.

(Predsedavajući: Kolega, obraćajte se meni, molim vas.)

To je sramota, plaćeni ste da budete ovde, a vi ste u hodniku. To nije u redu.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima Vladimir Đurić.

VLADIMIR ĐURIĆ: Kratka replika za direktno obraćanje.

Upravo je sada vladajuća većina pokazala kako doživljava državu – kao partijski plen. Uopšte se ne radi o tome da mi želimo da na mesto direktora zavoda bude imenovan direktor koga će naša stranka dati kada dođe u priliku. I uopšte se ne radi o tome da nama smeta što naša stranka nije u prilici da imenuje direktora bilo čega. Uopšte se ne radi o tome. Mi tražimo da u zakonu budu propisani stručni kriterijumi na osnovu kojih će neko biti izabran za nešto, upravo da bi se eskivirala mogućnost bilo koje stranke da na bilo koju javnu funkciju postavlja svoje partijske zaslužne kadrove. Samo se o tome radi.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Povreda Poslovnika, Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Član 107, poštovani predsedavajući, dostojanstvo Narodne skupštine i nas koji imamo političke stranke, koji vodimo političke stranke, koji smo članovi političkih stranaka, koji redovno podnosimo

izveštaje Agenciji za borbu protiv korupcije, jer to je naša obaveza. Mi koji vodimo stranke, mi koji smo se učlanili u stranke ne možemo da primamo donacije iz inostranstva, udruženja to mogu.

Malopre je govornik dva puta rekao – njihova stranka. Ako nije povređeno dostojanstvo, ja ću se izviniti, ali moraju da mi kažu koja je to njihova stranka i kako se zove. Koliko ja znam, oni su neka vrsta sekte, udruženje građana. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Kolega Rističeviću, nije tema bilo koja stranka. Hvala. Da li želite da se Narodna skupština izjasni? (Ne.)

Hvala.

(Saša Radulović: Poslovnik.)

Nemate pravo na povredu Poslovnika.

(Saša Radulović: Pomenio me je imenom i prezimenom.)

Ne, nemate pravo na povredu Poslovnika. Znam na šta mislite. Kolega Jokić vas nije uvredio, on je samo rekao da vas je video negde u hodniku u Skupštini.

Molim vas, evo, gospodin Đurić je dobio dva puta repliku, mislim da stvarno ne može demokratskije i bolje. Hvala.

Na član 38. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Reč ima narodni poslanik Nenad Konstantinović.

Izvolite.

NENAD KONSTANTINOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, članom 38. predviđeno je da će direktori Zavoda za unapređenje obrazovanja i vaspitanja i Zavoda za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja, koje imenuje Vlada, biti lica koja imaju profesionalni ugled i radno iskustvo u sistemu obrazovanja i vaspitanja. Nažalost, „profesionalni ugled“ ne znači ništa, ne znamo na kojim poslovima i u kojoj profesiji treba da bude taj neko ko treba da vodi najodgovornije institucije u oblasti obrazovanja, a ne zna se iz ovoga ni koliko mu je radno iskustvo potrebno.

Mi smo predložili da se unese u ovaj zakon – a stvarno niste dali nikakvo obrazloženje zašto odbijate ovaj amandman – da direktori zavoda, najvažnijih institucija obrazovanja, budu lica koja imaju završen fakultet, odnosno 240 bodova, da imaju nivo master akademskih studija, master strukovnih studija i najmanje sedam godina radnog iskustva u sistemu obrazovanja, i to na poslovima za koje se zahteva visoko obrazovanje.

Vi to ne prihvatate zato što Srpska napredna stranka verovatno ne može da pronađe ljude koji su završili fakultet. U zakonu ostavljate mogućnost da Vladi za najvažnije direktore ovih zavoda imenuje ljude koji uopšte nemaju bilo

kakvu školu, jer ovaj član ne propisuje potrebu da uopšte postoji bilo kakva školska sprema. Dakle, bez škole, svako ko je juče zaposlen, u bilo kojoj obrazovnoj instituciji, ako ste juče zaposlili nekoga u školu, bez ikakve struke, može da bude izabran za direktora.

Mi vam predlažemo da utvrdimo kriterijume u zakonu za izbor direktora, i to nije ništa loše. Vi ćete birati kako ste smislili, biraće Vlada, ali dajte makar da ovi ljudi imaju fakultet.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Konstantinoviću.

Mladen Šarčević, ministar, ima reč.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Hvala.

Ovaj zakon ionako ima mnogo članova i debeo je. Zamislite da još pišemo sistematizacije u zakonu za svaku stvar! Pa valjda postoji i uređen statut i sistematizacija.

Tri direktora zavoda, dosad su svi imali doktorate na državnim fakultetima; i četvrti isto. Tako da uopšte nije sporno da će se birati vrlo stručno lice, koje ima profesionalni ugled i ostalo. Nema hiljadu zavoda nego dva, i oni su prisutni u javnosti.

Ovo je vrlo lako rešivo. Prosto, ne mislimo da treba da stoji cela sistematizacija u zakonu.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, ministre.

Reč ima narodni poslanik Nenad Konstantinović.

Izvolite.

NENAD KONSTANTINOVIĆ: Ministre, nema osnova da mi vama verujemo na reč. Ja sam rekao kada samo raspravljali u načelu, promeniće se ministar, doći će neko drugi. Ne možemo mi da verujemo da će ministar imati dobre namere, pa će ponovo biti neki doktor nauka na tom mestu.

Nema razloga da to ne piše. Nije to sistematizacija, to je isti taj član, isti taj stav koji ima tri reda više, u zakonu koji ima preko dvesta članova. Dakle, nema novog člana, neće biti opterećen zakon, samo tražimo da se zna za direktora zavoda da makar ima fakultet četvorogodišnji, da makar ima 240 bodova. Nije to neka velika kvalifikacija, čak ne tražimo da bude doktor nauka. Sedam godina da je radio u sistemu obrazovanja, da ne bude neko ko je neiskusna a partijski podoban, da dođe na to mesto. To hoćemo da sprečimo.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Konstantinoviću.

Reč ima Aleksandar Martinović.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Imam jedan predlog, gospodine ministre, u vezi s ovim što je rekao prethodni govornik. Bilo bi najbolje da za direktora tog zavoda imenujete Borisa Tadića. On ispunjava sve uslove koje je naveo gospodin Konstantinović: završio je fakultet, bio je psiholog u nekoj

osnovnoj školi, mislim, duže od sedam godina; sada je u penziji, dosadno mu je, drži neke konferencije za novinare, a novinari bezobrazni, neće da dođu, verovatno ništa pametno ne mogu da čuju, pije kapučino, soli nam pamet svakog dana o tome kako treba da vodimo unutrašnju i spoljnu politiku. Čoveku je verovatno mnogo dosadno. Po onome što je rekao prethodni kolega, rekao bih da ispunjava uslove za direktora zavoda, pa vas molim, evo, a nije član SNS-a, razmislite o mom predlogu i inicijativi da direktor zavoda bude gospodin Boris Tadić.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima Aleksandra Jerkov.

(Nenad Konstantinović: Replika.)

Izvolite, gospodine Konstantinoviću. Apsolutno ga nije uvredio, ali izvolite.

NENAD KONSTANTINOVIĆ: Zahvaljujem se.

Ovo je manir. Raspravljamo ozbiljno o jednom članu, raspravljamo o kompetencijama za direktora. Ministar se ne ponaša tako kako se vi ponašate. Vaš jedini odgovor je uvreda, vi vređate članove i pripadnike drugih političkih stranaka. Ima mnogo ljudi van Srpske napredne stranke koji ispunjavaju uslove da budu na mestu direktora. Nemojte nas vređati, probajte da se suzdržite od vređanja, raspravljamo o vrlo važnim stvarima.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima Aleksandar Martinović.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Ne znam zašto je uvreda reći da je čovek završio fakultet.

(Nenad Konstantinović: Rekli ste da ne radi ništa.)

Pa trenutno ne radi ništa, u penziji je, koliko znam. Potpuno je legitimno da je čovek u penziji. Mislim da ima sedam godina radnog iskustva, jer pre nego što je postao predsednik Republike, odnosno pre nego što je postao savezni ministar za telekomunikacije, mislim da je bio psiholog, odnosno predavao je psihologiju u nekoj osnovnoj školi. Je li tako, gospodine Šarčeviću? Znači, čovek apsolutno ispunjava sve uslove da bude direktor zavoda.

Ne znam zašto vi vašeg predsednika stranke doživljavate tako neozbiljno pa kažete – uvreda je kad predložite Borisa Tadića za direktora zavoda. Zašto? Čovek ispunjava sve uslove koje ste vi predvideli vašim amandmanom da bude direktor zavoda. Ispunjava još jedan važan uslov na kome insistirate, a to je da nije član (Je li tako, gospodine Atlagiću?) Srpske napredne stranke. Znači, ispunjava čovek sve uslove.

Molim vas, gospodine Šarčeviću, nemojte da imenujete nikog iz Srpske napredne stranke. Imenujte gospodina Borisa Tadića, molim vas još jedanput.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima Aleksandra Jerkov.

Izvolite.

ALEKSANDRA JERKOV: Zahvaljujem.

Bar smo sada videli da će gospodin Šarčević imenovati onoga za koga ga Martinović moli da ga imenuje.

Zaista, čudno je, gospodine Šarčeviću, što vi ne želite da propišete da ta osoba makar treba da ima fakultet. Stvarno, ovako izgleda dosta neozbiljno da nema ni jednog jedinog uslova za tog čoveka. Ovde piše samo da treba da radi u obrazovnom sistemu i da ima profesionalni ugled. To znači da nekakav domar u školi koji, što da ne, ima izvestan profesionalni ugled...

Ne može da se javi gospodin Šarčević zato što je već govorio. Vidim da mu govorite da može da se javi. Ne može da se javi, već je govorio po ovom amandmanu. Prosto, Poslovník mu ne dozvoljava.

Razmislite o tome da se usvoji. Možemo raditi ispravku amandmana sve do momenta dok ne dođe na glasanje. Ako je puno mastera, ako je puno bodova propisano, dajte makar fakultet da ima, da stvarno ne mogu ljudi... Ne imenujete vi, imenuje Vlada, a, nemojte zameriti, sa ovom vladom baš nemamo neka pozitivna iskustva kada su imenovanja u pitanju.

PREDSEDNIK: Reč ima Branimir Rančić.

BRANIMIR RANČIĆ: Zahvaljujem.

Uvreda da gospodin Tadić bude direktor zaista nije nikakva uvreda; on je čovek psiholog, završio je fakultet i u redu je. Uvreda bi bila da gospodin Branislav Lečić bude direktor ovog zavoda, zato što je u Nišu pokazao veliko nevaspitanje psujući za vreme tribine koju je Demokratska stranka imala na keju u Nišu. Prema tome ...

PREDSEDNIK: Poslaniče, molim, o amandmanu.

Uzmite u obzir da je još ovoliko vremena ostalo za raspravu o važnim zakonima.

Na član 38. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Dubravko Bojić i Milorad Mirčić.

Amandman kojim se posle člana 38. dodaje novi član 38a podneo je narodni poslanik Saša Radulović.

Izvolite.

SAŠA RADULOVIĆ: Hvala.

Danas ceo dan i juče ceo dan ponavljam jednu jako važnu stvar. Nadam se da će na kraju Vlada shvatiti, ima još vremena do kraja rasprave, da je obrazovanje pravo deteta, da je potrebno da nabavimo udžbenike za svu decu svih osnovnih i srednjih škola u Srbiji, da je to ogroman teret na leđima roditelja čija su prosečna primanja 57.000 dinara, cele porodice, da udžbenici koštaju od 10.000 do 17.000 dinara i kad neko ima dva ili tri deteta u porodici to je

nepodnošljiv trošak, da se ljudi zadužuju, uzimaju kredite u bankama da bi mogli deci da obezbede udžbenike.

Naša deca koja su zbog loše vlasti u zemlji zajedno sa svojim roditeljima pobjegla iz zemlje u zemljama Severne Amerike i Evropske unije dobijaju udžbenike od škola. Znači, dovedete dete u školu i tamo dobije komplet udžbenika. Udžbenici se prenose sa generacije na generaciju, imaju vek trajanja od četiri godine, negde i pet. Čak i Rusija ima takav sistem. Danas je bilo interesantno izlaganje poslanika Karića, koji se protivi tome da se uvedu besplatni udžbenici, odnosno da država to plati, ne znajući da se tako nešto dešava i u Rusiji. Dobro, ako vam se ne dopada Severna Amerika ili EU, eto barem zbog Rusije prihvatite amandman po kome bi Republika Srbija za svu decu nabavila udžbenike.

Provlači se i teza da ovo ne možemo da platimo, da je preskupo. To je, naravno, potpuna neistina. Novca ima u budžetu, ali se troši na stvari na koje ne bi trebalo da se troši, baca se umesto da se troši na stvari koje su svima bitne, a to su naša deca.

Prema tome, ako ne usvoje ovaj amandman, treba da prekinu sve priče Vlade i vladajuće većine o tome kako je natalitet problem, pošto bi to bio najbolji podsticaj za roditeljstvo i pomoć svim roditeljima i porodicama u odnosu na udar na njihove budžete zbog udžbenika. Zbog toga pozivam da se usvoji ovaj amandman.

PREDSEDNIK: Mihailo Jokić.

MIHAILO JOKIĆ: Ja protestujem, imenovani nije rekao koliko procenata.

Zaboravili ste procenat da kažete.

(Saša Radulović: Replika.)

PREDSEDNIK: Nema replike.

Na naslov iznad člana i član 39. amandman su zajedno podneli Ružica Nikolić, Vjerica Radeta i Zoran Krasić.

Reč ima Zoran Krasić.

ZORAN KRASIĆ: Član 39. odnosi se na Zavod za unapređenje obrazovanja i vaspitanja kao posebnu organizaciju. Taj zavod, po Zakonu o državnoj upravi, treba da se bavi prevashodno stručnim poslovima i izvršnim poslovima, ali izvršnim u smislu izvršenja onoga što je propisano i ovim i drugim zakonima. Kada se pogleda kako se to definiše, kaže se da taj zavod radi ono što rade tri centra u sastavu tog zavoda. I, na kraju se kaže da taj zavod pored ova tri centra može da ima još posebnih organizacija.

Malopre smo čuli da je predstavnik Vlade rekao – možda ste vi u pravu, ali ovo je sve prepisano, to je bilo napisano još 2003. godine. Ako ga je pisao

Gašo Knežević, nije vam neka referenca za kvalitet odgovarajuće norme. To je prva stvar.

Druga stvar koja je vrlo važna jeste – ako se nadležnosti, delokrug rada, stručni poslovi, izvršni poslovi koje treba da radi ovaj zavod kao posebna organizacija, onda mora da se zna da je standard da su to poslovi koji predstavljaju jednu zaokruženu oblast. To je nešto na nivou sektora kada je u pitanju organizacija nekog ministarstva. Međutim, ni taj kriterijum nije zadovoljen, ne samo u ovom članu nego i u sledećim članovima.

Skrećem pažnju da sve što radi Zavod radi preko svoja tri centra. A šta se tu radi? Priprema standarde – jeste stručan posao; priprema osnove programa itd. – može; tri, priprema i ostvaruje; pod četiri, odobrava dodatna nastavna sredstva – moguće da su to stručni poslovi; pet, predlaganje ministru – nisu stručni poslovi; učestvovanje u izradi – verovatno stručni poslovi; pokretanje inicijative – verovatno stručni poslovi. Ali nema nijednog klasičnog izvršnog posla. Nema nijednog posla, a izvršni je sigurno onaj posao gde treba da se donese rešenje u upravnom postupku.

Onda dolazi „biser“ na sve to, to je poslednji stav, kaže da te poslove obavlja kao poverene poslove. Pa, to je nemoguće, ljudi! Apsolutno nemoguće da tako stoji napisano u Predlogu zakona.

Pošto je ministar došao – ovo što sam rekao sigurno će imati prilike da pročita negde – da vam skrenem pažnju, gospodine Šarčeviću: na takmičenjima iz različitih oblasti gde treba da se manifestuje znanje naša deca osvajaju nagrade, osvajaju prva mesta. Oni su prvaci sveta i Evrope zato što još nije zaživela digitalizacija u Srbiji pa moraju „pešice“ da razvijaju vijuge i prestižu konkurenciju sa Zapada, koja je odavno izgubila u digitalizaciji vijuge pa je na dobrom putu ne digitalizacije nego debilizacije. Izbegnite debilizaciju u obrazovnom procesu.

PREDSEDNIK: Na član 39. amandman je podneo poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

U cilju efikasnog rada, odustajem od obrazloženja.

PREDSEDNIK: Hvala.

Na član 39. amandman je podnela Branka Stamenković.

Na član 39. amandman je podneo Vladimir Đurić.

Na član 39. amandman su zajedno podneli Aleksandra Jerkov, Balša Božović i Maja Videnović.

Amandman kojim se posle člana 39. dodaje član 39a podneo je narodni poslanik Saša Radulović.

Izvolite.

SAŠA RADULOVIĆ: Amandman je ponovo za uvođenje besplatnih udžbenika. Sve podsmehe i pokušaje izrugivanja sa ovim amandmanom ja ću izdržati, pošto je jako važno za građane. Građani znaju koliko ih koštaju udžbenici za decu, od deset do sedamnaest hiljada dinara. Kad jedna porodica ima primanja od 57.000 dinara a treba da kupi udžbenike, to je veliki potres za budžet, ljudi nemaju novca.

U svim uređenim zemljama u svetu ovo postoji. Naša deca koja su u dijaspori, koja idu školu u Severnoj Americi, Evropskoj uniji, roditelji koji su pobjegli iz Srbije, tamo dobijaju udžbenike. Dovedete dete u školu i tamo dobije ceo komplet udžbenika, koji se prenosi sa generacije na generaciju i ceo trošak time se značajno smanjuje.

Ukupan trošak za budžet Republike Srbije za 560.000 đaka u osnovnim školama i 260.000 đaka u svim srednjim školama u Srbiji iznosi oko 0,23% budžeta Republike Srbije. To je duplo manje nego subvencije „Er Srbiji“, koje svake godine dobija, koje su preko 40 miliona evra.

Čak i u Rusiji deca dobijaju udžbenike kada ih dovedete u školu.

U Srbiji su izmislili tržište udžbenika, preko kojih se pljačkaju roditelji. Ovo možemo da promenimo. Ja ovo ponavljam zato što je jednostavno dodati odredbu, ovaj amandman u zakon, ovo je pravi zakon da sadrži takvu odredbu, da praktično tom odredbom rešimo ovaj problem za sve roditelje. Bilo kakvo izrugivanje sa ovim, pravljenje viceva zato što ponavljam istu stvar, zato što je toliko važna, zaista pokazuje jedno veliko nepoštovanje prema situaciji u kojoj su roditelji, koliko ih sve ovo košta i pokazuje nebrigu i za decu i za pitanje nataliteta, koje je veliko pitanje u Srbiji. Ovo je najbolji način da pomognemo natalitet, da se reše neki troškovi koji su zaista važni za svu decu. Zbog toga zahtevamo da se ovakav amandman ili sličan, izmenjen ponudi, odnosno da se promeni zakon. Udžbenici moraju biti besplatni za sve. Hvala.

PREDSEDNİK: Reč ima Aleksandar Martinović.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Najbolji način da se pomogne deci i roditeljima jeste ono što je danas uradio predsednik Republike Srbije Aleksandar Vučić u Šapcu kada je otvorio novu japansku investiciju, Jazaki (Da li je tako, Blažo?), koja će da zaposli 1.700 ljudi. To je veliki dan za Šabac, za Mačvanski okrug, za celu Srbiju. Dakle, potrebne su nam investiciji, potrebna su nam nova radna mesta. Potrebno je da roditelji te dece o kojima govori Saša Radulović budu zaposleni, da imaju plate, da mogu da obezbede svojoj deci školovanje, i osnovno i srednje i visoko.

Pitao bih gospodina Radulovića koliko je kompleta udžbenika on kupio tuđoj deci kada je bio stečajni upravnik, kada je bio likvidator, kada je u preduzećima kao što su DPP „Lune Milovanović“, „Moda“ Debeljača, „Moda“

Kovačica sa sopstvenom kompanijom zaključivao ugovore o pružanju knjigovodstvenih usluga, zaradio velike pare. Koliko je od tih velikih para izdvojio da kupi nekoj siromašnoj deci u Beogradu, Novom Sadu, Negotinu, Kraljevu, bilo gde u Srbiji neku olovku, neki komplet udžbenika, sveske i tako dalje? Nije kupio nijedan, bar koliko ja znam; sve je stavio u svoj džep, pobegao u Ameriku. Zamislite, gospodine Šarčeviću, pošlo mu je za rukom nešto što ni Alu Kaponeu nije pošlo za rukom: prevario je čitav američki poreski sistem, ostao dužan milion dolara; vratio se u Srbiju da bi nam solio pamet o tome kako, eto, treba da delimo besplatne udžbenike.

Dakle, ne demagogija, ne prazna priča; investicije, nova radna mesta, zaposlenje, plata – to je ono što može da obezbedi budućnost i roditeljima i deci.

PREDSEDNIK: Na naslov iznad člana i član 40. amandman su zajedno podneli poslanici Miroslava Stanković Đuričić, Miljan Damjanović i Zoran Krasić.

Da li želite reč?

(Saša Radulović: Replika, replika, replika, replika, replika.)

Reč ima narodni poslanik Miroslava Stanković Đuričić.

MIROSLAVA STANKOVIĆ ĐURIČIĆ: Zahvaljujem, predsedavajuća.

Poslanička grupa SRS podnela je amandman na član 40. Predložili smo brisanje naslova iznad člana 40. i člana 40. Predloga zakona.

Naime, ovim zakonom predlažete da za čitav set stručnih poslova, kao što su priprema standarda, priprema programa i planova nastave, ocenjivanje kvaliteta udžbenika, odobrenje nastavnih sredstava i drugi, prepuštate nadležnost Zavodu, u okviru Centra za razvoj programa i udžbenika. Postavlja se pitanje koja je uloga Ministarstva u sistemu obrazovanja i vaspitanja ako odgovornost za ova važna pitanja dodelite Centru. Drugo, formiranjem kojekakvih organa i ustanova samo se gomila broj zaposlenih i funkcionera u okviru državne uprave, i skida odgovornost sa Ministarstva za poslove za koje je nadležno.

Mi iz Srpske radikalne stranke smatramo da ovo nije dobro rešenje i predlažemo da stručne poslove stavite neposredno pod okrilje Ministarstva prosvete. Amandmanima koji se odnose na zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja nemoguće je popraviti sve nedorečenosti, propuste i kolizije koje sadrži ovaj predlog zakona.

Ministre, na kraju ne mogu a da se ne osvrnem na nešto što je zaista ostavilo jak utisak na mene ovih dana, a to je način na koji odgovarate novinarima kada vam postavite za vas neugodna pitanja. Tako ste novinaru na pitanje o dešavanjima u Osnovnoj školi „Svetozar Miletić“ u Zemunu odgovorili, citiram: „Ma daj, bre!“ Ministre, ako niste sposobni da stojite iza svojih odluka, onda je najbolje da podnesete, po hitnom postupku, ostavku. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima ministar Šarčević.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Morate da znate u kojoj situaciji se ta priča desila: ja pratim zamenika ministra prosvete Kine, a žena trči za mnom i vucara me da stane ispred mene i njega. Šta biste vi rekli? Prosto ne razumem zašto ja ne mogu tako da odgovorim. Ja ću uvek tako da odgovorim.

Drugo, imate ovde stalnu dilemu, mnogi, da li treba da bude jako ministarstvo ili treba da bude slabo. Hajde da se dogovorimo da li neki poslovi treba da se rade timski. Ja sam rekao da sam timski igrač i da se mnoge stvari rade timski.

Naravno da neću da odgovorim nikome ako sam u nekom poslu i ako je tema ono što je meni koncentracija na tu temu. A neko ko je napadan i pokušava da dođe iza leđa, postavi takvo pitanje, šta biste mu vi rekli?

PREDSEDNIK: Na član 40. amandman je podneo poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo, s obzirom na to da se radi o Zavodu za unapređenje obrazovanja, odustaću od obrazloženja, jer šta god kažem ovima preko se ne dopada. Ako ne govorim, njima se ne sviđa; ako govorim, opet im se ne sviđa, tako da apsolutno ne znam... Svoje vreme ustupam kolegi koji posle četrdeset puta nije uspeo da nauči svoj amandman napamet. Hvala.

PREDSEDNIK: E, to ne može.

Na član 40. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović i Maja Videnović.

Na član 40. amandman je podneo poslanik Vladimir Đurić.

Amandman kojim se posle člana 40. dodaje član 40a podneo je poslanik Saša Radulović.

Reč ima narodni poslanik Saša Radulović.

SAŠA RADULOVIĆ: Hvala.

Amandman je ponovo o besplatnim udžbenicima. Ja ću izdržati sve uvrede i sve pokušaje blaćenja, sve laži koje se govore, samo da bi na kraju roditelji dobili ove udžbenike, odnosno da bi deca mogla da ih dobiju, jer opterećenje kupovine udžbenika za porodice je ogromno, 57.000 dinara je teret... Odnosno, to su prosečna primanja domaćinstva u Srbiji. Za te pare treba da kupuju deci udžbenike, od deset do sedamnaest hiljada dinara je komplet. Ako su porodice sa dva ili tri deteta, to je nemoguća misija, pa moraju da se zadužuju u bankama, Srbija je jedinstvena po ovome u svetu, da bi kupili udžbenike za decu!

Nikada nikome ništa nisam ukrao. Sva ova jeftina priča može da ide na mene, ali usvojite ovo za udžbenike. Roditelji vas gledaju, slušaju način na koji pravite sprdnju od ovako važne teme.

Znači, svaka porodica bi trebalo da dobije, svako dete, udžbenike plaćene iz budžeta. To je dostupno svim našim mališanima koji su pobjegli iz zemlje u dijasporu zajedno sa svojim roditeljima, u Severnoj Americi, Evropskoj uniji, u Rusiji takođe. Znači, u Rusiji deca, kada dođu u školu, dobiju komplet udžbenika. Trebalo bi da može i u Srbiji. To može da se plati. Potpuna je neistina da u budžetu nema novca, u budžetu ima dovoljno novca za to. Subvencije „Er Srbiji“ su duplo veće, godišnje, nego što je potrebno za udžbenike. To je samo 0,23% budžeta Republike Srbije.

Ovo bi moralo da bude prioritet. Ako govorimo o tome da je natalitet veliki problem, onda treba da omogućimo da roditeljstvo bude sa što manje potresa i što više pomoći od strane države. Ovo je najbolji način da se to uradi.

Inače, amandmanom takođe predviđamo da se obezbedi prevoz za sve učenike bez troška po roditelje; da ograničimo maksimalan broj učenika po odeljenju zbog kvaliteta itd.

Ovo je jako važan amandman, vi nastavite da pravite šale na ovo. Ovo je ozbiljno za roditelje, građani vas gledaju. Hvala.

PREDSEDNIK: Na naslov iznad člana i član 41. amandman su zajedno podneli poslanici Marina Ristić, Vjerica Radeta i Zoran Krasić.

ZORAN KRASIĆ: Nalazimo se kod člana 41. To je član koji je posvećen ovom drugom centru u okviru ovog zavoda. Ono što je karakteristično za sve te centre i za ovaj zavod jeste ne samo nedorečenost nego i nepreciznost.

Gospodine Šarčeviću, mi ćemo stvarno biti suočeni sa još većim problemom kada stabilne finansije, ili kada naše finansije ne budu u situaciji da finansiraju ovaj glomazan aparat, a obrazovanje jeste glomazan aparat i mora da bude glomazan aparat.

Moram da vam skrenem pažnju da ćemo verovatno biti u situaciji da imamo sve, a da nemamo, u stvari, ništa. Imamo zavode, imamo centre, imamo škole, imamo obrazovne programe, imamo sve i svašta, ali će da se izgubi i obrazovanje i vaspitanje. Da vam objasnim kako: sve što rade ovi vaši centri zasniva se na papiru kao dokazu, sve mora papirološki da se pokrije, jer ovaj papir dokazuje to, ovaj papir dokazuje ovo. A ja tvrdim, najmanje 50% tih podataka, što je navedeno u tim papirima, u stvarnosti ne postoji.

Moram da vam skrenem pažnju, ovaj zakon i oni posebni zakoni koji dolaze u skladu s ovim zakonom moraju da garantuju održivost obrazovanja i kvalitet znanja i u Trgovištu i u Beogradu, a vi sami znate koji je problem u manjim mestima obezbediti kadar, prosvetni kadar za obavljanje nastave, da ne pričam o ovim drugim problemima.

Molim vas, shvatite jednu stvar: ako jedna jedinica lokalne samouprave, zbog svojih loših kapaciteta, svojim izvornim sredstvima nije u mogućnosti da obezbedi finansijska sredstva za finansiranje mnogih svojih nadležnosti, nemojte

na njih da prenosite nikakve obaveze. Republika Srbija je garant na svakoj teritoriji, a mi sada imamo situaciju da svi peru ruke pa kažu – pa, dobro, ako nemate tamo grejanje, to je zbog lokalne samouprave. Pa nije zbog lokalne samouprave! Pogledajte samo za prvih šest meseci koliko je puta Vlada Republike Srbije donosila zaključke kojima je intervenisala i uplaćivala iz tekuće budžetske rezerve sredstva jedinicama lokalne samouprave zato što nedostaju redovna sredstva. Lokalna samouprava nije u mogućnosti, nema odakle da obezbedi sredstva za svoje elementarne funkcije.

Vodite računa, ako napravite ovako glomazan sistem ili nastavite sa ovim glomaznim sistemom, nanosi se velika šteta celom sistemu obrazovanja.

PREDSEDNIK: Reč ima ministar Mladen Šarčević.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Samo radi javnosti da kažem, kada pogledate budžet Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, vidite ogromnu cifru, koja sva ode na plate. I kada bismo hteli nešto da radimo pametno, ne bismo imali para.

Ovi zavodi nikada nisu brojali manje zaposlenih nego u moje vreme, ja sam tražio racionalizaciju svih njih. Ceo zavod, veliki zavod, kako ga zovemo u žargonu, to je Zavod za unapređivanje vaspitanja i obrazovanja, ima oko osamdeset ljudi, a Zavod za kvalitet manje od trideset. Lično sam nezadovoljan strukturom dosadašnjeg načina zapošljavanja, gde su se sve moguće rođačke i druge situacije desile. A kada sa tim zavodima morate da radite silne nastavne planove i programe, izmene, onda rade na ivici održivosti. Tako da ovde nema uštede koja već nije napravljena. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 41. amandman je podnela narodna poslanica Branka Stamenković.

Na član 41. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, zbog naših građana, Zavod za unapređenje bi mogao da deli udžbenike besplatno, ali naši građani treba da znaju da je u ovom trenutku to neizvodljivo.

Da „prosvećeno zlo“, je l' tako?, stranka bivšeg režima, tako su je nazvali drugi, ne ja, zajedno sa stečajnim upravicima, a ja ću to nazvati „u zajedničkom zločinačkom poduhvatu“, nije otpustilo 400.000 ljudi, a ova moja matematika je ispravna, Zavod za unapređenje bi slobodno mogao da deli računare i udžbenike. Četiristo hiljada ličnih dohodaka je oko 180-200 miliona evra. Sto osamdeset miliona evra. Samo PDV je trideset dva...

Kada ja držim čas matematike, električari ćute.

Prema tome, na 180.000.000 evra samo je PDV 36.000.000, plus doprinosi na plate. Koliko bi u fondovima i budžetima bilo više za obrazovanje, koliko bi privreda u društvenom proizvodnju izbacila više? Kada uzmete tu cifru,

onda dođete lako do podatka da bi na godišnjem nivou to bilo preko 500.000.000 samo od PDV-a. Onda bi država mogla da nabavlja računare, da kupuje udžbenike. Ovako, oni, „prosvećeno zlo“, „u zajedničkom zločinačkom poduhvatu“, bivši stečajni upravnici i stranka bivšeg režima, doprineli su da danas roditelji ne mogu da imaju besplatne udžbenike i računare, jer su im oni svojom drskom, bezobzirnou pljačkom onemogućili to pravo. Hvala.

PREDSEDNIK: Nisam videla.

Reč ima narodni poslanik Tatjana Macura.

Izvolite.

TATJANA MACURA: Želim da ukažem na povredu Poslovnika, član 106. stav 1: „Govornik može da govori samo o tački dnevnog reda o kojoj se vodi pretres“.

Vi ste malopre prozvali narodnog poslanika Marijana Rističevića kako bi obrazložio svoj amandman, a on je u amandmanu na član 41. nakon, sad ću vam reći tačno... jedan, dva, tri, četiri... nakon četvrte reči dodao zarez. Uopšte nije govorio o amandmanu. To je manir svih njegovih amandmana. Ja sam precizno analizirala sve amandmane koje je podneo i u svakom amandmanu, da bi dobio priliku da govori i zloupotrebi vreme za raspravu ...

(Predsednik: Jeste, on je poslanik.)

Tako je. Da, dodao je zarez. Nemam ništa protiv toga što je dodao zarez, kada bi taj amandman obrazlagao. Međutim, on uporno koristi vreme za raspravu o pojedinostima kako bi kaljao ljude na način na koji to radi ceo dan. Znači, ima pravo da svaki njegov amandman ima izmenu tako što će dodati zarez, ali je, takođe, njegova obaveza da taj amandman obrazloži, a ne da govori bilo šta što mu padne na pamet.

PREDSEDNIK: Ima pravo da govori i o vašem predsedniku poslaničke grupe, bavi se politikom.

Dobro, evo ja ću ga cenzurisati ubuduće, a vas neću.

Znači, kad piše „briše se“, to je u redu, a kad neko stavi zarez, to nije u redu? Hvala na vašem shvatanju. Tako je. Samo vi izvolite sa vašim amandmanima, 250 poslanika ima pravo da podnosi amandmane.

Na član 41. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović i Maja Videnović.

Na član 41. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Nikola Savić, Dubravko Bojić i Sreto Perić.

Reč ima narodni poslanik Nikola Savić.

NIKOLA SAVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, podneo sam amandman na član 41. ovog zakona. Ovaj amandman je u duhu mojih prethodnih amandmana, odnosno amandmana na član 38. koji se odnosi na Zavod za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih. Razlika je samo u tome što je sada u pitanju

ne Zavod nego Centar za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih. Sve ono što sam rekao u amandmanu koji se odnosio na Zavod važi i za Centar za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih.

Naime, poznata je činjenica, nažalost, da se broj učenika u našim školama sve više smanjuje, ali tu tendenciju ne prati smanjenje administracije. Naprotiv, administracija se na neki način, čini mi se, sve više uvećava. Znamo da postoje raznorazni centri, školske uprave itd., pa imamo i uprave za obrazovanje na nivou jedinica lokalne samouprave (to je još jedna institucija). Među svim tim institucijama nema dovoljno sinhronizacije, tako da smatram da treba smanjiti broj ovih centara, zavoda...

Amandmanom sam tražio da se briše tačka 14) koja kaže šta radi, između ostalog, ovaj centar – pruža pomoć u koordinaciji socijalnog dijaloga i partnerstva na različitim nivoima planiranja, razvoja i ostvarivanja stručnog obrazovanja i obrazovanja odraslih. Po meni, ova odrednica ne znači ništa, nejasna je sama po sebi, a samim tim je i neprimenljiva u praksi.

Ako imamo u vidu član 35. ovog zakona, gde se kaže da članove ovog zavoda čine i stručnjaci iz oblasti stručnog obrazovanja, mislim da je ta odrednica nekako nespretno rečena; u srednjim stručnim školama ne postoje „stručnjaci za stručno obrazovanje“, jednostavno, to su profesori, odnosno nastavnici stručnih predmeta u stručnim školama. Hvala.

PREDSEDNIK: Amandman kojim se posle člana 41. dodaje član 41a podneo je narodni poslanik Saša Radulović.

Izvolite.

SAŠA RADULOVIĆ: Hvala.

Amandman je o besplatnim udžbenicima za svu decu, o tome da je obrazovanje pravo deteta, da porodice u Srbiji jako loše žive, da imaju jako mala primanja (57.000 dinara), da udžbenici koštaju od 10.000 do 17.000 dinara, pa ako porodica ima dva ili tri deteta imaju nemoguću misiju da nabave udžbenike. Roditelji često uzimaju kredite od banaka da bi kupili udžbenike, što je jedinstveno u svetu. Čitava industrija koja je napravljena oko udžbenika služi za pljačkanje roditelja. Tome bi trebalo stati na kraj.

Treba primeniti rešenja koja postoje u uređenom svetu, u Severnoj Americi, Evropskoj uniji, čak i Bocvana i Rusija imaju sistem u kome deca dobijaju udžbenike u školi; roditelji dovedu decu u školu, u školi dobijaju komplet udžbenika o trošku budžeta. Time su u velikoj meri rasterećeni roditelji.

Ovo je moguće platiti. Svi koji govore da u budžetu nema novca za ovo obmanjuju građane Srbije. U osnovnim školama je 560.000 đaka, 260.000 đaka je u srednjim školama. Da bi se nabavili udžbenici za sve njih, dovoljno je 0,23% budžeta Republike Srbije. To je duplo manje nego subvencija koju dobija „Er Srbija“. To je deset puta manje nego subvencije koje se daju stranim

investitorima, koji ovde otvaraju mesta za jeftinu radnu snagu. Znači, ovo je moguće uraditi.

Ako je Vlada zaista zabrinuta za natalitet, ako je vladajuća većina zabrinuta za natalitet – trebalo bi da budu – ovo je najbolji mogući način da podstaknemo roditeljstvo, da pomognemo porodicama i da naša deca, kao ovi naši mališani koji su pobjegli iz zemlje sa svojim roditeljima pa u tim zemljama, uključujući Rusiju, dobijaju udžbenike, imaju istu priliku.

Vlada ima priliku da pokaže da joj je stalo do naše dece i da pređe sa reči na dela. Nikakve uvrede me neće sprečiti da nastavim da insistiram na ovome. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Vladimir Orlić.

Izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: Ja sam rekao, gospodine ministre, ako se sećate, da ovaj čovek koji predlaže da se kupi 560.000 računara neće imati hrabrosti da kaže koliko to košta. Znači iz kog razloga? Iz istog razloga iz kog ne ume da objasni zašto je onda davao subvencije „Er Srbiji“ 2013. godine kada je bio ministar – jer nema pojma ni o čemu.

PREDSEDNIK: Naravno da ne.

Na naslov iznad člana i član 42. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Nemanja Šarović, Filip Stojanović i Zoran Krasić. Reč ima narodni poslanik Zoran Krasić.

ZORAN KRASIĆ: Nadam se da ste zapamtili da je prosečna plata 57.000 i da udžbenici koštaju između 10.000 i 17.000. Ako ste to, gospodine Šarčeviću, zapamtili, idemo dalje. Znači, priznali ste da ste zapamtili? Nema potrebe da se ponavlja? Dobro, idemo dalje.

Član 42. odnosi se na Centar za profesionalni razvoj zaposlenih u obrazovanju.

Gospodine Šarčeviću, u nekim našim odeljenjima, sedmi, osmi razred osnove škole, a, zašto da se ne kaže, i u nekim srednjim školama, prosvetni radnici se, kada treba da uđu u učionicu, pripremaju kao za gladijatorsku borbu. Smejte se vi, ali tako je. Imam komšije koji imaju te muke, kažu – kada treba da dođem u III/3, hvatam se za glavu. Tu su mobilni, tu su rakete, tu je ovo, tu je ono. Ne sme nijedna disciplinska mera, niti da se kaže „odloži mobilni, ne igray se“, „izadi napolje pošto ne slušaš“, „pozovi roditelje“. Pogotovo „pozovi roditelje“. Ako kaže „pozovi roditelje“, onda će otac i majka da napadnu prosvetnog radnika s kojim pravom on njihovog miljenika upozorava da treba da uči.

Ako već pravite taj centar za usavršavanje, obaveštavanje i obrazovanje prosvetnih radnika, onda morate da uvedete i borilačke veštine. Smejte se vi, smejte. Kada jedno društvo izgubi taj sistem vrednosti, onda sistem vrednosti

koji prosvetni radnici pokušavaju da nametnu deci koja su učenici i koja po definiciji ne znaju, sazrevaju, treba da saznaju, to je nemoguća misija.

Zašto je nemoguća misija? Pa, evo, gospodine Šarčeviću, pogledajte reklame – nemam posao, nemam devojkicu, hajde da upišem *IT* akademiju *Comtrade* pa ću da rešim pitanje i posla i devojkice. Hajde, prošetajte se glavnim ulicama naših mesta: prva stvar koju ćete pomisliti jeste da ste u inostranstvu, da li je Italija, da li je Engleska, da li je Nemačka – nema našeg naziva. Prođite ceo Beograd, ako nađete u jednoj ulici da piše „krčma“, u tri ako piše „restoran“.

Znači, ako se u društvu sistem vrednosti ne promovise na svakom mestu, nemojte da očekujete od prosvetnih radnika da mogu nešto značajnije da naprave.

E sad, kako se u ovom centru vrednuje njihov kvalitet i kako se utiče na kvalitet, da i prosvetni radnici stiču nova znanja kako bi mogli da prenose ta znanja učenicima? Opet se nalazimo na terenu papira. Jedan papir kao dokaz da je prošao obuku, da je uzeo priručnik, da je savladao to gradivo, da li ga je prosvetni inspektor obišao ili ga nije obišao...

PREDSEDNIK: Potrošili ste vreme; nema više grupa vaša, ni ovlašćeni.

Reč ima ministar Mladen Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Gospodine poslaniče, sa vama bih se složio oko 90% ovoga što pričate. Teško je raditi u prosveti. Danas smo o svemu pričali sem o tome.

Naravno da se deca ponašaju prema ukupnom društvenom ambijentu u kome žive, ali mi smo zato na mnogo mesta stavili šta sve mora da se uradi po tom pitanju i pojačali disciplinske mere i odgovornosti. Pravilnici o ponašanju, gde vi citirate neke elemente, vrlo su pooštreni, počev od upotrebe mobilnog na času do mnogo čega. Time i sam zakon, odgovornost roditelja i svih drugih na neki način ponovo stavljamo u žižu.

Ovaj zakon ima za potrebu da zaštiti upravo kolege koje rade u prosveti, koje se susreću sa bahatim ponašanjem pojedinih učenika i njihovih roditelja koji zastupaju takvo ponašanje, tako da ćemo, i uz saradnju sa drugim ministarstvima, imati vrlo nizak prag tolerancije i razumevanja za ovakve stvari. Naravno, nešto što se pokvari ne može se preko noći popraviti, na ovome treba mnogo duže da se radi. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 42. amandman je podneo poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, s obzirom na to da oni koje sam ja nazvao „udruženi zločinački poduhvat“ odbijaju suve činjenice i to nazivaju uvredom, moram da kažem da ovaj Zavod za obrazovanje, posebno Centar za profesionalni razvoj zaposlenih, treba jednom mom kolegi da objasni da je 400.000 ličnih dohodaka u ovom trenutku vredno oko 180.000.000 evra. Kada zaposleni ponesu kući tih 180.000.000 evra, oni, za razliku od njihovih velikih tajkuna koji su na nekim Devičanskim Ostrvima itd., taj novac potroše u zemlji. To je najbolje raspoređen novac. Za tih 180.000.000 evra oni bi potrošili... PDV bi mesečno iznosio 36.000.000 evra. Toliko bi se slilo samo od PDV-a u kasu države, a to je 432.000.000 evra godišnje. Odatle bismo lako mogli da izdvojimo trista miliona i da platimo računare, udžbenike, uniforme, prevoz, hranu, šta god hoćemo, dopunski da platimo ono što danas nemamo. Mi to danas nemamo.

Takođe, oni kukaju zbog penzija. Ali tih 400.000 na godišnjem nivou oštete razne fondove doprinosima na plate 1.200.000. Sad zamislite da imamo 480.000.000 evra, koliko bi pripalo PIO fondu, koliko bismo mogli godišnje da uvećamo penzije da nije bilo tog „udruženog zločinačkog poduhvata“, „prosvećenog zla“, stranke bivšeg režima i stečajnih upravnika. Hvala.

PREDSIEDNIK: Hvala.

Po Poslovniku, narodni poslanik Dušan Pavlović.

Izvolite.

DUŠAN PAVLOVIĆ: Gospođo predsednice, član 106, poslanik može govoriti samo o tački dnevnog reda. Ja bih hteo samo da vas podsetim da je vaša dužnost da vodite računa o tome da se Poslovnik poštuje.

Pošto poslanik nije govorio o amandmanu koji je predložio, ja ću da vam kažem šta je predložio. Dakle, on je predložio potpuno isti tekst člana, samo što je u prvoj rečenici posle reči „obrazovanja“ dodao zarez. Doduše, to je zarez na pogrešnom mestu, ali...

PREDSIEDNIK: Nemate prava na diskusiju, niti na repliku.

DUŠAN PAVLOVIĆ: Ima prava on na diskusiju, ja govorim o njegovoj povredi Poslovnika.

PREDSIEDNIK: Ne može on da povredi Poslovnik.

DUŠAN PAVLOVIĆ: Može, upravo je povredio. Vi treba da ga sprečite da to radi.

PREDSIEDNIK: Ne mogu da ga sprečim, on govori o svom amandmanu.

DUŠAN PAVLOVIĆ: On je samo zarez dodao, a nije uopšte govorio o zarezu.

PREDSIEDNIK: Nije dodao, amandman glasi... Pogledajte koliki je tekst.

DUŠAN PAVLOVIĆ: Gledam ja, našao sam zarez u prvoj rečenici, posle reči „obrazovanja“ dodat je zarez. On mora da obrazloži zbog čega je dodao taj zarez.

PREDSIEDNIK: Dobro je što ste to rekli.

DUŠAN PAVLOVIĆ: A vi treba da pratite da li on to radi.

Za vreme dok on priča, pričate i vi, malopre sam vas gledao. Vi treba da vodite računa o redu na sednici.

PREDSIEDNIK: Da li je to problem?

DUŠAN PAVLOVIĆ: Jeste problem, pošto ste vi nadležni za to.

PREDSIEDNIK: Isto recite poslaniku pored njega da je predložio nekoliko stotina jednakih amandmana. Potpuno besmisleno, po vašem stavu. Poslanik podnosi amandmane kako vi hoćete.

Ja mislim da poslanici imaju pravo da predlože amandmane kakve god žele, ako odbori kažu da je to u skladu sa Ustavom. Mi tu ne možemo ništa.

Pustite vi to, niste baš pravi primer za ovo.

Na član 42. amandman, sa ispravkom, zajedno su podneli poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović i Maja Videnović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Amandman kojim se posle člana 42. dodaje član 42a podneo je narodni poslanik Saša Radulović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Saša Radulović.

Izvolite.

SAŠA RADULOVIĆ: Član 42a. Taj član kaže da je obrazovanje pravo svakog deteta. Razumem da poslanici vladajuće većine ne žele to da slušaju, ali građani žele da znaju.

Imamo ovde priliku da omogućimo besplatne udžbenike za svu decu u svim osnovnim i srednjim školama u Srbiji, da rasteretimo roditelje tog ogromnog troška, za koji vrlo često uzimaju kredite u bankama. To je zaista potpuni apsurd, uzimate kredite u bankama da biste platili deci udžbenike. Oni koštaju, komplet, od deset do sedamnaest hiljada dinara. Prosečna primanja porodice, domaćinstva u Srbiji su oko 57.000 dinara. Očigledno je da je praktično nemoguće za porodice da nose ovaj trošak pa moraju da uzimaju i kredite.

Ako su vladajuća većina i Vlada zaista zainteresovane za pitanje nataliteta i pomoć roditeljstvu, ovo je najbolji način da se to uradi.

Takođe, amandmanom smo predvideli da predškolsko obrazovanje bude dostupno svoj deci bez participacije roditelja i da to takođe bude trošak budžeta Republike Srbije. Ovo je način da pomognemo roditeljstvu, da pomognemo mladim parovima da se odluče da imaju decu, oni koji žele da imaju decu.

Takođe, amandmanom predviđamo da prevoz za svu decu bude plaćen od kuće do škole i nazad. Ovo je posebno važno u ruralnim sredinama, udaljenim selima, gde bi država morala da preuzme taj trošak. Da lokalne samouprave snose taj trošak, jednostavno nije realno, oni nemaju dovoljno novca za to. U svim zemljama uređenog sveta gde su zajedno sa svojim roditeljima pobešla naša deca u dijasporu, u Severnu Ameriku, Evropsku uniju, pa i Rusiju, nažalost i u Bocvanu, i tamo dobijaju udžbenike samo u Srbiji ne.

Znači, dosta je prazne priče, dosta je floskula, blata, napada, hajde da uradimo nešto za roditelje. Roditelji vas gledaju. Uradimo nešto što je dobro za našu decu. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima Nenad Konstantinović.

Izvolite, imate tri minuta.

NENAD KONSTANTINOVIĆ: Zahvaljujem.

Socijaldemokratska stranka Srbije podržava amandmane koji idu u pravcu obezbeđivanja besplatnih udžbenika za decu. Smatramo da je to apsolutno moguće ostvariti. Dokazano je da je moguće ostvariti, jer besplatni udžbenici jesu bili u jednom periodu.

Ali ono što je važno da građani znaju, oni koji možda nemaju decu u prvom razredu osnovne škole ili nemaju uopšte decu u školi, to je da mi ne da nemamo besplatne udžbenike i besplatno osnovno obrazovanje, iako je to propisano u zakonu, nego su roditelji suočeni sa tim da pored udžbenika, svezaka, dodatnih radnih svezaka, užine, ručka, moraju da plate i uređenje učionica. U školama u Beogradu imamo situaciju da je osvetljenje takvo...

(Predsednik: Poslaniče, nema veze sa amandmanom. Interesantno je, ali kakve veze ima osvetljenje?)

Ima veze sa besplatnim udžbenicima. Ako država da besplatne udžbenike, onda će roditelji lakše moći da plate parket u učionici, osvetljenje, krečenje učionice, klupe i ormariće. To sve košta. Sa tim se suočava svaki roditelj. Plaćamo obezbeđenje u školama jer škola nema obezbeđenje. Roditelji moraju to da plate. To košta 1.500 dinara za šest meseci. Dodatne radne sveske koštaju hiljadu dinara.

Koliko košta parket, koliko košta krečenje, koliko košta osvetljenje u učionici? Sve to roditelji moraju da plate za decu koja idu u državnu školu. Kada sve to plate, nemaju pare za udžbenike, koje bi mogla država da im obezbedi. Dakle, u kom pravcu idu ovi amandmani? Da se pomogne i ministru da se više para obezbedi u budžetu za obrazovanje da bi stvarno osnovno školovanje bilo besplatno.

PREDSEDNIK: Reč ima ministar.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Sticajem okolnosti, i sam sam nekakav menadžer u obrazovanju. Učio sam, pa mi išlo dobro.

Ako je ceo budžet za prosvetu 1.400.000.000, od toga je bar 1.250.000.000 za plate, onda je zaista pitanje šta je tu besplatno. Mi govorimo samo o jednom segmentu. Pravio sam biznis-planove, kod mene ustanova plaća sve. Udžbenici su minorni deo ukupne cene plata i svega.

Trenutak u kom se nalazi država, koja ima, mislim, trideset pet milijardi evra BDP, jeste nezavidan da bi moglo da se obeća više, ali mislim da može u vrlo skoroj perspektivi svašta da se reši.

Ovim predlogom zakona, videćete kasnije, imamo rešeno pitanje učeničkih kompanija i đачkih zadruga, preko kojih mislimo da mnoge stvari koje škole stiču kao sopstvene prihode... Ne vide se, jer postoji pretnja da moraju da uplate u budžet Republike Srbije, pa jedno prijavim, tri ne prijavim. Mi ćemo to učiniti vidljivim. Znači, sve škole koje mogu da obezbede ta sredstva... Upravo i jeste pitanje da nema samovolje direktora po ovom pitanju, a ima je koliko hoćete.

Ako smo ove godine radili 396 škola i uložili skoro četiri milijarde dinara za njihovo obnavljanje, onda je u pitanju višegodišnje zapušteno stanje ne samo rasvete, nego i toaleta, sportskih sala i svega, i treba jedna cela renesansa. Slažem se sa vama da svaka dobrobit, kompanija, veći budžet, jeste nešto što prosveti treba. Hvala.

PREDSEDNIK: Na naslov iznad člana i član 43. amandman su zajedno podneli Dubravko Bojić, Miljan Damjanović i Zoran Krasić.

Reč ima narodni poslanik Zoran Krasić.

ZORAN KRASIĆ: Mi samo da nastavimo, pošto je sada tema ovaj drugi zavod, Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja. Naravno, isti oni nedostaci o kojima sam pričao ranije prisutni su i kad je u pitanju ova odredba koja reguliše ovu posebnu organizaciju. Međutim, džabe pričamo o ovim posebnim organizacijama ukoliko nemamo u vidu celinu našeg obrazovnog procesa.

Moram stvarno da vas pohvalim da ste krenuli sa nečim što se zove da država preuzme odgovornost za obrazovanje. Jer dosad je to bilo nedefinisano, država se pita, selektivno se pita, a ovde ste jasno i glasno rekli, vi ćete da imenujete direktore u nekom postupku koji je propisan, vi preuzimate odgovornost. Ministarstvo je i do sada obezbeđivalo sredstva za plate zaposlenih u državnom predškolskom, osmogodišnjem i srednjem obrazovanju, i to je dobro. Treba još veću odgovornost da preuzmete. Naravno, sredstva su uvek problem i treba to premošćavati na razne načine.

Ali moram da vam skrenem pažnju, više babica uvek daju kilavu decu. Vi niste značajnije promenili nadležnosti. Mi čak nećemo doći do onih školskih uprava kao detaširanih delova Ministarstva prosvete koji na terenu obavljaju neke poslove. Tu postoji prostor da se napravi neka ušteda.

Ovo sa privrednim aktivnostima škola zaboravite, od toga nema ništa. Verujte, od toga nema ništa. Tu nećete moći ništa da napravite, jer to su i tako mala sredstva.

Ako biste mogli da centralizujete javne nabavke i da direktore i zaposlene u školama privučete što više da budu u rangu državnih službenika, ne kvazidržavnih službenika nego pravih državnih službenika, onda ima pomaka za naše obrazovanje. U ovom trenutnom, bezvazдушnom prostoru loše nam se piše.

PREDSEDNIK: Na član 43. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, u ovom amandmanu ja sam dodao zapetu. To sam naučio od profesora Pavićevića, koji predaje, gle čuda, na Fakultetu političkih nauka. Ali, za razliku od ovde prisutnog koji takođe predaje na Fakultetu političkih nauka, gospodinu Pavićeviću se nikad nije otelo da kaže da je obrazovanje „dostupačno“ svima. Uvek je govorio – dostupno.

Ovaj Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja treba, sem osnovnih i srednjih škola, da poseti malo i fakultete, da vide koji to profesori nisu ni za osnovnu ni srednju školu, a kamoli za fakultet. Ovde prisutni fakultet... Ovde prisutni profesor na fakultetu, koji je završio fakultet, iz čije grupe često kažu ima fakultet, završio je fakultet negde u Mađarskoj, dva puta je upotrebio reč „zarež“. Dakle, ako on ne zna srpski jezik, onda on za mene nije profesor univerziteta, on je za mene profesor na sveučilištu. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Vladimir Đurić.

VLADIMIR ĐURIĆ: Hvala lepo.

Dužan sam vam skrenuti pažnju na povredu Poslovnika po članu 106 – poslanik može da govori samo o temi.

Vi ste malopre razgovarali sa uvaženim ministrom pa verovatno niste obratili pažnju, ali amandman poslanika Rističevića, koji on ima puno pravo da podnese kao narodni poslanik, sastojao se u dodatom zarezu. Mi smo čuli sve i svašta, ali nismo čuli zašto poslanik Rističević misli da je baš taj zarez presudan za kvalitet zakonskog rešenja u tom članu. Dakle, sledeći put kada bude obrazlagao svoje amandmane molim vas da dva minuta posveti pažnju zarezu, a vas molim da ga pažljivo saslušate da li je pričao o bilo čemu drugom osim o zarezu. Hvala.

PREDSEDNIK: Ništa vas ne razumem. Kad ste rekli zarez, sad je objasnio zašto stavlja zarez. Pažljivo sam ga slušala, pozvao se na profesora Pavićevića.

A zašto vi imate problem sa poslanikom Marijanom Rističevićem? Mi imamo 1.200 amandmana; vrlo malo smo čuli suštinsko obrazloženje.

Pravo na opstrukciju ima svaki poslanik. To rade najčešće poslanici opozicije, ali rade i drugi. Naučite se da stvarno ne možete samo vi govoriti, imaju prava i drugi poslanici da stavljaju zarez, tačku, zarez. Postoji predmet Pravno normiranje i ono bi vam objasnilo koliko je Marijan Rističević u pravu. Barem na državnom fakultetu se to učilo, na Sorošu već i nije. Hvala.

Ako želite, glasaćemo. Nemate prava na moje obrazloženje. Glasaćemo ako to želite. Ćutanje je da ne želite.

(Vladimir Đurić: Da.)

Na član 43. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović i Maja Videnović.

Na član 43. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Nikola Savić, Vjerica Radeta, Milorad Mirčić i Sreto Perić.

Na član 43. amandman je podnela narodna poslanica Branka Stamenković.

Samo se prijavite, pa ćemo se vratiti.

Reč ima narodni poslanik Nikola Savić.

NIKOLA SAVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, podneo sam amandman na član 43. ovog zakona. Ovaj amandman se odnosi na Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja. Jednim od svojih prethodnih amandmana tražio sam da se ukine ovaj zavod. Da je usvojen moj amandman, sada verovatno ne bih imao potrebe da obrazlažem. Znajući kako funkcioniše ova vlada, podneo sam amandman na ovaj član, i to na jednu njegovu tačku gde sam tražio da se Centar za međunarodna nacionalna ispitivanja i razvojno-istraživačke poslove ukine. Makar, ako nećete da ukinete ceo Zavod, da se ukine ovaj centar, jer on u suštini ništa ne znači i ničim se ne bavi. U obrazloženju zbog čega je odbijen amandman stoji da je odbijen zato što se konceptijski ne uklapa u predloženi zakon, ne uklapa se u koncepciju zakona.

Imajući u vidu ono što je maločas govorio ministar kada su u pitanju ovi zavodi, da su ti zavodi predimenzionirani sa brojem zaposlenih, pohvalno je da je on učinio nešto po tom pitanju i da je smanjen broj zaposlenih. Čuli smo, nažalost, jednu činjenicu koja ne ide u prilog našem obrazovanju, a to je da tamo vlada nepotizam, da je bilo zapošljavanja rođaka itd. Ta činjenica ne bi bila najstrašnija po sebi, ali obično nepotizam prati i neznanje. Znaju oni da su rođaci, ali onaj ko je zaposlio svog rođaka zna da on nije nešto mnogo sposoban, da se ne može iskazati na nekom drugom mestu i stavio ga je tamo gde je bio u poziciji.

Dakle, gospodine ministre, smatram da je trebalo da prihvatite ovaj amandman, jer ovaj centar sam po sebi ništa ne znači.

PREDSEDNIK: Amandman kojim se posle člana 43. dodaje član 43a podneo je narodni poslanik Saša Radulović.

Reč ima narodni poslanik Saša Radulović.

Izvolite.

SAŠA RADULOVIĆ: O besplatnim udžbenicima koji su ogroman teret za građane Republike Srbije. Na prosečna primanja porodice, gospodine Krasiću, koja su 57.000 dinara roditelji moraju da kupuju knjige za decu koje su između 10.000 i 17.000 dinara komplet. Ako neko ima dvoje ili troje dece, vidi se prostom računicom, to je praktično nemoguća misija. Taj trošak bi trebalo da nosi budžet Republike Srbije.

Ko god kaže da to nije moguće, da nema novca u budžetu, jednostavno, nije tačno. Za svih 560.000 đaka u osnovnim školama i 260.000 đaka u srednjim školama trošak udžbenika bi bio 0,23% budžeta Republike Srbije.

Ako pogledamo, recimo, samo Beograd, da se nabave udžbenici za svu decu u osnovnim školama u Beogradu, to košta oko tri miliona evra. To je manje nego cena jarbola. Da se nabave udžbenici za svu decu srednjih škola, to je manje od dva miliona evra, manje od cene fontane. Pitanje je da li su nam važniji jarboli i fontane ili su nam važna naša deca.

Sva naša deca u dijaspori dobijaju knjige od škola u koje idu. Pobegla su sa svojim roditeljima iz zemlje zašto što je loša vladavina u Srbiji, imaju jako loše uslove, loše zarade, nema posla osim jeftinih radnih mesta. U dijaspori dobijaju udžbenike od škola; dovedete dete u školu, dobije udžbenike. Ne samo severna Amerika, EU, nego i Rusija, a, čuli smo danas u raspravi, i Bocvana.

Znači, ovo je moguće platiti, ali je pitanje zašto Vlada ovo ne radi ako je zaista natalitet bitan. Zbog čega su važniji jarboli i fontane, nego naša deca? Za natalitet je bitno da roditeljima stvorimo uslove da imaju decu, svi oni koji žele da imaju decu da mogu da ih imaju, da imaju ekonomske uslove da to ostvare. Dosta je bilo će ovo uraditi u Beogradu ako Vlada sada ne usvoji ovaj amandman i ako ne prihvati da se to radi za celu Republiku Srbiju. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala.

Sada bih, da sedim kao poslanik, rekla – povreda Poslovnika, pošto amandman ne odgovara tekstu Predloga zakona za koji se traži da se menja. Potpuno dve različite materije, veze nema sa životom.

Molim poslanike koji su zainteresovani, da pročitaju. Ne znam kako ste na Odboru to uopšte pustili.

Na naslov iznad člana i član 44. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marina Ristić, Vjerica Radeta i Zoran Krasić.

Reč ima narodni poslanik Zoran Krasić.

Izvolite.

ZORAN KRASIĆ: To je član 44. Kada pričamo o ovim zavodima i centrima, ministre, sve ste to mogli da objedinite i da radite u Ministarstvu, i ništa se ne bi izgubilo na kvalitetu, to moram da vam kažem. Čak bi vam bili

bliže, bili bi vam pri ruci i ne bi mogla da se dešava opstrukcija, koja se verovatno dešava jer, po definiciji, birokratija pravi opstrukciju, pošto oni kažu da su „zimzeleni“ a svi mi drugi smo „listopadni“, znate i sami.

Sve naše amandmane koji se odnose na ove posebne organizacije treba u tom smislu da tumačite. Znači, ovo je izvorno posao državne uprave koji treba da se radi u Ministarstvu prosvete.

Opet koristim priliku da podsetim, poslovi državne uprave u oblasti obrazovanja i prosvete dešavaju se na svakom kvadratnom milimetru Republike Srbije, istog kvaliteta, pod istim uslovima i na isti način. Gledajte da u sledećoj etapi što više izbacite lokalnu samoupravu u onome što je državno školstvo. Ono gde može lokalna samouprava da se uključi u obrazovni proces jesu lokalne specifičnosti iz oblasti geografije, lokalne istorije i nečega što je plus, jer obrazovanje u Srbiji je u istom položaju kao socijalna politika. Svi koji rade u socijalnoj politici jesu državni službenici. To što se prenosi lokalnim samoupravama ili što se jedinicama lokalne samouprave dozvoljava da iz svojih budžeta daju nešto dodatno, to je socijalna zaštita plus. A ministarstva garantuju za ono što je državna obaveza. Stvarno se ta nit izgubila u ovom predlogu zakona.

PREDSEDNIK: Na član 44. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, moj kolega koji je ovde poznat po tamburanju je ceo dan, celo veče i prethodni dan udarao, ovog puta je pričao o besplatnim udžbenicima; izgleda mu tambura bolje leži.

Moram još jednom, javnosti radi, da podsetim da sve to meni liči kao kad opljačkaju čoveka pa onda kukaju na njegovu štetu; kao kad počine razbojništvo pa onda saosećaju sa onim nad kojim je počinjeno razbojništvo.

Ako je neko otpustio 400.000 radnika iz privrede, a pritom uvećao javni sektor, on je oštetio njih za plate 180.000.000 evra svakog meseca, ali oštetio je i državu za 36.000.000 PDV-a svakog meseca, ili 432.000.000 godišnje; na doprinosima penzionere i RFZO, zdravstvo, za bolnice, škole, opljačkali su za dodatnih 1.200.000 evra godišnje.

Zato ja to, zbog građana, nazivam, po meni sasvim opravdano, udruženim zločinačkim poduhvatom nad tada nezaštićenim narodom od strane prosvetnog zla, koje je sadržano u stranci bivšeg režima i u stečajnim upravicima koji su nemilice harali i pljačkali ljude i sada, tobož, oni nude besplatne udžbenike. Hvala.

(Tatjana Macura: Povreda Poslovnika.)

PREDSEDNIK: Izvolite, naravno.

TATJANA MACURA: Ukazujem na povredu Poslovnika, član 106. stav 1: „Govornik može da govori samo o tački dnevnog reda o kojoj se vodi pretres“. Kao i svaki prethodni put, o dodatom zarezu ni jedna jedina reč, što znači da prethodni govornik nije obrazložio svoj amandman. Samim tim je prekršio još jedan član Poslovnika, a to je 158. stav 1, u kome se kaže da, između ostalog, svojim amandmanima poslanici predlažu unošenje novih odredaba, odnosno da oni na neki način doprinose da ovaj zakon bude kvalitetniji. Nakon što nismo čuli od poslanika Marijana Rističevića kako je njegov zarez doprineo da ovaj zakon koji treba da usvojimo večeras ili za koji dan...

PREDSEDNIK: Nemate pravo na diskusiju, samo o povredi Poslovnika.

TATJANA MACURA: O tome i govorim. Od njega nismo čuli, u svoja dva minuta, koliko je imao pravo da obrazlaže po Poslovniku, nije govorio o tome koji doprinos za kvalitet ovog zakona ima dodati zarez, već smo slušali o nekim drugim stvarima. I kao i svaki put...

PREDSEDNIK: Jeste. Nemate prava da cenzurišete.

TATJANA MACURA: Ne cenzurišem, ali bismo voleli da čujemo to obrazloženje koje bi poslanik dao o tome kakav...

PREDSEDNIK: Znam da imate pik na Marijana Rističevića, zato što kritikuje.

TATJANA MACURA: Nemojte da me prekidate, ja bih da završim misao. Ja zaista ne mogu da prekidam vas dok vi govorite pa bi bilo lepo da vi pustite mene.

PREDSEDNIK: Pa, pretpostavljam, ali ne govorite o povredi Poslovnika.

TATJANA MACURA: Dakle, nismo čuli kakav je doprinos kvalitetu zakona... (Isključen mikrofoni.)

PREDSEDNIK: Morate da govorite o povredi Poslovnika.

Potpuno razumem vašu poslaničku grupu, vaš pokret, jer Marijan Rističević uglavnom kritikuje vaš poslanički klub. On ima na to pravo. Znam da vas to nervira i zato zloupotrebljavate povredu Poslovnika. Imam pravo da vam oduzmem dva minuta od vašeg vremena jer imate toliko amandmana da imam pravo na to, ali neću.

Pročitacu amandmane vašeg predsednika...

To je obrazloženje, nemate pravo na to. Uzeću vam dva minuta sigurno. Jer amandmani koje je predložio ne odgovaraju tekstu predloga zakona koji traži da se menja. Znači, to je sprdnja sa Parlamentom. Nisam reagovala, a vi sada reagujete jer vas nervira poslanik Marijan Rističević. Nema smisla, stvarno.

Počecu da čitam amandmane vašeg predsednika i tekst Predloga zakona. Nema veze sa životom jedno s drugim, a slušamo to čitav dan. Oduzeli ste pravo

poslanicima, zbog oduzimanja vremena i pričanja jednog te istog, da diskutuju o drugom važnom zakonu. Eto, to je uradila vaša poslanička grupa.

(Vladimir Đurić: Promenite Poslovnik.)

Promenite ga vi snagom vaših glasova.

Idemo dalje.

Na član 44. amandman je podneo poslanik Vladimir Đurić.

Na član 44. amandman su zajedno podneli poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović i Maja Videnović.

Na član 44. amandman je podnela narodni poslanik Vesna Marjanović.

Na član 44. amandman je podnela narodni poslanik Branka Stamenković.

Vlada i Odbor za obrazovanje, nauku i tehnološki razvoj i informatičko društvo prihvatili su amandman. Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije. Konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Amandman kojim se posle člana 44. dodaje član 44a podneo je poslanik Saša Radulović.

Na naslov iznad člana i član 45. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Belačić, Vjerica Radeta i Zoran Krasić.

Reč ima Zoran Krasić.

ZORAN KRASIĆ: Radi se o ovom Centru za ispite. Ako smatrate da obrazovanjem jedne organizacione jedinice u okviru Zavoda kao posebne organizacije možete da obezbedite kvalitet, sigurnost, pouzdanost i sve druge atribute za nešto što je kvalitet, iskustvo kaže da do sada nije to baš tako obezbeđeno.

Gospodine Šarčeviću, moram da vam skrenem pažnju – ovde se u raspravi čulo sve i svašta, i kritike i pohvale – prava baza za ovo što mi zovemo obrazovanje jesu državni univerziteti, ali oni su baza i za privatno obrazovanje i za privatne fakultete i visokoškolske ustanove, pa kada pričate o kvalitetu ili lošem kvalitetu u kontinuitetu, onda imajte u vidu ko im je bio učitelj. A kada vidite ko im je bio učitelj, onda otvarajte oči kada preuzimate njihova stručna i kompetentna sagledavanja, jer oni imaju potrebu tu da se ugrade.

I, vidite, unakazili su Predlog zakona ovim terminima. Ja sam samo jedan koristio – kompetentnost, ali imate tamo svega i svačega što odudara i pojmovno i logički od nečega što ljudi koji žive ovde mogu da shvate. U obrazovanju imate mnogo ljudi koji se koriste polustranim rečima i prikrivaju suštinsko neznanje u ovoj oblasti.

Kako ćete vi da se iskobeljate iz ovoga, ne znam, ali i vama i svakom sledećem želim puno sreće i nek vam bog pomogne.

PREDSEDNIK: Na naslov iznad člana 45. amandman je podnela Vesna Marjanović.

Na član 45. amandman je podneo poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo, vrlo kratko. Ne dodajem samo zapeću; ko čita amandman, predlažem ceo amandman. I tu zapeću koju vidite kao promenu u celom tekstu jednog amandmana, za razliku od njihovog šefa, ja sam naučio makar šta sam predložio.

Učio sam od najboljih. Mene nije sramota da naučim nešto od Pavićevića. Drugi treba da uče od mene. A ovde ima i profesora univerziteta koji to ne znaju. Hvala.

PREDSIEDNIK: Hvala.

Na član 45. amandman su zajedno podneli poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović i Maja Videnović.

Na član 45. amandman je podnela poslanica Ljupka Mihajlovska.

Izvolite.

LJUPKA MIHAJLOVSKA: Dobro, pored toga što je važno da imamo besplatne udžbenike za svu decu, važno je i da Centar za ispite vodi računa da ispiti budu pristupačni svojoj deci.

Podnela sam amandman u odnosu na ovaj član da se pored ove tačke u stavu 1 – Centar učestvuje u planiranju strategije i metodologije sprovođenja ispita – doda da „prilagođava metodologiju sprovođenja ispita za učenike sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, kao i za učenike kojima srpski jezik nije maternji“.

Amandman je odbijen, a u obrazloženju stoji da se inače to podrazumeva i da Centar može da obavlja, u okviru svojih stručnih poslova, i ovo. Pa može, ali neće, u tome je problem.

Zbog čega je važno da afirmativno govorimo o ovim stvarima? Zato što kada kažete obrazovanje je dostupno svakom detetu, ja vas pitam da li je svako dete i dete koje ne vidi, da li je svako dete i dete koje ima disleksiju, disgrafiju, poremećaj iz spektra autizma, dete romske nacionalne zajednice, dete koje u nekom trenutku preživljava razvod roditelja itd. Naravno da nije. Kada kažemo „svakom“, najčešće mislimo na prosečno dete. Samim tim, i kada izrađujemo metodologiju izvođenja ispita, to se radi za prosečnu decu.

Dakle, važno je. Zbog toga postoje brojni drugi afirmativni zakoni. Ne bi postojali posebni zakoni za zapošljavanje određenih ugroženih grupa, jer, kao što znamo, i po Ustavu svako ima pravo na rad, ali taj svako npr. nisam ja, nisu drugi ljudi iz osetljivih društvenih grupa prepoznati. Vrlo je važno da ovakve afirmativne stvari stoje u zakonima. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI (Vladimir Marinković): Hvala, kolegice Mihajlovska.

Reč ima Maja Gojković.

MAJA GOJKOVIĆ: Povreda Poslovnika. Da li mi dozvoljavate? Povreda Poslovnika, član 162.

PRESEDAVAJUĆI: Izvolite.

MAJA GOJKOVIĆ: Ne, ja ne želim da diskutujem o amandmanu poslanice Mihajlovske. Niste me dobro razumeli.

PRESEDAVAJUĆI: Dobro. Hvala.

Amandman kojim se posle člana 45. dodaje član 45a podneo je narodni poslanik Saša Radulović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima Maja Gojković.

MAJA GOJKOVIĆ: Želela sam, u stvari, da diskutujem o amandmanu koji je podneo poslanik Saša Radulović i da skrenem pažnju svim poslanicima koji su se možda umorili od mantre koju on izgovara da obrate pažnju na to kako izgledaju amandmani.

Ono što mene zaista brine jeste da je Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo dozvolio da na stotine ovakvih amandmana prođe u proceduru u Parlament i da imamo izigravanje podnošenja amandmana od poslanika Saše Radulovića.

On opominje Marijana Rističevića danas nekoliko puta, i njegova poslanička grupa, zašto je stavio zareze u svoje amandmane. Nisu ništa shvatili; on nije uradio ništa drugačije od njihovog poslanika i hteo je da pokaže kako to izgleda kada Saša Radulović i poslanici Poslaničke grupe Dosta je bilo podnose amandmane.

U članu 162. našeg poslovnika piše: „Na pisanje amandmana primenjuju se Jedinствена metodološka pravila za izradu propisa.“ To, za one neuke, znači da amandman mora da odgovara tekstu predloga zakona na koji se odnosi, da kažete koji je cilj amandmana i kako vi to ispravljate amandman.

Molim vas da pročitate tekst Predloga zakona, na koji on priča šta god hoće. Onda više, vredi predsedavajućeg, ko god tu sedi, i pravi nekakvu dramu i predstavu pred građanima kako je on sprečen u nečemu. On samo ismeva ovaj sveti dom i sprečava poslanike i opozicije i vladajuće većine da govore o tekstu predloga zakona, i jednog i drugog.

Mi skoro moramo, zbog Poslovnika, da završimo sa raspravom, a on je sate i sate potrošio – na šta?

Imam prava da raspravljam o amandmanu.

Slušajte tekst Predloga zakona. Kaže ovako njegov amandman, mantra

...

(Vladimir Đurić: Nema vremena. Prošlo je vreme.)

Moje vreme je došlo.

Povredu Poslovnika, molim vas.

PRESEDAVAJUĆI: Povreda Poslovnika, Maja Gojković.

Molim narodne poslanike da ne dobacuju.

MAJA GOJKOVIĆ: Dobro, ja znam da oni nisu tolerantni uopšte. Znam da ovo boli, zato što je poslanik Saša Radulović pisao makar šta.

Slušajte sad ovo, povreda člana 162, vi ga čitajte – kako jedan amandman treba da izgleda. Eto, vi gospodo iz Dosta je bilo, malo pročitajte, naučite nešto. Nemojte nama da držite lekcije.

Znači, on je govorio nešto o udžbenicima čitav dan. Pa mi smo za vreme Tita morali da plaćamo udžbenike, naše mame i tate. Znači sve vreme obmanjuje građane Srbije. A s druge strane piše ovako, ono što on hoće, kao, s besplatnim udžbenicima da ispravi, kaže – Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja u okviru Centra za nacionalne ispite obavlja sledeće stručne poslove: izrađuje i održava banke zadataka za nacionalna ispitivanja.

(Aleksandra Jerkov: Može vreme da se pogleda? Ako se na nas odnosi vreme, odnosi se i na vas.)

Može vreme da se pogleda, uvažena poslanice Aleksandra Jerkov, ako vam je to jedini argument za gluposti i budalaštine koje smo mi dužni dva dana da slušamo a građani Srbije su želeli da čuju ozbiljnu raspravu o dva ozbiljna zakona. Hvala vam.

(Dušan Pavlović: Replika.)

PRESEDAVAJUĆI: Molim vas da ne prekidate narodnu poslanicu kada govori i ukazuje na povredu Poslovnika. Ne vidim šta je toliki problem da se dobacuje, zašto ste nervozni. Jeste možda malo kasni, ali ...

Da li želite da se Narodna skupština izjasni u danu za glasanje?

MAJA GOJKOVIĆ: Da, tražim, jer smatram da je napisano nekoliko stotina amandmana koji uopšte nisu u skladu sa članom 162. i da je povređeno dostojanstvo Parlamenta jer se neko na ovaj način odnosi prema predlozima zakona koji određuju sudbinu zaposlenih u školstvu, dece i roditelja ove dece. Tražim da se glasa.

(Vladimir Đurić: Povreda Poslovnika.)

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Povreda Poslovnika. Morate se dogovoriti, Dušan Pavlović ili Vladimir Đurić?

(Vladimir Đurić: Ja sam prvi tražio repliku.)

Vladimir Đurić, izvolite.

VLADIMIR ĐURIĆ: Član 107, povreda dostojanstva Parlamenta. Ne može niko, pa ni Maja Gojković kao predsednica Skupštine, nazivati diskusiju poslanika glupostima i budalaštinama. Skaradno je to što radite.

(Predsedavajući: Obraćajte se meni, molim vas.)

Drugo, njoj ste produžili vreme. Imala je minut i 57 sekundi od svoje poslaničke grupe. Pustili ste je da priča dva minuta duže. Posle ste joj resetovali vreme, dali ste joj povredu Poslovnika, nije rekla po kom članu. To je nešto što opoziciji ne dozvoljavate, pa nemojte dozvoljavati ni gospođi koja je grad Novi Sad zadužila za trista miliona dinara zbog ATP ... (Isključen mikrofoni.)

(Maja Gojković: Povreda Poslovnika.)

PRESEDAVAJUĆI: Nemojte, molim vas, da zloupotrebljavate govornicu.

Povreda Poslovnika, Maja Gojković.

Izvolite.

MAJA GOJKOVIĆ: Molim predsedavajućeg, molim uvažene kolege, nemam ja problem sa tim što će poslanici da me vređaju zato što sam rekla da njihov predsednik poslaničke grupe ne zna da napiše amandman.

Član 162. Pa vi niste ni stigli još do 162. da biste znali da li dobro govorim ili ne govorim o povredi Poslovnika, člana 162. Zasad smo se zadržali na 27, 104, 106, 103.

Ne zna da napiše amandman, ali zna da maltretira Parlament. I kada mu nešto kažete ovde, zna da vređa poslanika Maju Gojković.

Hvala vam lepo, ali nećete mi oduzeti pravo da kažem građanima Srbije kako se odnosite prema Parlamentu i kako se odnosite prema novcu građana Srbije; trošite ga danima, satima, a sami znate šta je napisano na ovim papirima. Koliko bi se samo udžbenika kupilo za ovo vreme koje mi ovde trošimo na ove amandmane!

(Aleksandra Jerkov: Marinkoviću, da li je to povreda Poslovnika?)

PRESEDAVAJUĆI: Molim vas da ne dobacujete.

Moraću da vas opomenem, nemojte da dobacujete. Hvala.

Sačekajte na obrazloženje, nemojte da ste nervozni.

Meni je žao što ne mogu ja da govorim iz klupe, ali, jednostavno, nijedan amandman ni obrazloženje nije bilo u vezi s onim što je predloženo.

Idemo dalje.

Na naslov iznad člana i član 46. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Dubravko Bojić, Miljan Damjanović i Zoran Krasić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Zoran Krasić.

Izvolite.

ZORAN KRASIĆ: Gospodine Marinkoviću, ja ću, izgleda, da dobijem opkladu; rekao sam da će rasprava o ova dva zakona doći do amandmana na član 50. prvog zakona. To je koncepcija u kojoj svi učestvuju.

Da se vratimo, član 46. govori o Centru za međunarodna, nacionalna ispitivanja i razvojno-istraživačke poslove. Moram da vam skrenem pažnju da ste

ovaj centar zamislili u okviru Zavoda kao posebne organizacije koja se bavi poslovima državne uprave. Naravno, ovo ste nasledili.

Ali, gospodine Šarčeviću, zapamtite, pomoći će vam u budućem radu – nekada, u zlatna vremena, tačno se znalo ko može da komunicira sa inostranstvom. Onda je došao ministar Svilanović i rekao – nema nikakve zaštite, mi ćemo da komuniciramo faksom, i kriptozastita i sva tajna dokumenta više ne postoje, ide ovako. Danas imate situaciju u Srbiji da svaka institucija ima posebnu prohodnost prema inostranstvu. Neki put je to opravdano, a puno puta je to opterećeno obaveštajnim i drugim delatnostima. Ako meni ne verujete, pročitajte knjigu „Vikiliks mi javlja“ pa ćete videti koji su sve garagani iz vlasti Republike Srbije išli na ispiranje mozga, na podnošenje izveštaja, a imate i one velike izveštaje gde se zacrni ime špijuna koji radi za njih.

Kada je u pitanju međunarodna saradnja, držite maksimalno pod kontrolom, da vas ne uspravaju pričama o velikim parama koje dolaze iz EU, od toga nema ništa. Čuvajte obrazovni sistem koji odgovara nama.

Odmah da otklonim jednu veliku zablude koju ste imali prilike da čujete, da je onaj ko je protiv „Bolonje“ protiv naše dece. Nije tačno! Naš obrazovni sistem treba u tom obrazovnom akademskom smislu da bude napredniji, kako bi naša deca bila sposobnija da prime specijalistička i sva druga periferna znanja, da bi pretekla svu drugu decu. O tome se radi, to je glavna stvar.

Vodite računa da se i ovo malo prirodne inteligencije što postoji ne upropasti. I zatvorite ovaj prozor što landara.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala vam.

Na član 46. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč?

Reč ima Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo, pošto se situacija malo primirila, kao moj doprinos, odustajem od obrazlaganja.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 46. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović i Maja Videnović.

Da li neko želi reč? (Ne.) Hvala.

Na član 46. amandman je podnela narodna poslanica Branka Stamenković.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Amandman kojim se posle člana 46. dodaje član 46a podneo je narodni poslanik Saša Radulović.

Da li neko želi reč?

Reč ima Maja Gojković.

Izvolite.

MAJA GOJKOVIĆ: Ne, ja ne želim reč, nego želim povredu Poslovnika, član 163, to je stav 4. Ne mogu da poverujem da je nadležni odbor dozvolio ovakav amandman, jer tačno se, u skladu sa prethodnim čl. 161. i 162, govori kako amandman treba da izgleda.

Zaista smatram da ste kao predsednik povredili Poslovnik zato što dozvoljavate da amandman Saše Radulovića izgleda ovako. Znači, ovo je dvestoti, tristoti amandman Saše Radulovića u kome je na tekst Predloga zakona, Centar za međunarodna, nacionalna ispitivanja i razvojno-istraživačke poslove, ponovio tekst prethodnih dvesta amandmana.

Znači, mene interesuje, molim generalnog sekretara da obavesti Parlament koliko sednice ovakve vrste posle 18 časova koštaju građane Srbije, da znamo koliko bismo udžbenika mogli da kupimo za novac koji smo utrošili ovih dana.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Aleksandra Jerkov, po Poslovniku.

Izvolite.

ALEKSANDRA JERKOV: Član 103, gospodine predsedavajući, u kom piše da narodni poslanik može ukazati predsedavajućem na povredu u njegovom postupanju neposredno nakon što je povreda učinjena, na sednici na kojoj je učinjena.

Maja Gojković prebacuje vama za nešto što se desilo na Odboru pre dva ili tri dana. To se nije desilo na ovoj sednici sada. Osim toga, vas oslovljava kao da ste predsednik Skupštine. Ona je predsednica Skupštine. Po drugim članovima našeg poslovnika, ona nije smela da stavi na dnevni red akt koji nije pripremljen u skladu sa Poslovnikom.

Dakle, ako ima bilo kakvih propusta, ona je za njih kriva. A sada ne može na to da vam ukazuje jer je do tih propusta došlo pre dva dana na sednici Odbora, a ne sada kada ona zloupotrebljava pravo da na to ukazuje, samo zbog toga što je, očigledno, sve dozvoljeno u ovoj skupštini.

PRESEDAVAJUĆI: Koleginice Jerkov, to što je predsednik Parlamenta ne znači da kao narodna poslanica ne može i nema pravo da ukaže na bilo kakav propust i povredu Poslovnika. Nema potrebe za diskriminacijom. Hvala.

Idemo dalje.

Maja Gojković.

(Tatjana Macura: Po kom osnovu?)

MAJA GOJKOVIĆ: Pustite ih neka viču, nek mi ne daju da govorim, nije problem uopšte. Nije problem.

Sama poslanica je rekla – po neposredno učinjenoj povredi. Neposredno učinjena povreda je diskusija o amandmanu koji nije u skladu sa zakonom i ne traži da se izmeni član zakona na koji se odnosi. Takvih dvesta, trista amandmana. Dajte poslanicima neka vide.

Nije nikakav problem, nego me niste pitali, predsedavajući, da li želim da se izjasnim o povredi Poslovnika, a dali ste reč Aleksandri Jerkov. Ja znam da me ona ne podnosi, ne podnosi kad ja govorim, ali ja govorim samo istinu.

Ovo je besmislenih nekoliko stotina amandmana. Građani Srbije moraju da znaju istinu. Građani Srbije moraju da znaju istinu. To je ponižavanje Parlamenta, mi smo svi svedoci. Čekala sam, Saša Radulović priča satima i satima, dva dana, da pokažem kako izgledaju njegovi amandmani, jer su Marijanu Rističeviću ovi poslanici prekoputa rekli da nema prava da stavlja zarez a njihov predsednik radi ovo.

Znači, Parlament se ponižava i tražim da se glasa o tome. Niste vi krivi, ali Parlament jednom mora da glasa i o ponašanju poslanika koji vas navode da uradite ovo.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Povreda Poslovnika, Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, 161, 162, 163. i 107, dostojanstvo Narodne skupštine.

Zamislite, drage moje kolege... Skupština nikada ne zna, poslanici ne znaju da li će amandman biti izglasan ili neće; to je ispravka jednog člana zakona, tog člana. Sada zamislite da nekom srećom, bolje reći nesrećom, mi usvojimo amandmane Saše Radulovića, da usvojimo 1, 2, na član 3, na član 4, na član 5.

Amandmani metodološki moraju da budu ispravni. Ukoliko ih usvojimo, moraju da budu ugrađeni u zakon. Ako se desi da dođe do neke male nesuglasice, onda Odbor svojim amandmanom to usklađuje. Sada zamislite da na svaki član usvojimo amandman Saše Radulovića, to je pravo Skupštine – na šta bi taj zakon ličio?

Zato mislim da je opravdana intervencija, a ta povreda se dešava i sada neposredno, jer mi ne možemo znati, ja nisam član tog odbora, ne možemo znati šta je Odbor prethodno učinio. Sada vidimo da predsedavajući to stavlja u raspravu u pojedinostima. Zato ja tvrdim, i tražim da se o tome glasa, da je došlo do povrede Poslovnika ovog trenutka, jer su metodološki neispravni amandmani pušteni u proceduru.

Ukoliko bismo ih usvojili, a pravo Skupštine je da usvoji sve te amandmane, zakon ne bi ličio ni na šta, ne bi bio sprovodljiv jer bi bio sastavljen od dvesta identičnih članova.

Nadam se da su i ovi fakultetski obrazovani, profesori s Fakulteta političkih nauka, nešto naučili. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima Maja Gojković, povreda Poslovnika.

MAJA GOJKOVIĆ: Zahvaljujem.

... Uvaženog advokata i poslanika Konstantinovića, on je pravnik, on će me razumeti.

Član 164: „Predlagač zakona, odnosno ovlašćeni predstavnik predlagača zakona i nadležni odbor razmatraju amandmane koji su podneti na predlog zakona i predlažu Narodnoj skupštini koje amandmane da prihvati, a koje da odbije“.

(Aleksandra Jerkov: Kad je ovo učinjeno?)

Da, učinjeno je, gospođo Jerkov. Car je go. Čekali smo da prođu dva dana da kažemo da je car go.

Ja se zahvaljujem Vladi Republike Srbije...

Bukom nećete zastrašiti nikoga. Zahvaljujem se vama, ministre, što niste prihvatili ove amandmane jer biste doveli Parlament u strašan problem. Mi bismo usvojili tri stotine amandmana koji nemaju veze sa životom, tri stotine istih amandmana koji nemaju veze sa materijom koju navodno treba da isprave. Mi bismo imali 300 puta amandman koji glasi da deca imaju pravo na obrazovanje, što piše i u Ustavu, i da u predškolskim ustanovama jedan vaspitač može da vodi grupu od maksimalno petnaestoro dece, neki put napiše dvadesetoro dece. Ali vi biste onda izbrisali npr. šta znači i šta podrazumeva Centar za međunarodna, nacionalna ispitivanja i razvojno-istraživačke poslove.

Hvala vam što ste odbili ove amandmane, ali Odbor mora da vodi računa da ne sme niko ovako da se ponaša, pa ni Saša Radulović. Ovo je besmisao, ovo ne sme da dozvoli jedan parlament koji drži do sebe, da priča roditeljima kako će dobiti besplatne udžbenike, a u stvari se dva dana poigrava sa nama i sa mogućnošću da pišemo zakone, da se kao poslanici odgovorno ponašamo, da predložimo amandmane koji mogu da poprave materiju.

Hvala vam puno. Tražim da se glasa, kao opomena za ono što se desilo u ovom parlamentu sa ovim zakonima.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Ljupka Mihajlovska, povreda Poslovnika.

Izvolite, koleginice.

LJUPKA MIHAJLOVSKA: Član 32: „Potpredsednici Narodne skupštine pomažu predsedniku Narodne skupštine u vršenju poslova iz njegovog delokruga.“

Verujem, gospodine Marinkoviću, da je vama neprijatno, iz poštovanja prema vašim koalicionim partnerima, da objasnite predsednici o čemu se radi pa ću vam vrlo rado pomoći.

Radi se o tome da smo mi na početku ovog saziva pokušavali da ukažemo na manjkavosti Poslovnika, ali smo stalno kao argument dobijali – pa nismo ga mi doneli, doneli su ga oni pre nas.

Mi sada upravo vašim sredstvima pokazujemo kako izgleda kada se lošim Poslovníkom obesmišljava rad Narodne skupštine Republike Srbije.

Ako nekome nije jasno šta mi večeras radimo... Evo, pogledajte kako se ponaša predsednica Skupštine (imali ste, građani, prilike da vidite – maše papirima pred kamerom koja je uključena. Dakle, mi ovde samo pokazujemo kako vi nad nama vršite nasilje već godinu dana primenjujući ovaj loš poslovnik, pa smo samo pokušali i vama i građanima da objasnimo zbog čega je on besmislen i zbog čega je potrebno hitno ga promeniti. Hvala.

PREDSEDNİK: Hvala, poslanice. Hvala vam puno, pomogli ste, sami ste priznali da ste hteli da izigravate ovaj parlament, da ste namerno pisali na stotine amandmana sa potpuno istim tekstom, bez obzira na tekst Predloga zakona.

Meni je dužnost da vodim računa o ovom parlamentu i kako će izgledati sednice. Poslanička grupa Dosta je bilo napravila je cirkus od ovog parlamenta. Cirkus ste napravili! Tri stotine amandmana sa istim tekstom, koji ne odgovaraju uopšte tekstu Predloga zakona niti članovima koje želite da menjate! Ovo je sramota za jedan parlament!

Mislim da smo dosta danas radili. Mislim da smo građanima Srbije kazali šta je prava istina.

Vidimo se sutra u 10 časova. Hvala vam puno.

Tražim od generalnog sekretara da mi kaže koliko je koštalo ovo produženje sednice, da možemo građanima Srbije da kažemo koliko bi besplatnih udžbenika njihova deca mogla da dobiju da nije Saše Radulovića. Hvala vam puno.

(Aleksandra Jerkov: Molim vas, prestanite. Vi pravite cirkus.)

Prestaću, poslanice Jerkov, ali nećete praviti cirkus od ovog parlamenta. Vi ste vodili dve nedelje Skupštinu grada Novog Sada, pokazali ste sve što ste znali.

Pročitaću vam sutra četiristo amandmana, da se smeju građani Srbije kako se to čini.

Zahvaljujem vam.

(Sednica je prekinuta u 20.20 časova.)